

Vlaams
Parlement

vergadering **37**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Plenaire Middagvergadering

van 23 mei 2012

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	7
VERONTSCHULDIGINGEN	7
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 1629 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Voorstel tot spoedbehandeling	7
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet – 1621 (2011-2012) – Nr. 1 Voorstel tot spoedbehandeling	7
MOTIE VAN ORDE	
Opheldering over de stand van zaken	8
ACTUALITEITSDEBAT over armoede in Vlaanderen	9
Moties	36
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van de VRT-nieuwsdienst in de zaak van het boek 'De keizer van Oostende'	
ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het optreden van de VRT tegen de journalisten-auteurs van het boek 'De keizer van Oostende' en de nood aan een procedure om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden	
ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het optreden van de VRT tegen de journalisten-auteurs van het boek 'De keizer van Oostende' en de toekomst van onderzoeksjournalistiek door journalisten van de openbare omroep	37
ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het functioneren van het adviescomité van de reisbureaus na de kritiek van de Vereniging Vlaamse Reisbureaus op het evaluatierapport betreffende het Reisbureaudecreet	44
ACTUELE VRAAG van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de concrete uitwerking van het uniek loket voor personen met een handicap	48
ACTUELE VRAAG van de heer Bart Martens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het uitblijven van de goedkeuring van ruimtelijke maatregelen om wateroverlast te voorkomen, naar aanleiding van de recente overstromingen	51

ACTUELE VRAAG van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over wateroverlast en erosiebestrijding in de landbouw	54
ACTUELE VRAAG van mevrouw Griet Smaers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe pleidooi van de minister-president voor een Vlaamse kredietrating	57
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	59
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds – 1510 (2011-2012) – Nrs. 1 tot 3	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand (opschrift gewijzigd door de commissie: Ontwerp van decreet houdende wijziging van het CRAB-decreet van 8 mei 2009) – 1512 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	60
Artikelsgewijze bespreking	60
ONTWERP VAN DECREET betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport – 1554 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4	
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Peter Gysbrechts en Marnic De Meulemeester, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Sven Gatz houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening – 243 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
VOORSTEL VAN DECREET van de heer Bart Caron en mevrouw Elisabeth Meuleman houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening, wat de sanctionering van elitesporters betreft – 264 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Ulla Werbrouck houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening – 281 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Peter Gysbrechts en Marnic De Meulemeester, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Sven Gatz betreffende het Vlaams beleid voor een dopingvrije sport – 244 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	61
Artikelsgewijze bespreking	75
VOORSTEL VAN DECREET van de dames Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Michèle Hostekint en de heren Veli Yüksel, Tom Dehaene, Marc Hendrickx en Bart Martens houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders – 1476 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	75
Artikelsgewijze bespreking	76

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Willy Segers en Ward Kennes, mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Lieven Dehandschutter, de dames Kathleen Helsen en Kathleen Deckx en de heer Veli Yüksel houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands – 1540 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	76
Artikelsgewijze bespreking	77
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Annick De Ridder en de heren Marnic De Meulemeester, Jan Durnez, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter, Lode Vereeck en Bart Caron betreffende het gebruik van groen- en witboeken – 1464 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	77
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Eric Van Rompuy, Bart Van Malderen, Sas van Rouveroij en Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en de heren Koen Van den Heuvel en Dirk Van Mechelen betreffende de gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia – 1625 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	78
VERZOEKSCRIFT over het uit de boot vallen van kansengroepen in nieuwe IKG-initiatieven (inkomensgerelateerde initiatieven) in de zelfstandige kinderopvang. Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid uitgebracht door de heer Bart Van Malderen – 1604 (2011-2012) – Nr. 1	
Verslag	108
VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE	
Verkiezing van een lid met adviserende stem	109
AANWIJZING van het college van deskundigen voor de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012	110
ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS PARLEMENT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2012 – 10-A (2011-2012) – Nr. 1	
Bespreking en stemming	110
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 1629 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2	
Voorstel tot spoedbehandeling	110
Algemene bespreking	111
Artikelsgewijze bespreking	117
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet – 1621 (2011-2012) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	117
ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 – 18-A (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3	
Hoofdelijke stemming	118

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 – 19-A (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5 Hoofdelijke stemming	118
ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012 – 1555 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 6 Hoofdelijke stemming	119
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds – 1510 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	119
ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand (opschrift gewijzigd door de commissie: Ontwerp van decreet houdende wijziging van het CRAB-decreet van 8 mei 2009) – 1512 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3 Hoofdelijke stemming	120
ONTWERP VAN DECREET betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport – 1554 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4 Hoofdelijke stemming	120
VOORSTEL VAN DECREET van de dames Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Michèle Hostekint en de heren Veli Yüksel, Tom Dehaene, Marc Hendrickx en Bart Martens houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders – 1476 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	121
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Willy Segers en Ward Kennes, mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Lieven Dehandschutter, de dames Kathleen Helsen en Kathleen Deckx en de heer Veli Yüksel houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands – 1540 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	121
VOORSTEL VAN DECREET van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 1629 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Aangehouden stemmingsen Hoofdelijke stemming	121 122
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Annick De Ridder en de heren Marnic De Meulemeester, Jan Durnez, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter, Lode Vereeck en Bart Caron betreffende het gebruik van groen- en witboeken – 1464 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	122

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Eric Van Rompuy, Bart Van Malderen, Sas van Rouveroj en Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en de heren Koen Van den Heuvel en Dirk Van Mechelen betreffende de gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia – 1625 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2 Hoofdelijke stemming	122
MOTIE van de heren Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen en mevrouw Ulla Werbrouck tot besluit van de op 3 mei 2012 door de heer Ivan Sabbe in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse aanmoedigingspremies – 1595 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	123
MOTIE van de dames Fatma Pehlivan, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Kathleen Deckx en de heer Jos De Meyer tot besluit van de op 3 mei 2012 door mevrouw Fatma Pehlivan in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het Aanmoedigingsfonds voor beleidsspeerpunten en de bevordering van gelijke kansen en diversiteit in het hoger onderwijs – 1596 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	123
MOTIE van de dames Marijke Dillen en Gerda Van Steenberge en de heren Jan Penris, Wim Wienen, Johan Deckmyn, Frank Creyelman en Joris Van Hauthem tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen – 1630 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	124
MOTIE van de dames Güler Turan en Cindy Franssen en de heer Marc Hendrickx tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen – 1631 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	124
MOTIE van de dames Mieke Vogels en Elisabeth Meuleman en de heren Filip Watteuw, Bart Caron, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen en Hermes Sanctorum tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen – 1632 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	124
MOTIE van de dames Vera Van der Borgh en Khadija Zamouri en de heren Peter Gysbrechts en Sas van Rouveroj tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen – 1633 (2011-2012) – Nr. 1 Hoofdelijke stemming	125
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	125
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	128
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	128
■	

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– *De vergadering wordt geopend om 14.03 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

■

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging zijn ingekomen van de volgende leden:

Annick De Ridder, Ivan Sabbe: ambtsverplichtingen;

Else De Wachter, Bart Tommelein: familieplichtingen;

Mia De Vits, Patricia De Waele, Lies Jans, Patrick Janssens, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 1629 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Bart Martens bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik stel de vergadering graag voor om bij hoogdringendheid het voorstel van decreet te agenderen en bespreken dat de leden van de meerderheid en de oppositie hebben ingediend rond de wijziging van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking. Dat decreet werd deze ochtend ingediend en wordt straks rondgedeeld. Wij zouden graag vandaag de bespreking houden.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan zullen wij ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet – 1621 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Joris Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Wij vragen de spoedbehandeling van een voorstel van resolutie dat ikzelf en de heer Van Dijck een aantal dagen geleden hebben ingediend

betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement om een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet. De besprekingen over de zesde staatshervorming zijn aan de gang in het federale parlement, de Kamer en de Senaat. Er bestaat nogal wat betwisting over het feit of het Vlaams Parlement al dan niet een belangenconflict kan indienen ten aanzien van de grondwetsbepalingen. Gelet op het feit dat de bespreking daar gevoerd wordt, denk ik dat het Vlaams Parlement zich daarover moet uitspreken, en liefst bij spoedbehandeling.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan zullen wij ons daar straks over uitspreken.

Het incident is gesloten.

■

MOTIE VAN ORDE

Opheldering over de stand van zaken

De voorzitter: Dames en heren, met toepassing van artikel 46 van het Reglement van het Vlaams Parlement heeft de heer Joris Van Hauthem bij motie van orde het woord gevraagd.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik vind het betreuenswaardig dat de minister-president samen met de fractievoorzitters van de meerderheidspartijen op dit ogenblik het Handvest voor Vlaanderen, een soort Vlaamse grondwet, voorstelt. Het had de minister-president gesierd om dat hier, niet alleen in het gebouw maar vooral in de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement, te doen. Blijkbaar is de tekst een compromis tussen de meerderheidspartijen, en worden de oppositiepartijen die de tekst zelfs nog niet hebben gezien, geacht zich daarbij aan te sluiten. Ik betreur die manier van werken.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, ik wil aansluiten bij de vorige spreker. Ik vind het niet kunnen dat de meerderheidspartijen het Handvest voor Vlaanderen zelf vastleggen, zonder de oppositiepartijen ook maar te raadplegen. Ik dacht dat een Handvest voor Vlaanderen voor alle Vlamingen was, zowel de groene Vlamingen als de N-VA-Vlamingen, de CD&V-Vlamingen enzovoort. Blijkbaar worden wij niet geraadpleegd. De N-VA, CD&V en sp.a denken dat zij Vlaanderen kunnen inrichten zoals zij willen. Ik vind dat geen manier van werken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Lieten, sp.a-Vlaming, heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, collega's, de minister-president heeft een initiatief genomen waarbij uit academische hoek een voorstel werd gedaan. Laat ons het zo zeggen: de meerderheidspartijen hebben hun huiswerk gemaakt. Ze stellen dat nu ook zo voor. De volgende fase, het overleg in het parlement, zal nu worden aangevat. Hopelijk wordt hierover een brede consensus gevonden.

De heer Filip Watteeuw: Wordt deze versie daarom de definitieve versie van het Handvest voor Vlaanderen genoemd? Ik vind dat geen manier van werken. Ze hadden ons vooraf kunnen consulteren, vooraleer ze ermee naar de pers trokken. Het is belangrijk voor heel Vlaanderen. Het moet een positief project zijn voor Vlaanderen, we moeten de mensen mee krijgen met wat we hier doen. Men heeft nagelaten ons te consulteren omdat men het evenwicht in de meerderheid moest zoeken. Daarover gaat het. Blijkbaar vinden CD&V en sp.a en het nodig om samen met de N-VA de moeilijkheden te overwinnen, zonder de anderen te raadplegen. Daarover ging het, over een evenwicht. Het project is veel te belangrijk voor Vlaanderen om het de oppositiepartijen te ontzeggen.

De heer Joris Van Hauthem: Minister Lieten, in 2010 heeft de minister-president vanop deze tribune een initiatief aangekondigd. Als dat er dan is, dan is het niet meer dan normaal dat hij dat, gelet op de draagwijdte van het document, hier in de plenaire vergadering komt voorstellen. Maar dat gebeurt niet. Als compromis tussen de regeringspartijen stelt men het eerst voor aan de pers, terwijl wij als parlementsleden zelfs nog geen tekst gekregen hebben. Dat is geen manier van werken. (*Applaus bij het Vlaams Belang en Groen*)

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

ACTUALITEITSDEBAT over armoede in Vlaanderen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen.

Het debat is geopend.

Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Dames en heren ministers, collega's, op 10 mei werd de vijfde armoedebarmometer voorgesteld door Decenniumdoelen 2017. Decenniumdoelen 2017 is een samenwerkingsverband van heel wat middenveldorganisaties waaronder het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV), de Koepel van Christelijke Werknemersorganisaties (ACW), Samenlevingsopbouw Vlaanderen enzovoort.

Die armoedebarmometer staat op slecht. De voorspellingen zijn zelfs barslecht. Ik som enkele cijfers op. Een op tien Vlamingen leeft met een inkomen dat onder de Europese armoedegrens ligt. 18,2 procent van de Vlamingen kan zich per jaar niet eens een week verlof permitteren. De ongekwalificeerde uitstroom van jongeren bedraagt 11,4 procent bij jongens en 7,7 procent bij meisjes. Dat betekent dat zij de schoolbanken verlaten zonder diploma. Tot slot is de kinderarmoede in Vlaanderen de voorbije tien jaar verdubbeld tot meer dan 8 procent. Dat betekent dat niet minder dan 140.000 kinderen in deze rijke regio opgroeien in armoede.

Minister-president, ik ben blij dat u hier aanwezig bent. Ik herinner me nog de grootse debatten in dit halfroond over Vlaanderen in Actie. Men was not amused dat Groen daar een beetje kritiek op had. Wij hebben echter nooit kritiek gehad op het hoofdstuk over het warme Vlaanderen. In dat hoofdstuk stond dat tegen 2020 de kinderarmoede in Vlaanderen zou worden gehalveerd. Vandaag lezen wij dat de kinderarmoede niet wordt gehalveerd, maar verdubbeld.

Collega's, ik wil me ook even tot u richten. Stel dat het vandaag niet zou gaan over armoedecijfers maar over een rapport van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) dat aantoont dat de schuld in Vlaanderen niet halveert maar verdubbelt, dan zou de heer Vereeck samen met alle begrotingsfetisjist en nerds die hier vanmorgen samen zaten geen moment wachten om een actualiteitsdebat te vragen voor de volgende plenaire vergadering. Stel dat de minister van Begroting, die uiteraard op een belangrijke missie was in het buitenland, niet aanwezig zou kunnen zijn, en de meerderheid zou beslissen om dat debat een week uit te stellen, dan zou dit huis te klein zijn om alle ergernis op te stapelen. Er zou ongelofelijk veel lawaai worden gemaakt. Dit zou niet kunnen. De minister-president zou dan maar moeten antwoorden in naam van de regering. Dat is echter niet het geval als het over armoedecijfers gaat. Dat is geen verwijt aan iemand, het is alleen een vaststelling.

Blijkbaar ligt de politiek vandaag meer wakker van begrotingstekorten dan van armoedecijfers. Ik heb het niet over u, minister Lieten, ik heb het over mijn collega's die het niet nodig vinden om zwaar te protesteren tegen het feit dat de meerderheid beslist dat een debat dat werd goedgekeurd in het Bureau met een week wordt verdaagd.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Voorzitter, ik zal mij niet moeien met de regeling van de werkzaamheden van het parlement, maar ik wil toch een paar feiten geven. Deze Vlaamse Regering neemt armoedebestrijding zeer ernstig. Dat blijkt niet alleen uit het feit dat de meeste van mijn collega's hier aanwezig zijn, maar ook uit het feit dat wij een geïntegreerd actieplan hebben opgemaakt, en dat wij daar jaarlijks een stand van zaken van maken. Die hebben wij vlak voor de paasvakantie goedgekeurd in de regering. Dat voortgangsrapport hebben wij onmiddellijk overgemaakt aan het parlement, met de vraag om het ook in de commissie Welzijn te kunnen bespreken. Het bevat ook de cijfers. Ik deel de verontwaardiging van mevrouw Vogels over die cijfers: armoede ligt ons na aan het hart. De methodiek die wij altijd voor ogen hebben, is dat wij een voortgangsrapportering geven met de cijfers. Die hebben wij publiek bekendgemaakt. Daar is jammer genoeg ook weinig aandacht voor geweest. Daarin deel ik ook de frustratie van mevrouw Vogels. We hebben het rapport toen overgemaakt aan het parlement om het debat te voeren in de commissie. Het is binnen enkele weken gepland. De voorzitter van de commissie Welzijn is hier. We hebben gevraagd om er ook in andere commissies aandacht aan te besteden omdat het een actieplan is dat alleen maar kan werken als het op een geïntegreerde en integrale manier de verschillende beleidsdomeinen behelst. Dat is ook zo: ons actieplan bestaat uit 194 maatregelen, die door de verschillende collega's werden genomen. Het voortgangsrapport geeft er de stand van zaken van.

Ik wil hiermee aantonen dat wij het debat in de schoot van de regering hebben gevoerd, dat wij een stand van zaken hebben opgesteld, en dat wij het document hebben overgemaakt aan het parlement zodat het debat in het parlement kan worden gevoerd. Uiteraard spelen de Decenniumdoelen ook een belangrijke rol om het maatschappelijke debat te voeden. Zij hebben ook de aandacht gevestigd op hun cijfers. Ik steun uiteraard het feit dat er voldoende engagement is vanuit de verschillende hoeken om maatschappelijke aandacht te vragen voor het debat.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Vogels, ik heb de uitzending van Villa Politica van vorige week gezien, waarin u zwaar uithaalde naar de minister-president, die zich wel voor Dexia kan vrijmaken maar niet voor een actualiteitsdebat over armoede. Ik betreur dat ook. Ik was hier vorige week ook. De aanwezigheid van de voltallige regering toont opnieuw aan dat wij dat debat zeer ernstig nemen. Dat is afgesproken met de voorzitter. Dit brengt het debat op een ander niveau. Ik ga ervan uit dat u dat ook wenst. Ik kan u alleen maar zeggen dat dit een serieus probleem is. U verwijst terecht naar het Pact 2020. Wij hebben daarin zware engagementen opgenomen. Het feit dat alle collega's die met het debat te maken hebben hier aanwezig zijn, onderstreept hoe belangrijk wij dit vinden. Hopelijk kan de regering dit nu afsluiten en voeren we het debat niet op die manier verder.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister-president, mevrouw Lieten, ik apprecieer het heel erg dat u hier allemaal bent. Dat schept hoge verwachtingen. Ik hoop dat wij hier straks een antwoord zullen krijgen op de vraag wat de regering nu echt gaat doen aan de problemen van kinderen in armoede. Want, collega's, wat hebben kinderen in armoede nodig? Kinderen in armoede hebben voldoende gezonde voeding nodig. Kinderen in armoede hebben een woning nodig die gezond is, zonder vochtproblemen, waar er verwarming is als het koud is en waar het licht brandt als het donker is. Kinderen in armoede hebben ouders nodig die niet permanent gestresseerd zijn door het feit dat ze achterstallige rekeningen hebben, maar zich kunnen bezighouden met de opvoeding van hun kinderen. Kinderen in armoede hebben een onderwijs nodig dat in klassen die niet te groot zijn, aandacht heeft voor hun specifieke problemen. Dat is wat kinderen in armoede nodig hebben.

Mevrouw Lieten, u bent coördinerend minister voor het armoedebeleid. Ik hoop echt dat u hier niet, met de voltallige regering aanwezig, komt antwoorden wat u al in de kranten hebt gezegd: dat deze regering 1 miljoen euro vrijmaakt voor projecten om kinderen in armoede te steunen. Zoals u vorig jaar ook al 1,3 miljoen euro hebt vrijgemaakt.

Dat klinkt natuurlijk goed in een persbericht, maar 1 miljoen euro is relatief weinig. Ik nodig u uit – u die niet gespecialiseerd bent in welzijn en armoede – om eens te surfen naar de site van de administratie en de projecten eens te bekijken. Het zijn projecten die maximum 36 maand lopen, die maximaal 50.000 euro kosten en die kunnen worden ingediend door vzw's en lokale besturen. Ik noem er enkele lukraak. Er gaat 48.000 euro naar Proeftuintjes Ontmoeting Kansarme Ouders. Er gaat 50.000 naar een casemanager kinderarmoede en intrafamiliaal geweld voor het OCMW Antwerpen. Er is 40.000 euro voor Zottegem voor een lokaal kinderrechtenplan als hefboom ter bestrijding van kinderarmoede. Ik zou zo nog een tijdje kunnen voortgaan.

Hoe u hiermee de kinderarmoede tegen 2020 gaat halveren, minister: het is mij een groot raadsel. Met die projecten hebben de kinderen geen eten, geen gezonde woning en geen beter onderwijs. Kom ons hier alstublieft niet opnieuw rond de oren slaan met uw Vlaams Actieplan Armoede.

Voor wie dat plan niet kent: het is zo'n turf. Het is een ongelooflijke papierverspilling met 194 acties. Ik citeer er een aantal. Op het moment dat er 80.000 mensen wachten op een sociale woning, de wachtlijsten langer worden, het aanbod van sociale woningen krimpt – dat vernamen we vorige week – omwille van het stokken van de renovatie, lees ik: beleidsdomein Wonen zal een doordacht communicatiebeleid voeren met onder andere een doelgroep-specifieke aanpak. In het beleidsdomein Mobiliteit wordt in samenspraak met De Lijn onderzocht hoe er toegankelijke vormingsinitiatieven georganiseerd kunnen worden. Een ervan is: 'Hoe neem ik het openbaar vervoer op maat van armen?'. In welke wereld leven wij? Arme mensen weten wel hoe ze de tram en bus moeten nemen! Ze doen niets anders! U zou beter een cursus organiseren 'Hoe nemen rijke mensen het openbaar vervoer'. Die vinden de weg naar het openbaar vervoer niet! Dit is totaal denigrerend!

Ik zou nog een tijdje kunnen doorgaan, maar ...

Ja, minister Crevits, u gaat zeggen dat er nog andere maatregelen in staan. Dat klopt. Maar ik nodig u allemaal uit om de 194 maatregelen te lezen en voor uzelf het antwoord te formuleren op de vraag: hoe gaan we met die maatregelen ervoor zorgen dat minder mensen...

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Vogels, u hebt over onze aanpak van kinderarmoede gesproken, daar wou ik toch op ingaan. Wat deze regering niet gaat doen, is doen alsof dit een simpel probleem is waarvoor één simpele oplossing bestaat. Dat is niet zo. Armoede is een combinatie van achterstellingen die te maken hebben met inkomen, slechte huisvesting, gebrek aan gezondheidszorg en goede opvoeding of toeleiding naar de kleuterklas en de school, en met te weinig participatie aan de samenleving. Daaraan werken kan alleen maar op een structurele manier.

We hebben maatregelen uitgewerkt in ons actieplan. U citeert er enkele heel selectief, u laat de meer zwaarwegende projecten weg. Juist door gestructureerd te werken, gaan wij de armoede integraal aanpakken. Dat vergt aangehouden inzet. Jammer genoeg gaan we dat het eerste halfjaar tot jaar niet zien in de cijfers. Dat betreurt ik samen met u. Armoede is een hardnekkig probleem.

Ik aanvaard niet dat u beweert dat wij daar onvoldoende belang aan hechten. Ik wil meteen even inzoomen op kinderarmoede. Deze regering heeft een actieplan opgesteld en wil een bijzondere nadruk leggen op kinderarmoede. Wij zijn net als u, mevrouw Vogels, fel verontwaardigd over het feit dat in Vlaanderen de trend van het aantal geboortes in gezinnen waar armoede heerst, niet daalt zoals we zouden willen, maar stijgt. Daarom hebben we een hele aanpak georganiseerd, met rondetafels rond kinderarmoede in het kader van Vlaanderen in Actie. Daarop hebben we gesprekken gehad in de provincies, met de stakeholders, met vertegenwoordigers van OCMW's, steden en gemeenten, met het welzijnswerk, vrijwilligersorganisaties en andere, en met verschillende Vlaamse diensten die daarbij betrokken zijn.

Op basis daarvan hebben we een actieprogramma Kinderarmoede opgesteld. Dat omvat veel acties die verder gaan dan wat mevrouw Vogels hier stelt. Ik heb het dan, bijvoorbeeld, over de lokale diensten buurtgerichte kinderopvang, over de gezinsondersteuning, over de uitbreiding van de prenatale zorg in de stedelijke gebieden, over de preventieve gezinsondersteuning en de uitbouw van de huizen van het kind, over de betaalbare, kwaliteitsvolle en toegankelijke kinderopvang, over het mobiel aanbod van de centra die kinderopvang en gezinsondersteuning aanbieden, over de situatie bij de landbouwers en over duurzame kleuterparticipatie.

Ik kan zo nog een tijdje voortgaan. Al deze maatregelen zijn engagementen die alle leden van de Vlaamse Regering zijn aangegaan. We willen die in de praktijk brengen en in een beleid integreren. We willen daar middelen voor vrijmaken. Alle leden van de Vlaamse Regering nemen die engagementen zeer ernstig. We zijn volop bezig met de uitwerking hiervan. Ik hoop dat we er op deze manier in zullen slagen de cijfers in Vlaanderen de komende jaren terug te dringen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, ik wil toch even ingaan op een uitspraak van mevrouw Vogels die me sterk heeft verbaasd. Volgens haar weten alle arme mensen perfect hoe ze het openbaar vervoer moeten gebruiken.

Ik heb een bundel ontvangen van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Misschien vindt mevrouw Vogels dat geen belangwekkende vereniging. Uit die bundel blijkt dat de nood aan informatie en vorming over het gebruik van het openbaar vervoer zeer schrijnend is. Aangezien mij dat ook heeft verrast, heb ik De Lijn gevraagd hierover structureel overleg te plegen. Dat we iets gratis aanbieden of dat een bus voor de deur passeert, betekent niet dat iedereen weet hoe het openbaar vervoer te gebruiken.

De mensen van het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen en Mobiel21 hebben bij mijn administratie samen een projectaanvraag ingediend. Ze vragen de kennis van het gebruik van het openbaar vervoer bij de lokale kleine verenigingen die de armen begeleiden, systematisch te verbeteren.

Mevrouw Vogels, indien u nu stelt dat dit probleem niet bestaat, bent u echt verkeerd geïnformeerd. Het is op dit vlak een van de grootste bestaande problemen. *(Applaus bij CD&V en sp.a)*

Mevrouw Mieke Vogels: Ik neem elke dag de tram. Ik woon in een omgeving waar veel armoede bestaat. Ik zie daar veel mensen, waaronder veel alleenstaande vrouwen met kinderen. Het probleem van die mensen is de betaalbaarheid van het openbaar vervoer.

Ik wil niet miskennen dat een kleine groep mensen misschien zijn weg niet vindt. Dat is echter niet de prioriteit.

Minister Hilde Crevits: Dat is larie.

Mevrouw Mieke Vogels: Dit is absoluut geen prioriteit. Op dat vlak verschillen we blijkbaar van mening.

Iedereen die het wil, mag me een mail sturen: ik stuur dan het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding door. Iedereen moet dan maar eens kijken naar de acties die hierin staan vermeld.

Ik nodig de Vlaamse Regering uit de acties en de bijbehorende budgetten naar voren te brengen. Al die acties worden gedefinieerd als mogelijkheden die worden overwogen of worden onderzocht. Ik geef een voorbeeld: “waar wenselijk en mogelijk gebeurt de berekening van bijdragen en prijzen en de toekenning van steun inkomensgerelateerd”. Volgens mij was het mogelijk de kindpremie inkomensgerelateerd te maken.

Dit is het armoedebeleid van minister Lieten: het is een papieren tijger. Ik nodig de Vlaamse Regering uit een concreet en becijferd actieplan voor te leggen. Als er problemen met de banken zijn, gebeurt dit wel.

Dit actieplan moet ervoor zorgen dat er volgend jaar niet nog meer mensen uit hun huis worden gezet. In 2010 ging het om een tienduizendtal mensen. Nu worden 12.566 mensen op straat gezet omdat ze hun huur niet kunnen betalen. De minister hoeft niet te verwijzen naar de huursubsidie, die 2,5 jaar te laat in gang schiet en slechts voor een zeer beperkte groep geldt. De huursubsidie is enkel bedoeld voor mensen die vijf jaar op een wachtlijst staan. Ik heb het hier over mensen die momenteel uit hun huis worden gezet. De minister hoeft ook niet te verwijzen naar de 43.000 sociale woningen die er in 2023 zullen staan: deze mensen verwachten vandaag een antwoord.

Ik wil de actiepunten horen die ervoor zullen zorgen dat elektriciteit, gas en water niet langer zullen worden afgesloten. In 2010 hebben 6573 gezinnen, waaronder gezinnen met kinderen, het zonder gas en zonder elektriciteit moeten stellen.

Tegenwoordig worden er steeds meer gezinnen afgesloten van water. Water is een essentieel middel om te overleven! Wij zetten in 2010 2362 gezinnen zonder water.

Daarop verwacht ik concrete antwoorden, niet over communicatie, niet over nog een vergadering, niet over nog een rapport, ik wil een concreet becijferd plan met een begroting. Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat tegen 2020 de kinderarmoede in Vlaanderen gehalveerd is?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mevrouw Vogels heeft al gezegd waar ik allemaal niet over mag spreken. Ik mag niet spreken over de huurpremie die start. Het is goed, ik zal dat niet doen. Ik mag niet spreken over de extra sociale woningen waarin we voorzien of over de budgetten daarvoor, ook dat zal ik niet doen.

Mevrouw Vogels, u bent nog iets vergeten te vernoemen dat ik niet mag vertellen, daarover zal ik het dus wel hebben: het huurgarantiefonds. U vraagt wat ik eraan zal doen dat er elk jaar 12.000 gezinnen op straat dreigen te worden gezet, dat men 12.000 keer naar de vrederechter gaat in gevallen waarbij een gezin de huur niet meer kan betalen. Ik zal u zeggen wat ik zal doen, het werd in de commissie trouwens al uitvoerig besproken. Er komt een huurgarantiefonds waaraan zowel eigenaars als de Vlaamse overheid een bijdrage leveren. In gevallen van het niet betalen van de huur waarbij de burger naar de vrederechter gaat, kan de vrederechter voor een periode van zes maanden tot één jaar uit dat fonds putten om de huurgelden te betalen opdat de huurder in die periode in staat kan zijn om eventueel een nieuwe job te vinden of om te herstellen van een ziekte waardoor hij in de schulden in geraakt, zonder dat het huis moet worden verlaten. Als het probleem structureel zodanig is dat men echt niet in dat huis kan blijven, dan is er één jaar tijd om samen met de welzijnsorganisaties, met stedelijke diensten en anderen te zoeken naar een duurzame woonoplossing zonder dat mensen op straat moeten worden gezet. Dat wilde ik toch nog even kwijt. (*Applaus bij de sp.a*)

Mevrouw Mieke Vogels: Ik vind dat een goed voorstel, maar het zal voor een heel kleine groep zijn, want de overgrote meerderheid van de mensen op de huurmarkt zit op dit moment met een structureel probleem. Ik heb het nu niet alleen over uitkeringen, ik wil nog even in herinnering brengen, collega's, dat het leefloon voor een alleenstaande vandaag 773 euro bedraagt. De gemiddelde huurprijs voor een 'kwartier' in Antwerpen bedraagt 500 à 530 euro. 530 euro woonkost en 773 euro inkomen, dat is een structureel probleem dat u niet dichtrijdt. U zegt dat u met de sociale organisaties naar een oplossing zult zoeken, maar die oplossing is er niet, want er zijn geen sociale woningen en er is geen algemeen systeem van huursubsidie. Dit is dus een goed voorstel voor een kleine groep, maar het lost het probleem structureel niet op.

Deze Vlaamse Regering heeft drie belangrijke hefboomen in handen om de armoede te bestrijden: de woonfactuur, de energiefactuur en zorgen voor fatsoenlijk onderwijs. Dat zijn drie belangrijke hefboomen. Daarnaast is er federaal het hele inkomensprobleem. Dat is een probleem, maar het volstaat niet om naar de federale overheid te wijzen, om te zeggen dat de uitkeringen en de leeflonen te laag zijn. Ook deze regering heeft een verpletterende verantwoordelijkheid. Ik nodig u uit om maatregelen en cijfers op tafel te leggen en om te zeggen hoe u tegen 2020 de armoede zult halveren.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Voorzitter, er werd aangekondigd dat we een debat zouden hebben en niet in slogans zouden vervallen.

Mevrouw Vogels, u weet natuurlijk ook dat de strijd tegen armoede een strijd is die gedeeld moet worden door vele besturen en bestuurslagen. Dingen zoals de economische crisis zijn dingen die uiteraard de regeringen en de verschillende overheden, of ze nu lokaal, provinciaal, Vlaams, federaal of Europees zijn, voor nieuwe uitdagingen stellen. We kunnen helemaal niet in een soort zwart-witredenering treden om te zeggen dat de ene overheid alle instrumenten in handen heeft. U hebt er zelf naar verwezen, er zijn duidelijk een aantal dingen die we kunnen proberen aan te pakken en er zijn dingen die op andere beleidsniveaus kunnen worden aangepakt. En dan nog zitten we in een globaliserende wereld en mogen we ten aanzien van de publieke opinie zeker niet de indruk wekken dat we alle problemen kunnen oplossen, want dat is niet mogelijk.

U gaf citaten over de projecten en dat deed u met een soort denigrerende houding. U weet heel goed, minister Lieten heeft dat uitdrukkelijk gezegd, dat we in de welzijnssector proberen om een aantal systematische en structurele aanpakken te organiseren. De Huizen van het Kind zijn een uitdrukkelijke poging om gezinsondersteuning heel expliciet en toegankelijk te maken voor kwetsbare mensen. Als we projecten opzetten, dan doen we dat om de mensen te leren werken met methodieken en aanpakken die effectief toelaten dat heel ons apparaat van zorg en hulp terechtkomt bij de kwetsbare mensen en aansluit bij hun taal en wereld. Daarom worden die projecten uiteraard ook opgezet, ze moeten daarna ook voor een stuk kunnen bevruchten zodat men met die inzichten verder op een structurele manier aan het werk kan gaan.

U weet dat ook. Het is duidelijk dat dankzij het Kinderopvangdecreet de kinderopvang inkomensgerelateerd wordt aangeboden. De sociale dimensie ervan wordt decretaal verankerd. Wij proberen de bouwstenen voor een structureel beleid systematisch aan te dragen. Men mag dat niet beoordelen met enkele oneliners, aan de hand van enkele geïsoleerde projecten. Zo doet u de waarheid geweld aan. Dat is jammer, want de strijd tegen armoede is een strijd die iedereen deelt.

U moet niet suggereren dat deze Vlaamse Regering van de strijd tegen armoede geen prioriteit wil maken. Wij proberen dat echt wel. Met de hand op het hart kan ik zeggen dat elk initiatief voor de welzijnssector wordt gescreend vanuit de bekommernis dat de toegankelijkheid ervan voor de meest kwetsbaren in onze samenleving wordt gewaarborgd. Of het nu gaat over de oproep voor projecten ter realisatie van gezondheidsdoelstellingen of over het structurele groeipad voor de gezinszorg: steeds opnieuw wordt nagegaan wat wij kunnen doen om ervoor te zorgen dat de meest kwetsbaren het eerst en het best daarvan kunnen genieten. Empowerment en ondersteuning zijn immers belangrijke elementen van ons Vlaams welzijnsbeleid.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Vogels, wat het loopbaanakkoord en de alternatieven voor de jobkorting betreft, wil ik het hebben over de armoedetrajecten die wij hebben opgestart. Die trajecten leiden bij die bevolkingsgroep tot resultaten. Wij verhogen het aantal armoedetrajecten enorm. Zij zijn veel heilzamer dan de uitkering van de laatste schijf van de

jobkorting. Wij zullen ook de aansluiting van de individuele beroepsopleidingen (IBO's) op de armoedetrajecten in kaart brengen. Wij werken eraan, en het ziet ernaar uit dat wij resultaten boeken. Wij hebben daartoe doelstellingen uitgewerkt en daar cijfers aan verbonden.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik ben niet onder de indruk van al die trajecten en projecten. Wat telt, zijn de resultaten. Wat zeggen de cijfers? U zult dat allemaal wel met goede bedoelingen doen, maar ik stel vast dat de cijfers niet verbeteren en de barometer almaar meer op slecht weer staat. Ik denk dus dat een structurele aanpak nodig is. Minister Vandeurzen, het is gemakkelijk de vis in het water te verdrinken en te verwijzen naar de noodzaak dat alle niveaus moeten ingrijpen. Dexia was ook een zaak van alle niveaus. Ik heb wel de indruk dat het veel sneller en gemakkelijker ging om voor dat laatste dossier geld vrij te maken. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Voorzitter, ministers, collega's, hartelijk dank voor uw massale aanwezigheid, want dat betekent dat u de bestrijding van armoede ter harte wilt nemen.

Beste collega's, Decenniumdoelen 2017 stelde onlangs de vijfde Armoedebaarometer voor. Het ruime middenveld formuleert daarin zes beleidsdoelen op het vlak van gezondheid, arbeid, inkomen, wonen, onderwijs en samenleven. In Vlaanderen is over armoede al veel geschreven, gemeten en geweten. De woorden 'armoede' en 'armoedebestrijding' zijn wellicht nog nooit zo veel uitgesproken en voorgekomen in beleidsnota's en beleidsbrieven als dat de afgelopen jaren het geval is.

De cijfers van Decenniumdoelen 2017 zijn dwingend en worden grotendeels bevestigd in de recente Vlaamse Armoedemonitor, dat een interessant document is. Daaruit blijkt dat het aandeel van de mensen dat onder de armoederisicodrempel leeft in 2004 11,3 procent bedroeg en in 2010 10,4 procent. Armoede kan dus niet in een handomdraai worden weggewerkt, en u, mevrouw Vogels, als voormalig minister, weet dat ook.

Ik wil even ingaan op de cijfers voor kinderarmoede. Ongeveer een op de vijf kinderen en jongeren in ons land leeft onder de armoedegrens. Vooral kinderen uit werkloze, kroostrijke en eenoudergezinnen lopen een groter risico om in de armoede terecht te komen, en ook in hun latere leven lopen zij een groter risico om in armoede te leven of te blijven leven. Zo ligt de weg open naar een nieuwe kern van generatiearmoede.

Armoede bij kinderen mag en kan echter niet los worden gezien van de gezinssituatie. Alle indicatoren over kinderarmoede gaan terug op het gezinsinkomen, de woning enzovoort. Armoede bij kinderen dienen we aan te pakken, niet als een losstaand fenomeen, maar om de generatiearmoede te doorbreken. Trouwens, het percentage van kinderarmoede correspondeert heel sterk met het percentage van extreme armoede, generatiearmoede dus. Dat is de moeilijkste groep. Hier ligt dan ook de grootste uitdaging: om ook met de gekwetste binnenkant van mensen in armoede rekening te houden in de beleidsopties die we nemen. Ik kom hier zo dadelijk op terug.

De Vlaamse Regering heeft inderdaad een aantal beloftes gedaan. Zowel in het Vlaamse hervormingsprogramma, in het Vlaamse regeerakkoord als in het Pact 2020 werden duidelijke doelstellingen geformuleerd. Ondanks de goede voornemens en bedoelingen bleek een intensifiëring en verdieping van het Vlaamse armoedebeleid broodnodig. De regering vertrekt van de definitie van professor Vranken dat armoede meer is dan een gebrek aan inkomen alleen. Uw massale aanwezigheid bewijst dat, ministers. We proberen op elk beleidsdomein in te zetten. Soms zijn dat projecten, maar vaak ook structurele zaken, die worden verankerd.

Er werden dertien prioriteiten naar voren geschoven waar wij ons als CD&V-fractie in kunnen vinden, temeer omdat ze door de SERV-partners werden ondersteund. Financiële moeilijkheden zijn vaak tegelijk oorzaak en gevolg van achterstelling op het vlak van tewerkstelling, onderwijs, huisvesting, gezondheid en maatschappelijke participatie. Wie

structureel aan armoedebestrijding wil doen, moet zich dan ook focussen op het herstel van alle sociale rechten.

Laat ons even de armoedebarmeter van Decenniumdoelen erbij halen. Tal van studies wijzen op een gezondheidskloof, maar op Vlaams niveau zijn al heel wat inspanningen gedaan. De Vlaamse zorgverzekering wordt positief geëvalueerd. Ook de toekomstige maximumfactuur in de thuiszorg kan op een positief onthaal rekenen. Als men dit blijft opvolgen, zou men deze gezondheidsdoelstelling volgens Decenniumdoelen zeker moeten kunnen halen.

Wij zijn er als CD&V-fractie van overtuigd dat het hebben van een inkomen uit een duurzame job een van de belangrijkste en de meest noodzakelijke hefboomen is om uit de armoede te geraken en te blijven. Het Vlaamse tewerkstellingsbeleid is meer en meer aan het evolueren naar een doelgroepenbeleid. Het voortschrijdend inzicht dat de afstand tot de arbeidsmarkt hierin een belangrijke rol speelt en dat niet alle mensen blindelings geactiveerd kunnen worden zonder het vervullen van tal van randvoorwaarden, kan en mag nu verder op kruissnelheid komen.

De armoedetrajecten in het kader van het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP) worden door Decenniumdoelen als positief ervaren, maar het bestaande aanbod is vaak ontoereikend voor mensen in generatiearmoede, die met heel wat uitsluitingsmechanismen en knelpunten op verschillende levensdomeinen worden geconfronteerd. Er moet ook aan de slag worden gegaan met de gekwetste binnenkant van mensen in armoede, alsook met alle welzijnsproblemen en welzijnsvragen. Wij pleiten ervoor om werk te maken van de WAW-methodiek, wat staat voor een geïntegreerde aanpak van Werk, Armoede en Welzijn, op weg naar duurzaam werk met mensen in generatiearmoede. Deze kan de minister implementeren in tewerkstellingsmaatregelen in het algemeen en in de W²-trajecten in het bijzonder.

Het armoederisico in Vlaanderen bedraagt 10,4 procent. Vooral de eenoudergezinnen – vaak gaat het hier over alleenstaande moeders – krijgen het steeds moeilijker. De budgetstandaard is in dat opzicht een goed beleidsinstrument, omdat het in kaart brengt wat mensen minimaal nodig hebben om waardig te kunnen leven. Mijn vraag aan de coördinerend minister is dan ook hoe deze Vlaamse budgetstandaard in het beleid ingang zal krijgen. Worden de collega-ministers hierbij betrokken? Wordt dit voortaan de maatstaf bij beleidsbeslissingen of besparingsrondes?

De ‘non-take-up’ van sociale rechten is inderdaad een probleem. De mattheuseffecten zijn legio op alle beleidsniveaus: mensen kennen de weg niet en weten niet waarop ze recht hebben. Vandaar dat we vanuit de CD&V-fractie blijven hameren op de automatische toekenning van rechten.

Het onderwijs haalt een slecht rapport volgens Welzijnszorg in haar laatste jaarthema. Bijna één op de zes verlaat het onderwijs zonder diploma. Ons onderwijs zou opnieuw aansluiting moeten vinden bij alle jongeren. Het debat moet eigenlijk gaan over welke maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat de socio-economische achtergrond niet langer een dermate grote impact heeft op de slaagkansen van kinderen.

Ik wil focussen op een drietal essentiële punten: het bijbrengen van de kennis over armoede bij de leerkrachten – een heel belangrijk gegeven –, de beperking van de laaggeletterdheid en de inschakeling van opgeleide ervaringsdeskundigen in de centra voor leerlingenbegeleiding.

Waarde leden van de Vlaamse Regering, de eerste fase van planning zijn we ontgroeid, de tweede fase van monitoring heeft ons doen focussen op de kern van de zaak. Nu moeten we dringend overschakelen naar de derde versnelling, het ombuigen van de armoedecijfers tegen het einde van deze legislatuur, handelen met budgetten en strikte timing. We dringen er namens onze fractie dan ook op aan de vooropgestelde prioriteiten definitief tot uitvoering te brengen en te focussen op de meest kwetsbare doelgroep, de gezinnen en kinderen in generatiearmoede. Ik dank u.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, ministers, collega's, de armoedecijfers zijn alarmerend – hiervan is inmiddels iedereen overtuigd –, zeker op het vlak van kinderarmoede. En ook het armoederisicopercentage in Vlaanderen is veel te hoog.

Armoedebestrijding moet dringend een echte prioriteit worden, maar er zijn weinig aanwijzingen dat dit het geval is. Minister, uw beleid getuigt minstens van een totaal verkeerde aanpak. Dit is geen nieuwe kritiek die ik hier formuleer. Dit is een bedenking die ik tijdens verschillende legislaturen en aan verschillende ministers formuleer in dit Vlaams Parlement telkens het armoededossier op tafel ligt. En mijn interventies ter zake kunnen – helaas – inmiddels al tellen.

Ik geloof dat we hier in 1995 voor de eerste maal een maatschappelijke beleidsnota Armoede hebben goedgekeurd. Inmiddels zijn er vele plannen de revue gepasseerd, maar zonder verbeteringen op het terrein, integendeel. Er is de problematiek van de versnipperende bevoegdheden waarbij belangrijke sleuteldossiers nog steeds federale materie zijn, zoals sociale zekerheid, fiscaliteit, arbeidsmarktbeleid.

Maar ook het Vlaams beleid is geen toonbeeld van een echte gecoördineerde aanpak. Integendeel, het staat model voor versnippering. Er is veel overleg – horizontaal, verticaal, diagonaal –, er zijn opnieuw onderzoeken, er zijn evaluaties, analyses, goede intenties enzovoort. Er zijn de verschillende vakministers die, ieder binnen hun bevoegdheid, initiatieven nemen, los van elkaar. Er was het Europees Jaar tegen armoede met vele initiatieven. Maar op het terrein verandert er niets. Integendeel, de armoede blijft spectaculair stijgen.

Deze Vlaamse Regering moet dringend het roer omdraaien. Er is grote nood aan een samenhangend, structureel en haalbaar armoedebeleid. In uw actieplannen zijn er 194 doelstellingen. Welnu, dat is veel te veel, dit is niet realistisch. We moeten onze doelstellingen beperken tot enkele grote hoofdlijnen, maar die moet u tegelijk realistisch maken aan de hand van duidelijke en controleerbare objectieven. Die zijn er vandaag niet. Er zijn veel te weinig concrete initiatieven die erop gericht zijn de groeiende armoede echt te bestrijden en te waarborgen dat het Pact 2020 zal worden gehaald.

Mevrouw Cindy Franssen: Vorig jaar heeft de Vlaamse Regering dertien prioriteiten scherp gesteld. Dit wordt over twee weken in de bevoegde commissie besproken in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Daarin is heel duidelijke vooruitgang geboekt. Ik weet niet of u die al hebt doorgenomen. Er is serieuze vooruitgang geboekt in heel wat zaken betreffende die prioriteiten.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Franssen, u behoort tot de meerderheid en u bent verplicht de Vlaamse Regering hierover te ondersteunen. U bent zo euforisch, maar de cijfers zijn wat ze zijn. Dat heeft niets te maken met een spel van meerderheid tegen oppositie. Het zijn de objectieve cijfers, geen cijfers van het Vlaams Belang of andere oppositiepartijen, nee, het zijn cijfers die blijken uit objectieve studies. Wat blijkt daaruit? De armoede in Vlaanderen blijft jaar na jaar spectaculair stijgen. Ik begrijp dan ook niet dat u nog maar durft zeggen dat er enige vooruitgang op het terrein is geboekt.

Ik heb dat verslag ook gelezen, en ik weet dat we het volgende week of over twee weken uitvoerig in de commissie zullen bespreken. U weet dat ik aanwezig zal zijn en mijn bijdrage zal leveren. Ik heb dat uiteraard nauwkeurig onder de loep genomen. Voorzitter, dit debat kan daar niet over gaan, want op 7 minuten tijd kunnen we daar niet fundamenteel op ingaan, tenzij u mijn tijd structureel verlengt.

Mevrouw Franssen, de cijfers zijn dramatisch, voor de armoede en voor de kinderarmoede in het bijzonder.

Voorzitter, u trekt mijn tijd af terwijl ik aan het antwoorden was op mevrouw Franssen.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Dillen, ik verontschuldig mij, maar cijfers zijn altijd delicaat en zeker als het over armoede gaat. Laten we wel wezen: we delen allemaal de verontwaardiging en vinden het allemaal onaanvaardbaar dat er mensen in Vlaanderen in armoede leven. Mevrouw Dillen, ik huiver toch een beetje wanneer ik uw taal hoor. U stelt het een beetje voor alsof wij het zieke kind van Europa zijn, en dat is zeker niet waar. *(Opmerkingen van mevrouw Marijke Dillen)*

U laat ook uitschijnen dat de cijfers schrikbarend stijgen. Uiteraard is iedere arme er een te veel, maar ik zou toch graag hebben dat we ons houden aan de correcte inschatting van de cijfers. Het aantal mensen dat in armoederisico leeft, is 10,4 procent. In 2005 was dat 11,4 procent. Er is een daling tot 10,1 procent geweest in 2007. Nu, in de crisisjaren, stijgt het weer een beetje. We zijn daarmee – en ik zeg het met de nodige schroom – bij de besten van Europa, samen met Nederland en Tsjechië. In alle andere landen is het armoederisico veel groter en is het meer toegenomen ten gevolge van de crisis. Het wijst er ook op dat ons sociaal vangnet dat een samenvoeging is van alles wat op het federale, het Vlaamse en het gemeentelijke niveau wordt georganiseerd, verhindert dat ook in tijden van crisis, mensen en masse in armoede verzeild geraken.

Ik ga u een cijfer geven om te vergelijken. Ik zou willen vergelijken met het gidsland waar hier in het parlement vaak naar wordt verwezen, namelijk Duitsland. Er wordt hier vaak gezegd dat we moeten doen zoals in Duitsland. In Duitsland was het armoederisico in 2005 12,5 procent en bij ons 11,4 procent. In Duitsland is het armoederisico nu 16 procent en bij ons 10,4 procent. Ik wil u zeggen dat we toch met twee woorden moeten spreken.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, dat is een debat voor de commissie. Ik wil wel opmerken dat u meer dan een minuut van mijn tijd hebt genomen terwijl ik antwoordde. Het is een debat dat we in de commissie moeten voeren, aan de hand van documenten. Collega Dehaene zal dat bevestigen. Als u mij extra tijd geeft, geen probleem.

De heer Tom Dehaene: Ik bevestig.

Mevrouw Mieke Vogels: Minister, ik wil twee dingen zeggen. Duitsland is voor mij absoluut geen gidsland als het over sociaal beleid gaat. Duitsland is een politiek aan het voeren van brute besparingen: steeds meer mensen die werken, zijn er arm en degenen die rijk zijn, boeren goed. Wie arm is, wordt er steeds armer.

Minister, u hebt gelijk als u de globale cijfers neemt, maar niet als het over kinderarmoede gaat. Wat is de realiteit? Er worden steeds meer kinderen geboren in grote steden, in kansarme gezinnen. We creëren eigenlijk een nieuwe generatie armoede. We moeten inzetten op kinderarmoede, want onze kinderen zijn onze toekomst. Ze zullen uw en mijn pensioen moeten betalen. Als we er niet in slagen om die kinderen een toekomst te geven, om die kinderen een diploma te bezorgen, dan zijn we eigenlijk aan het desinvesteren in Vlaanderen. Dat is minstens zo erg als niet meer investeren in wetenschappelijk onderzoek – geloof me vrij.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Vogels, ik moet u voor het laatste gelijk geven. Kinderarmoede stijgt en is het grootste in de grote steden. Het doet zich ook voor in gezinnen met veel kinderen, in gezinnen waar meestal een beperkte werkzaamheidsgraad is en meestal geen van beide ouders werkt en vaak in gezinnen waar minstens een van de ouders van allochtone afkomst is.

We moeten dus ook heel specifiek inzetten op dat probleem en die uitdaging voor de steden. Daarom hebben we het jaarboek *Gekleurde Armoede*, waar heel duidelijk de analyses in staan die we nu proberen te vertalen specifiek met de steden en de gemeenten.

Mevrouw Vogels, u deed daarstraks een beetje denigrerend over die projectoproepen. Die projectoproepen hebben niet tot doel om structureel de zaken te veranderen, maar wel om nieuwe recepten te zoeken en nieuwe antwoorden te formuleren op beleid dat veel effectiever en selectiever is. Daarom hebben we gevraagd dat er projecten zouden komen uit die grote

steden in samenwerking met de stedelijke diensten en met de middenveldverenigingen om specifiek te werken op kinderarmoede bij de gezinnen in de grote steden. Het is de bedoeling dat projecten die hun meerwaarde kunnen bewijzen, waarbij we hen een stukje financieren, straks structureel worden verankerd, onder andere in het beleid van de Huizen van het Kind, waar minister Vandeurzen daarstraks over sprak.

Het gaat erom het probleem nog duidelijker te omschrijven en om nog betere methoden te vinden. We moeten immers erkennen dat de methoden die we nu gebruiken, onvoldoende effect hebben. Die methoden moeten we dan uittesten en verder structureel verankeren.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik ken Antwerpen vrij goed, minister. In mijn eigen district werden vorig jaar zeven op de tien kinderen geboren in een gezin waar men thuis geen Nederlands spreekt en waar kansarmoede heerst. Met permissie, maar in Antwerpen lopen er heel wat projecten, ook vanuit het OCMW. De Vlaamse Regering schuift 50.000 euro naar voren voor een project gedurende 36 maanden. U gaat me toch niet zeggen dat dat het probleem zal oplossen? Er is echt veel meer nodig om de toekomst te garanderen.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, met toevoeging van een minuut die u hebt afgenomen, wil ik nog zeggen dat ik ervan overtuigd ben, dames en heren ministers, dat binnen bepaalde beleidsdomeinen er behoorlijke besparingen mogelijk zijn zodat er nieuwe financiële middelen vrijkomen. Voor ons is het belangrijk om de financiële middelen eerst te besteden aan uitgaven die betrekking hebben op echte noden. Eén hiervan is de bestrijding van de armoede.

Deze Vlaamse Regering legt een aantal prioriteiten. Eén van die prioriteiten die ten overvloede wordt beklemtoond, minister, is de aanpak van gekleurde armoede. Er is armoede bij de mensen van buitenlandse herkomst. Dit wil ik voor alle duidelijkheid niet ontkennen. U hebt verklaard in de media dat u een trendbreuk wilt realiseren. Wel, minister, dat kan door het migratie- en asiendossier fundamenteel aan te pakken. Dit is geen Vlaamse bevoegdheid, maar in het armoededossier kan deze grens niet strikt worden getrokken. De massale toestroom van migranten, van niet-EU-burgers naar Vlaanderen, heeft inderdaad een enorme weerslag op de armoedecijfers. Vandaag blijven we in dit land armoede importeren. Daar kunnen we niet omheen. Dit land moet dan ook onmiddellijk werk maken van een streng asiel- en migratiebeleid. Al te vaak krijgen deze mensen een verkeerd beeld voorgeschoteld, maar Vlaanderen is helaas al lang niet meer het land van melk en honing. Zolang er een ongebreidelde instroom is van buitenlanders, zal de armoedeproblematiek niet dalen. Het wordt hoog tijd dat iedereen en alle politieke partijen dit beseffen.

Op uw voorstel, minister, zal deze Vlaamse Regering van gekleurde armoede een prioriteit maken. Hiervoor staan al veel projecten op stapel: inzetten op onderwijs met een aantal extra budgetten, inzetten op werk, een stem geven aan deze doelgroep. En nu, in antwoord op de recente resultaten van de Armoedebaremeter, worden er opnieuw middelen vrijgemaakt, ditmaal voor lokale projecten tegen armoede, waarbij u opnieuw de klemtoon legt op gekleurde armoede. En dan nog blijft u in de media verklaren: “Is dit voldoende? Neen, zeker niet.” Welnu, collega’s, dit is voor ons onaanvaardbaar. In de aanpak van de armoede moet uw Vlaamse Regering op een objectieve wijze en aan de hand van objectieve criteria te werk gaan en geen positieve discriminatie ten voordele van één en altijd dezelfde doelgroep invoeren. Dat betekent immers de facto ten nadele van de eigen Vlaamse bevolking. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Dillen, u kunt de feiten en de cijfers wel ontkennen als ze niet in uw kraam te pas komen, maar ik doe daar niet aan mee. Voor mij zijn kinderen die in Vlaanderen worden geboren evenveel waard, of ze nu worden geboren in Vlaamse, Turkse of Marokkaanse gezinnen. Uit de cijfers blijkt echter heel duidelijk dat kinderen van Vlaamse ouders een kans van 8,4 procent hebben om geboren te worden in een gezin waar armoede heerst. Kinderen van Marokkaanse ouders of met een Marokkaanse origine hebben een kans van meer dan 50 procent om te worden geboren in een gezin waar armoede heerst. Zijn de

ouders van Turkse origine, dan hebben kinderen een kans van meer dan 35 procent om in armoede te worden geboren. Vindt u dan niet dat we daar specifiek maatregelen voor moeten nemen, dan ontkent u het recht van ieder kind in Vlaanderen op een toekomst! (*Applaus bij de meerderheid*)

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, u hebt heel duidelijk gehoord wat ik heb gezegd. Ik ken die cijfers! Zolang dit land echter toelaat dat er een ongebreidelde instroom van migranten is, dan blijft dat probleem bestaan! (*Applaus bij het Vlaams Belang. Opmerkingen bij sp.a*)

Onze middelen zijn helaas beperkt. Op financieel vlak geldt 'the sky is the limit' niet meer. Als Vlaams Belang vragen wij dat de armoedeproblematiek op een structurele, correcte en eerlijke wijze voor alle Vlamingen wordt aangepakt, zonder prioriteiten, zonder vooroordelen, zonder te kijken naar de afkomst. Armoede beperkt zich immers niet tot mensen van buitenlandse afkomst. Deze Vlaamse Regering moet prioriteit geven aan alle mensen die in armoede leven, en helaas zijn er in onze Vlaamse samenleving veel groepen die ook kampen met financiële problemen en onze aandacht verdienen. Ik verwijs naar de armoede bij personen met een handicap: een vierde van hen moet rondkomen met een inkomen dat lager ligt dan de armoedegrens. Ik geef één cijfer: 51 procent kan niet voldoen aan minstens één behoefte met betrekking tot handicap en gezondheid, zoals de vaak zo noodzakelijke hulpmiddelen, aanpassingen aan de woning, hospitalisatiekosten... Ik verwijs naar de kleine zelfstandigen en de alleenstaande moeders. Veel alleenstaande moeders zien het écht niet meer zitten en kunnen de eindjes niet meer aan elkaar knopen. Ik verwijs naar de grote groep bejaarden die moeten rondkomen met een schandalig laag pensioen. Minister, ik durf ook te verwijzen naar de verdoken armoede die er achter heel veel huisgevels in Vlaanderen heerst, maar niet uit de cijfers blijkt, omdat deze mensen te trots zijn om aan de alarmbel te trekken, maar het in werkelijkheid echt niet meer zien zitten. Ik kan zo nog wel even doorgaan.

Ik denk dat het dringend tijd wordt voor een echt debat ten gronde, voor een diepgaande en niet langer vrijblijvende gedachtewisseling, voor het formuleren van duidelijke en objectieve prioriteiten, voor haalbare en controleerbare doelstellingen – niet voor 194 actiepunten – en dit alles uiteraard becijferd. Ik wil dan ook een oproep doen om in dit Vlaams Parlement eindelijk eens echt werk te maken van een debat ten gronde, aan de hand van alle cijfers. Ik heb begrepen dat we daartoe over twee weken de gelegenheid zullen hebben. Ik vraag aan alle fracties in dit parlement dat ze werk zouden maken van het wegwerken van de armoede in Vlaanderen, ook en bij prioriteit voor onze eigen Vlaamse bevolking. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, ministers, geachte leden, er is hier al heel wat gezegd. Ik heb goed geluisterd. Ik hoop toch een iets andere inbreng te kunnen doen. Ik zal het niet meer hebben over de cijfers. Die kennen we ondertussen. Ik zou me eigenlijk willen toespitsen op de generatiearmoede. Daar wordt inderdaad al jaren over gesproken, maar mij lijkt het cruciaal dat we cijfers hebben over die generatiearmoede. Minister Lieten, dan kijk ik in uw richting, aangezien u coördinerend minister bent. Ik verklaar me nader.

Als we op een bepaald ogenblik starten met een beleid, zou ik graag zien dat we weten hoeveel mensen er in generatiearmoede leven, zodat we na een bepaalde tijd kunnen vaststellen of het beleid inderdaad vruchten heeft afgeworpen. En dat is net wat ik nu mis. Er zijn heel veel studies, nota's en onderzoeken, maar nergens vind je een antwoord op deze essentiële vraag: raken kinderen die geboren worden en opgroeien in arme gezinnen, over een periode van x aantal jaren uit die armoedespiraal? Werpen onze beleidsmaatregelen ter bestrijding van generatiearmoede vruchten af? Welke wel, welke niet? Waarom sommige wel en sommige niet?

We hebben geen zicht op hoeveel kinderen of ouders in arme gezinnen er de voorbije jaren in geslaagd zijn om uit die armoedespiraal te raken en op welke manier het gevoerde beleid

daartoe heeft bijgedragen. En dus, minister, is mijn eerste uitdrukkelijke vraag aan deze regering om een uitgebreid onderzoek op te starten naar generatiearmoede in Vlaanderen, en dat gedurende een zeer lange periode, zodat we over tien jaar niet moeten vaststellen dat we nog altijd niet over die concrete cijfers over evoluties beschikken en we ons niet steeds weer diezelfde vragen moeten stellen.

Minister Ingrid Lieten: Mevrouw Van der Borgh, u haalt terecht een belangrijk element aan. Generatiearmoede is meestal ook de meest hardnekkige vorm van armoede.

Er is wel heel wat materiaal aanwezig, maar er zijn ook beperkingen aan het aanwezige studiemateriaal. We hebben nog maar twee jaar een zeer geïntegreerde armoedemonitor, maar we kunnen voor bepaalde indicatoren teruggaan tot de voorbije jaren.

We zien een verschuiving van het gezicht van de armoede. Het absolute aantal mensen dat vandaag in armoede leeft, is één cijfer. Maar als we kijken wie die mensen zijn, zien we een verschuiving. Die heeft voor een stuk te maken met migratie en het feit dat er kinderen geboren worden in gezinnen van ouders van allochtone origine, die vooral in de grote steden gehuisvest zijn.

We zien ook dat er meer eenoudergezinnen bij komen, jammer genoeg dikwijls van partners die scheiden. Die partners hebben nooit armoede gekend, maar doordat ze alleen achterblijven met kinderen, wordt het moeilijk om zorg en werk te combineren en balanceren zij op het randje van de armoede of raken ze zelfs in de armoede. Dat is de verdoken armoede waar u terecht naar verwees. Die groep groeit ook.

We zien ook dat de groep van ouderen in armoede groeit. Ik moet daar een kleine kanttekening bij maken. We kijken meestal alleen naar het inkomen en kunnen niet altijd dezelfde link maken tussen het inkomen van de mensen en hun vastgoed. Gelukkig hebben veel ouderen nog een eigen woning, die hen boven de armoedegrens houdt, want hun pensioen is vaak niet voldoende om alle kosten te dragen.

Er zijn dus cijfers die ons aangeven dat het gezicht van armoede verandert, maar er blijft altijd een hardnekkige groep van mensen in generatiearmoede, en daar wordt heel wat werk rond geleverd. Zo is er het Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, de ervaringsdeskundigen. Dat zijn meestal mensen die uit die hoek komen en die ons heel goede en waardevolle informatie geven.

Als je de armoede echt wilt aanpakken, zeker ten aanzien van kinderen die geboren worden in een gezin waar armoede heerst, heeft het beleid het meeste effect als je inzet op de eerste drie levensjaren. Daar zijn al een aantal studies rond gevoerd. Die eerste drie levensjaren zijn heel bepalend voor de ontwikkeling van het kind en hoe het kind later opgroeit tot volwassene. Daar proberen we nu, samen met de verschillende partners, op in te zetten, ook op basis van wetenschappelijk onderzoek. Een aantal projecten hebben heel duidelijk bewezen dat gezinsondersteuning en coaching van jonge gezinnen echt wel het verschil maken.

In voorbereiding op de bespreking in de commissie wil ik daar wat meer op inzoomen, zodat we het debat daarover verder kunnen voeren met u en de collega's.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Minister, een aantal elementen die u aanhaalt, breng ik straks zeker nog ter sprake. Waar ik nu naar op zoek ben, is het volgende. Wij voeren een beleid rond mensen die vandaag in generatiearmoede leven en die kinderen hebben.

Dan zou ik binnen drie, vier, vijf of zes jaar willen weten wat voor resultaat dat geleverd heeft. Zijn die kinderen uit die spiraal geraakt? Heeft het beleid daadwerkelijk kunnen ingrijpen? Minister, ik besef heel goed dat er nieuwe groepen bij komen en dat er nieuwe elementen worden toegevoegd die het debat inderdaad op een ander niveau zullen brengen. Ik richt mij nu echter specifiek tot die groep, omdat we die al jaren kennen en ik het cruciaal vind om voor hen die spiraal te doorbreken.

In De Standaard Weekblad van 28 april staat een artikel over kwetsbare en kansarme gezinnen achter de cijfers. Minister, bij het lezen van die getuigenissen is het voor mij heel duidelijk: om generatiearmoede op het terrein beter te kunnen bestrijden, moeten we inderdaad inzetten op intensieve, persoonlijke begeleiding en ondersteuning van gezinnen in armoede. Dat levert de meest duurzame resultaten op. Ik raad de collega's die de getuigenissen niet gelezen hebben, aan dat alsnog te doen.

De gezinsondersteuners van Kind en Gezin die op geregelde tijdstippen huisbezoeken afleggen en zelf ook ervaringsdeskundigen in kansarmoede zijn – minister Lieten heeft er daarnet naar verwezen –, vormen daar een goed bewijs van. Zij begeleiden de ouders op een directe manier en creëren een vertrouwensrelatie die toelaat om openlijk te spreken over de problemen en mogelijke oplossingen. Die aanpak wordt als zeer positief ervaren. Een aantal mensen stelt zelfs dat het beter geweest was mochten ze destijds als kind ook even uit de thuisomgeving weggehaald zijn, zodat zowel zichzelf als kind, maar ook hun ouders betere kansen zouden hebben gekregen op een nieuwe start.

Eenzelfde benadering is er ook bij het WAW-project, dat staat voor een geïntegreerde aanpak van werk, armoede en welzijn. Dat project werd in Aalst opgezet met middelen van het Europees Sociaal Fonds (ESF). De leden van de commissie Welzijn die in februari hebben deelgenomen aan het werkbezoek in Aalst, weten waarover ik spreek. De Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen bracht een aantal instanties samen voor geïntegreerde trajecten voor de aanpak van werk, armoede en welzijn. Ook hier wordt heel intensief begeleid via huisbezoeken door ervaringsdeskundigen, met als doel mensen in generatiearmoede op weg naar duurzaam werk te begeleiden. Daarbij werd uiteraard ook rekening gehouden met het feit dat mensen in generatiearmoede ook worden geconfronteerd met de gekwetste binnenkant: het verminderde zelfvertrouwen, de schaamte, de angst om te falen. Maar ook heel wat uitsluitingsmechanismen en knelpunten in andere levensdomeinen mogen niet uit het oog worden verloren: het niet kunnen betalen van schoolreizen voor de kinderen, het niet kunnen deelnemen aan culturele of sportieve evenementen, het niet vinden van betaalbare kinderopvang, kortom welzijnsproblemen en welzijnsvragen.

Net de geïntegreerde benadering van werk, armoede en welzijn maakt dit WAW-project dan ook zo succesvol. Toen het vorig jaar ten einde liep werd het door het ESF zeer positief geëvalueerd en werden er middelen uitgetrokken om tot in juli van dit jaar infosessies te organiseren in gemeenten in heel Vlaanderen ter promotie ervan.

Ik begrijp ook dat er hierover overleg heeft plaatsgevonden met de kabinetten van de ministers voor Werk, Welzijn en Armoede. Het zou jammer zijn indien dit project in zijn huidige vorm niet langer kan worden voortgezet. Misschien moeten we – en nu kom ik op een cruciaal punt – in plaats van steeds nieuwe middelen in te zetten voor nieuwe, kleinere projecten, ervoor kiezen om de projecten die al resultaten hebben afgeworpen, structureel zwaarder te ondersteunen.

Collega's, ik ben me ervan bewust dat er ook heel wat inspanningen moeten gebeuren op federaal niveau. Dat wordt bevestigd door staatssecretaris Maggie De Block, die ook inzet op activering op de verschillende niveaus. Minister, een van de struikelblokken bij de activering is natuurlijk de problematiek van het soms kleine verschil tussen het minimumloon en de uitkering die mensen soms verliezen. Ik wil er hier op aandringen om daar, via interministerieel overleg tussen de Vlaamse en federale ministers, aandacht voor te hebben en te zoeken naar een mogelijke oplossing om dat probleem op te lossen.

Ministers, zolang we uit de globale armoedecijfers niet de onderliggende tendensen kunnen filteren, zullen we niet kunnen achterhalen op welke manier we het meest effectief aan armoedebestrijding kunnen doen. Dat en een structurele middeleninvestering zijn wat ons betreft de prioritaire aandachtspunten.

En wij als parlementsleden kunnen in dit parlement nog tientallen debatten voeren over armoedebestrijding. Het is echter aan de dames en heren van de regering om met de middelen in handen de juiste instrumenten te hanteren en daar werk van te maken. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Dames en heren van de regering, voorzitter, het voordeel van als een van de laatste sprekers naar voren te komen, is dat ik kan samenvatten. Ik denk dat we het er bijna allemaal over eens zijn dat we hier vandaag allemaal ontevreden zijn. Behalve het Vlaams Belang zijn alle collega's ontevreden over de nieuwe armoedebaarometer. Ik ben heel blij te kunnen behoren tot een partij, een meerderheid die het rapport leest zoals het is en rekening houdt met het volledige document. De cijfers worden niet anders geïnterpreteerd. Er is armoede in Vlaanderen, spijtig genoeg. We worden geconfronteerd met een probleem van stijgende armoede dat moet worden aangepakt zonder een onderscheid te maken tussen afkomst van de kinderen of de kleur van de ouders van de kinderen.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Turan, we kunnen op politiek vlak van mening verschillen maar u moet wel correct zijn. Ik heb de cijfers niet ontkend. Net als alle andere fracties in dit Vlaams halfrond vind ik de armoedecijfers in Vlaanderen zeer zorgwekkend. De cijfers op het vlak van kinderarmoede zijn zelfs dramatisch. Ik heb dat heel duidelijk beklemtoond. U kent me trouwens goed genoeg uit de commissie waar ik dat ook telkens zal bevestigen. De cijfers zijn wat ze zijn.

Er moet een duidelijke aanpak komen van de armoedeproblematiek in Vlaanderen. Wat wij wel vragen, en ik heb uit uw laatste zin begrepen dat u me daarin steunt, is dat die aanpak gebeurt zonder een onderscheid te maken tussen mensen. Binnen het beleid van deze Vlaamse Regering stellen wij vast dat er keer op keer voorrang wordt gegeven aan wat u gekleurde armoede hebt genoemd. We zullen daar over twee weken uitvoerig over kunnen debatteren.

Mevrouw Turan, ik heb inderdaad gezegd dat er bij migranten heel veel armoede is. De minister wil dat aanpakken maar dat moet dan op een correcte manier gebeuren en niet door het asiel- en migratieprobleem te ontwijken maar door op een kordate wijze iets te doen aan de toevloed van migranten in dit land. Zolang het aantal migranten en asielzoekers in dit land blijft stijgen, zal die armoedeproblematiek niet opgelost kunnen worden. Integendeel, de armoedeproblematiek zal zelfs groter worden.

Wat wij vragen, mevrouw Turan, is een eerlijke aanpak. In Vlaanderen leven heel veel Vlamingen onder de armoedegrens. Ik heb daarstraks een aantal voorbeelden gegeven: bejaarden, gehandicapten, zelfstandigen, alleenstaande moeders, en zo kan ik nog een tijdje doorgaan. Die mag u niet verwaarlozen. U mag geen prioriteit geven aan één bevolkingsgroep. Wat die bevolkingsgroep betreft, moet u het probleem ten gronde aanpakken en dat gebeurt op het federale niveau voor wat het asiel- en migratiebeleid betreft. Hier in Vlaanderen heeft elke Vlaming recht op evenveel aandacht voor en een evenwaardige aanpak van zijn armoedeprobleem. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

Mevrouw Güler Turan: Mevrouw Dillen, ik zal u niet verrassen wanneer ik zeg dat asiel en migratie geen Vlaamse bevoegdheid zijn.

U maakt een onderscheid tussen gekleurde mensen en Vlamingen. Ik maak absoluut geen onderscheid. Het rapport merkt enkel op dat de stille armoede heel groot is. Daarover geeft het objectieve cijfers. U vraagt een aanpak voor gehandicapten of alleenstaande moeders of kinderen. Wel, wij vragen dat voor iedereen. Zonder onderscheid. Onze aanpak maakt geen verschil. U kunt niet weerleggen dat de realiteit die u probeert te ontkennen bestaat. Daar doet deze Vlaamse Regering niet aan mee. *(Opmerkingen van de dames Dillen en Van Steenberge)*

Minister Jo Vandeurzen: De intenties van de regering in het kader van de Vlaamse sociale bescherming en de inkomensgerelateerdheid van de bijdragen in de gezinszorg en de

maximumfactuur berusten op een vrij substantiële en structurele maatregel. Dat gaat over ouderen en over mensen die we zo lang mogelijk op een betaalbare manier in een thuissituatie willen ondersteunen. Mevrouw Dillen, ik zie niet in waarom uw statement wat dat betreft relevant zou zijn. Dat systeem geldt voor iedereen.

Mevrouw Güler Turan: Ondanks alle inspanningen is het kinderarmoederisico in Vlaanderen vooral in de grootsteden Antwerpen, Gent en Brussel onaanvaardbaar hoog. Daar moeten we iets aan doen en iets aan blijven doen. Twee weken geleden hadden wij hier een debat over jeugd en jongeren. Toen hebben wij gevraagd om ook in tijden van crisis en recessie te blijven investeren in jongeren en kinderen. Zij zijn onze toekomst. Kinderarmoede legt een zware hypotheek op de toekomst van deze jongeren in armoede en ook op de toekomst van onze samenleving. Daarom moeten we blijven investeren in de jongeren.

Mevrouw Vogels, ik heb het u een paar keer horen zeggen: de bus leren nemen, dat is vernederend en kleinerend. Ik kom ook uit Antwerpen. Ik ken, spijtig genoeg, vrouwen die niet mobiel zijn omdat ze de bus en de tram niet kunnen nemen. Ik ken, spijtig genoeg, ook mensen die nog moeten leren fietsen. Het gaat om kleine initiatieven. Allemaal samen moeten ze niet worden uitgesloten. De grote, structurele aanpak moet er ook zijn. U gaat nu zeggen dat de vrijetijdsbesteding van de jongeren niet aan de orde is. Wel, ook kwaliteitsvolle vrijetijdsbesteding van deze jongeren is heel belangrijk. We hebben het er al over gehad. Het is een complexe problematiek. Het gaat over verschillende domeinen heen. Slechte huisvesting zal na een tijdje aanleiding geven tot slechte gezondheid. Alles is met elkaar verweven, horizontaal maar ook verticaal. Vlaanderen heeft niet alle bevoegdheden in handen. Ook het federale en het lokale niveau moeten bijdragen.

Minister Lieten, ik ben heel blij dat u opnieuw 1 miljoen euro hebt uitgetrokken om lokale initiatieven, besturen en vzw's te stimuleren om de armoede van kinderen tussen 0 en 3 jaar aan te pakken. Ik ben heel blij dat u ook op het federale niveau een werkgroep Armoedebestrijding hebt laten opstarten. U was daar de drager van. Het is een moeilijke, complexe problematiek. We moeten er alles aan doen.

Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) telt 194 acties. Mevrouw Vogels, dat zijn er te veel om waar te zijn. We zullen het over twee weken in de commissie bespreken. Er wordt al heel wat voortgang geboekt. We zijn er nog niet. Ik had dit debat ook graag op een andere manier gevoerd. Maar er zijn prioriteiten gesteld en er wordt werk van gemaakt – dat mag niet worden ontkend. Het rapport stelt ook dat er al initiatieven zijn genomen die op korte tijd vruchten zullen afwerpen.

U hebt daarnet minister Van den Bossche gevraagd om een aantal initiatieven niet op te sommen, maar ik zal het er niet bij kunnen laten. Ik ben ervan overtuigd dat huisvesting een eerste buffer is. Daar krijgt men al hulp. U weet dat ik een grote voorstander ben van de sociale verhuurkantoren (SVK). Dat werkt ook. Dat biedt soelaas aan het laagste segment van onze huurmarkt. Met bijdragen van de SVK's worden de zwaksten geholpen en begeleid. Op dit ogenblik is er, op initiatief van de minister van Wonen, een SVK-decreet op komst, dat moet leiden tot verdere professionalisering en schaalvergroting. Dat kan alleen maar worden toegejuicht. U weet dat wij daar, vanuit Antwerpen, nog iets extra bovenop doen. Wij geloven in dit model.

Verder, we hebben inderdaad lang moeten wachten op de huursubsidies. We zijn allemaal heel blij dat het systeem dit jaar van start gaat. Het is niet langer een ver-van-mijn-bedshow. Minister Van den Bossche, als ik het mis heb, gelieve mij te corrigeren. Als ik goed ben ingelicht, zijn de eerste brieven al vertrokken of staan ze op het punt om te vertrekken. De huursubsidie komt er voor de mensen die vijf jaar op een wachtlijst staan. Ze moeten geen rompslomp afdandelen, het gaat automatisch. Dat zal zeer binnenkort rond zijn. De eerste betalingen zijn gepland voor augustus.

Het huurgarantiefonds staat ook op stapel. Niet alleen de huurder krijgt hiermee respijt om zich te herpakken, ook de verhuurder zal er wel bij varen. Eigenaars verhuren vaak uit noodzaak en komen dan zelf in de financiële problemen. We zitten op de goede weg.

Minister Smet, we hebben nog werk inzake sociale mobiliteit. Dat is de garantie om wat hoger te komen. U kent de situatie. Er zijn nog kinderen met vroegtijdige achterstand. Er is het watervaleffect. Vroegtijdige uitstap uit het onderwijs moeten we te allen tijde voorkomen. U pleit voor kleinere kleuterklassen. Wij volgen u daarin. Wij juichen toe dat u extra middelen wilt spenderen aan scholen die kinderen in armoede hebben.

Een andere prioriteit van het VAPA is uiteraard werk, minister Muylers, u zat er al op te wachten. U weet dat we al verschillende initiatieven hebben genomen: opleiding, intensieve begeleiding en trajecten op maat. Ik heb al collega's horen zeggen dat ze niet geloven in die trajecten. Wel, collega's, ik geloof wel in die trajecten, omdat ik op het veld mensen hoor die niet weten waar of hoe ze moeten beginnen, laat staan hoe ze moeten eindigen.

Minister Muylers, we hebben een loopbaanakkoord. We gaan op maat werken. Ik vraag u met aandrang om ook op maat van de kansarme en de zwakste te willen werken.

Voorzitter, we zijn er nog niet. De initiatieven van de afgelopen tijd zullen binnenkort vruchten afwerpen. Hopelijk zullen we volgend jaar als we de cijfers vergelijken betere resultaten zien. Minister Lieten heeft daartoe een monitor opgestart. Inderdaad, voorzitter, de tijd is hier te kort om dit thema hier grondig te bespreken.

Voorzitter, ik zal er zijn in de commissie op 5 juni.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Het is niet de eerste keer dat we in dit halfroond debatteren over de armoedeproblematiek. De cijfers die vorige week door de Armoedebarmeter werden vrijgegeven, tonen aan dat dit alleen maar terecht is. De analyse is al ruimschoots gemaakt door de vorige sprekers en toonde duidelijk aan dat er werk aan de winkel is en blijft, zeker als men deze cijfers afzet tegen de ambitieuze decenniumdoelen die gerealiseerd zouden moeten zijn tegen 2017.

Op elk vlak zijn nog inspanningen nodig. De doelstellingen moeten onzes inziens tweeledig zijn: we moeten ervoor zorgen dat mensen in armoede voldoende kansen krijgen om uit de situatie te raken en tegelijk moeten we ervoor zorgen dat mensen in armoede ook aangezet worden om die kansen te grijpen. Want ook dat laatste gebeurt nog te weinig.

Armoede is bij uitstek een bevoegdheidsoverschrijdend beleidsdomein, ik veronderstel dat we het daarover eens zijn. Dat is ook de filosofie van deze regering. Er is een coördinerend minister en een geïntegreerd Vlaams Actieplan Armoedebestrijding. Bovendien dient elke minister binnen zijn eigen beleid te werken aan het terugdringen van de armoede. Onze fractie is nog steeds een voorstander van deze manier van werken. Het rapport toont immers aan dat de uitdagingen op velerlei vlakken liggen. De beste garantie tegen armoede is nog steeds het hebben van een job. Het terugdringen van de werkloosheid moet nog steeds prioriteit nummer 1 zijn. We zijn inmiddels op de budgettaire grenzen gestoten van maatregelen als meer overheidsbetrekkingen, meer uitkeringen en veel door de overheid gesubsidieerde jobs.

Het enige wat ten gronde kan helpen, is een verhoging van de werkzaamheidsgraad. Hierdoor zullen meer mensen langer in de private economie kunnen werken. Dit schept door middel van de bijdragen immers rechtstreeks een inkomen voor de overheid. Onzes inziens is het dan ook de taak van de verschillende overheden de omstandigheden te creëren waarin die maximaal kan gebeuren.

Op dit vlak kunnen we gerust stellen dat de Vlaamse overheid doet wat ze kan. Minister Muylers neemt in het nieuw loopbaanakkoord maatregelen die er onder meer toe moeten

bijdragen dat 50-plussers langer kunnen werken en dat laaggeschoolde jongeren naar werk worden geleid.

Daarnaast probeert de Vlaamse Regering de Vlaamse economie zo innovatief mogelijk te maken. Met het oog op de toekomstige tewerkstelling wordt nauwelijks aan onderzoek en ontwikkeling geraakt. Ondanks de huidige besparingen is op dit vlak zelfs een inhaalbeweging uitgevoerd.

Ook het goedgekeurd decreet betreffende de kinderopvang vormt een belangrijke maatregel om meer mensen aan het werk te krijgen. Nieuwe kinderopvang is immers een *conditio sine qua non* om de combinatie tussen arbeid en gezin te kunnen verwezenlijken.

Grote hendels met betrekking tot de arbeidsmarkt blijven echter een federale bevoegdheid. Het is op dat vlak dat de looncompetitiviteit nog steeds wordt bepaald. De totale afwijzing van een federaal debat over de competitiviteit en over een hervorming van de index is een vorm van sluipende arbeidsvernietiging die gevolgen heeft voor de huidige en de toekomstige armoede.

De heer Bart Van Malderen: Los van het feit dat de index volgens mij de belangrijkste rem op de vernietiging van de koopkracht en bijgevolg een barrière tegen armoede is, zou ik twee vragen willen stellen over deze lange paragraaf van de heer Hendrickx.

Mijnheer Hendrickx, u legt terecht de nadruk op het belang van werken in de strijd tegen armoede. U hebt zelf verwezen naar het WIP, dat naar aanleiding van de vorige economische crisis is gestart en dat ondertussen aan evaluatie toe is. Een van de maatregelen in het WIP die me voor dit debat relevant lijken, is het werk-welzijnstraject. Deze trajecten houden in dat ad hominem wordt gewerkt om mensen naar werk toe te leiden. Ik hoop dan ook in u een bondgenoot te vinden om deze werkwijze verder te zetten.

U hebt tevens de nadruk op de private economie gelegd. Ik hoop dat u het met me eens bent dat de sociale economie voor veel mensen in armoede minstens een tussenstation op de weg naar een duurzame job is en zal moeten blijven. We willen liefst dat die mensen een job in de reguliere economie vinden. We weten echter dat de sociale economie voor veel mensen in armoede een levensnoodzakelijke constructie is om ze aan het werk te helpen. We zijn het ten slotte eens over de stelling dat werk een belangrijke premisse blijft om armoede tegen te gaan.

Minister Philippe Muylers: Ik wil even in pikken op het voorstel van de heer Van Malderen over de armoedetrajecten. Er zijn een aantal dergelijke trajecten. Er is een evaluatie aan de gang. Ik kan evenwel garanderen dat we in totaliteit naar een verhoging van de armoedetrajecten gaan. Dat is in elk geval de bedoeling. We zullen dat doen op een manier die voor de arbeidsmarkt haalbaar is. Aangezien de eerste resultaten gunstig lijken, zullen we er maximaal op inzetten dit te kunnen voortzetten.

De heer Marc Hendrickx: Ik wil nog even kort ingaan op de woorden van de heer Van Malderen. Ik heb het belang van de toeleiding zelf al onderstreept. Mevrouw Turan heeft het er daarnet ook al over gehad. We mogen dit zeker niet veronachtzamen. Daarnaast heb ik zeker geen pleidooi gehouden tegen de sociale economie.

Ook op het vlak van de gezondheidszorg geeft de Armoedebareometer belangrijke signalen. De uitgaven in de gezondheidszorg worden steeds meer uitgesteld. Dat is een zorgwekkend gegeven. Hoewel haar bevoegdheden zeer beperkt zijn, heeft de Vlaamse Regering op dit vlak alvast goede intenties aan de dag gelegd. Het is de bedoeling op elk vlak een sociaal beleid te voeren. Het is belangrijk een maximumfactuur voor de residentiële en de thuiszorg in het leven te roepen. De hospitalisatieverzekering moet hier ook bij worden betrokken. Op die manier vermijden we in principe dat mensen nog langer met torenhoge premies zullen worden geconfronteerd.

Wat het onderwijs betreft, hoef ik niet te herhalen wat hier daarnet al is gezegd. Er zijn echter enkele zaken die in het rapport minder expliciet aan bod komen en die voor mijn fractie minstens even belangrijk zijn.

De kleuterparticipatie aan het onderwijs ligt in Vlaanderen erg hoog. De kleine groep die niet gaat, is echter vaak uit kansarme gezinnen afkomstig. We moeten hierop blijven inzetten. We moeten ervoor zorgen dat elk schoolplichtig kind effectief op de schoolbanken zit of naar de schoolbanken wordt begeleid.

Een doorgedreven responsabilisering van leerlingen en ouders is onontbeerlijk in de strijd tegen onder meer het spijbelen. En 'last but not least': elke leerling leert het beste zo snel mogelijk Nederlands, we zijn het erover eens dat taalachterstand vaak aanleiding geeft tot schoolachterstand, met alle gevolgen van dien.

Ook de woonsituatie kwam hier al aan bod. De minister is momenteel even weg, ik zal ook niet herhalen wat de collega's aangehaald hebben. We moeten verder inzetten op de kwaliteitsbewaking van de private woningmarkt, want volgens de Armoedebaarometer kampt een op de vier eigenaars met een gebrek aan wooncomfort. Het gaat hier niet om luxeproblemen of folietjes, daarin geef ik mevrouw Vogels gelijk, maar om een gebrek aan basisvoorzieningen zoals warm stromend water, droge muren en waterdichte daken. Bij de huurders stelt het probleem zich nog scherper. Maar liefst 38 procent van de huurders woont in een gebrekkige woning. Kwaliteitsbewaking blijft dus cruciaal willen we een minimale levenskwaliteit op de private woonmarkt garanderen. De lokale besturen beschikken ter zake over heel wat instrumenten en de ervaring leert ons dat ze vaak effectief werken. We moeten verder inzetten op efficiënte en voldoende kwaliteitsbewaking, zowel vanuit Vlaanderen als op het lokale niveau.

Waarde collega's, dames en heren ministers, ik kan afronden. De situatie is uiteraard allerminst rooskleurig te noemen. Onze fractie roept de coördinerende minister, en bij uitbreiding de volledige Vlaamse Regering, op om de reeds ingezette inspanningen intensief verder te zetten, om verder uitvoering te geven aan het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en om gehoor te geven aan de in dit halfroend goedgekeurde resolutie over kinderarmoede. Daar waar nodig moet een 'tandje of misschien zelfs een heel gebit' bij worden gestoken.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voor de volledigheid van het debat wil ik het volgende opmerken. Het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding is al een paar keer aan bod gekomen. Ik wil het debat niet monopoliseren, maar er bestaat ook nog zoiets als een Brussels Actieplan Armoedebestrijding waaraan de Vlaamse Gemeenschap ook participeert. De minister is op dat vlak momenteel sterk actief, samen met de VGC. Ik heb hier al cijfers gehoord over Vlaanderen en er wordt gezegd dat de toestand dramatisch en zorgwekkend is. Vermeignvuldig die cijfers met drie en we komen in Brussel terecht. De acties vanuit Vlaanderen in Brussel zijn heel anders op een aantal domeinen. Ze hebben geen betrekking op al wat gewestelijk is, de woningmarkt en zo meer, dat is logisch, want het gaat om bevoegdheden van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ik roep eigenlijk op, maar ik denk dat we op dat vlak al in de goede richting gaan, om de acties die vandaag worden ondernomen door de Vlaamse Gemeenschap ten aanzien van Brussel nog te intensifiëren. Ik meen dat daar, in onze hoofdstad, de armoedeproblematiek het meest schrijnend is van heel Vlaanderen.

De heer Marc Hendrickx: Collega, ik had dit bewust even achterwege gelaten omdat ik dacht dat u dan alert zou reageren. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, dames en heren van de regering, collega's, 2010 was het Europees jaar van de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, en dat zouden we geweten hebben in Vlaanderen. Minister Lieten kwam op de proppen met het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, een bundel met maar liefst 194 doelstellingen waarmee volgens haar echt werk zou worden gemaakt van armoedebestrijding.

In het najaar van 2010 wordt voor het eerst de alarmbel geluid wanneer uit het armoederapport van 2010 blijkt dat de situatie in Brussel dramatisch is. Drie op de tien Brusselse kinderen, en in de armste Brusselse gemeenten zelfs de helft, groeien op in een gezin zonder enig inkomen uit arbeid. Vlaanderen is Brussel niet, maar eind 2010 was er toch al duidelijk al wat nattigheid in de Vlaamse lucht. Bij de voorstelling van het jaarboek 'armoede en sociale uitsluiting' gaf minister Lieten haar collega's – terecht volgens mij – een veeg uit de pan, want ze moesten hun huiswerk met betrekking tot het Vlaams actieplan toch wat beter maken.

Mevrouw de minister, dat is ondanks uw aandringen niet gebeurd, want uit het eerste voortgangsrapport bleek dat slechts 14 van de 194 acties als afgerond konden worden beschouwd. U hebt toen meteen een versnelde uitvoering aangekondigd, een bijsturing, extra inspanningen, een rondetafelconferentie en een specifiek actieplan kinderarmoede. Uit het tweede voortgangsrapport over het actieplan blijkt nu dat nog steeds slechts 30 van de 194 acties afgerond zijn. Dat is natuurlijk een wat mager resultaat voor een regering die van armoedebestrijding een van haar speerpunten wenst te maken.

Tot vandaag is er geen of weinig vooruitgang geboekt in de strijd tegen armoede. Integendeel: 650.000 Vlamingen leven nog steeds onder de armoederisicodrempel. De cijfers over kinderarmoede zijn nog schrijnender: 8,6 procent van de geboorten vindt plaats in kansarme gezinnen. De cijfers blijven er sinds 2005 op achteruitgaan, wat dus betekent dat niet enkel deze minister met de vinger moet worden gewezen. Het probleem is algemeen. Ik vraag mij dan af hoe het mogelijk is dat wij in een samenleving met een overheidsbeslag van 54 procent van het nationaal inkomen er niet in slagen om die armoede beter te bestrijden. Waaraan besteden wij dan in godsnaam ons geld?

Het risico is het grootst bij twee groepen: gezinnen met kinderen waar niemand werkt – daar is het armoederisico 60 procent – en de niet-EU-burgers – daar is het armoederisico 42 procent. Ook de spreker van CD&V zei het: het probleem van gezinnen met kinderen waar niemand werkt, maakt duidelijk dat werk een belangrijke buffer tegen armoede is. Het risico dat werkenden in armoede terechtkomen is niet onbestaande, maar duidelijk veel lager dan bij niet-werkenden: respectievelijk 4 procent en 23 procent leeft onder de armoederisicodrempel. De Vlaamse Regering erkent dan wel dat werk een belangrijke hefboom is in de strijd tegen armoede, maar dat vertaalt zich te weinig in het activeringsbeleid.

De recente studie, in opdracht van Decenniumdoelen 2017 – die de aanleiding is van dit actualiteitsdebat – trekt van leer tegen de versterkte degressiviteit van de werkloosheidsuitkeringen zoals die zijn ingevoerd door de regering-Di Rupo I. Ik volg die studie, in die zin dat een verhoogde degressiviteit geen oplossing biedt wanneer men tot het einde van zijn leven recht op een uitkering blijft hebben. Werk is en blijft de beste bescherming tegen armoede, maar – en dat moeten wij ook erkennen – voor sommigen is niet werken lonender dan werken. Die mensen zitten in die zogenaamde werkloosheidsval, die vooral een gevolg is van de hoge lasten op arbeid – een federale materie – en de kostprijs van kinderopvang en energie. Zeggen dat er onvoldoende jobs zijn, is niet meer dan een leugentje om bestwil. Integendeel: eind april waren er in totaal 51.467 openstaande vacatures, en voor 24.029 daarvan worden geen diplomavereisten gesteld, of wordt maximaal een diploma van de tweede graad van het secundair onderwijs gevraagd.

De tweede risicogroep zijn de niet-EU-burgers. Maar liefst 42 procent van de niet-EU-burgers moet rondkomen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel. Die cijfers bevestigen dat we met de huidige migratiepolitiek nog steeds vooral mensen aantrekken die in een ander land afgewezen worden en die hier dan in armoede terechtkomen. Op die manier wordt armoede als het ware geïmporteerd.

Ik was dan ook verheugd toen federaal sp.a-minister Monica De Coninck op de vooravond van de Dag van de Arbeid ervoor pleitte om een deel van het migratieprogramma van LDD uit te voeren. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt moeten wij kandidaten aantrekken die

opgeleid zijn en een diploma hebben, zoals in Canada of Australië gebeurt, en die een ander profiel hebben dan de mensen die vandaag naar België komen. Wij pleiten er zelfs voor om nog een stap verder te gaan en het afleveren van een verblijfsvergunning te koppelen aan de verplichting om gedurende een periode die lang genoeg is te werken. Dat zijn maatregelen waarmee wij de import van armoede zullen tegengaan, veel meer dan wat met het boekje 'Migreren naar Vlaanderen', van minister Bourgeois, zal lukken.

Ik rond af, voorzitter. Uit allerhande rapporten en studies – de Vlaamse Armoedemonitor, het voortgangsrapport Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, het Rapport Armoedebaarometer – blijkt dat Vlaanderen er niet in slaagt de armoede, en in het bijzonder de kinderarmoede, terug te dringen. Integendeel: de cijfers gaan er zelfs nog verder op achteruit.

Mijn fractie en ikzelf pleiten dan ook voor het volgende. Een: laten wij uit de 194 punten van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding maximaal 20 hoofdactiepunten te distilleren om te komen tot een werkbaar en doelmatig actieplan. Twee: laten wij in het kader van armoedebestrijding van werk dé topprioriteit te maken en personen uit gezinnen die leven van een huishoudinkomen onder de regionale armoederisicodrempel versneld en duurzaam naar de arbeidsmarkt toe te leiden. Drie: laten wij in overleg met de Federale Regering het migratiebeleid bijsturen om te vermijden dat de migratie van niet-EU-burgers tegelijk bijkomende armoede met zich meebrengt.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Vereeck, ik wil u toch op twee punten aanvallen. U wilt het ten eerste doen uitschijnen dat deze regering onvoldoende werk maakt van het implementeren van de acties. Bij het tweede voortgangsrapport is aangegeven dat 94 procent van alle acties op dit moment loopt of afgerond is. We zitten dus echt op kruissnelheid. Op dat vlak ben ik niet ontevreden, in tegendeel. Alle collega's zetten er voor 100 procent hun schouders onder.

Ten tweede zegt u dat 194 maatregelen te veel is en suggereert u dat ik zou selecteren. Ik moet u teleurstellen, u hebt uw dossier blijkbaar niet goed voorbereid, want wij hebben prioriteiten gesteld. In overleg met het netwerk van de verenigingen waar armen het woord nemen en de SERV-partners zijn uiteindelijk dertien acties geprioriteerd. Alle collega's hebben zich geëngageerd om die acties versneld uit te voeren. Het gaat onder andere over de armoedetoets, de automatische toekenning van de rechten, werken rond gekleurde armoede, kinderarmoede bestrijden op lokaal niveau, de vrijetijdspas, werkgelegenheid en de huursubsidie. De prioriteiten zijn vastgelegd, goedgekeurd door de Vlaamse Regering en in de commissie besproken.

De heer Lode Vereeck: Minister, wat uw eerste punt betreft, heb ik uw actieplan daarnet nog even herlezen. Volgens uw informatie zou 94 procent van alle actiepunten ingevuld zijn of in uitvoering. Maar de eerste 50 punten gaan over: "Er zal worden onderzocht, er wordt een studie, we gaan een comité samenstellen ..." Het doet me een beetje denken aan Vlaanderen in Actie, daarvan is volgens de monitoring ook 94 procent in uitvoering, maar ook daar is het gros van de voorgestelde maatregelen institutioneel. Op het terrein gaat dat niet veel veranderen. Ik heb ze alle 194 nog eens doorgenomen. Wat dat betreft, zijn ze wat ontgoochelend.

Voor het tweede punt sluit ik me aan bij wat mevrouw Vogels van Groen heeft gezegd, al hebben we misschien niet dezelfde oplossingen. Wij willen inderdaad eens kijken naar die topprioriteiten: welke cijfers, welke budgettaire maatregelen staan eraan? Er is onvoldoende duidelijkheid hoe u concreet op het terrein die armoede gaat aanpakken. (*Applaus bij LDD*)

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, geachte Vlaamse Regering, collega's, ondertussen is alles al gezegd. We weten dat die armoede gekleurd is. Een laag diploma, een onderbreking in de loopbaan, alleenstaand ouderschap met jonge kinderen, jong en onervaren of oud en afschreven: het zijn allemaal handicaps waardoor je in het Vlaanderen van vandaag een

mensonwaardig bestaan kunt leiden. Doe daar nog een kleurtje bij en woon in Brussel en je bent helemaal gezien. Dat is jammer genoeg de realiteit.

Minister Lieten, u hebt daarstraks cijfers gegeven over kinderen die arm geboren worden. Toevallig komen die overeen met de cijfers van hun ouders en die blijken zelfstandigen te zijn. 25 procent van de zelfstandigen heeft een jaarinkomen van minder dan 9630 euro, dat weet u beter dan ik. 33 procent van deze Vlamingen zijn van Turkse origine en 54 procent van Marokkaanse origine. Het moeten hun kinderen zijn!

Dat betekent, minister Muyters, dat er werk aan de winkel is. Meestal proberen deze mensen een eigen job te creëren, ze doen hun best, maar ze beginnen er onbezonnen en ongekwalificeerd aan. Het is een zaak van de volledige regering.

De laatste keren dat ik hier stond, was het telkens om hetzelfde probleem aan te klagen, is het niet bij Welzijn dan bij Tewerkstelling. Herinner u, minister Muyters, het EAD-decreet (evenredige arbeidsdeelname en diversiteit). Minister Bourgeois, we hebben het gehad over het voorbeeld bij Jobpunt Vlaanderen, waar te weinig allochtonen worden tewerkgesteld. We zetten enorm in op het onderwijs, wat erg belangrijk is. Volgens het PISA-rapport (Programme for International Student Assessment) zitten we bij de allerbeste.

We zijn dual, we zijn bij de besten, maar op het vlak van gekleurde armoede zijn we bij de slechtsten. Dat is systematisch. Of het nu over werk gaat of onderwijs, de kloof is altijd enorm. Op dat vlak moeten we niet fier zijn op onze resultaten. Gelukkig is iedereen klaar en bereid om daar werk van te maken. Zelfs u, mevrouw Dillen, ook u bent klaar om daar werk van te maken.

Ik wil iets voorlezen uit het rapport van de VDAB ‘Kansengroepen in kaart - Allochtonen op de Vlaamse arbeidsmarkt’. Het is een sociaal-culturele factor waarvan ik me afvraag hoe we dat gaan oplossen. “Migrantenjongeren hebben vaak een weinig realistisch beeld van de arbeidsmarkt of hun eigen slaagkansen, zitten vaker met een negatief zelfbeeld, zien te weinig voorbeeldfiguren in hun eigen omgeving, ze schatten hun werkgelegenheidskansen vaak erg negatief in en daar bovenop worden migrantenjongeren vaker en sneller doorverwezen naar technisch en beroepsonderwijs. Lesgevers hebben ook vaker een negatief beeld over migranten en het onderwijzend personeel is ook nog erg blank” – dat zeg ik niet, het staat in dit rapport – “en lesinhouden en onderwijsmethodes sluiten vooral aan bij de blanke middenklasseleefwereld.”

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw Zamouri, u hebt zich specifiek gericht naar minister Muyters en gevraagd naar nog meer inspanningen op het vlak van werk. Ik neem aan dat u over twee weken naar de commissie Welzijn zult komen om het debat ten gronde te voeren. Maar ik wil het hier hebben over een aantal maatregelen op het vlak van werk, alleen werk, want de rest zou me te ver leiden. Ik geef enkele voorbeelden van positieve discriminatie: we hebben het project Jobkanaal, we hebben het inwerkingsbeleid, we hebben de streefcijfers tewerkstelling bij de overheid, we hebben de talrijke diversiteitsplannen, waar telkens opnieuw op een positieve wijze aan discriminatie wordt gedaan van de doelgroepen die u hebt opgesomd. Het leidt niet tot resultaten, we kunnen daar niet onderuit.

Kunt u me nu eens zeggen wat Vlaanderen nog meer moet doen voor er tevredenheid is en voor er resultaat zal worden geboekt bij de doelgroep die u uitvoerig hebt opgesomd? Hier gaat enorm veel geld in. Het gaat alleen over de beslissing van 16 december 2011, specifiek over armoede en voorstellen over gekleurde armoede. Er zijn zes projecten die exclusief gericht zijn op de doelgroep die valt onder gekleurde armoede. Over wat allemaal gekleurd is, zouden we ook wel eens een debat kunnen voeren, minister Lieten. Als ik zie dat er ook een actie komt voor Midden- en Oost-Europese migranten, wat is dan de terminologie gekleurd? Dat is een andere discussie voor in de commissie.

Mevrouw Zamouri, kunt u me zeggen wat Vlaanderen nog meer moet doen voor die mensen eindelijk tevreden zijn en voor er resultaat zal zijn op het terrein?

Mevrouw Khadija Zamouri: Het gaat niet alleen over geld. Ik heb het er de vorige keer ook over gehad toen het ging over het evenredig arbeidsdecreet. Het gaat over een mentaliteitswijziging bij iedereen. Integratie is een zaak die van twee kanten komt. Iedereen moet zich integreren en aanpassen aan elkaar. We zijn allemaal anders, ook in dit parlement. Als het over een specifieke doelgroep gaat – of het nu morgen de Roemenen zijn of de Oost-Kosovaren, het maakt me niet uit – wel, dan gaan we terug ons best doen om samen te leven.

Mevrouw Dillen, ik heb die laatste paragraaf voorgelezen om te weerleggen dat er geen voorbeelden zijn. Nu zijn er zelfs gekleurde armen die hooggeschoold zijn en ook geen job vinden. Of zijn ze allemaal lui en willen ze niet werken?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil collega's hier waarschuwen voor vocabulaire vervuiling die in het debat sluipt. Mevrouw Dillen heeft het steevast en systematisch verkeerd over positieve discriminatie. Vlaanderen doet vandaag niet aan positieve discriminatie. Dat is een heel ander begrip. We voeren vandaag een gericht doelgroepenbeleid in functie van reële cijfers.

Mevrouw Dillen, u vraagt ook naar het resultaat. We zouden de hypothetische vraag kunnen stellen: wat als we het niet zouden doen, hoe erg zou de situatie dan zijn?

Bovendien wil ik u wijzen op de tewerkstellingsgraad. Een aantal weken geleden hebben we er hier over gedebatteerd. De vaststelling is dat Vlaanderen een enorme achterstand heeft ten opzichte van andere landen maar dat we inspanningen doen en wel een aantal resultaten boeken. Voor de crisis van 2009 konden we voor de eerste keer vaststellen dat, als gevolg van een daadkrachtig en gericht beleid, de allochtonen de toename van de werkzaamheid volgden, samen met de autochtonen. De crisis heeft de inspanningen voor een deel tenietgedaan, maar het sterkt me des te meer in de overtuiging dat we alle zeilen moeten bijzetten om die groep die we vandaag achterlaten zo snel mogelijk, zo hard mogelijk te betrekken bij onze arbeidsmarkt. We kunnen ons eenvoudigweg niet permitteren om een hele generatie aan talent links te laten liggen. Dat kweekt alleen maar ongenoegen, dat kweekt alleen maar frustratie. Maar misschien is dat net wat u wilt.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Dillen, u zegt dat bijvoorbeeld Jobkanaal een positieve discriminatie is. Jobkanaal is een instrument van de werkgeversorganisaties dat als doel heeft te sensibiliseren rond arbeidsgehandicapten, allochtonen en 50-plussers, maar niet meer te doen dan sensibiliseren. Ik zie echt niet waar de positieve discriminatie is. Als je merkt dat er op de arbeidsmarkt een aantal vooroordelen leven rond bepaalde groepen waardoor die groepen moeilijker op de arbeidsmarkt aan bod komen, dan is sensibiliseren geen positieve discriminatie maar puur sensibiliseren.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, we kunnen een lange discussie voeren over het project Jobkanaal. U wilt telkens sensibiliseren voor meer diversiteit, maar u kunt misschien eens in debat gaan met Voka zelf en eens nagaan wat de resultaten op de werkvloer zijn en waarom er zoveel problemen zijn met de aanwerving van deze doelgroep.

Mijnheer Van Malderen, de oorzaak ligt bij de ongebreidelde instroom van asielzoekers en van migranten die armoede importeert. Dat is objectief en dat kunt u niet ontkennen. U pleit voor een doelgroepenbeleid. Ik pleit ook voor een doelgroepenbeleid. Spijtig genoeg kan deze Vlaamse Regering, net zo goed als u en ik, elke euro maar één keer uitgeven. We kunnen niet toveren met ons geld. In Vlaanderen zijn heel veel doelgroepen die in armoede leven. Ik heb er al naar verwezen: 51 procent van personen met een handicap kan aan zijn basisbehoeften op het vlak van gezondheid niet voldoen. Begin die doelgroep eens prioritair te behandelen. Een massa bejaarden die hun leven lang gewerkt hebben en schandalig veel hebben afgedragen, moeten nu rondkomen met een schandalig laag pensioentje. Begin hen eens als doelgroep te aanzien. Alleenstaande moeders die het bijzonder moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen en zo kan ik nog wel een tijdje doorgaan.

In Vlaanderen moet een beleid komen dat gebaseerd is op objectieve criteria om mensen die het moeilijk hebben, vooruit te helpen, zonder telkens de klemtoon te leggen op wat uw Vlaamse Regering – die termen komen uit documenten van de Vlaamse Regering, ik heb ze niet uitgevonden – ‘gekleurde armoede’ noemt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Bart Van Malderen: Ik had het over positieve discriminatie.

Mevrouw Marijke Dillen: Dat gaat over positieve discriminatie van gekleurde mensen in Vlaanderen.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Dillen, ik wil u gerust stellen door te zeggen dat ik nogal eens contact heb met Voka en dat ik een beetje hun standpunten ken. Ik weet onder meer ook dat er bijvoorbeeld bij Voka nog een actie is gevoerd tegen discriminatie van werkgevers waarbij alle werkgeversorganisaties een document ondertekenden om de discriminatie die er soms onbewust is, te bestrijden. U mag gerust zijn: ik denk dat ik vanuit Voka genoeg informatie krijg om de problematiek te kennen.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik dank u. Het was een antwoord aan mevrouw Dillen, veronderstel ik. Ik heb die laatste paragraaf specifiek voorgelezen voor minister Smet, maar hij reageert niet.

Minister Pascal Smet: Mevrouw Zamouri, ik kan het blijven herhalen. U bent soms ook aanwezig in de commissie Onderwijs. Dan zult u weten dat de Vlaamse Regering heeft beslist om 1 miljoen euro extra uit te trekken om in Antwerpen, Brussel, Gent en de Mijnstreek de eindtermen in het basisonderwijs op een andere manier te behalen, vertrekkende vanuit de leefwereld van kinderen. Uw stelling onderschrijven we, meer nog, we hebben het beslist en het zal in september in uitvoering worden gebracht.

Als we het secundair onderwijs willen hervormen, dan is dat juist met de bedoeling om alle kinderen kansen te geven, de zwakke kinderen sterker te maken, maar ook de sterke kinderen sterker te maken, zodat heel de samenleving sterker wordt en we er met zijn allen op vooruit gaan.

In de talennota die we hebben goedgekeurd, hebben we heel duidelijk opgenomen hoe belangrijk het is dat kleine kinderen goed Nederlands beginnen te spreken. Als ze dat onvoldoende doen, en onvoldoende met die taal in contact komen, dan moeten we ze extra curriculum, dus buiten de schooluren, de kans geven om spelenderwijs Nederlands te leren. Daarnaast participeren wij ook in allerlei projecten rond opvoedingsondersteuning ten aanzien van de ouders.

Bij de start van de nieuwe gemeentebesturen is het heel belangrijk dat al die gemeentebesturen een schepen of burgemeester zouden hebben die de coördinerende rol en de regisseursrol op zich neemt om de armoede aan te pakken. Het is immers niet alleen een zaak van Onderwijs, het is ook een zaak van Welzijn, Stedenbeleid en Woonbeleid. Alles hangt samen. Het belangrijkste is dat een lokale regisseur de dingen in handen neemt, zoals men dat bijvoorbeeld in Antwerpen en andere steden in Vlaanderen doet. Daar ligt het antwoord. Onderwijs zal daar een partner in zijn. We zijn dat nu ook. Juist omdat ik geloof dat we structurele maatregelen moeten nemen, zijn we daar nu mee bezig. Ook in de toekomstige lerarenopleiding zal bijvoorbeeld worden opgenomen hoe men moet omgaan met diversiteit in de klas.

De stellingen die u hier hebt geponeerd, onderschrijf ik. Meer nog, ze zijn eindelijk beslist en in uitvoering.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, ik wil iedereen bedanken die tijd heeft vrijgemaakt om iets heel belangrijks te bespreken, namelijk de staat van de armoede in Vlaanderen. Vlaanderen is een van de meest welvarende regio's in Europa, maar niettemin is onze armoedeproblematiek hardnekkig en is er voldoende stof tot debat.

De cijfers die vorige week de media haalden, werden een maand geleden reeds gepubliceerd en publiek gemaakt in onze eigen Vlaamse Armoedemonitor. We hebben die ook

gecommuniceerd. De Vlaamse Regering heeft er kennis van genomen. Het gaat voor alle duidelijkheid over de cijfers van het jaar 2010.

Deze cijfers vormen tevens de basis voor een nieuwe omgevingsanalyse die we hebben gemaakt en die is opgenomen in het voortgangsrapport 2011 dat we aan de commissie hebben overgemaakt en waar we met de commissieleden in de volgende weken met elkaar over van gedachten kunnen wisselen. Het geeft ook een stand van zaken weer van het armoedebestrijdingsbeleid, het formuleert een aantal prioriteiten en het concretiseert de 194 doelstellingen waarnaar al veel is verwezen. Het zal ook worden besproken in de commissie Welzijn, maar ik zou er helemaal niets op tegen hebben als het ook in andere commissies zou worden besproken, bijvoorbeeld de commissie Onderwijs en de commissie Werk. De verschillende acties staan erin opgelijst en kunnen met de nodige kennis van zaken besproken worden.

We willen dat graag omdat Vlaanderen ervoor kiest om een armoedebeleid uit te voeren dat op een integrale manier werkt, waarbij we in elk domein de gepaste aandacht besteden aan armoedebestrijding en waarbij we geen parallelle circuits organiseren, geen aalmoesbeleid maar een geïntegreerde en gestructureerde aanpak van armoede.

De cijfers nu. De inkomensarmoede bestendigt zich en neemt zelfs toe: terwijl in 2008-2009 10,1 procent van de Vlamingen kon worden beschouwd als levend onder de inkomensarmoedegrens, was dat cijfer in 2011 ongeveer 10,4 procent. In absolute cijfers betekent dit concreet dat we vandaag nog 650.000 Vlamingen boven die armoededrempel zouden moeten krijgen, willen we onze Pact 2020-doelstellingen halen. Qua inkomen ligt die drempel vandaag voor een alleenstaande op 973 euro per maand, voor een gezin met kinderen op 2043 euro per maand. Enkele leden hebben erop gewezen: 140.000 van die 650.000 mensen die nog onder die armoededrempel zitten, zijn kinderen tussen 0 en 17 jaar. Samen met de Deense en Finse kinderen scoren we daarmee Europees gezien het best, maar die score mag absoluut geen excuus zijn en ons niet blind maken voor het feit dat vandaag in Vlaanderen 140.000 kinderen leven in een gezin waarin ze, door allerlei omstandigheden, niet de juiste kansen zullen krijgen voor hun persoonlijke ontwikkeling.

Als we kijken bij welke specifieke bevolkingsgroepen het risico het grootst is, dan gaat het vooral over werklozen en over huurders, die het ook in 2010 moeilijk kregen en bij wie we een stijging van het armoederisico zien. Nemen we de EU 2020-indicator, die in heel Europa op dezelfde manier meet en een combinatie maakt van inkomen enerzijds en materiële deprivatie – het zich niet kunnen veroorloven van een aantal dingen – anderzijds, dan telt Vlaanderen op die manier gerekend 910.000 mensen in armoede. In Europees perspectief is dat opnieuw niet zo slecht. We staan op de tweede plaats, samen met Zweden en Nederland, maar opnieuw is het absolute aantal van de mensen die daarin terechtkomen, onaanvaardbaar. Gezinnen waarin niemand werkt, lopen 94 procent kans om in armoede te verzeilen. We moeten dus voort blijven inzetten op werk, activering, onderwijs en de bestrijding van kinderarmoede.

Daarnaast zien we ook dat het aantal Vlamingen stijgt die in een huis met structurele problemen wonen. Ook daardoor glijden we enigszins af ten opzichte van de Pact 2020-doelstellingen, die toch een halvering vooropstellen van het aantal mensen die wonen in een woning die om een of andere manier structurele problemen heeft. Ook hier zien we opnieuw een prioriteit voor de gezinnen met kinderen. Gezinnen waarvan niemand of heel weinig mensen werken, vormen de grootste risicogroep.

Een ander confronterend cijfer is dat het aantal mensen in Vlaanderen die minder dan wekelijks contact hebben met burens, niet-inwonende familie of vrienden en kennissen, ook angstwekkend groot is. Dan verwijs ik even naar de discussie van daarnet over het openbaar vervoer. In 2011 ging het om 450.000 mensen. Dat zijn er 100.000 meer dan in 2010. Dat is toch wel een signaal dat we die sociale uitsluiting, dat isolement echt wel ernstig moeten blijven nemen, dat dit probleem groter wordt in onze samenleving.

Kijken we dan even specifiek naar de kinderarmoede. De indicator van Kind en Gezin vertoont inderdaad een lichte stijging. In 2009 wordt jaarlijks 8,3 procent van de kinderen geboren in een gezin onder de armoededrempel. Nu is dat 8,6 procent. U weet dat 3,8 procent ons doel is. De trend gaat dus de verkeerde richting uit. Daarom ook is dat een prioriteit van de Vlaamse Regering. U vindt al deze cijfers op de website van de studiedienst van de Vlaamse Regering.

Ik heb daarnet al gezegd dat ik die armoedecijfers met wat schroom geef: elke arme is er immers een te veel. We worden daar ook allemaal mee geconfronteerd, en zijn er ook allemaal verontwaardigd over. Het klopt echter niet dat de kinderarmoede in Vlaanderen explosief toeneemt. Die is wel verontrustend en onaanvaardbaar. Het is duidelijk dat ook de financiële crisis ter zake een handje heeft geholpen, jammer genoeg.

Er werd het afgelopen jaar hard ingezet op de twaalf prioriteiten die ik al opgelijst heb én op de kinderarmoede. We hebben die prioriteiten samen afgebakend, in overleg met de commissie en het parlement, met de SERV en met het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen. Daarnaast hebben we er inderdaad voor gepleit om een aantal acties te versnellen. Alle collega's hebben die zorg op zich genomen. In het voortgangsrapport 2011 kunnen we duidelijk vaststellen dat 94 procent van alle acties lopen, en dat 6 procent van de acties vertraging hebben en bijkomende zorg nodig hebben.

Het is duidelijk dat wij hier verder onze inspanningen zullen moeten volhouden. Het VAPA werd goedgekeurd in juli 2010. We zijn nu twee jaar bezig en hebben nog twee jaar te gaan. We zullen met ons jaarlijks voortgangsrapport de vinger aan de pols houden.

Hoe zit het met onze prioriteiten? Gaan we op dat vlak vooruit? Ik geef u een kleine bloemlezing. Het afgelopen jaar werd een belangrijke vooruitgang geboekt in verband met de armoedetoets. Die heeft proefgedraaid bij het vernieuwde sociale beleid en zal nu definitief verankerd worden in de regelgeving. Het gloednieuwe Vlaamse Steunpunt Armoede is opgestart. Het zal als eerste informatie proberen te verzamelen over generatiearmoede, precies zoals u gevraagd hebt, mevrouw Van der Borgh. Dat is een van de taken die ik het steunpunt heb meegegeven.

De UiTPAS of de Vlaamse vrijetijdspas van collega Schauvliege staat in de steigers. Er is een duidelijk budget en een duidelijke tijdslijn voor uitgewerkt. De VESOC-partners (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) en collega Muyters hebben samen een tastbare uitbreiding bereikt van de arbeidszorg en werk-welzijnstrajecten, precies voor mensen in armoede, voor wie de afstand tot de arbeidsmarkt nog wat groter is en die een specifieke begeleiding nodig hebben. De automatische huursubsidie wordt dit jaar een feit. Het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen kreeg extra geld, onder andere om te werken rond gekleurde armoede en rond media en armoede. Er ging ook extra geld naar meer kwaliteit en preventie in de schuldhulpverlening, op voorstel van collega Vandeurzen.

Er zijn dus heel wat acties en prioriteiten effectief op de rails gezet. Jammer genoeg zullen die acties niet onmiddellijk morgen al resultaat opleveren. Er zijn acties die structureel zijn en een langere inlooperperiode nodig hebben, maar ik ga er wel van uit dat al die acties samen een positief effect teweeg zullen kunnen brengen.

Kinderarmoede is ook een topprioriteit die wij hebben vastgelegd. Na de Rondetafel Kinderarmoede van 24 maart hebben wij de prioritering op de agenda van de Vlaamse Regering gezet. De collega's zijn daarin meegegaan. Intussen werd al een eerste reeks aanbevelingen van de rondetafel opgenomen. Wij hebben beslist om te focussen op kinderen van nul tot drie jaar, omdat uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat we daar het meeste effect kunnen hebben. Alle ministers leveren daar een bijdrage.

Er werd ondertussen werk gemaakt van een oproep, gericht op de versterking van de preventieve gezinsondersteuning met een focus op gezinnen in armoede en bruggen naar werk en kleuteronderwijs. Daar was een extra budget van 800.000 euro voor vrijgemaakt.

De voorzitter: Collega's, minister Lieten heeft het woord. Als u overleg wilt plegen, kunt u dat in het Koffiehuis doen.

Minister Ingrid Lieten: Het is ook de bedoeling om tijdens deze legislatuur de inloopteams van Kind en Gezin, die een belangrijke functie hebben in het bereiken van kansarme ouders en gezinnen, verder te consolideren. Samen met de verdere uitbreiding van de inkomensgerelateerde kinderopvang, waar minister Vandeuren zijn schouders onder zet, de installatie van de Huizen van het Kind, de kleinere kleuterklassen van minister Smet en de gedifferentieerde kindpremie, moeten we erin slagen om alle kinderen, ook de meest zwakke, een sterkere start te geven.

Een tweede belangrijke vaststelling is dat we het belang van samenwerkingsverbanden op lokaal vlak moeten blijven benadrukken in onze strijd tegen kinderarmoede. Daarom werd er een provinciale ronde georganiseerd, in samenwerking met de Vlaamse provincies, om de lokale actoren warm te maken voor het opzetten van lokale kinderarmoedeprojecten. Als gevolg daarvan werd ook een projectoproep gelanceerd, 'Lokaal werk maken van aanpak van kinderarmoede'. Daar werden maar liefst 99 aanvragen op ingediend. Er werd ook een extra budget van 1,3 miljoen euro voor vrijgemaakt.

Ik wil toch ook wel het belang van die lokale aanpak benadrukken. We hebben absoluut nood aan een breed maatschappelijke sensibilisering rond kinderarmoede. De betrokkenheid en inzet van onze lokale actoren is daarin heel belangrijk.

Om het Vlaams Actieplan Kinderarmoede verder uit te werken hebben wij van 30 november tot 4 december een studiebijeenkomst georganiseerd. Het was een innovatief project om een aantal deskundigen, zowel vanuit het binnen- als vanuit het buitenland, te laten brainstormen vanaf een wit blad om na te gaan met welke extra beleidsmaatregelen we kinderarmoede kunnen aanpakken. Daaruit zijn ook aanbevelingen voortgekomen ten aanzien van onze prioriteit, de bestrijding van armoede bij kinderen van nul tot drie jaar. Het verslag is toegevoegd aan het voortgangsrapport, dat u ook kunt raadplegen. Daar wordt ook verder werk van gemaakt.

Een jaar na die ViA-rondetafel kinderarmoede hebben we heel het instrumentarium opgezet, werden de prioriteiten vastgelegd en zijn verschillende collega's bezig om dat op het terrein uit te voeren.

Ik zou jullie, parlementsleden, een vraag willen stellen. Er werd vandaag heel vaak gekeken naar de regering, nu wil ik jullie iets vragen. Jullie zullen allemaal in jullie gemeente verantwoordelijkheid opnemen, voor of achter de schermen, naar aanleiding van de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen. Jullie hebben het gezag om jullie collega's en partijen te helpen bij het bepalen van de prioriteiten van de verschillende verkiezingsprogramma's. Ik wil jullie vragen om de aanpak van kinderarmoede daarbij voorop te stellen.

Er zijn heel wat goede voorbeelden van verschillende gemeenten die daar een mooi project rond hebben opgezet. We zullen die voorbeelden bundelen en de komende weken bekendmaken. Ik wil jullie vragen om daar ook jullie schouders onder te zetten en om uiteindelijk op gemeentelijk niveau de uitrol van onze prioriteiten rond kinderarmoede mee te nemen. We willen van kinderarmoede verder een prioriteit maken, een strijd tegen de armoede voor elk kind. (*Applaus bij de meerderheid*)

Mevrouw Mieke Vogels: Voorzitter, u zult begrijpen dat ik erg teleurgesteld ben met het antwoord van de minister.

Wij hebben dit debat een week uitgesteld. Ik respecteer dat en ik vind het heel fijn dat de hele Vlaamse Regering aanwezig is.

Minister, u zegt echter enkel wat wij allemaal al lang weten. Wij weten al dat er nog meer studies, rondetafels, rapporten, voortgangsrapporten, projecten enzovoort komen. Minister, ik had gehoopt dat u hier namens de regering wat perspectief had kunnen bieden aan de mensen

die vandaag hun huur niet kunnen betalen, de mensen die vandaag dreigen te worden afgesloten van elektriciteit, gas enzovoort, aan de mensen die het vandaag moeilijk hebben om hun kinderen groot te brengen. Dat doet u echter niet. U blijft draaien binnen de projecten die de armoede niet structureel aanpakken.

Sta mij toe te zeggen dat ik het helemaal belerend en betuttelend vind en typisch voor Vlaanderen om hier te eindigen met een oproep aan de lokale besturen. Denkt u nu werkelijk dat in steden als Antwerpen, Genk enzovoort, de lokale besturen niet weten wat armoede is? Denkt u nu echt dat u die moet sensibiliseren? U moet die niet sensibiliseren. Die lokale besturen wachten op de Federale Regering om de vervangingsinkomens en de minimumlonen te doen stijgen. Die besturen wachten op uw regering om iets te doen aan de dure kost voor wonen en energie, aan maatregelen om onderwijs meer gelijke kansen te laten bieden aan kansarme kinderen. Daar gaat het om.

Voorzitter, ik zal een actualiteitsmotie indienen en dan nog eens vertellen hoe ik het zou aanpakken.

Mevrouw Marijke Dillen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben echter ook ontgoocheld. Ik had verwacht dat u vandaag een krachtdadig beleid naar voren zou brengen, een aantal duidelijke prioriteiten om de armoede ten gronde aan te pakken. Binnen twee weken zullen we de gelegenheid krijgen om dit in de commissie grondig uit te spitten. Voor onze fractie moet het armoedebeleid gericht zijn op alle Vlamingen, alle mensen hier in Vlaanderen, met duidelijke klemtonen op vijf grote punten: onderwijs, tewerkstelling, wonen, gezondheid en vrije tijd.

Al die doelstellingen, projecten, onderzoeken en evaluaties halen op het terrein weinig of niets uit. We zullen daar later ten gronde over debatteren.

Namens mijn fractie wens ik een motie aan te kondigen.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik veronderstel dat we het debat over twee weken ten gronde zullen voortzetten.

Namens mijn fractie wens ik eveneens een motie aan te kondigen.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik dank u voor uw antwoord namens de Vlaamse Regering. Ik wil de voltallige regering ook danken voor haar aanwezigheid. Ik kijk uit naar de bespreking ten gronde, en niet alleen in de commissie Welzijn. Ik nodig alle ministers en collega's uit om dit document in elke commissie grondig te bespreken en te bekijken hoe we versneld kunnen inzetten op deze problematiek.

Ik kondig ook een motie aan namens de meerderheid.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, wanneer u hier een warme oproep doet aan alle mandatarissen in functie van de gemeenteraadsverkiezingen, dan kan ik alleen maar betreuren dat twee grote tenoren voor een grote stad met heel wat problemen, zijnde Antwerpen, en de twee grote uitdagers van elkaar, Patrick Janssens en Bart De Wever, het niet nodig vonden om hier dit debat over armoede te volgen. (*Applaus bij Open Vld, LDD en het Vlaams Belang*)

Mevrouw Güler Turan: Ik kan alleen spreken namens mijn burgemeester, die hier om medische redenen niet aanwezig is. Bovendien is de stad Antwerpen hier vertegenwoordigd via de schepen van Jeugd, mevrouw Van der Borght.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Moties

De voorzitter: Door Groen, door Open Vld, door het Vlaams Belang en door de meerderheid werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk om 16.50 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daar straks over uitspreken.

Wat de heer Janssens betreft, heb ik van zijn adviserend arts de mededeling ontvangen dat hij gedurende de maanden mei en juni niet zal deelnemen aan deze vergadering. Ik heb niet te oordelen over het medisch geheim. Ik deel dit enkel mee als informatie.

Het debat is gesloten.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Caron tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de verantwoordelijkheid van de hoofdredactie van de VRT-nieuwsdienst in de zaak van het boek 'De keizer van Oostende'

ACTUELE VRAAG van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het optreden van de VRT tegen de journalisten-auteurs van het boek 'De keizer van Oostende' en de nood aan een procedure om dergelijke situaties in de toekomst te vermijden

ACTUELE VRAAG van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het optreden van de VRT tegen de journalisten-auteurs van het boek 'De keizer van Oostende' en de toekomst van onderzoeksjournalistiek door journalisten van de openbare omroep

De voorzitter: De heer Tommelein had een vraag ingediend over hetzelfde onderwerp maar hij is verontschuldigd omdat hij op het punt staat om vader te worden. (*Applaus*)

De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, mijn vraag gaat over de VRT en over de reactie van de hoofdredactie van de VRT op het verschijnen van het boek 'De keizer van Oostende'. Ik vind dat een ietwat bizarre reactie. Dat is althans mijn perceptie.

Ik weet dat er een deontologische raad is en een redactiestatuut met een deontologische code. VRT-journalisten zijn dus in eigen huis gebonden aan een aantal deontologische afspraken.

De Standaard daarentegen zegt dat de hoofdredactie van de VRT heel goed op de hoogte was van de inhoud van het boek. De VRT grijpt in net nadat het boek verschijnt, zet de betrokken journalisten op non-actief en distantieert zich van het boek. En vandaag schrijft Ides Debruyne van het Fonds Pascal Decroos – en wij delen dezelfde zorg voor onderzoeksjournalistiek – dat het niet kan wat er is gebeurd. De twee journalisten hebben daarenboven een beurs gekregen van dat fonds om hun werk te maken. Het is mij nu niet meer duidelijk of die beurs er was voor een Panorama-reportage die zou afgevoerd zijn en nu is omgezet in een boek. Ik weet ook niet of de hoofdredactie niet op de hoogte was van de inhoud van dat boek, in tegenstelling tot wat De Standaard schrijft.

Minister, wie liegt hier eigenlijk? De Standaard, die zegt dat de hoofdredactie het boek kende, of de hoofdredacteur zelf?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, het gebeurt wel meer dat journalisten, ook VRT-journalisten, een boek schrijven. Soms komt dat boek in de VRT-shop terecht. Ik heb het aanvoelen dat 'De keizer van Oostende' daar niet te koop zal zijn.

Beide journalisten zijn inderdaad geschorst. Dat is op het eerste gezicht een kwestie van deontologie: controle van journalistieke bronnen, journalistieke ernst. Daarover dus geen

debat in dit parlement. Ten ware, we zitten volop op het snijvlak tussen pers en politiek, tussen politiek en openbare omroep. Alle Vlaamse belastingbetalers betalen samen meer dan 300 miljoen euro voor de openbare omroep. Zij mogen dan ook een zekere kwaliteit en betrouwbaarheid verwachten, met name van de nieuwsuitzendingen. Betrouwbaarheid van de nieuwsuitzendingen vereist kritische journalistiek, onderzoeksjournalistiek – waarop u ook in uw beleidsbrieven aandringt – en journalistieke vrijheid. Als journalisten iets maken dat de schijn van partijdigheid opwekt, is dat een probleem. Als een hoofdredacteur die journalisten schorst, maakt hij dat probleem alleen maar erger. Want dan zegt hij eigenlijk dat die journalisten slecht zijn: dat ze slecht werk leveren en onbetrouwbaar zijn. Als het dan bovendien zo zou zijn dat die hoofdredacteur inderdaad betrokken was of op de hoogte was van het werk dat bezig was, en dat hij pas nadien is opgetreden, dan maakt hij wel de indruk dat hij pas optreedt nadat er demarches zijn gebeurd vanuit de politiek of vanuit het bedrijfsleven, dat laat ik in het midden.

Minister, hoe kunt u erop toezien dat er een procedure ontrold worden om er in elk geval voor te zorgen dat dit soort toestanden – want ik noem het ‘toestanden’ – die onze openbare omroep beschadigen – en daar is het ons uiteindelijk om te doen: wij vinden die openbare omroep belangrijk – niet meer gebeuren?

Ik lees nu dat de hoofdredacteur zijn journalisten verbiedt om nog dat soort projecten te doen buiten de VRT. Ik denk niet dat dat de oplossing is.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, collega's, minister, ook ik had toch graag wat verduidelijking bij wat er vorige maandag bij de VRT heeft plaatsgevonden. Dit verhaal komt toch enigszins eigenaardig over. Twee journalisten hebben een boek geschreven en worden nu op non-actief geplaatst omdat ze niet alle deontologische regels hebben gevolgd. Ik zou willen weten welke die deontologische regels zijn. Ik weet wel welk gebod ze zeker hebben geschonden. Dat is het eerste en ongeschreven gebod bij de VRT: “Gij zult geen socialisten in een verkeerd daglicht plaatsen.” (*Gelach en applaus bij het Vlaams Belang*)

Dat is natuurlijk een credo dat bij de VRT altijd enorm heeft geleefd. Maar, minister, aan de andere kant is dat wel de perceptie die er vandaag is. Want als we de media mogen geloven, was de hoofdredactie inderdaad op de hoogte van het feit dat deze twee journalisten buiten hun uren aan dit boek werkten. De hoofdredactie is ook tijdig op de hoogte gebracht van de inhoud van het boek. Met alle details daarin. De dagen voordien is er bij de hoofdredacteur van de VRT geen enkel probleem. Tot mijnheer Vande Lanotte zelf een persconferentie geeft. Dan gaan de poppen aan het dansen. Dan moet mijnheer Vande Lanotte heel snel worden uitgenodigd bij de VRT om weerwoord te geven en moeten de twee journalisten op non-actief worden gezet. Ik vind dat eigenaardig.

Minister, sinds u minister van Media bent, hebt u in uw beleidsbrieven en in uw beleidsnota steeds een lans gebroken voor kwalitatief hoogstaande onderzoeksjournalistiek. Als er nu twee journalisten onderzoeksjournalistiek bedrijven, is het ook niet goed. Ik stel vast dat het blijkbaar met het onderwerp te maken heeft. Als we zo beginnen, als we onderzoeksjournalistiek gaan afwegen naargelang van het onderwerp dat wordt onderzocht, zijn we, minister, behoorlijk fout bezig. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik wil eerst iets rechtzetten. Ik heb informatie opgevraagd bij de VRT. De twee journalisten zijn niet geschorst of op non-actief geplaatst. Ze mogen voorlopig geen externe reportageopdrachten doen. (*Rumoer bij het Vlaams Belang*)

Dat is wel een groot verschil.

Er is een beschermende maatregel genomen. (*Rumoer bij het Vlaams Belang*)

Ik wil wel een beetje respect. Ik wil ten minste mijn verhaal kunnen doen.

De voorzitter: Stilte!

U kunt straks nog reageren, mijnheer Deckmyn. Of nee, toch niet, de heer Wienen heeft een vraag gesteld.

Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ze zijn dus niet geschorst, ze mogen geen externe opdrachten reportageopdrachten doen zolang het onderzoek loopt naar eventuele verdere deontologische fouten.

Ik ben ook nieuwsgierig naar het verloop van het dossier. U kunt het sinds gisterenavond lezen op de VRT-nieuwssite waar de hoofdredacteur het hele verloop heeft weergegeven. Ik zal daaruit citeren om u een zicht op de situatie te geven.

De betrokken journalisten hadden eerst overwogen om een Panorama-uitzending te maken over Oostende. Ze hebben dat in 2011 aangevraagd aan het redactiecollege. Dat gaf zijn toestemming. Ze hebben dan gerapporteerd aan het redactiecollege en kregen de reactie dat het materiaal te mager was. Er zou voorlopig geen uitzending komen. Dan hebben de twee journalisten het plan opgevat om er een boek over te schrijven.

Een van de twee heeft conform de deontologische code aan de hoofdredacteur toestemming gevraagd voor dat boek, voor eigen rekening en in eigen naam. Hij heeft zoals het hoort een cumulaanvraag ingediend. Die is hem toegestaan. Hij mocht het boek dus schrijven, in eigen naam. In de deontologische code staat dat journalisten van de VRT die schrijven in opdracht van derden of in eigen naam, toch de deontologische code van de VRT naleven om ervoor te zorgen dat ze de geloofwaardigheid en integriteit van de omroep en van zichzelf niet in het gedrang brengen. Dat geldt ook voor ambtenaren. Als zij een cumul doen, moeten ze zich blijven gedragen conform de waardigheid van hun beroep. Dat is een vergelijkbare situatie. Dat is aan die journalisten gezegd.

Ze hebben dan begin april 2012 contact gezocht met de deontologische adviesraad om een eerste deel van de voorlopige versie van hun boek voor te leggen, vermoedelijk omdat ze zekerheid wilden hebben dat ze niet zouden zondigen tegen de deontologische code. De deontologische adviesraad heeft hen gevraagd of alle feiten gedubbelcheckt waren. Ze hebben dat bevestigd. De adviesraad heeft hen toestemming gegeven om voort te doen en heeft herhaald dat het boek buiten de bevoegdheid van de VRT viel en dat de raad geen verantwoording zou afleggen.

Sinds 24 april heeft de hoofdredacteur mondjesmaat, met fragmenten, inzage gekregen in het boek. In de eerste plaats zijn er twee versies van de inleiding gegeven. Hij heeft aan de auteurs per mail laten weten dat hij toch wou aanraden om de stijl van het werkstuk zo feitelijk mogelijk te houden en om opiniërende uitspraken te vermijden. Hij heeft aan de auteurs gevraagd om de andere delen van het boek te mogen lezen. Die zijn apart overgemaakt en voorgelegd aan de deontologische adviesraad en aan het nieuwscollege.

Er is op 4 mei een onderhoud geweest tussen de hoofdredacteur en de auteurs. De hoofdredacteur heeft nogmaals gezegd dat de VRT het boek niet steunt. Hij heeft ook nogmaals het advies van de deontologische adviesraad meegegeven om te zeggen: we gaan dat boek niet steunen en niet goedkeuren; als het gepubliceerd wordt en er komt kritiek, zullen we zeggen dat het geen initiatief is dat de VRT steunt of verder zal ondersteunen.

Na die verschillende stappen is het boek sinds zondag in een stroomversnelling geraakt. Het is bekendgemaakt. De hoofdredacteur en de adviesraad hebben meer informatie gekregen, onder andere over het feit dat men vond dat het boek niet aan de criteria beantwoordde. Ik moet in de voorwaardelijke wijs spreken, want het onderzoek loopt nog.

Uiteindelijk hebben de redacteurs bij het vergaren van hun informatie de scheiding tussen hun job bij de VRT en hun job voor eigen rekening niet strikt gehandhaafd. Ze hebben mensen geïnterviewd onder de titel van journalist van de VRT en onder het mom dat ze aan een

programma van de VRT werkten. Ik zeg dit in voorwaardelijke wijs, want het onderzoek loopt nog.

De hoofdredacteur heeft in overleg met het college van hoofdredacteurs beslist die mensen voorlopig geen externe reportageopdrachten meer te geven. Dat is geen schorsing. Ze staan niet op non-actief zolang het onderzoek loopt. Er moet nog worden nagegaan of ze nog andere principes van de deontologische code hebben geschonden.

Ondertussen heeft de hoofdredacteur zelf verklaard dat hij een aantal besluiten uit deze discussie trekt. Het blijkt een moeilijk pad te zijn. Als iemand als journalist voor de VRT werkt, is het duidelijk: hij werkt in opdracht van de VRT en hij moet de deontologische code volgen. Bovendien waken verschillende organen hierover. Tot nu toe hebben die journalisten ook de mogelijkheid gekregen in opdracht van derden te werken. Ook dan moeten ze de deontologische code respecteren. Op dat ogenblik is het niet meer zo duidelijk. Er is blijkbaar wat verwarring over de checks en balances en over de wijze waarop het mogelijk is die principes te doen naleven.

De hoofdredacteur heeft laten weten ervoor gewonnen te zijn journalisten van de VRT in de toekomst geen toestemming meer te geven om in opdracht van derden opdrachten op het vlak van de onderzoeksjournalistiek uit te voeren.

De heer Bart Caron: Het is een moeilijke kwestie. We kunnen het ook omdraaien. Ik wil de journalisten die als ghostwriters voor politici boeken hebben geschreven niet te eten moeten geven. Daarvoor gelden blijkbaar geen deontologische codes. Die boeken worden in opdracht van die politici geschreven en meestal onder hun naam gepubliceerd.

Veel journalisten gaan heel ver. Als we het over de deontologie willen hebben, mogen we het ook wel eens over de blogs en over Twitter hebben. Dat maakt ook deel uit van dezelfde grote familie.

Mijn enige bekommernis is dat de VRT objectief en neutraal moet zijn. Heel wat journalisten hebben al boeken geschreven die wat meer binnen het stramien van het huis passen en waarvan de VRT zich niet heeft gedistantieerd. De minister is in feite voorzichtig in haar reactie: volgens haar heeft de VRT verklaard het niet goed te keuren. Volgens de perstekst distantieert de VRT zich van het boek. Ik vind dat een groot verschil.

De deontologische raad en de hoofdredactie zijn geraadpleegd. Hoewel een aantal opmerkingen zijn gemaakt, is niet gezegd dat het niet kon. Plots wordt dat wel gezegd. Ik kan daaruit enkel afleiden dat er tussendoor mensen tussenbeide zijn gekomen. Dit heeft ertoe geleid dat de VRT versneld heeft verklaard dat dit boek niet kan.

De heer Wilfried Vandaele: Wat we hier meemaken, staat in schril contrast met de zaak-Ghysen.

De voorzitter: U moet niet naar mij wijzen.

De heer Wilfried Vandaele: Ik heb het over het uiterlijk. (*Gelach. Opmerkingen*)

Ik heb het over de tongval.

De VRT heeft toen zelf beschuldigingen geuit aan het adres van iemand die geen weerwoord kon bieden. Het heeft bijzonder lang geduurd voor de hoofdredactie die fout heeft erkend. In dit geval neemt de hoofdredactie sancties tegen journalisten die, buiten hun job bij de VRT om, onderzoeksjournalistiek hebben verricht. Dit gaat over onze openbare omroep een sausje van ondeskundigheid en onbetrouwbaarheid. Ik vind dat bijzonder jammer. Als hoofdaandeelhouder en als enige aandeelhouder van onze openbare omroep mogen we daar bezorgd om zijn.

De heer Wim Wienen: Ik dank de VRT voor haar antwoord. Ik had graag de mening van de toezichhoudende minister over deze zaak gehoord, maar dat is blijkbaar niet mogelijk.

De twee journalisten zijn niet geschorst. Er is een beschermende maatregel opgelegd. Ik vraag me af wie er precies moet worden beschermd. Dat zal later nog moeten blijken.

De hoofdredacteur heeft laten weten dat hij de journalisten van de VRT de regel zal trachten op te leggen dat ze geen boeken meer mogen schrijven. Die censuur bij de VRT kennen we natuurlijk. Het hoort traditioneel bij dit huis dat journalisten van bovenaf worden gecensureerd. Ik denk hierbij aan de bekende en beruchte nota 'De VRT en de democratische samenleving'. Toen is journalisten door de hoofdredactie opgelegd niet over het Vlaams Belang te berichten. Dat is het derde gebod in de gebodenreeks van de VRT.

En zo gaat dat maar door. Ik denk dat dat vanuit journalistiek en zelfs vanuit democratisch oogpunt een heel slechte manier van werken is. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, de hoofdredacteur van de VRT-nieuwsdienst moet waken over de onpartijdigheid en de onafhankelijkheid van de VRT-nieuwsdienst en daarbij moet de hoofdredacteur uiteraard rekening houden met de deontologische code, met het redactiestatuut en ook met de adviesraad.

Minister, er zijn hierover een paar pertinente vragen te stellen. Heeft de hoofdredacteur beslist om die journalisten te schorsen, om in te grijpen na een telefoontje van Electrawinds zondagavond? Waarom moesten die twee journalisten aan de kant vooraleer de deontologische raad een advies ten gronde heeft uitgebracht? (*Opmerkingen van de voorzitter*)

Dit zijn geen vragen, het zijn pertinente vragen die ik in de groep gooi. Mijn vraag komt nog. (*Gelach*)

De snelheid waarmee de hoofdredacteur in deze zaak gehandeld heeft, staat in schril contrast met de zaak-Ghysen. Is hier sprake van twee maten en twee gewichten?

Voorzitter, mijn vraag komt. Er stelt zich hier een probleem in hoofde van de hoofdredacteur van de VRT, want door zijn optreden heeft hij zware schade toegebracht aan het imago van de VRT.

Mijn vraag aan u, minister, is de volgende. Wat gaat u daaraan doen? (*Applaus bij CD&V*)

De voorzitter: Mijnheer Yüksel, ik zal in het woordenboek opzoeken wat het verschil is tussen pertinente vragen en gewone vragen.

De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Voorzitter, minister, persvrijheid, kwaliteitsvolle journalistiek en daaronder begrepen een strikte deontologie, zijn essentieel voor u, voor ons, voor alle democratische partijen en voor de goede werking van een democratie. Dat is ook de reden waarom we als samenleving hebben gekozen voor een soort zelfregulering. Ze evalueren zichzelf en vervolgens kunnen ze zichzelf ook reguleren. Dat moet dan natuurlijk allemaal goed werken en dat is nu een probleem gebleken.

Ik wil geen oordeel vellen over het boek zelf of over de vraag of de procedure nu al dan niet deontologisch correct is verlopen, dat zal te gepasten tijde door de adviesraad worden beoordeeld. Dat is misschien al gebeurd of zal binnenkort gebeuren. Feit is alleszins dat de hoofdredacteur in zijn reactie toch iets merkwaardigs presteert. Aan de ene kant zegt hij dat hij kennis heeft gekregen van het boek, zij het in schijfjes, en dat hij toen de bedenking heeft gemaakt dat het boek niet aanvaardbaar was, dat er passages waren die te opiniërend waren of onvoldoende gecheckt, maar hij heeft zich er niet van gedistantieerd. Hij heeft alleen maar gezegd: "Als er heisa komt, dan zal de VRT zich distantiëren." Dat lijkt mij eerlijk gezegd geen deontologische houding, vooral ten aanzien van de journalisten.

Volgens mij werden er te weinig afspraken gemaakt tussen de journalisten en de redactie. Als de hoofdredacteur halverwege pas, wanneer deze heren al zo veel werk hebben gepresteerd, zegt dat hij het eigenlijk niet ziet zitten, dan is dat evenmin correct. Er moeten op voorhand afspraken over worden gemaakt en in functie daarvan moet worden gehandeld.

De voorzitter: De heer De Coene heeft het woord.

De heer Philippe De Coene: Voorzitter, ik hoor van mijn ‘boekenmarchand’ dat er al een tweede versie van het boek is, namelijk eentje met een erratum. Je zou het zo te vroeg kopen en een dag nadien is er al een nieuwe versie. (*Rumoer*)

De uitgever heeft blijkbaar ook al ingezien dat de eerste versie niet zo goed was. (*Rumoer*)

Twee journalisten van de VRT werken aan een verhaal dat niet geschikt is voor die VRT zelf. Dat zeggen ze. Het voldoet niet aan de criteria. Het wordt gemaakt voor een private uitgeverij en daardoor komt het toch uitgebreid in de aandacht bij de VRT. Dat is een U-bochtconstructie.

Voor het verschijnen van het boek, op het moment dat de hoofdredacteur voor de eerste keer ziet wat het boek in concreto is, wordt er al gezegd: “In die vorm gaan wij er afstand van nemen.”

Uiteindelijk is heel het probleem te herleiden tot een cumulactiviteit van redacteurs van de VRT.

Ik wil u daarover een vraag voorleggen. Wordt het niet dringend tijd om de cumuls van VRT-journalisten te onderwerpen aan een duidelijke en transparante code, zodat de openbare omroep niet langer in verlegenheid kan worden gebracht?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Minister, onafhankelijke onderzoeksjournalistiek is een speerpunt van uw beleid. Als ik even stout mag zijn: ik krijg de indruk dat u faalt, want zelfs bij de openbare omroep wordt onderzoeksjournalistiek – los van de inhoud – stopgezet en tegen de muur gezet. Dat roept vragen op.

Gisteren hebben wij nog gediscussieerd over de persvrijheid in dit land. Het is een heikel thema geworden. Ik geloof de heer Rademakers wanneer hij vandaag via Belga en de kranten verklaart dat hij niet door de politiek onder druk is gezet. Ik geloof dat. Hij is niet door de politiek onder druk gezet, maar de directie en het management van de VRT wél. En dat is het probleem. De heer Rademakers is door de directie onder druk gezet, en dan heeft hij gelijk wanneer hij zegt dat de politiek hem niet onder druk heeft gezet. Men probeert de politieke invloed in de VRT op te drijven. De carrousel in de raad van bestuur getuigt daarvan, en deze zaak doet dat opnieuw.

Ik heb een zeer concrete vraag hierover, want dit baart mij zorgen. Wij moeten de journalisten verdedigen. Zijn er daartoe voldoende afschermingsschotten tussen de directie en het management van de openbare omroep enerzijds en de hoofdredacteur en de journalisten anderzijds? Ik denk dat het daaraan schort.

Minister Ingrid Lieten: Collega’s, ik sta wat verbaasd te luisteren naar allerlei zaken die op één hoopje worden gegooid. Mijn relaas, dat een samenvatting is van wat u in extenso op de website kunt lezen, toont duidelijk aan dat de VRT en haar verschillende organen – de deontologische adviesraad, het college van hoofdredacteurs en de hoofdredacteur – niet over één nacht ijs zijn gegaan. Al begin april zijn de auteurs, die toestemming hadden gekregen om voor eigen rekening te schrijven, zelf naar de deontologische adviesraad gestapt om te weten te komen of hun tekst beantwoordt aan hun plicht om de integriteit van hun journalistiek werk als VRT-journalist en van de VRT zelf niet in het gedrang te brengen. Toen al heeft de adviesraad voor het eerst – en nadien nog verschillende keren – de hoofdredacteur geadviseerd om zich van het project te distantiëren.

De hoofdredacteur heeft hen op voorhand verwittigd, want in een mail van 24 april zei hij hun dat de versies die hij had kunnen lezen – hij had op dat moment nog maar enkele hoofdstukken gezien – hem ertoe aanzetten hun aan te raden om de toon te veranderen, meer aandacht aan checks and balances te besteden en de opiniërende elementen er ten dele uit te halen. Op 4 mei heeft hij hen persoonlijk ontmoet en hun gezegd dat hij zich distantieert van het boek. Dat gebeurde dus niet op 21 mei, maar al op 4 mei, en hij deed dat op basis van een advies van de deontologische adviesraad.

Ik lees dat advies voor: “De adviesraad adviseert de hoofdredactie zich duidelijk te distantieëren van het project, zoals het trouwens altijd al was afgesproken. De komende dagen moet duidelijk worden – eventueel ook via verder onderzoek van de adviesraad – of de feitelijke onjuistheden en het gebrek aan wederwoord inderdaad van dien aard zijn dat de geloofwaardigheid van beide journalisten wordt ondergraven.” De hoofdredacteur heeft de auteurs dus op tijd verwittigd. Zij hebben de tijd gekregen om daarmee rekening te houden.

Het blijft een moeilijke situatie. Ofwel geeft de VRT de personeelsleden de kans om ook naast hun job bepaalde journalistieke opdrachten uit te voeren. Gezien de voorbeeldfunctie van de VRT – waar wij allemaal achter staan – moeten dan ook een aantal regels in acht worden genomen en moet de deontologische code worden gevolgd. Maar op dat punt heeft de VRT niet dezelfde middelen om in te grijpen. Ofwel verbiedt men extra opdrachten en neemt men die grijze zone weg, wat betekent dat men de keuze krijgt: aan onderzoeksjournalistiek doen binnen de VRT – dus mét de nodige checks and balances en de eindverantwoordelijkheid voor de hoofdredactie. De VRT moet nu een beslissing nemen over die grijze zone. Ofwel perkt men de mogelijkheden in van journalisten om naast hun werk voor de openbare omroep andere projecten uit te werken, ofwel kiest men in alle omstandigheden voor de rigiditeit en het waarborgen van de integriteit en de naleving van de deontologie.

U vraagt, mijnheer Wienen, of er voldoende instituties zijn om dat te vrijwaren. Collega's, de verschillende organen van de VRT hebben hun werk gedaan. Het is ook aan de VRT zelf om nu te kijken of het systeem voldoende sluitend is en of ze niet moeten bijsturen. Ik begrijp dat de hoofdredacteur nu een voorzet geeft om er misschien toch een stap verder in te gaan.

Mijnheer Yüksel, ik heb contact gehad met mevrouw De Preter, want die vraag hield me ook bezig, zeker als ik sommige pers las. Gisterenavond heb ik haar gevraagd of er door iemand druks is uitgeoefend om daaraan iets te doen. Ze heeft me duidelijk laten weten van niet. (*Rumoer*)

Wat er wel is gebeurd, is dat Electrawinds de hoofdredacteur heeft gebeld om te zeggen dat ze niet akkoord gaan met de feitelijke onjuistheden in dat boek. De hoofdredacteur heeft gezegd dat ze niet bij hem moesten zijn, omdat hij niet verantwoordelijk is voor het boek en dat ze bij de uitgever moesten zijn. Electrawinds heeft maandagmorgen de uitgever en de auteurs aangetekend in gebreke gesteld, omdat er feitelijke onjuistheden in het boek staan: cijfermateriaal en foute citaten uit het rapport-Graydon. Ik kan wel begrijpen dat Electrawinds dat niet aangenaam vindt, zeker nu ze een beursgang voorbereiden. Elk bedrijf dat verkeerd wordt geciteerd in een boek, heeft de verantwoordelijkheid om te zeggen wat het daarmee wil doen of niet.

Collega's, ik geef mijn persoonlijke mening, het is aan de VRT om te beslissen wat ze doen. Ik ben er eerder voorstander van om klare wijn te schenken. We moeten alle ruimte geven voor onderzoeksjournalistiek. Ik heb ook in de beheersovereenkomst gevraagd om daarvoor extra middelen vrij te maken, maar doe het in de schoot van de VRT, waar alle regels en procedures gelden. Iedereen, ook de hoofdredactie, kan dan zijn verantwoordelijkheid nemen. Maar ik laat aan de VRT over om daarover uitspraken te doen. Het is aan hen om zich verder te reguleren.

De heer Bart Caron: Minister, het wordt een delicate kwestie. De VRT blonk in elk geval niet uit in duidelijke communicatie meteen na de feiten. Wat nu op de website staat en wat u

citeert, had ook meteen gezegd kunnen worden. Eerst is de indruk gewekt dat de hoofdredactie niet op de hoogte was. Dat bleek dan door een krant wel uitgebracht. Uit het relaas blijkt dat de hoofdredactie en de deontologische raad grosso modo op de hoogte zijn. Ik respecteer de uitspraken van die raad. Ik respecteer ook de VRT als ze na het onderzoek een keuze maakt. Het is in elk geval duidelijk dat de crisiscommunicatie niet oké was.

Als je dat vergelijkt met de zaak rond Jos Ghysen, onafhankelijk van de daden van de personen, zie ik toch een politiek van twee maten, het spijt me. Ik ben met u vragende partij, daarom niet voor een verbod, maar op zijn minst voor duidelijke regels voor cumulopdrachten. Deze journalisten hebben in het verleden verschillende prijzen gekregen voor hun onderzoeksjournalistiek. Het zou toch heel bizar zijn dat het nu plots heel slecht werk is.

De heer Wilfried Vandaele: Minister, de N-VA is voorstander van een sterke openbare omroep, u weet dat, en van een sterke onafhankelijke berichtgeving. Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de journalisten om goede producten te maken, om alles te checken. Het is zeker ook de verantwoordelijkheid en de taak van een hoofdredacteur om weerstand te bieden aan elke externe druk, of die nu van bedrijven komt of van politici. Dat geldt voor de hele pers, maar natuurlijk des te meer voor onze eigen openbare omroep.

De heer Wim Wienen: Minister, ik geloof u: er is geen politieke druk uitgeoefend op de hoofdredacteur van de VRT. Die man heeft dat ook niet nodig. De mensen die zijn doortocht hebben meegemaakt bij *Gazet Van Antwerpen* en *Het Belang Van Limburg* weten dat die man die politieke druk niet nodig heeft om verder te gaan op zijn elan.

Vooraf een van beide journalisten is bijzonder stout geweest, want het gaat niet alleen over de keizer van Oostende of 'den Baard', zoals hij in de volksmond genoemd wordt, maar hij heeft toevallig ook het schandaal bij de politie in Hasselt uitgebracht. Dus was ook het andere icoon van die partij aangepakt, Steve Stevaert, en dat was erover. Of die deontologische commissie nu gaat uitzoeken of ze in fout waren of niet, het doet mij denken aan Max Havelaar van Multatuli. Het speelt geen rol meer of Barbertje de rechtszaal binnen komt gewandeld, Lothario moet en zal hangen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het functioneren van het adviescomité van de reisbureaus na de kritiek van de Vereniging Vlaamse Reisbureaus op het evaluatierapport betreffende het Reisbureaudecreet

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Voorzitter, minister, veel collega's en ook veel andere mensen hebben onlangs de nieuwsbrief van de Vlaamse Vereniging Reisbureaus (VVR) in hun elektronische postbus gekregen. Dat was een confidentiële nieuwsbrief, een nieuw begrip voor mij. Daarin zet de VVR met de voeten vooruit de strijd tegen de mogelijke afschaffing van het Reisbureaudecreet verder. Tot daar niets aan de hand. Dat is freedom of speech: ze hebben het recht een standpunt in te nemen en dat te propageren.

Het wordt echter wel problematisch als ze zich beroepen op een doorlichting van het evaluatierapport van de Dienst internationaal Vlaanderen (DiV). In de commentaar die ze geven bij de doorlichting die ze hebben uitgevoerd, wordt het rapport Internationaal Vlaanderen op de meest brutale manier afgekraakt. Ik geef een paar citaten uit de teksten van de VVR. "Dit rapport oogt neutraal en professioneel, maar in de drang om maar te bewijzen wat men wil bewijzen, worden talrijke fouten gemaakt. (...) De integriteit van de dienst

wordt hier in twijfel getrokken. (...) Dat ze fouten ontdekken, tot daar, maar de integriteit van de dienst in twijfel trekken, dat doen ze hier. (...) Het rapport negeert volkomen de kmo-reisbemiddeling en weigert in te zien dat de consument er alle belang bij heeft een beroep te kunnen blijven doen op een sterke en onafhankelijke tussenpersoon. Het rapport is dus vooringenomen en/of verdient enkel de kwalificatie onvoldoende.”

De commentaar is ondertekend door de bestuurder van de VVR die tegelijk voorzitter is van het comité reisbureaus. Minister, kunt u de adviezen van zo'n adviescomité, waarin zo'n voorzitter functioneert met andere leden van de VVR, nog aanvaarden en au sérieux nemen als de voorzitter de integriteit van de Vlaamse overheidsdienst in twijfel trekt?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Bouckaert, zoals u zelf zegt, heeft iedereen in dit land recht op vrije meningsuiting, ook een belangenvereniging als de VVR. De vraag is of een bestuurder van de VVR, die tegelijk voorzitter is van een adviescomité, kritiek kan uiten op de Vlaamse overheid en de Vlaamse administratie.

Ik denk dat dit kan, en wel om twee redenen. Ten eerste heeft een adviescomité geen enkele bevoegdheid inzake decreten of decreetgeving, maar is het wel bevoegd voor de uitvoering van de decreten. Leden van het adviescomité moeten bij de opneming van hun ambt de belofte afleggen dat ze dat onpartijdig en onafhankelijk zullen doen. Ten tweede heeft de Vlaamse decreetgever in ons concept – ik denk aan de strategische adviesraden – vaak gewild dat mensen van het middenveld deel uitmaken van die raden. Bij strategische adviesraden is het zelfs een verplichting mensen uit het middenveld op te nemen. Op zich kan het dat die mensen in hun hoedanigheid van vertegenwoordiger van een middenveldorganisatie een ander standpunt innemen dan dat van het adviescomité waarin ze zetelen.

Ik wil wel beklemtonen dat ik me volledig distantieer van wat in die nieuwsbrief staat. Ik heb er kennis van genomen. Ik sta in deze zaak achter mijn administratie, die wat mij betreft objectiviteit heeft nagestreefd, en die dat evaluatierapport heeft gemaakt op een voortreffelijke manier. Het was nieuw, onontgonnen terrein in Vlaanderen. Ik heb de kwaliteiten van dat rapport al geprezen in de commissie en ik blijf dat ook herhalen.

De heer Boudewijn Bouckaert: Het siert u dat u zich distantieert van de schrijfsels van de VVR. Ik moet toch wel benadrukken dat ze geen feitelijke kritiek hadden op het rapport – en sommige van hun feitelijke kritieken zijn juist – maar veel erger, ze trekken de integriteit van onze Vlaamse ambtenaren in twijfel.

Minister, dat is niet de eerste keer. Destijds is over het Reisbureaudecreet een DIT-rapport (dienstenimpacttoets) gemaakt. Ze zeggen over het DIT-rapport dat het gemaakt is door een vetbetaald consultancybureau en dat het niets waard is. Ze spelen dus voortdurend de man in die kwesties. De kern van mijn vraag was of men de waarde van de adviezen van iemand die dit soort taal hanteert en die tegelijk zo'n invloed heeft in het adviescomité – hij is de voorzitter van de VVR en er zitten nog vier andere leden van de VVR in dat comité – niet in twijfel moet trekken. Is dat geen reden om het hele systeem van adviescomités te herzien?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer Bouckaert, ik ben het met u eens dat er soms wat schort aan de formulering van de gedachtegang van de VVR, maar zoals de minister ook zegt, moet er toch wel een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de VVR als belangenvereniging en anderzijds het adviescomité. Ik heb de indruk dat u samen met andere collega's – en misschien past het woord niet echt bij u – een soort van kruistocht aan het voeren bent tegen de VVR.

Ik heb het ministerieel besluit bij van 22 september 2011 waarbij de samenstelling van het adviescomité bekend wordt gemaakt. Ik heb toen niemand iets horen zeggen. Ik verwijs ook naar het antwoord van de minister. U kent waarschijnlijk de Strategische Adviesraad voor

Landbouw en Visserij (SALV). Weet u wie de voorzitter is? Piet Vanthemsche, voorzitter van de Boerenbond. Het is trouwens vereist om ervaring en expertise in de materie te hebben om in een adviescomité te zitten.

Minister, komt er nu een wijzigingsdecreet of wordt het Reisbureaudecreet opgeheven?

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Minister, de adviezen van het adviescomité worden gecontamineerd door de dominante positie van de VVR. Dat zeggen niet zozeer wij – wij maken ook wel die vaststelling – maar dat wordt ook gezegd door bevoorrechte getuigen. Ik citeer de bevoorrechte getuigen in het opgestelde evaluatierapport dat inderdaad een heel knap rapport is dat u hebt geprezen, evenals wij: “Zowel het adviescomité als het beroepscomité hebben door hun huidige samenstelling en voorzitterschap de facto een VVR-meerderheid. De meerderheid bij beslissingen ligt dus altijd alvast en maakt de deelname aan deze comités voor de andere leden zinloos. De oplossing voor dit probleem is de hersamenstelling van deze comités zodat een goede en neutrale werking van de sector kan gegarandeerd worden.” Wie is aan het woord? Jetair en Association of Belgian Tour Operators (ABTO), niet de heer Bouckaert en de heer van Rouveroj. Dit is geen kruistocht maar gewoon een vaststelling.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns: Voorzitter, minister, ik heb namens onze fractie in het verleden al meermaals aangedrongen op een snelle evaluatie van het decreet om te komen tot een duurzame oplossing van de rechtsonzekerheid waar de vele socioculturele verenigingen en ondernemers zich vandaag in bevinden. Er is een grondige evaluatie gebeurd, die duidelijk en bijzonder kritisch was. De noodzakelijkheid en meerwaarde van het decreet werden serieus in vraag gesteld. Het is alleszins duidelijk dat het decreet handhaven vandaag geen optie meer is. Er moet ofwel een grondige wijziging komen ofwel een afschaffing van het decreet.

Bovendien is ook duidelijk – en dat wordt ook bevestigd in deze nieuwsbrief – dat we met de VVR niet alleen met een dominante, maar ook een heel hautaine partner zitten. Ik denk dat ze in de commissie hun eigen positie onmogelijk hebben gemaakt. Ze hebben in de commissie duidelijk benadrukt dat ze hun houding niet zullen bijstellen en dat de nieuwe dagvaardingen al klaarliggen. Dan is de vraag of een aanpassing nog veel zin heeft.

Minister, voor onze fractie is een snelle oplossing voor de sociaal-culturele verenigingen voor die nieuwe evoluties het belangrijkste. Wij willen daar samen met u naar zoeken. Maar wat ons betreft, is de afschaffing van het decreet de beste en duurzaamste oplossing. (*Applaus bij CD&V, Open Vld en sp.a*)

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, collega's, we zijn het erover eens dat het evaluatierapport dat werd voorgelegd door de administratie, van een grote degelijkheid en grondigheid getuigt. Ik ben het zeer expliciet oneens met de appreciatie van de VVR van dit rapport. Het is niet correct wat men schrijft en het is ook niet wijs dit op die manier te formuleren.

Een ander paar mouwen is de vertegenwoordiging van belangengroepen en andere afvaardigende partijen in raden, comités, adviesinstanties en dergelijke meer. We moeten vermijden dat we aan geleide adviesorganisatie zouden doen en enkel stemmen laten vertolken die spreken in de richting van wat wij wensen. Dat neemt niet weg dat wij in het kader van de globale evaluatie van het decreet ook de positie en de samenstelling van dat adviescomité opnieuw zullen moeten bekijken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw Robeyns heeft het heel goed gezegd: met een dergelijke meerderheid heb je zelfs geen oppositie meer nodig in het parlement. Ik geef haar helemaal gelijk.

De VVR heeft in de hoorzitting gezegd dat ze niet minder dan honderd dagvaardingen klaarliggen heeft om naar het sociaal-cultureel werk te sturen. Dat is een vorm van machtsconcentratie. Dat is deze dagen een belangrijk thema. Als je te veel stoelen tegelijkertijd bezet, dan krijg je dit soort zaken, waarbij één organisatie met een paar mensen meent overal haar mening te mogen doordrukken en zelfs dit verkozen parlement behandelt als een voetmat. Dat is niet te nemen.

Wij staan voor het sociaal-cultureel werk, niet alleen ik maar ook vele collega's. Dat is veel belangrijker dan de wetgeving in dezen. Ik steun de afschaffing van het decreet, minister. Ik ben een groot voorstander van het middenveld, maar met een dergelijke houding, waarbij het middenveld meent dat het de macht heeft en de regels mag bepalen, kan ik niet leven.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Het evaluatierapport van het Reisbureaudecreet is ongezien in Vlaanderen. Het is een schitterend document van ongeveer 70 bladzijden dat tot stand is gekomen na een bevraging van een dertigtal organisaties, waaronder de VVR. De conclusie is duidelijk: ofwel wordt het Reisbureaudecreet aangescherpt, onder andere om de sociaal-culturele sector beter te beschermen tegen de aanvallen van diezelfde VVR, ofwel zal dit decreet moeten worden afgeschaft. Binnen de meerderheid zijn we ons daarover nog volop aan het beraden. Binnenkort krijgt u uitsluitsel.

De mensen van de VVR horen dat soort conclusies natuurlijk niet graag. Ze zitten inderdaad overal tussen. Er is gesproken over het adviescomité, maar er is ook nog een beroepscommissie, een technisch comité, de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV), de federale Geschillencommissie Reizen en de Europeesche Verzekeringen. Ze zitten in heel wat zaken, en dat is ook normaal want Vlaanderen is klein en de reisbureausector ook. Ik denk dat daar het probleem niet ligt. Ik wil aan de minister vragen of dat adviescomité een meerwaarde heeft betekend in de afgelopen jaren en of het misschien niet nuttig is om dat tenminste al af te schaffen.

Minister Geert Bourgeois: Ik wil toch vragen om een onderscheid te maken tussen het decreet en de evaluatie van het decreet en de gevolgen die we daaraan zullen geven. Ik heb gezegd dat we dat gaan doen in de commissie. Zoals mevrouw Brouwers zegt, zijn we daar volop mee bezig. Er zijn stemmen pro en contra, ook genuanceerde stemmen. Ik wil erop wijzen dat ABTO, een andere beroepsvereniging, uitdrukkelijk pleit voor het behoud van het decreet. Dit zijn zaken die we in alle rust moeten bekijken, en liefst niet op een drafje conclusies over maken.

Ik herhaal dat u een onderscheid moet maken met een vereniging als belangenvereniging, met een vrije opinie en een vrije standpuntinname, die in ons systeem vaak deel uitmaakt van de adviesraden. Ik neem aan dat niemand onder u zal fulmineren als de gedelegeerd bestuurder van de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) een standpunt zou innemen tegen de Vlaamse overheid, terwijl die man voorzitter is van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Ik denk dat dat perfect kan.

De manier waarop men iets doet, kan natuurlijk een zaak van kritiek, beoordeling en appreciatie zijn. Dat is een andere zaak. Er is vrijheid van mening. Het is niet omdat je in een adviescomité zit dat je je mening niet mag laten gelden.

Dat belet echter niet – ik herhaal het – dat ik me volkomen distantieer van de termen en vooral van het waardeoordeel dat werd geveld over onze administratie.

Aan de heer Caron en andere leden wil ik zeggen dat de insinuatie dat zij hun wil opleggen, totaal onjuist is. Om te beginnen, dit zijn adviezen. Het zijn adviezen bij de uitvoering van

het decreet, bijvoorbeeld wanneer het gaat over het intrekken en schorsen van vergunningen. Zij zijn belast met het geven van een advies daarover. De minister beslist. Toerisme Vlaanderen beslist.

Mevrouw Brouwers, ik weet het niet uit het blote hoofd, maar ik denk dat dit adviescomité enkele tientallen adviezen heeft verstrekt. Ik weet dat die altijd goed zijn opgebouwd en onderbouwd. Vaak zijn ze unaniem. Voor zover ik me herinner, wordt, als er geen unanimiteit is, ook de ‘dissenting opinion’ meegedeeld. Die adviezen beantwoorden dus aan een behoorlijke kwaliteitsnorm. Ik heb die nu niet grondig onderzocht, maar dat is mijn antwoord, prima facie, op uw vraag.

Kan ik het helpen dat de VVR de grootste vereniging is? Van alle kmo's in Vlaanderen die een reisbureau zijn, is ongeveer 90 procent lid van de VVR. Dat is nu eenmaal de situatie. In andere beroepsgroepen is dat ook zo. Dat geeft hun nog altijd niet de autorisatie om een administratie te beschuldigen van vooringenomenheid of, impliciet, van een gebrek aan objectiviteit. Ik blijf daarbij. Dit zal mijn houding niet beïnvloeden, noch die van de collega's van de meerderheid. We zullen die evaluatie grondig doen. Ik had die evaluatie ook besteld daarvoor. Die is verstrekt zoals gevraagd, en we zullen dat nu allemaal grondig bekijken, op een serene manier, zonder beïnvloeding of stemmingmakerij.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Sintobin, ik voer geen kruistocht tegen de VVR. Kruistochten lopen meestal slecht af. Mijn naamgenoot Boudewijn IX werd in 1204 onthoofd door de Bulgaren. Het is net de VVR die een kruistocht voert, tegen de discussie en tegen de afschaffing van het decreet. Minister, ik zou u toch de raad geven om voort te maken met het debat. In heel deze kwestie zit er immers een dik abces, namelijk de positie van de VVR. De VVR is inderdaad een drukkingsgroep, maar het is ook een dominante speler in een Vlaamse instelling, namelijk het adviescomité. We hebben het daarnet gehad over de VRT-journalisten met twee petjes, over het feit dat mensen dat onderscheid niet maken, dat er ter zake een code zou moeten komen enzovoort. Hetzelfde geldt hier: het is niet gezond dat één drukkingsgroep – die nog dominant is, maar Electrabel is dat ook, dat vermindert wel – zich vrijwel helemaal vereenzelvigd met de adviesfunctie van de Vlaamse overheid. Zolang hier niets verandert, zal dat abces blijven voortwoekeren. De VVR zal blijven bulderen en zal heel de discussie over het decreet en de afschaffing ervan vergiftigen, en daar is niemand mee gebaat. (*Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a en LDD*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Helga Stevens tot de heer Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de concrete uitwerking van het uniek loket voor personen met een handicap

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, geachte leden, ik was heel blij deze ochtend via de krant te vernemen dat staatssecretaris Courard, die bevoegd is voor personen met een handicap, een aantal concrete voorstellen op tafel heeft gelegd in de interministeriële conferentie voor personen met een handicap. Minister, ik heb begrepen dat u hebt deelgenomen aan die conferentie. Het is de bedoeling om met al die voorstellen het leven voor personen met een handicap aangenamer te maken. Een van de concrete voorstellen van de staatssecretaris was dat er een soort uniek loket zou worden opgericht, waar personen met een handicap terecht kunnen met al hun vragen, bijvoorbeeld over handicapspecifieke ondersteuning, aanpassingen, uitkeringen, de toegang tot werk, sport, school enzovoort. Ik moet toegeven dat het in ons complexe landje voor personen met een handicap inderdaad niet altijd evident is te weten waar ze kunnen aankloppen met hun vragen, zorgen of noden.

Ik heb begrepen dat het voorstel van de heer Courard mede door u werd goedgekeurd, of toch zeker ondersteund. Ik apprecieer dat, want het is echt nodig.

Ik heb ook begrepen dat de heer Courard de concrete uitwerking van dat unieke loket overlaat aan de regio's. Als N-VA vinden wij dat natuurlijk zeer positief. Het beleid ten aanzien van personen met een handicap is ook een Vlaamse bevoegdheid. Dat betekent dat u het waar zult moeten maken in Vlaanderen. Hoe zult u dat doen? Hoe ziet u de concrete uitvoering van dit idee van de heer Courard?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Mevrouw Stevens, ik was gisteren inderdaad aanwezig op de interministeriële conferentie, en toen ik vanmorgen de berichtgeving daarover las, vroeg ik mij eerlijk gezegd af of ik daar inderdaad wel aanwezig was. Want wat daar blijkbaar beslist zou zijn, is alleszins in mijn perceptie niet de draagwijdte van onze bijeenkomst. Ik vind dat een beetje jammer.

Wij hebben gisteren een aantal afspraken, waarvan er een deel trouwens al gemaakt waren met de voorganger van staatssecretaris Courard, hernomen en bevestigd dat wij aan een aantal werkzaamheden en werkgroepen willen deelnemen. Een van die werkgroepen gaat inderdaad over de idee dat je een aantal administratieve vereenvoudigingen moet kunnen doorvoeren en dat je voor mensen met een beperking zou moeten trachten om één infoloket, één aanspreekpunt te organiseren. Het idee op zich is prima. Het is ook niet zo nieuw. Uiteraard zijn wij vanuit de Vlaamse Gemeenschap bereid om deel te nemen aan het overleg om de contouren daarvan te bekijken.

Ik wil nog even onderstrepen dat er in Vlaanderen ondertussen al een hele weg is afgelegd. Het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) heeft het elektronisch toegankelijke dossier voor personen met een beperking gerealiseerd. De betrokkene kan met zijn identiteitskaart zijn dossier helemaal consulteren. In 2012 zal dat nog verder verfijnd worden en zal de dienstverlening daaromtrent worden verbeterd. We zullen ook bekijken hoe we dat kunnen integreren in andere concepten, zoals Vitalink en andere.

Er is zeker een argument voor om die administratieve vereenvoudiging te organiseren en dat ene aanspreekpunt voor mensen met een beperking te organiseren. Maar als je dat wilt doen, moet je ook bekijken wat het betekent. Ga je de toekenning van rechten dan heel sectorspecifiek benaderen? Moet dat niet ingebed worden in een breder verhaal? Dan is ook de collega-minister van Gelijke Kansen daarbij betrokken, want dan gaat het over sport, cultuur enzovoort.

Dat vraagt dus een zeer grondige reflectie. Wij zijn bereid om daaraan deel te nemen. We zijn trouwens bereid om daar ook verantwoordelijkheden in op te nemen. Als we kijken naar eHealth, denk ik dat we ten aanzien van personen met een beperking al heel wat dingen kunnen presenteren die functioneren.

Ik betreur een beetje dat het nu lijkt alsof er gisteren een beslissing is genomen. We hebben eigenlijk onze gemeenschappelijke intentie uitgesproken om de zaak ten gronde te bespreken. U mag verwachten dat wij dat zeer constructief zullen doen.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, ik dank u voor uw zeer duidelijke antwoord. Ik ben een beetje verbaasd om van u te horen dat wat in de krant staat, niet volledig overeenkomt met wat gisteren op de interministeriële conferentie is besproken. Los daarvan ben ik blij te vernemen dat u het idee genegen bent.

Natuurlijk zijn er in Vlaanderen al heel wat stappen gezet in het kader van een betere dienstverlening voor personen met een handicap, onder andere binnen het VAPH, maar het feit blijft dat het voor mensen met een handicap nog altijd zeer moeilijk is om te weten waar ze juist terecht kunnen. Er is nog altijd de federale overheid die bevoegd blijft voor de uitkeringen. Het VAPH heeft daar niets mee te maken. En andersom heeft de federale

overheid niet altijd met alles van het VAPH te maken. Daarnaast geven ook steden en gemeenten een vorm van ondersteuning. Het is dus nogal versnipperd.

Ik besef ten volle dat de uitvoering van één informatieloket niet zo evident is, maar toch hoop ik, samen met u, dat het mogelijk is om dit op termijn te realiseren. Het zal inderdaad nodig zijn om de andere ministers zoals de minister van Gelijke Kansen daarbij te betrekken.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Vanuit mijn fractie kan ik alvast garanderen dat wij achter een eenvoudige en transparante dienstverlening staan. Wij staan dus achter zo'n uniek loket, zodat mensen snel weten wat ze nodig hebben, wat ze moeten zoeken en waar ze het kunnen vinden.

Die dienstverlening kan pas succesvol zijn als ze gemakkelijk elke persoon met een handicap bereikt. Ik vraag u om, wanneer u daar de komende maanden werk van maakt, oog te hebben voor de toegankelijkheid van het systeem dat op poten zou worden gezet. Ik kijk er ook naar uit om meer te vernemen over eventuele deadlines, nadat u hebt nagedacht over dergelijke projecten.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik wil graag verdergaan op de aanvullingen van mevrouw Brusseel. Minister, ik was wat teleurgesteld over uw antwoord, omdat ik vanmorgen net bijzonder tevreden was.

Ik ben ervan overtuigd dat dergelijk uniek loket beantwoordt aan een nood. Ik weet zeker dat er een vraag naar is. Ik had dan ook gehoopt dat we al een stapje verder zouden staan. Dat past ook in de lijn van het Perspectief 2020 dat werd uitgetekend. Bij mijn weten staat het niet meteen in het projectplan van de veranderingsmanager. Iemand zal dit dus moeten opnemen om het te concretiseren.

Mevrouw Brussel heeft al verwezen naar de bereikbaarheid. Ik wil er iets aan toevoegen. U hebt zelf verwezen naar de weg van het internet om bereikbaarheidsproblemen op te lossen. Idealiter zouden we ook moeten kunnen nadenken over het outreachend werken van dergelijke diensten, om mensen zo goed, efficiënt en correct mogelijk te helpen.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Voorzitter, ik sluit me aan bij de vragen. Een goed werkend informatieloket is inderdaad noodzakelijk. In het perspectiefplan waarin we het beleid voor de komende jaren hebben vastgelegd, wordt gesproken over informatieloketten en lokale infoloketten die moeten worden ingericht. Lopen de plannen en voornemens van de heer Courard volledig gelijk met hoe u die uitbouw van die lokale infoloketten zag? Het lijkt mij cruciaal dat we de inspanningen bundelen zodat we zo snel mogelijk tot zo'n coherent en duidelijk mogelijk systeem komen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Voorzitter, ik sluit mij volledig aan bij wat de heer Van Malderen gezegd heeft.

Ik ben immers ook wat ontgoocheld in uw antwoord, minister. Toen ik dat vanmorgen hoorde, vond ik het namelijk een schitterend idee. Uit uw antwoord meen ik nu toch wel te mogen afleiden dat het tijdelijk in de koelkast wordt gezet. U hebt misschien niet letterlijk gezegd dat u het in de koelkast zou zetten, maar wel dat u zou deelnemen aan studies, overleg enzovoort.

Nu, minister, we weten aan welk tempo de federale overheid werkt. Ik vrees dan ook dat dit een langetermijnverhaal zal worden. Het is een heel goed idee. U bent bevoegd in dit dossier. Ik weet dat er tijd nodig is om die werkzaamheden voor te bereiden. Waarom kunnen we zelf

niet proactief optreden en dit initiatief uitwerken, zodat het zo vlug mogelijk, in het belang van personen met een handicap, kan worden geactiveerd?

Minister Jo Vandeurzen: Ik moet wat glimlachen om de evolutie van de discussie.

Wat is er precies gebeurd? Gisteren heeft de staatssecretaris een aantal afspraken hernomen die met zijn voorganger gemaakt zijn. Daarbij is gesproken over de idee dat we de administratieve vereenvoudiging en laagdrempelige toegang tot de dienstverlening voor de personen met een beperking beter zouden moeten organiseren. Uiteraard zijn wij daar voor, dat is een open deur intrappen.

In ons eigen plan staan daarover heel duidelijk een aantal ambities. We hebben daar trouwens al een aantal zaken van gerealiseerd. Ik noem u een van de voornaamste: met het VAPH is de toegang tot het individueel dossier voor de betrokkenen eigenlijk elektronisch geregeld en operationeel. Natuurlijk willen we meewerken aan dit soort goede ideeën. Maar langs de ene kant zeggen dat de verantwoordelijkheid bij de gemeenschappen ligt en langs de andere kant daar een communicatie over doen die bij mijn weten niet aan de orde is geweest op de interministeriële conferentie, is niet logisch. Als je na een interministeriële conferentie communiceert over wat er werd afgesproken, maak je een gezamenlijk perscommuniqué en probeer je op die manier een aantal zaken te brengen. De idee dat we samen de intentie en de constructieve houding hebben om dat overleg op te starten, kan ik alleen maar bevestigen.

Wij gaan zeker verdergaan op de verworvenheden die in Vlaanderen bestaan. Wij gaan daar absoluut onze verantwoordelijkheid in nemen. Maar – dat zeg ik er in één adem bij – dan moeten we zeker een aantal rationalisering doen op het vlak van de flow van documenten, de veelheid van medische attesten en het herhaald moeten ondergaan van een aantal expertises.

Als ik goed luister naar de mensen met een beperking, dan blijkt dat vaak een van de punten te zijn waarover ongenoegen bestaat. Zij moeten voor verschillende overheden telkens opnieuw attesten voorleggen. Ik heb van staatssecretaris Courard begrepen dat er op het vlak van bevoegdheden en van de wens om te harmoniseren, ook op federaal vlak een intentie bestaat. U mag er in elk geval op rekenen dat wij rond dat idee constructief zullen samenwerken met de collega's.

Mevrouw Helga Stevens: Minister, we mogen niet vergeten dat heel wat mensen met beperkingen niet op de hoogte zijn van de dienstverlening van het VAPH en op het gemeentelijk niveau. Het zou dan ook goed zijn dat u in de toekomst samen met het VAPH en de Vlaamse Infolijn bekijkt hoe wij ons aanbod ter ondersteuning van personen met een handicap beter kunnen promoten en daar beter over kunnen communiceren. Nu worden we nog altijd geconfronteerd met vragen van mensen met een handicap die niet weten waar ze heen moeten. Er zijn nog altijd mankementen in onze communicatie met de doelgroep. Het is nu hoog tijd om dat probleem concreet aan te pakken, samen met de federale overheid maar eventueel ook zonder als het moet. In dat kader wil ik opnieuw van de gelegenheid gebruik maken om te pleiten voor een overheveling naar Vlaanderen van alle bevoegdheden die te maken hebben met personen met een handicap. Op die manier heeft één overheid alles in handen en kunnen we ervoor zorgen dat alles op elkaar wordt afgestemd en dat er een goede coördinatie komt. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Bart Martens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het uitblijven van de goedkeuring van ruimtelijke maatregelen om wateroverlast te voorkomen, naar aanleiding van de recente overstromingen

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, we hebben allemaal kunnen vaststellen dat de onweersbuien van de voorbije dagen in heel Vlaanderen schade hebben aangericht. Zondag was dat vooral in de Zennevallei, Beersel, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode maar ook Riemst en Kanne werden getroffen. Gisteren was het prijs in Mol, Ham en Leopoldsburg.

Minister, wij verwachten niet van u dat u het weer kunt beïnvloeden. Wij verwachten veel van u, maar net dat niet. We willen wel dat er ruimtelijke maatregelen worden genomen die overstromingsschade in belangrijke mate kunnen voorkomen of beperken. Na de hevige overstromingen in november 2010 hebben we met onze commissie Wateroverlast een aantal maatregelen en aanbevelingen geformuleerd aan de Vlaamse Regering om via het ruimtelijk beleid wateroverlast te voorkomen. We hebben gevraagd naar aanvullende ruimtelijke maatregelen, bijvoorbeeld blauwe ruimtelijke uitvoeringsplannen, erfdienstbaarheden van openbaar belang die in overstromingsgevoelige gebieden zouden voorkomen dat er nog bouwwerken worden neergepoot die waterschade kunnen lijden of die via ophoging het waterbergend vermogen dermate laten afnemen dat elders de overstromingsrisico's toenemen.

We hebben ook gevraagd dat er een informatieplicht zou worden opgelegd aan vastgoedmakelaars en immobiliënmaatschappijen zodat potentiële kopers van een stuk vastgoed in overstromingsgebieden geen kat in een zak kopen en weten welke gevolgen de aankoop van een perceel kan hebben.

We hebben ook gevraagd naar een nieuwe Hemelwaterverordening die bij verharde oppervlakten strengere buffereisen stelt zodat het water dat daar neervalt, plaatselijk kan worden gebufferd en geïnfiltrerd en pas dan kan worden afgevoerd.

Minister, waar blijft de goedkeuring van deze maatregelen door de Vlaamse Regering?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Om de bestaande problemen op te lossen is een integrale aanpak nodig. Vanuit ruimtelijke ordening betekent dat vooral dat we moeten voorkomen dat een aantal zaken zich in de toekomst opnieuw voordoet. We moeten dus een visie hebben voor de toekomst en maatregelen nemen. We zijn daar actief mee bezig. Zo is er niet alleen het toekomstplan met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen dat eventueel volgende week in de commissie een beetje grondiger kan worden bekeken.

Maar daarnaast is er het feit dat we bij planning en bij GRUP's rekening houden met de vernieuwde watertoets. Zo hebben we bijvoorbeeld Klein Appelmoes bij Brugge geschrappt als woonuitbreidingsgebied. Ook in het Vlaams Strategisch Gebied Brussel (VSGB) hebben we een aantal gebieden geschrappt als woonuitbreidingsgebied. We houden er dus al ten volle rekening mee.

De nieuwe Hemelwaterverordening wordt nu vrijdag besproken in de Commissie Integraal Waterbeheer (CIW). Daarna kan dat verder zijn weg volgen.

Ik heb daarnet aan minister Schauvliege gevraagd om op uw vraag over het integraal waterbeheer te antwoorden. Zij zegt dat zij de laatste hand aan het leggen is aan het ontwerp van decreet daarover. Het kan een dezer weken naar de Vlaamse Regering worden gebracht. Maar er zijn nog een aantal initiatieven. Ik stel voor dat we de punten uit de resolutie die specifiek met ruimtelijke ordening te maken hebben, een voor een overlopen in de commissie. Zo zullen we zien waar we daarmee staan.

Als ik het geheel bekijk, blijf ik erbij: we hebben deze integrale aanpak nodig. We zijn volop bezig met de termijnvisie. Met de integrale aanpak moet dat ook. Ik geef één voorbeeld: we zullen nu vrijdag een integrale aanpak van het Denderbekken doen. Op korte termijn komen er, vooral vanwege mijn collega's, een aantal maatregelen. Op iets langere termijn komt er een visie op het Denderbekken. Dat is zo'n typisch voorbeeld van de manier waarop bestaande problemen volgens mij kunnen worden aangepakt.

De heer Bart Martens: Minister, dank u wel. Het is een goede suggestie om alle maatregelen die wij in de resolutie hebben voorgesteld te overlopen. U begrijpt ons ongeduld met betrekking tot de Hemelwaterverordening. Dat was ook al opgenomen in een resolutie die hier in maart 2008 werd goedgekeurd. Toen al werd de Vlaamse Regering gevraagd om een nieuwe Hemelwaterverordening goed te keuren met extra buffereisen en verplichtingen inzake de plaatselijke infiltratie van hemelwater. We zijn ondertussen meer dan vier jaar later en die knoop is nog altijd niet doorgehakt. Minister, ik hoor nu van u dat de CIW zich er vrijdag over zal buigen. Mijn aanbeveling aan u is: als de CIW er niet uit geraakt, hak dan zelf de knoop door en breng het dossier naar de Vlaamse Regering zodat de verharding van Vlaanderen kan stoppen. In uw Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen stelt u al vast dat een vierde van Vlaanderen is verhard. Als we daar niets aan doen, zal dat in 2050 een derde tot de helft van Vlaanderen zijn. We mogen dit niet laten gebeuren, anders zullen de gevolgen op het vlak van wateroverlast niet te overzien zijn.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik treed de heer Martens volledig bij. Er is in het parlement heel wat debat geweest. We hebben heel wat experts uitgenodigd, ook om op korte termijn juridische instrumenten te ontwikkelen om ruimte te geven aan water, om in de toekomst overstromingen te vermijden. U zult inderdaad het weer niet kunnen veranderen, maar u kunt wel een krachtig beleid inzake ruimtelijke ordening en een krachtig waterbeleid voeren.

Minister, we moeten vaststellen dat er in de praktijk weinig tot niets verandert. Het voorbeeld is gegeven van de stedenbouwkundige verordening inzake hemelwater. Dat wordt al jaren telkens opnieuw in het parlement aangeraakt, maar er worden geen knopen doorgehakt. Hetzelfde zal waarschijnlijk gelden voor de erfdiensbaarheden, het openbaar nut, de blauwe RUP's. Dat zijn allemaal zeer mooie creatieve ideeën, waarmee u als minister niets doet.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik sluit mij bij deze vraag aan in opvolging van onze resolutie. Minister, u hebt duidelijk gesteld dat er een integrale aanpak moet zijn. De heer Martens heeft er ook naar verwezen. We hebben een heel ruim debat gehad. De resolutie probeert zeker een integrale benadering te maken.

Wat betreft de specifieke instrumenten voor ruimtelijke ordening: de blauwe RUP's zijn inderdaad vermeld in de hoorzitting, maar werden niet als specifiek instrument opgenomen in de resolutie omdat wij denken dat het niet het correcte, het meest efficiënte instrument is om ingrepen te doen.

Van de stedenbouwkundige verordening daarentegen moet er werk gemaakt worden. CD&V vraagt om rekening te houden met de haalbaarheid van de verplichtingen, ook die voor particulieren. Voor de code van goede praktijken wat openbare terreinen betreft, heeft de regering de nodige stappen gezet. De stedenbouwkundige verordening verdient onze aandacht. CD&V wil benadrukken, minister, dat we blijven ijveren voor de eengemaakte controle. Handhaving is een belangrijk element. Het as-buittattest is hiervoor een belangrijk instrument voor ons.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Ik wil de heer Martens bijtreden. Wij zijn inderdaad ongeduldig. Ik ben wel tevreden met het voorstel, minister, dat u graag punt per punt van ons voorstel van resolutie wilt overlopen. Ik stel voor dat dit niet enkel in de commissie Ruimtelijke Ordening gebeurt, maar ook in de commissie Leefmilieu en eventueel nog andere commissies die te maken hebben met ons voorstel van resolutie over het tegengaan van wateroverlast.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw De Vroe, dat is een goede suggestie. Er zijn inderdaad raakvlakken met Ruimtelijke Ordening.

Ja, mijnheer Sanctorum, het kan zijn dat we lang moesten wachten. Nu vrijdag staat de Hemelwaterverordening op de agenda van de CIW. Als daar geen resultaat uit voortkomt, mijnheer Martens, zal ik de nodige maatregelen nemen om dat verder in de regering te kunnen bespreken en bekijken.

Ik denk aan de handelingen van algemeen belang. De uitbreiding biedt mogelijkheden om sneller te gaan werken. Ik hoop dat we dat nog voor de zomer kunnen bespreken in de regering.

Ik ben het met u eens, mevrouw Rombouts, er is nog wat discussie over de blauwe RUP's, of we ze wel of niet moeten gebruiken. Dat is ook in het voorstel van resolutie een vraagteken gebleven, daarom heb ik er daarnet niet direct op gereageerd. Men zou van alle extra RUP's doen. De aangepaste watertoets wordt ondertussen gebruikt. Het is niet juist te zeggen dat er niets gebeurt, u hebt dat ook niet gezegd. Ik ben bereid om het voorstel van resolutie in de commissie Ruimtelijke Ordening punt voor punt te overlopen. Dan zien we waar we staan. Dan kunt u aangeven welke volgende stappen u het meest dringend vindt.

De heer Bart Martens: Het is hoe dan ook nodig dat de bodem zijn sponsfunctie kan vervullen. Daarvoor moeten we snel tot die stedenbouwkundige verordening komen. Wat betreft het vrijwaren van het waterbergend vermogen in overstromingsgevoelige gebieden, mevrouw Rombouts, maakt het niet uit welk instrument we kiezen. Het maakt niet uit of de kat nu zwart of wit is, als ze maar muizen vangt. Of we nu met blauwe RUP's werken of via een erfdiensbaarheid van openbaar belang of via een stedenbouwkundige verordening, dat is voor mij van ondergeschikt belang. We moeten de valleigebieden in Vlaanderen vrijwaren van nieuwe bebouwing. We moeten de veerkracht van onze open ruimte, van onze rivier- en beekvalleien herstellen, ook om de gevolgen van de verdere opwarming van de aarde te kunnen opvangen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van de heer Dirk Peeters tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over wateroverlast en erosiebestrijding in de landbouw

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, mijn vraag vindt haar oorsprong in de stormen en onweders in het Zennegebied die de heer Martens net aanhaalde, meer precies bij de getroffen school in Alseberg, gemeente Beersel. De school werd niet alleen getroffen door water, maar ook door een modderstroom. Dat is voor Vlaanderen een vrij recent fenomeen.

De gevolgen voor de school worden ernstig geacht en geraamd op 50.000 euro schade. De gevolgen voor Vlaanderen zijn natuurlijk een veelvoud van dat bedrag als we het over erosie hebben. Denk maar aan de ruimsingswerken in afwateringsgrachten en zuiveringsstations, denk maar aan het verlies van waterkwaliteit, denk maar aan bodemverlies, de teeltaarde spoelt weg. Erosie kost ons veel geld.

Minister-president, u weet dat het uw doelstelling is tegen 2014 14 procent van de erosiegevoelige gebieden aan te pakken. U hebt in een antwoord eens verklaard dat we nu ergens tussen 9 en 10 procent zitten. Dat is goed. Als we naar de gevolgen kijken van de schade die erosie kan aanrichten, is het echter niet goed genoeg.

Ik zal even kort door de bocht gaan. Vlaanderen volgt twee sporen. Het eerste spoor is een verplicht spoor voor de erosiegevoelige gronden. Het tweede spoor betreft de vrijwillige intrede in de beheersovereenkomsten voor de andere erosiegevoelige gronden. Ik stel vast dat het verplichte spoor slechts voor een klein gedeelte van ons landbouwareaal geldt.

Om schade ten gevolge van erosie te voorkomen, dringen het Departement Mobiliteit en Openbare Werken, de beheerders van de waterlopen en Natuurpunt Vlaanderen aan op een hogere doelstelling. Zelf zie ik vier kansen om hieraan te werken. In de eerste plaats gaat het om ons biodiversiteitsbeleid. Daarnaast is er ook het Europees landbouwbeleid. De plattelandsontwikkeling is tegen 2014 aan een nieuwe ontwikkeling toe. Er moet een gemeenschappelijk landbouwbeleid komen.

Zult u van de gelegenheid gebruik maken om het verplicht spoor voor de erosiebestrijding uit te breiden en de vrijwilligheid enigszins achterwege te laten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het is belangrijk dat we de erosiegevoelige gebieden in drie categorieën hebben onderverdeeld. Er zijn sterk, matig en licht tot niet-erosiegevoelige gebieden. In de sterk erosiegevoelige gebieden moeten de landbouwers verplicht een aantal maatregelen nemen.

Wat de situatie in Beersel betreft, heb ik mijn administratie gevraagd tot welke soorten gebieden die gronden behoren. Indien ze niet tot de sterk erosiegevoelige gebieden zouden behoren, kunnen we het probleem in de toekomst allicht door middel van een herkwalificatie oplossen. We zorgen er dan voor dat de landbouwers de verplichte maatregelen moeten toepassen. Dit is heel concreet, praktisch en resultaatgericht.

Wat het debat over het nieuw Europees landbouwbeleid betreft, ben ik gevoelig voor het feit dat we niet overal sterk erosiegevoelige gebieden met bijkomende verplichtingen voor de landbouwers hebben. We moeten dit geval per geval bekijken. Indien er een probleem is, moeten we nagaan hoe we dat moeten aanpakken. De situatie in Beersel is hier een goed voorbeeld van. We moeten goed kijken waar we bindende verplichtingen opleggen. De landbouwers moeten dan voor een minimale bodembedekking zorgen en een aangepast landbeheer voeren. Dat is niet overal noodzakelijk.

Het probleem in Beersel zullen we oplossen op de manier die ik net heb toegelicht. Voor het overige ben ik zeer voorzichtig. Ik wil dit niet te voluntaristisch uitbreiden zonder resultaatgericht te werken.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u met betrekking tot Beersel een concreet engagement aangaat. Voor het overige stelt uw aarzelende en defensieve houding me niet gerust.

Minister-president Kris Peeters: Dat is ten onrechte.

De heer Dirk Peeters: De problematiek van de erosie en van de schadelijke gevolgen en de economische kostprijs ervan is omvangrijk. Op de plekken waar er in mindere of zeer erge mate erosie is, moeten we klaar zijn om een gepast beleid te voeren.

Ik heb eens nagekeken hoe het met de vrijwillige beheersovereenkomsten zit. Er zijn er ongeveer 900 voor een in totaal kleine oppervlakte van 3000 hectare. Dat is onvoldoende. Er blijven nog steeds gevaarlijke erosiegevoelige gebieden onafgedekt. Ik stel dan ook voor dit eens te evalueren en bij te sturen. Op die manier kunnen we dan resultaten op het terrein boeken.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, ik wil het probleem van de erosiebestrijding even over een andere boeg gooien. Volgens mij zullen we de wijze waarop we de erosiebestrijding aanpakken, in het bijzonder met betrekking tot de beheersovereenkomsten en de landbouwers, heel anders moeten benaderen.

Wij hebben in West-Vlaanderen geprobeerd om verschillende landbouwers ertoe aan te zetten om de beheersovereenkomsten te tekenen. We hebben ondervonden dat veel te weinig landbouwers dat doen. De reden is tweevoudig. In de eerste plaats gaat het, zoals steeds, over de vergoeding. In de tweede plaats zijn er ook een aantal verplichtingen verbonden aan het vrijlaten van de stroken.

Minister, ziet u geen mogelijkheid om de twee elementen, zowel het onderhoud als de prijs, aan te passen en om de motivatie om erosie te bestrijden te verhogen bij de landbouwers?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, u hebt in een antwoord op een vraag van mevrouw Poleyn gesteld dat de beheerpakketten opnieuw geëvalueerd worden in het kader van PDPO III (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling). U stelt dat het zal worden geëvalueerd op basis van uitvoerbaarheid en controleerbaarheid, maar ik meen dat vooral moet worden gekeken naar de resultaatsgerichtheid. De essentie moet zijn dat de erosiebestrijding resultaat heeft. Er zal toch moeten worden bekeken of er nog uitbreiding moet komen van de gebieden die verplicht aan erosiebestrijding zullen moeten doen. Daarnaast moet ook de code van goede praktijk worden bekeken.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Voorzitter, ik wil me kort even aansluiten bij de vraag omdat ik van de minister meen begrepen te hebben dat het systeem van de drie categorieën en van enerzijds verplichtende en anderzijds vrijwillige maatregelen op zich een sterk en krachtig systeem kan zijn. Er wordt gezegd dat er maar drieduizend of maar negenhonderd beheersovereenkomsten zijn, maar dat is een behoorlijk aantal. We kunnen wel de vraag stellen op welke wijze we nog sterker kunnen motiveren, en eventueel kunnen we daar nog op inzetten. Ik verneem dat er nog gevaarlijke, gevoelige gebieden zijn die niet onder de sterkste klassering vallen. In die gevallen zou er misschien een herklassering kunnen gebeuren. Misschien kan met de gemeenten en met de promotoren van de beheersovereenkomsten bij de VLM, overzichtelijk worden bekeken waar ingrepen moeten gebeuren.

Minister-president Kris Peeters: De drie categorieën zijn er gekomen op basis van wetenschappelijk onderzoek; het is niet zo dat ze met vogelpik werden bepaald. Ik ga ermee akkoord om wanneer er zich problemen voordoen, zoals in Beersel, de kwestie eens te herbekijken zodat we van een matig erosiegevoelig gebied misschien een sterk erosiegevoelig gebied kunnen maken.

Bij matig en licht is het vrijwillige karakter een belangrijk element, en dat wil ik behouden. Als de vraag is om van aan de matige ook een aantal verplichtingen toe te voegen, dan ben ik daar niet van overtuigd. Ik ben bereid om, zoals de heer Callens en mevrouw Eerlingen voorstellen, te bekijken hoe we de vrijwilligheid wat meer kunnen stimuleren. Daar kan wat mij betreft in de commissie verder over gediscussieerd worden, maar we weten dat er altijd ook budgetten moeten worden gevonden.

Ik herinner me, mevrouw Heeren, dat ik jaren geleden in de buurt van Sint-Truiden ben afgestapt om de erosiegevoelige gebieden te bezoeken en er de mensen effectief toe aan te zetten om de nodige initiatieven te nemen.

De heer Dirk Peeters: Minister-president, als ik het goed heb, hebben we het in de afbakening van de sterk erosiegevoelige landbouwgronden slechts over 1 à 2 procent van ons landbouwareaal. Ik denk dat de selectie heel streng is gebeurd. Ik denk dat de cijfers en de calamiteiten die gebeuren, zullen bewijzen dat er op meer plekken problemen zijn en dat we in dezen de evaluatie eens moeten maken.

Anderzijds is erosie zowel een economisch als een ecologisch probleem. Er zijn mogelijkheden om via de Europese agenda inzake plattelandsontwikkeling en het gemeenschappelijke landbouwbeleid en de vergroening die van ons wordt gevraagd, dit

probleem aan te pakken. Dat kan ons zelfs een win-winsituatie inzake biodiversiteit en erosiebestrijding opleveren.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

ACTUELE VRAAG van mevrouw Griet Smaers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het nieuwe pleidooi van de minister-president voor een Vlaamse kredietrating

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Voorzitter, minister-president, collega's, in het Vlaams Parlement is al enkele keren een debat gevoerd over de invoering van een eigen Vlaamse kredietrating. Vorige keer is dat in een actuele vraag aan bod gekomen. Dat gebeurde begin december 2011, nadat Standard & Poor's de kredietwaardigheid van Vlaanderen en België had verlaagd. Vandaag is in het Vlaams Parlement het Handvest voor Vlaanderen voorgesteld. Het past in het streven naar een eigen Vlaamse identiteit. Vandaag is ook de nadruk gelegd op onze begroting in evenwicht. Na de zesde staatshervorming zullen wij ook meer fiscale autonomie bezitten. Dat zijn toch allemaal elementen die verantwoorden waarom een eigen Vlaamse kredietrating gerechtvaardigd is. Dat zou onze rentetarieven voordelig kunnen beïnvloeden.

Deze week vernam ik dat het Centrum voor Economische Studiën (CES) en het Vlaams Instituut voor Economie en Samenleving (VIVES) de invoering van een eigen Vlaamse kredietrating onderzochten, en daarbij ook de relatie met het Vlaams schuld- en risicobeheer hebben onderzocht. Dat zijn enkele van de conclusies: de uitdagingen van de zesde staatshervorming zijn een extra reden voor het bepleiten van een eigen Vlaamse kredietrating; naar aanleiding van de crisis moet Vlaanderen meer aandacht besteden aan risicomanagement en risicobeheer. Ik wil u daarover enkele vragen voorleggen. Welke conclusies trekt u uit dit rapport? Welke stappen zult u zetten om die eigen Vlaamse kredietrating te realiseren?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, de studie 'Regionale schuld, risicopremies, kredietrating: enkele beleidsimplicaties voor Vlaanderen' van de heren Van Hecke, Smet en Heremans is erg interessant. Naar aanleiding van de bekendmaking van die studie heb ik mijn pleidooi herhaald om stappen te zetten naar een eigen Vlaamse kredietrating. U vraagt wat de interessante elementen in de studie zijn. Een: een goede kredietrating en lage rentevoeten zijn het gevolg van twee factoren – de budgettaire performantie en het financieel-institutioneel kader, waaronder de fiscale autonomie en dergelijke. Vlaanderen heeft een begroting in evenwicht en met de zesde staatshervorming zetten wij ook stappen vooruit inzake de tweede factor.

Twee: de betere kredietrating van Moody's is het gevolg van het feit dat Moody's anders naar ons kijkt dan Standard & Poor's. Het verschil is een spijtige zaak. In de studie staan ook een aantal kritische opmerkingen over de zesde staatshervorming. Dat zijn de elementen die wij in het debat met de ratingbureaus kunnen gebruiken om een eigen Vlaamse kredietrating te vragen, zoals Moody's die al geeft. In de loop van de volgende dagen en weken zullen wij de ratingbureaus ontmoeten. Deze studie komt ons goed van pas om ons pleidooi te stofferen. Of het ons zal lukken hen te overtuigen, valt af te wachten. Ik hoop dat wij met de steun van het Vlaams Parlement elke kans kunnen grijpen om aan die weg te timmeren.

Mevrouw Griet Smaers: Ik begrijp dat u die studie nu zult aanwenden om opnieuw met de betrokken ratingbureaus te spreken en opnieuw te bepleiten dat een Vlaamse kredietrating aan de orde kan en moet zijn. Uiteraard steunen wij dat vanuit het Vlaams Parlement en we wensen u veel succes.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, uw poging om een eigen rating voor Vlaanderen te verkrijgen is natuurlijk lovenswaardig. Het zal een exacter beeld geven van hoe het er ook in dit land aan toegaat, wat de verschillende regio's betreft. De vraag is alleen: wat houdt die ratingbureaus eigenlijk nog tegen om dat te doen? U probeert naar aanleiding van elke studie opnieuw aan te tonen dat er reden is om een aparte rating voor Vlaanderen te organiseren. Wat houdt die bureaus tegen? Heeft dat met politieke druk te maken of met iets helemaal anders?

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Minister-president, de ratingbureaus zijn in zekere zin belangrijk omdat ze een rol spelen in het bepalen van de rente en de rentetarieven, maar je moet ze ook niet overdreven belangrijk maken. Er kunnen trouwens nogal wat vraagtekens worden geplaatst bij de analyses die de ratingbureaus het voorbije jaar hebben gemaakt. Als je ziet welke rentetarieven België nu moet betalen, weet ik niet of die in relatie staan met de rating die wij enkele maanden geleden gekregen hebben, want die zijn uiteindelijk tamelijk acceptabel en wij geraken stilaan weer bij de sterke landen.

Ik word niet warm van een eigen rating voor Vlaanderen, zeker als de doelstelling toch moet zijn dat we onze schulden gaan afbouwen, waardoor de zin van die rating enkel nog een mooi beeld kan zijn van Vlaanderen, maar waarbij de effecten op de rentetarieven voor ons heel beperkt zullen zijn. We zullen niets in de weg leggen, maar ik vind het niet zo belangrijk dat wij als parlement ons er integraal achter moeten zetten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister-president, het zal u niet verwonderen dat wij vanuit onze fractie uw pleidooi voor een eigen rating absoluut ondersteunen. Het is dan ook een geruststelling dat de heer Sannen niets in de weg zal leggen om die te verkrijgen.

Wij denken dat het in twee richtingen heel belangrijk is voor Vlaanderen om een eigen rating te krijgen. Het is eerst en vooral een manier om betere en eerlijke creditvoorwaarden te krijgen op de markt, maar daarnaast, zoals ook blijkt uit de studie van VIVES en CES, leidt het tot meer responsabilisering, aanzetten en initiatieven om te gaan voor die schuldverlaging en dergelijke.

Uit dat onderzoek blijkt trouwens ook dat, hoe onafhankelijker een regio is van de federale overheid, hoe beter die rating is. Blijkbaar is dat vergelijkend aangetoond in Europa. Het zal geen verrassing zijn dat de N-VA ook daarvoor staat.

Die ratingbureaus hebben inderdaad een zeer slechte reputatie, de laatste tijd ook deels terecht. Mevrouw Smaers wijst er al op dat het een streven is naar meer Vlaamse identiteit en wij ondersteunen dat. Het wordt tijd dat die ratingbureaus zich inschakelen in de Europese logica, waar er meer en meer regionalisering is. Vlaanderen als volwassen natie verdient die eigen rating.

Minister-president Kris Peeters: Er is een algemeen debat over de ratingbureaus, dat zeer waardevol is, maar dat hier niet wordt gevoerd – of dat was toch niet de vraag van mevrouw Smaers.

Mijnheer Van Hauthem, ik kan enkel zeggen dat bijvoorbeeld Standard & Poor's stelt dat de Belgische rating de bovengrens is voor de deelstaten en dat Vlaanderen daar dus nooit boven kan. Dat is een methode of een filosofie die zij volgen en die ik betreur, maar zij passen dat dus toe op België en op Vlaanderen. De hele discussie of wij voldoende fiscale autonomie hebben, wordt er ook bij gehaald. Het is aan ons om dat te onderstrepen en ook te weerleggen.

Mijnheer Sannen, ik weet niet waar u wel warm voor loopt, het is ook niet meteen mijn interesse waar u allemaal warm voor loopt, maar ik kan u wel zeggen dat – en dat debat gaan

we mogelijks morgen voeren – Europa en de Europese Commissie, en Olli Rehn in het bijzonder, niet alleen geïnteresseerd zijn in de budgettaire situatie van de federale overheden, maar steeds meer vragen stellen over de budgettaire situatie van de deelstaten. Ik ga ervan uit dat hij daarover goed is ingelicht.

In Spanje en sommige andere regio's zijn er ook serieuze problemen op deelstaatniveau. Dat we niet alleen hier zeggen dat we goed bezig zijn en dat onze begroting in evenwicht is, maar dat ook een ratingbureau, hoe relatief ook, ons punten geeft en ons quoteert, is een element dat meespeelt. Ik ga ervan uit dat we onze schulden niet meteen laten toenemen. Mijnheer Sannen, hoewel u nog altijd voorstander bent van een volkslening, vermoed ik, is er wel iets voor te zeggen dat onze rating maximaal moet worden gequoteerd en dat die ons ertoe dwingt, zoals de heer Diependaele zei, een goed budgettair beleid te voeren. Op die manier, mijnheer Sannen, zou u mogelijks wel warm lopen voor dit debat.

Nogmaals, er zijn andere dossiers. Ik heb veel dossiers waar ik me mee bezighoud. Dit is er een van. De bekendmaking van de studie is een goed moment om dat nog eens te herhalen.

Mevrouw Griet Smaers: Ik kan enkel herhalen dat hier goed en hard wordt gewerkt: een begroting in evenwicht, een eigen Vlaams sociaal beleid, een economisch beleid dat inzet op groei. Die eigen Vlaamse kredietrating zou dat alleen maar kunnen ondersteunen en zorgen voor een win-winsituatie inzake voordelen op die rentetarieven.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

- *De vergadering wordt geschorst om 18.00 uur.*
- *De vergadering wordt hervat om 19.02 uur.*

■

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds – 1510 (2011-2012) – Nrs. 1 tot 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds.

De algemene bespreking is geopend.

Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik wil alle leden van de commissie graag danken. Ik wil er ook de aandacht op vestigen dat we een aantal belangrijke vereenvoudigen doorvoeren die uitdrukken dat de Vlaamse Regering een groot vertrouwen heeft in het beleid dat de steden zelf voeren. Ze moeten niet langer een apart strategisch plan opstellen, geen omgevingsanalyse meer maken. Het wordt geïntegreerd in het algemeen aanvraagdossier. Het overleg tussen college van burgemeester en schepenen en regering is niet meer verplicht. Het kan natuurlijk nog altijd. De specifieke beleidsovereenkomsten en de jaarlijkse addenda met de steden verdwijnen ook. Er wordt ook geen tussentijdse voortgangsrapportering meer verwacht. Er is nog wel een aanbod van ons om halverwege de legislatuur mee te werken aan

een visitatiecommissie. Die commissie wordt wel geapprecieerd door de steden. Er is dus een maximaal vertrouwen in het beleid dat steden zelf voeren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1510/1)

– *De artikelen 1 tot en met 23 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand (opschrift gewijzigd door de commissie: Ontwerp van decreet houdende wijziging van het CRAB-decreet van 8 mei 2009)

– 1512 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand, waarvan het opschrift door de commissie is gewijzigd als volgt: “ontwerp van decreet houdende wijziging van het CRAB-decreet van 8 mei 2009”.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1512/3)

– *De artikelen 1 tot en met 7 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport

– 1554 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Peter Gysbrechts en Marnic De Meulemeester, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Sven Gatz houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening – 243 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN DECREET van de heer Bart Caron en mevrouw Elisabeth Meuleman houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening, wat de sanctionering van elitesporters betreft – 264 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw Ulla Werbrouck houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening – 281 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Peter Gysbrechts en Marnic De Meulemeester, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Sven Gatz betreffende het Vlaams beleid voor een dopingvrije sport – 244 (2009-2010) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport, het voorstel van decreet van de heren Peter Gysbrechts en Marnic De Meulemeester, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Sven Gatz houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening, het voorstel van decreet van de heer Bart Caron en mevrouw Elisabeth Meuleman houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening, wat de sanctionering van elitesporters betreft, het voorstel van decreet van mevrouw Ulla Werbrouck houdende wijziging van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening en het voorstel van resolutie van de heren Peter Gysbrechts en Marnic De Meulemeester, mevrouw Patricia Ceysens en de heer Sven Gatz betreffende het Vlaams beleid voor een dopingvrije sport, die door de commissie in samenhang zijn behandeld, met dien verstande dat het ontwerp van decreet als basis voor de bespreking is genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze.

De algemene bespreking is geopend.

De heer D'Hulster, verslaggever, heeft het woord.

De heer Steve D'Hulster: Voorzitter, collega's, de afgelopen weken heeft dit ontwerp van decreet een heel traject afgelegd in de commissie Sport. Een verslag van al die werkzaamheden vindt u zeer volledig terug in het schriftelijk verslag. Gezien het grote belang van dit decreet vond ik het toch wel gepast om vandaag een aantal krachtlijnen over de totstandkoming en de inhoud van dit ontwerp van decreet mee te geven. U zult via uw mogelijke uiteenzettingen het plaatje kunnen vervolledigen.

De commissie Sport besprak het ontwerp van decreet over de preventie en bestrijding van doping in de sport op 19 april, op 3 en op 10 mei 2012. Op 19 april werd het ontwerp van decreet toegelicht door de minister. Op 3 mei werd er een hoorzitting georganiseerd en op 10 mei volgde de algemene en artikelsgewijze bespreking en stemming in de commissie.

Voorafgaand aan de indiening van het ontwerp van decreet namen verschillende parlementsleden, in hoofdzaak naar aanleiding van de zaak Wickmayer en Malisse, reeds het initiatief om wijzigingen voor te stellen in de regelgeving betreffende de dopingbestrijding en betreffende medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening. Deze initiatieven werden niet eerder in behandeling genomen omdat de commissie wachtte op een gecoördineerd initiatief

van de minister, afgestemd met de internationale organisaties en met de drie gemeenschappen van de Belgische federatie.

Tijdens de bespreking van het voorliggende ontwerp van decreet werd aan de indieners van deze initiatieven de gelegenheid gegeven om hun ideeën af te toetsen met de regelgeving die in het ontwerp van decreet werd voorgesteld, die door het aannemen van voorliggend ontwerp van Antidopingdecreet impliciet werden verworpen.

Eind 2009 zette de zaak rond Wickmayer en Malisse de spelregels van de zogenaamde whereabouts op de helling. Er moest op dat ogenblik snel werk worden gemaakt van nieuwe spelregels, maar tegelijkertijd moest er ook de tijd worden genomen om grondig te bezinnen over mogelijke nieuwe modaliteiten.

Bij de toelichting in de commissie over de gevolgen van het arrest van de Raad van State van 15 februari 2012, werd de commissie uitvoerig ingelicht over de complexe juridische context waarin dit alles zich afspeelt en werden ook de beperkte keuzemogelijkheden toegelicht. De commissieleden toonden zich samen met de minister voorstander van een snelle bespreking van een nieuw decreet waarin alles kon worden geregeld. Ook in de beleidsnota Sport werd voorzien om de regelgeving op het gebied van dopingbestrijding af te zonderen in een apart decreet, dit vooral om de regelgeving eenvoudiger en toegankelijker te maken en beter te kunnen anticiperen op de toenemende internationale ontwikkelingen. Vooral dan met het oog op het veiligstellen van de zogenaamde WADA-conformiteit (World Anti-Doping Agency) van de Vlaamse Gemeenschap als Nationale Anti-Doping Organisatie (NADO), drongen er zich verschillende wijzigingen op.

Het voorliggende ontwerp van decreet kwam tot stand in nauw overleg en met medewerking en goedkeuring van de Vlaamse Sportfederatie (VSF), de 'atletenvakbond' Sporta, het Vlaams Doping Tribunaal, de disciplinaire organen van de Vlaamse Gemeenschap, het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) en niet het minst het WADA.

België is het enige land ter wereld dat vier NADO's heeft. In het kader van competities, vooral in ploegsporten, is het absoluut noodzakelijk dat de sporters in eigen land op eenzelfde wijze onderworpen worden aan onder andere de whereaboutsverplichtingen. Op 29 februari 2012 werd het decreet op het nieuwe samenwerkingsakkoord aangenomen door het Vlaams Parlement. Het akkoord regelt eindelijk eenzelfde behandeling van de elitesporters in heel België. Dat heeft heel wat voeten in de aarde gehad.

Het fundament van een daadkrachtige dopingbestrijding ligt voor de minister in een afgelijnde regelgeving, waarin de rechten en plichten, taken en verantwoordelijkheden van eenieder, namelijk sporters, begeleiders, ploegverantwoordelijken, sportverenigingen en de overheid, duidelijk zijn afgebakend. De volgende doelstellingen worden daarom in het ontwerp van decreet vooropgesteld: het afbakenen van de antidopingregels met het oog op een toegankelijke regeling, het behoud van nuttige en doeltreffende regelgeving, de responsabilisering van de sportverenigingen, het verminderen van de administratieve last, de verfijning van de regeling inzake verblijfsgegevens en internationale en intranationale harmonisatie. Enerzijds moeten daartoe in het nieuwe decreet de reeds bestaande antidopingbepalingen, die nuttig en doeltreffend zijn gebleken, uit het decreet van 2007 op een gestructureerde manier worden overgenomen. Anderzijds zullen in het nieuwe decreet de beoogde wijzigingen en vernieuwingen worden aangebracht in het regelgevende kader. Het betreft verschillende verduidelijkingen, vereenvoudigingen en technische wijzigingen die de regelgeving toegankelijker maken en de zogenaamde WADA-conformiteit van het Vlaamse sportlandschap veiligstellen.

Daarnaast draagt het ontwerp van decreet twee belangrijke principiële vernieuwingen in zich. In de eerste plaats is dat de verfijning van de hele regeling over de zogenaamde whereabouts, het invullen van de verblijfsgegevens, en daarnaast een aantal aanpassingen met betrekking tot de disciplinaire procedures en sancties. In het toekomstige decreet zal slechts een beperkte

categorie van elitesporters gedetailleerde whereabouts moeten invullen. Er wordt een onderverdeling gemaakt in de categorieën A, B, C en D.

In het decreet van 2007 werd de verplichting om gedetailleerde verblijfsgegevens mee te delen opgelegd aan alle elitesporters die, ongeacht hun nationaliteit, hun woonplaats hadden binnen de grenzen van de Vlaamse Gemeenschap. Die regeling werd als te ruim ervaren door de sportverenigingen en de betrokken elitesporters. Aan bepaalde elitesporters werd meer informatie gevraagd dan strikt nodig was om hen op een doeltreffende wijze buiten competitie te controleren. Andere elitesporters moesten informatie geven, terwijl het in hun sport objectief gezien eigenlijk geen zin heeft om buiten competitie doping te gebruiken.

Het huidige ontwerp van decreet wil een aangepast proportioneel en evenwichtig stelsel van verplichte mededeling van verblijfsgegevens – whereabouts – instellen, in overeenstemming met het nieuwe samenwerkingsakkoord, om de inmenging in de privacy van de elitesporters te beperken tot datgene wat volstrekt noodzakelijk is.

De elitesporters zullen dus worden ingedeeld in vier categorieën, A, B, C en D, waarbij de onderverdeling gebaseerd is op enerzijds de dopinggevoeligheid van bepaalde sporttakken en anderzijds de vraag of de plaatsen waar de sporters trainen al dan niet gemakkelijk te lokaliseren zijn. De elitesporters van categorie A zijn onderworpen aan alle vereisten qua verblijfsgegevens. In de praktijk wordt hun aantal teruggeschoefd, van bijna 700 volgens het decreet van 2007 tot 170. De categorieën B en C gelden respectievelijk voor individuele sporten en voor ploegsporten waarvan de sporters aan minder strenge vereisten qua verblijfsgegevens onderworpen zijn, omdat ze gewoon gemakkelijker te lokaliseren zijn. De sporters van categorie D zijn de sporters die aan geen enkele vereiste qua verblijfsgegevens onderworpen zijn, vanwege het lage risico op doping buiten competitie en omdat ze geen deel uitmaken van een doelgroep, terwijl ze toch onderworpen zijn aan de verplichtingen met betrekking tot de toestemming wegens therapeutische noodzaak.

Als elitesporters van categorie B of C hun verplichtingen niet naleven, kunnen ze wel tijdelijk worden gerangschikt in een hogere categorie, met dus strengere verplichtingen. Belangrijk is dat de NADO verplicht is om de elitesporters die verblijfsgegevens moeten meedelen, daarvan in kennis te stellen.

De andere grote, principiële vernieuwing in het decreet is die van de disciplinaire procedures en sancties. De organisatie van tuchtprocedures voor elitesporters wordt volledig overgelaten aan de sportverenigingen. Sportverenigingen en sportfederaties worden dus verder geresponsabiliseerd met betrekking tot het dopingtuchtrecht, zoals diverse leden van de commissie hebben gevraagd. Terwijl in het decreet van 2007 nog een passieve beleidscontrole werd uitgebouwd door de Vlaamse Regering, met een uitgebreide lijst van erkenningsvoorwaarden, wordt er in het ontwerp van decreet voor gekozen om de interne organisatie van tuchtprocedures betreffende dopingpraktijken gepleegd door elitesporters, zónder bijkomende erkenningsvoorwaarden, volledig over te laten aan de sportverenigingen. Voor de elitesporters blijft tegen de disciplinaire beslissingen van hun sportvereniging de mogelijkheid van hoger beroep bij het Tribunal Arbitral du Sport (TAS) bestaan. Dat blijft de laatste instantie. De mogelijkheid om binnen de Vlaamse sportfederaties ook te voorzien in een eigen beroepsprocedure blijft bestaan, maar dat wordt overgelaten aan de sportfederaties zelf. Om juridisch-technische redenen die uitvoerig werden toegelicht, zowel in de commissie als in de memorie van toelichting, is het niet wenselijk die verplichting op te nemen in het ontwerp van decreet.

Concluderend meent de minister dat met het voorliggende ontwerp van decreet een stap in de goede richting werd gezet, een stap naar een betere en meer efficiënte dopingbestrijding in Vlaanderen. Hij heeft daarbij rekening gehouden met opmerkingen van commissieleden, commentaren van sportverenigingen, sportfederaties en atleten, met de opmerkingen van de Raad van State en van de Commissie ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer, die van de andere gemeenschappen en vooral ook met die van het WADA, waarmee in een goede

verstandhouding regelmatig contact werd gehouden. Intussen worden de uitvoeringsbesluiten voorbereid, zodat de nieuwe regeling hopelijk nog in 2012 kan worden toegepast. In 2013 zal dan werk worden gemaakt van de herwerking van de overige bepalingen van het decreet op het medisch en ethisch verantwoord sporten, zodat ook dat onderdeel overeenkomstig de beleidsnota gerealiseerd zal zijn.

Een aantal commissieleden vroegen vanwege de ingewikkelde juridische materie een hoorzitting om het standpunt in te winnen van enkele deskundigen. Na intern overleg besloot de commissie om op 3 mei 2012 een hoorzitting te organiseren met de heer Bart Vanreusel, voorzitter van de Vlaamse Sportraad, mevrouw Geraldine Mattens, algemeen en juridisch directeur van de VSF, en de heer Dimitri Dedecker, jurist bij het advocatenkantoor De Bock & Baluwé.

Ook van die hoorzitting is een uitgebreide weergave terug te vinden in het schriftelijke verslag. Als grote lijn wil ik meegeven dat de houding van de Vlaamse Sportraad en de VSF overwegend positief was ten aanzien van het ontwerp van decreet. Advocaat De Decker heeft zich op een aantal punten wel kritisch uitgelaten. Zo plaatste hij onder andere een aantal kritische bedenkingen bij de strikte WADA-code zelf en juridische draagwijdte ervan, bij het feit dat Vlaanderen kiest voor een strenge dopingreglementering en bij het principe van de 'strict liability' en alles wat met bewijslast te maken heeft.

Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet werden uitvoerige betogen gehouden door collega's Deckmyn, Van Dijck, Werbrouck, Delva, Gysbrechts, Caron en D'Hulster. Mede op basis van de hoorzitting werden er door de commissieleden, vooral onder aanvoering van mevrouw Werbrouck, amendementen ingediend. Er is over die amendementen een uitgebreide gedachtewisseling geweest tussen de commissieleden en de minister. Op basis daarvan werden de meeste amendementen, op één na, ingetrokken.

Mevrouw Werbrouck wees mij er daarnet op dat de reden waarom amendement 6 werd ingetrokken, was dat het niet WADA-conform was, zoals de minister ook heeft toegelicht.

Amendement 5 van mevrouw Werbrouck en consorten werd wel aangehouden en ter stemming voorgelegd. Het werd verworpen met 8 stemmen tegen 4. Artikel 24 werd aangenomen met 8 stemmen bij 4 onthoudingen. Het ontwerp van decreet betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport werd unaniem aangenomen met 12 stemmen. Door het aannemen van dit ontwerp van decreet worden de in samenhang behandelde initiatieven als impliciet verworpen beschouwd. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, collega's, ik hoef daar weinig aan toe te voegen. De zaken die wij zelf ingediend hadden – het voorstel van decreet en het voorstel van resolutie – zijn afgevoerd en overruled door het ontwerp van decreet. Wij hebben ons daarin kunnen vinden.

Voor de rest kan ik zeggen dat wij een heel opbouwende discussie hebben gehad. We waren er in de commissie al lang over bezig. We hadden een aantal terechte opmerkingen. Er zijn een aantal zaken besproken en uitgeklaard. We hebben dan ook geacht om het ontwerp van decreet mee goed te keuren in de commissie.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil mij aansluiten bij de vorige sprekers en een aantal principiële elementen opnieuw aanhalen. Het gaat over het feit dat we met onze regelgeving in Vlaanderen aansluiten bij de WADA-code. Als een normaal en volwassen sportland moeten we dat ook doen. Anderzijds blijven we toch met een aantal pijnpunten zitten met betrekking tot WADA. Dat is een bevoegdheid die ons in Vlaanderen ontsnapt. We kunnen moeilijk afwijken van dergelijke internationale verdragen. Toch blijkt ik die bekommernis over proportionaliteit, rechtvaardigheid en eerlijke bestraffing hardop uit te spreken.

Want het is natuurlijk een moeilijke kwestie om bij de dopingreglementering zaken zoals ongezond gebruik van doping, maar ook sportieve fraude af te wegen met de regels van privacy en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dopingcontrole op een intense manier organiseren, schaadt namelijk in zekere zin ook de privacy en de vrijheid van de sporters.

Aan de andere kant is dit ontwerp van decreet een stap die de whereaboutregeling wat preciseert en even strikt houdt voor topsporters, maar wat losser maakt voor mindere categorieën. Op zich komt dat tegemoet aan de vraag van de samenleving. We hebben echter wel wat moeite met de WADA-regel. Herinnert u, dames en heren, de bestraffing van een aantal sporters, ook in Vlaanderen, bijvoorbeeld Iljo Keisse. Ik zal niet voor of tegen pleiten, maar je kunt je afvragen of dat nu wel de goede manier van werken is. Hoe moeten we daarmee omgaan?

Internationaal kan ik u misschien de rare kuren van WADA of TAS illustreren aan de hand van de regeling rond bijvoorbeeld Alberto Contador. Dan blijkt dat de topsport nog wat professionaliteit mist en dat er nog wat aan kan worden bijgestuurd.

We zijn goede leerlingen in Vlaanderen en we doen daar dus goed aan mee. Laat dat duidelijk zijn, minister. Het is ook geen kritiek op u. De basiscriteria eerlijkheid, ethiek en gezondheid en de vorm waarin die worden gegoten, delen we.

Desalniettemin moeten we ook aandacht hebben voor de problematiek van de commercialisering van de sport. Er is namelijk een zeer merkwaardig fenomeen aan de gang. De overheid, in grote mate de belastingbetaler, betaalt de dopingbestrijding omdat de sport door een aantal sporters op een oneerlijke, frauduleuze manier wordt beoefend. Daar draait de samenleving voor op. Ik put uit het advies van de Vlaamse Sportraad om dat te zeggen. Tegelijk worden in een aantal sporttakken heel veel grote sommen geld verhandeld. Topsport is dus een grote commerce. Hier krijg je dus weer zo'n typische situatie waarbij de baten voor een heel kleine groep topsporters, maar soms ook clubs of omkadering in de privésector zijn, terwijl de lasten en de zorgen voor de samenleving of beter de belastingbetaler zijn. Dat is een pijnlijke zaak. Op lange termijn moeten dergelijke zaken worden aangekaart, zelfs in het kader van WADA. Het kan niet zijn dat de samenleving daarvoor moet opdraaien, terwijl een aantal andere mensen daar aan de andere kant maar al te gemakkelijk van af zijn. De sportwereld moet zelf zijn verantwoordelijk sterker nemen en de doping bestrijden.

Verder wil ik u vragen om die uitvoeringsbesluiten zo snel mogelijk toe te passen, zodat dat ontwerp van decreet kan worden geïmplementeerd in Vlaanderen. Ook wil ik de pijnpunten, de discussies en de evoluties via onze contacten met WADA zelf blijven aanvoelen.

Ten slotte blijf ik de bekommernis uiten over de toegankelijkheid van de rechtspraak bij doping. U weet dat we het er in de commissie over hebben gehad dat de sporters finaal naar het TAS in Lausanne moeten. Dat kost een topsporter een fortuin. Voor een topwielrenner of tennisser misschien geen probleem, maar voor veel andere, kleinere sporten waar niet zoveel geld omgaat, wel een probleem. Om daar de rechten van de verdediging af te dwingen, is die rechtsgang zeer duur. Daarom willen we onderzoeken in welke mate we in Vlaanderen zelf sportbonden kunnen toelaten – in onze tekst spreken we over opleggen – om een soort van beroepsprocedure in tweede aanleg te organiseren in Vlaanderen, onverminderd de bevoegdheid van het TAS wat de einduitslag betreft.

Desalniettemin moet daar nog een oplossing voor komen. Ik heb begrepen dat het ontwerp van decreet de sportbonden de mogelijkheid laat om dat zelf te organiseren. Dan rest nog de zaak dat we de toegang daartoe toch democratisch en rechtvaardig moeten houden. U kunt op onze steun rekenen.

De voorzitter: Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik dank de verslaggever voor zijn uitstekend werk.

Ik zal mijn betoog inkorten. In de commissie heb ik een uitgebreide uiteenzetting gegeven. Minister, ik heb u daar een aantal verduidelijkingen en antwoorden gevraagd die ik ook overwegend heb gekregen.

Bij de amendementen die ingediend werden, besloten wij als indieners gezamenlijk na het horen van uw antwoord om de amendementen desgevallend te handhaven of in te trekken. Wij konden daar vrede mee nemen.

Er kan op zijn minst gesteld worden dat de oppositie zich tijdens de bespreking van dit decreet van een opbouwende, constructieve kant heeft laten zien. De grond van de zaak is de inhoud van het voorliggend ontwerp van Antidopingdecreet.

Minister, in de commissie heb ik u duidelijk gemaakt dat het ontwerp van decreet absoluut goede punten bevat. Het bevat op een aantal punten wezenlijke verbeteringen ten opzichte van het decreet dat momenteel van kracht is. Ik som de belangrijkste nog even op.

De antidopingregels zullen eindelijk afgezonderd worden in een afzonderlijke regelgeving. Het ontwerp van het decreet vormt volgens onze fractie het middel bij uitstek om de gevolgen van het recente arrest van de Raad van State ter vernietiging van het Whereaboutsbesluit te vatten. De administratieve lasten voor heel wat van onze elitesporters zullen worden gereduceerd doordat de regeling inzake de verblijfsgegevens verfijnd wordt. De regelgeving wordt aangepast met het oog op nationale en internationale harmonisering.

Net als tijdens de commissiebespreking wil ik de nadruk leggen op een aantal zorgen van onze fractie. Onze eerste zorg betreft de whereabouts. De regeling die van kracht zal worden, is uitermate streng. Ik heb in de commissie al gezegd dat we u steunen in de reductie van het aantal volledig whereaboutsplichtige sporters en dat we tevreden zijn dat de sporters vanuit de categorieën B en C niet meer aan de volledige whereaboutsverplichtingen moeten voldoen.

Ik wil erop wijzen dat we in Vlaanderen wel weer een beetje verder gaan dan wat het WADA van ons vraagt. Het WADA eist geen tussenniveau. U hebt daarvoor een duidelijke onderbouwing weergegeven in de toelichting bij het decreet. Over het algemeen kunnen we dan ook stellen dat de reductie van 700 naar 170 volledig whereaboutsplichtige atleten een aanzienlijke vooruitgang is.

Ik wil het ook nog even hebben over de beroepsprocedure in eigen land. De heer Caron heeft het er al over gehad. Minister, u weet dat mijn fractie daar een heuse voorvechter van is. Wij zijn dan ook van mening dat een beroepsprocedure in eigen land en eigen taal mogelijk moet zijn. Onze fractie vindt het normaal dat men in Vlaanderen over zo'n eerste aanleg als beroepsmogelijkheid beschikt. Daarnaast bestaat er veelvuldige juridische kritiek op de werking van het TAS. Ik zie geen enkele juridische reden om geen beroepsmogelijkheid in Vlaanderen te organiseren. Er moet wel altijd een derde aanleg mogelijk zijn bij het TAS. Juridisch vormt het volgens ons geen probleem om dit in te schrijven in het ontwerp van decreet.

Minister, u stelde tijdens de commissiebespreking terecht dat het ontwerp van decreet een procedure van tweede aanleg helemaal niet uitsluit of verhindert. U vindt het niet wenselijk om dit te verplichten en u laat dan ook de vrijheid aan de sportverenigingen om dit zelf in te richten. Wij hebben ons amendement in de commissie gehandhaafd samen met de collega's omdat we dit toch een belangrijk aandachtspunt vinden. Het werd niet goedgekeurd maar we hebben wel gehoord dat de Vlaamse Sportfederatie (VSF) erover nadenkt om een Vlaamse beroepsmogelijkheid in te stellen. Ik roep bij deze de VSF op om daadwerkelijk te voorzien in een Vlaamse beroepsmogelijkheid.

Wat het biologisch paspoort betreft, hebt u ons in de commissie duidelijkheid verschaft. Artikel 15 voert enkel de mogelijkheid in om het biologisch paspoort in te voeren. Onze fractie heeft begrip voor de internationale context waarin u de mogelijkheid voor het invoeren van het paspoort niet kunt uitsluiten. Onze fractie staat echter niet achter het gebruik van het

biologisch paspoort omdat het wetenschappelijk nog niet volledig op punt staat. De invoering ervan mag dan ook niet leiden tot een heksenjacht op de Vlaamse topsporters.

Bovendien moeten de uitvoeringsbesluiten rekening houden met de algemene rechten en in het bijzonder met de privacy van de sporters. We hebben daar enkele voorbeelden van gegeven in de commissie. We hadden het over een trouwfeest of een regeling van een begrafenis. Minister, u weet waarover ik spreek. Ik hoop dat dit tot uiting komt.

Ik wil de verslaggever danken voor de toevoeging aan het verslag van de argumentering van mijn amendement nummer 6. Iemand die een uitspraak heeft gekregen van het TAS wordt op dit moment doorverwezen naar het Zwitserse recht. Wij wilden dat die persoon nog kon terugkeren naar de burgerlijke Belgische rechtbanken. U zei toen dat dat overbodig is en niet nodig. En dat als we dat zouden doen, we niet meer conform het World Anti-Doping Agency (WADA) zijn. Dat is nu verbeterd, maar er is een kleine verwarring ontstaan en daarom vraag ik het nog eens concreet: indien we een dergelijk voorstel indienen, riskeren we dan onze WADA-conformiteit omdat het WADA dat beroep bij een Zwitserse rechter na de uitspraak van het TAS oplegt, of is dat niet zo?

Minister, collega's, onze fractie heeft het ontwerp van decreet in de commissie Sport mee goedgekeurd niettegenstaande de bekommernissen die ik zonet heb aangedragen. In de commissie heb ik dat uitvoeriger gedaan dan hier. Met mijn ja-stem wilde ik de vooruitgang van dit ontwerp van decreet ten opzichte van het huidige decreet onderkennen. Ondanks de bekommernissen die ik nog steeds heb, betreft het voorliggende ontwerp van decreet een heuse vooruitgang ten opzichte van de huidige situatie.

Wij verkregen ook de toezegging van de minister om in de uitvoeringsbesluiten van het decreet de tegensprekelijke procedure uit te werken voor het geval dat sporters van de ene categorie naar de andere overgeplaatst worden.

Wie mij kent, weet dat ik eerder positief zal denken en mijn steun zal betuigen aan initiatieven die een verbetering inhouden ten opzichte van de huidige regeling. Maar mijn goedkeuring zal niet betekenen dat ik geen lawaai meer zal maken indien er een nieuwe zaak Wickmayer-Malisse zou ontstaan en indien zou blijken dat er nog steeds geen tweede aanleg zou zijn in Vlaanderen.

Minister, ik hoop dus dat u na een jaar uw decreet zult evalueren. Als er dan nog hiaten of problemen zijn, hoop ik dat u dan nog aanpassingen zult doorvoeren. U weet dat ik dit onderwerp van nabij zal blijven opvolgen. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer Van Dijck, ik zal ook proberen om een positief geluid te laten horen want de oppositie is bij de bespreking van dit ontwerp van decreet, zoals mevrouw Werbrouck al zei, vrij kritisch maar toch relatief constructief geweest.

Voor het Vlaams Belang is dopingbestrijding een erg belangrijk gegeven. Het feit dat dit ontwerp van decreet betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport vandaag ter stemming voorligt, is dus op zich al positief. Ik heb het tijdens de bespreking in de commissie al gesteld: alleen het feit dat dit ontwerp van decreet er nu is, is op zich al een verdienste.

Voor de meeste buitenstaanders zal dit decreet vooral in het oog springen als het decreet van de 'whereabouts', een term die vooral door de tennissers Wickmayer en Malisse enkele jaren geleden in het nieuws werd gebracht. De essentie van dit decreet ligt in artikel 6: "Alle sporters, begeleiders, ploegverantwoordelijken en sportverenigingen moeten zich op elk moment onthouden van dopingpraktijken." Dat dit artikel 6 de essentie is, werd ons in de hoorzitting door de heer Vanreusel duidelijk gemaakt. Eigenlijk is dat de evidentie zelf. Maar dopingbestrijding in de sport is geen gemakkelijke zaak. Vaak loop je achter de feiten aan en strijd je met ongelijke middelen. Het is in dit licht dat je dit Dopingdecreet moet bekijken. De besprekingen in commissie en de hoorzitting die hierover werd georganiseerd, wezen

duidelijk uit dat er bij meerdere artikels toch heel wat kanttekeningen konden worden gemaakt.

Nochtans was het voor de decreetgever de bedoeling om de regelgeving eenvoudiger en toegankelijker te maken. Het was ook de bedoeling om beter te kunnen anticiperen op de internationale ontwikkelingen die steeds meer spelen. Dan was het vooral de bedoeling om de zogenaamde WADA-conformiteit van de Vlaamse Gemeenschap als Nationale Anti-Doping Organisatie (NADO) veilig te stellen.

Het moet me hier wel van het hart dat de minister heel vaak teruggrijpt naar de WADA-conformiteit om zijn dossier te verdedigen. Ik zou het in zijn plaats misschien ook wel gedaan hebben, maar het viel toch op. Op zich kan ik hier een eindje in meegaan – u ziet, mijnheer Van Dyck, ik ben constructief – maar ik huiver wel voor het feit dat we op de duur een ontwerp van decreet schrijven dat louter en alleen rekening houdt met de WADA-conformiteit en daardoor enkele bestaande verzuchtingen in de Vlaamse sportwereld stiefmoederlijk behandelen.

Het was dus – ik ben daar eerlijk in, ik heb dat ook in de bespreking gezegd – met gemengde gevoelens dat het debat in die commissie werd gevoerd. Aan de ene kant drong een betere regelgeving zich op, maar aan de andere kant resulteerde dit soms in regelrechte staaltjes van juridische spitstechnologie.

Voorts blijft er nog heel wat voorbehoud bestaan over de verplichte mededeling van de verblijfsgegevens van de sporters en de onderverdeling van sporters in ABCD-categorieën. Het is zeker goed dat door de invoering van de categorieën het aantal elitesporters dat whereaboutsplichtig is, afneemt van 700 tot 170. De gedetailleerde whereaboutsverplichting ten gevolge van het decreet van 2007 werd immers als veel te breed ervaren door de sportwereld, maar de onderverdeling in categorieën en de oorzaken voor strafbepaling lijken soms arbitrair te zijn. Ik stel me dan ook vragen bij de voorwaarden waaronder sporters in een strengere categorie geplaatst worden en hun verweermogelijkheden ertegen.

De Raad van State stelt dan weer in vraag of de passages die de WADA-regels omzetten, wel duidelijk genoeg de rechten en plichten definiëren. In de hoorzitting hieromtrent werd ook gezegd dat de definities van sportactiviteiten en van de sporter veel te ruim zijn.

Tijdens de commissiebesprekingen wees ik eveneens op het feit dat het goed was dat recreatieve sporters onder de nieuwe reglementering vallen. Doping tiert welig bij de recreatieve sporters, bijvoorbeeld de bodybuilders. Ook hiervoor moet men dus oog hebben, al moet men uiteraard ook wel opletten voor de gevolgen die bepaalde straffen kunnen hebben. Het kan niet zijn dat een recreatieve sporter dubbel gestraft wordt. De regeling moet dus ruimer kunnen gelden dan enkel voor de elitesporters, uiteraard met verschillende gradaties voor verplichtingen en controle.

Een ander heikel punt is het feit dat dit ontwerp van decreet het biologisch paspoort in Vlaanderen invoert. Ik moet zeggen dat dit biologisch paspoort op zich voor discussie vatbaar is. Ik kan alleen maar vaststellen dat men in de sport- en de medische wereld hieromtrent nog niet echt een eensgezind standpunt heeft. Ik blijf me dus – ook na de besprekingen in commissie – afvragen in hoeverre dit een echt objectieve controlemogelijkheid kan zijn.

Er werd tijdens de commissiebesprekingen ook gedebatteerd over het ontbreken van een tegensprekelijk debat over de samenstelling van het administratieve dossier van de sporter. Dit vertaalde zich dan ook in enkele amendementen. Ik onthoud daar vooral uit dat de minister ons plechtig beloofde om dit recht te honoreren, hoewel dat dit volgens hem niet noodzakelijk neerkomt op het recht om gehoord te worden.

Voor de elitesporters staat tegen de disciplinaire beslissingen van hun sportvereniging daarbij een mogelijk hoger beroep open bij het Tribunal Arbitral du Sport (TAS). Een dergelijk beroep is echter duur. Niemand zal ontkennen dat een beroep instellen bij het TAS voor vele

sporters onhaalbaar is en bovendien onbetaalbaar. Een mogelijkheid tot tweede aanleg in eigen land – en in eigen taal uiteraard – zou in bepaalde gevallen misschien wel een verder beroep bij het TAS kunnen vermijden. Het is trouwens zo dat het WADA elk land de vrijheid biedt om een beroepsmogelijkheid in eigen land in te stellen.

Omtrent dit recht op een tweede aanleg in eigen land werd er op artikel 24 ook een amendement ingediend om dit aan te vullen met de zinsnede: “De sportverenigingen zullen inzake de disciplinaire bestraffing in een dubbele aanleg voorzien in Vlaanderen. Zij richten hiertoe disciplinaire organen op zetelend in eerste aanleg, en in raad van beroep.”

Dit amendement kon zeker de steun van het Vlaams Belang wegdragen. Jammer genoeg is het niet aangenomen. Dat is ook de reden waarom we ons bij de stemming over artikel 24 hebben onthouden.

Dit is een van de voorbeelden die aantonen dat het ontwerp van decreet zeker beter kan. De minister geeft dit in feite impliciet zelf toe. Hij stelt immers dat het voorliggend ontwerp van decreet een stap in de goede richting is op weg naar een betere en efficiëntere dopingbestrijding in Vlaanderen.

Ik zou willen besluiten met de stelling dat dit ontwerp van decreet nog veel vraagtekens oproept. Dit opent natuurlijk de weg naar rechtsgeschillen. Ik hoop dan ook dat de minister van Sport zich ertoe wil engageren het ontwerp van decreet en de gevolgen ervan op het terrein op relatief korte termijn te evalueren. De toepassing ervan moet op de voet worden gevolgd. Indien dat nodig zou blijken, moet snel worden bijgestuurd. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Steve D’Hulster: Zoals hier al eerder is gesteld, is en blijft de dopingstrijd een enorm moeilijk evenwicht. Enerzijds is de strijd voor een cleane sport voor mijn fractie enorm belangrijk. De maatschappelijke functie van sport in de samenleving valt nauwelijks te onderschatten. Sport betekent veel voor heel veel mensen. Het is belangrijk dat de sport clean wordt beoefend. Een strenge aanpak blijft dan ook nodig. We mogen niet verslappen. Anderzijds wordt sport, met inbegrip van topsport, door mensen beoefend. Sporters zijn mensen. De dopingstrijd heeft een grote impact op het menselijk leven. Dit is een component waarmee de overheid zeker rekening moet houden.

In het licht van dit evenwicht lijkt het ontwerp van decreet een grote stap voorwaarts. Het lijkt me logisch de regels samen te brengen. De opdeling in categorieën zit ook goed. Het aantal mensen die inzake de whereabouts aan zeer strenge vereisten moeten voldoen, wordt teruggedrongen. Ook de afspraken met de andere regio’s tonen aan dat we in de goede richting gaan.

Zoals de vorige spreker al heeft gesteld, moeten we nog heel wat dergelijke stappen zetten. Veel ontwikkelingen spelen zich immers boven ons hoofd af. We moeten de evoluties op de voet blijven volgen. Dit is nodig om tot een goed evenwicht tussen de strijd voor een cleane sport en een menselijke, proportionele aanpak ten aanzien van de sporters te komen.

Tot slot wil ik nog even de oproep van de heer Caron onderschrijven. De federaties en de verenigingen moeten met betrekking tot de tuchtprocedures hun verantwoordelijkheid nemen. Dat is een van hun belangrijke taken. Ik hoop dat dit ontwerp van decreet voor hen een aanzet zal vormen om hiertoe over te gaan.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, niemand hoeft bevreesd te zijn. Ik ben gewoon naar voren gestapt omdat ik dan tenminste iedereen kan zien. Van op mijn stoel kan ik me enkel tot de voorzitter en de minister richten.

Ik zal het trouwens vrij kort houden. Ik wil in de eerste plaats de verslaggever danken. Ik ben zelf de laatste spreker. (*Opmerkingen van de voorzitter*)

De minister moet nog spreken. (*Opmerkingen van de voorzitter*)

Mijnheer Delva, mijn excuses. Ik dacht dat ik de laatste in de rij was.

Tot nu toe heb ik enkel positieve geluiden gehoord. Dat is, gelet op wat hier voorligt, zeker positief. Toch wil ik een paar kritische bemerkingen naar voren brengen. Ik wil geen stok in het hoenderhok gooien. Daarstraks is over de samenwerking tussen LDD en Groen gesproken. Dat werd dan ‘appelblauwzeegroen’ genoemd. Ik vind echter dat de heer Caron daarnet een echt liberaal pleidooi heeft gehouden. (*Applaus bij de Open Vld en LDD*)

Hij heeft, overigens niet onterecht, zelf de stok in het hoenderhok gegooid. Hij vraagt zich af of de dopingbestrijding enkel een taak van de overheid is. Volgens hem dragen anderen, die er veel geld aan verdienen, ook een verantwoordelijkheid. Dat klopt. Volgens mij is dopingbestrijding echter wel degelijk een rol van de overheid. Sport is maatschappelijk dermate belangrijk dat de overheid op dit vlak het voortouw moet nemen.

Dat kost inderdaad veel geld, maar sport is een dermate maatschappelijk relevant gegeven geworden. Er worden bladzijden over volgeschreven, sport is dermate maatschappelijk relevant dat de overheid niet aan de kant kan blijven staan.

Het is ook een ethisch gegeven, de ethiek van de sport. Het is er toch om te doen dat de besten mogen winnen. En de beste dat is hij of zij die de meeste talenten heeft, die het hardste traint, die het meeste inzet vertoont en die ervoor gaat. Degenen die met medailles gaan lopen, met de prijzen en met het grote geld omdat ze vals spelen, moeten we beteuigen.

De heer Bart Caron: Mijnheer Van Dijck, ik kan dit alleen bekrachtigen, maar ik pleit niet voor een liberalisering van de dopingcontrole of van de dopingregeling. Ik pleit ervoor dat de grote internationale sportbonden, waar heel veel geld in omgaat, op termijn mee de dopingcontrole financieren en liefst via door de overheid opgelegde regels in een internationaal verband. Zo liberaal ben ik dus helaas ook weer niet.

De heer Kris Van Dijck: Beste collega's, ik denk dat we erin geslaagd zijn om een antwoord te bieden op een probleem zoals het probleem dat zich eind 2009 ook heeft gesteld. De prille, pas beginnende Vlaamse Regering met de nieuwe minister van Sport werd toen geconfronteerd met een heikel punt met betrekking tot de dopingbestrijding. Ik wil toch even in herinnering brengen dat er toen een paniecreactie door dit parlement ging. Men wilde toen een en ander snel-snel aanpakken. Gelukkig hebben we dat toen niet gedaan. Niet om de zaken te laten betijen, men zou kunnen zeggen ‘tijd brengt raad’, maar we hebben die tijd ook echt benut.

Ik onderken in dezen twee belangrijke elementen. Het eerste is de manier waarop Vlaanderen meewerkt in heel het gegeven van het WADA. Onze minister van Sport heeft een belangrijke rol gespeeld om de regelgeving WADA-conform te maken. Dat is niet onbelangrijk. Sport is een gemeenschapsbevoegdheid voor onze Vlaamse Gemeenschap, maar sport etaleert zich ook op mondiaal vlak.

Mijnheer Deckmyn, laat ons eerlijk zijn, wanneer we naar een dopingbestrijding willen gaan die niet aan de internationale normen en criteria voldoet, wat zullen wij dan zeggen tegen onze topsporters die niet meer internationaal kunnen of mogen optreden? Ik denk dat het kot hier – terecht – te klein zou zijn. Die internationale context, in de positieve betekenis van het woord, is belangrijk.

Ik kom tot het tweede element, en ik heb een vingerwijzing voor degenen die soms zeggen dat er met de N-VA geen rechte lijn te ploegen valt, laat staan dat we compromissen kunnen sluiten. Het is de eerste keer dat we binnen dit bevoegdheidsdomein een akkoord hebben kunnen sluiten met de drie gemeenschappen in dit land. Tot voor kort werden er discussies gevoerd over: “Waar is er strenge controle en waar niet? Waar zullen we onze wedstrijden organiseren? We zullen het maar in het zuiden van het land doen, want daar is de dopingcontrole van een andere aard dan in het noorden.” Welnu, we zijn erin geslaagd om de

verschillende gemeenschappen op één lijn te krijgen van wat voor ons ethisch en maatschappelijk relevant is, en dat vanuit onze eigenheid en vanuit onze zelfstandigheid, mijnheer Van Rompuy. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Dank u wel, mijnheer Van Rompuy, dat is zeker voor het verslag. (*Gelach*)

Mevrouw Ulla Werbrouck: Mijnheer Van Dijck, ik zou nog graag eens willen terugkomen op uw vorig punt. We willen inderdaad WADA-conformiteit hebben, maar aan de andere kant moeten we het WADA ook niet zomaar na-apen. Als het WADA iets vastlegt zoals gisteren, want ik heb in de krant gelezen dat het WADA de straffen zwaarder wil maken en naar vier jaar wil gaan, dan moet de minister van Sport toch eens gaan spreken met het WADA. Het gaat over heel veel mensen en heel veel zaken. We zijn voor nultolerantie, maar wie een straf heeft gekregen en heeft uitgezeten, zou ook vrij moeten zijn. Misschien moet worden nagedacht over een getrapte strafmaat, ik zou het niet weten, maar we mogen het WADA niet klakkeloos volgen, we mogen dat enkel doen tot op een bepaald niveau.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Voorzitter, collega's, mevrouw Werbrouck, wij mogen een en ander niet door elkaar halen. Zodra het WADA heeft beslist, hebben wij weinig keuze. Wij proberen wel voortdurend de beslissing van het WADA te beïnvloeden. Omdat ik in Europa inzake sport het voorzitterschap waarneem, heb ik met het WADA een zeer goede relatie opgebouwd. Wij proberen de opmaak van de WADA-code te beïnvloeden. Het WADA begint nu ook in te zien dat het geen zinvolle en efficiënte methode is om voor elke uitspraak van een NADO naar het TAS te stappen. Wij proberen bij het WADA een getrapte strafaanpak aan te kaarten. België en Vlaanderen zijn slechts klein, maar wij hebben bij het WADA aangetoond dat wij daar hard aan werken.

De WADA-code wordt herbekeken. In 2013 gaat de bespreking in Johannesburg door. Ten vroegste in 2014 komt er een nieuwe code. Ik zal de verschillende elementen die hier aan bod zijn gekomen daar aan bod brengen. Maar zodra de WADA-code er is, kan men niet zeggen dat men die niet kan toepassen. Dan moet men zich daarbij neerleggen. Die komt immers in een internationale context tot stand, en dat is ook een enorme meerwaarde. Als dat de grootste gemene deler is van een antidopingbeleid, dan mogen wij niet toestaan dat een NADO daarvan afwijkt. Op dat ogenblik moeten wij onze bezwaren terzijde schuiven. In elk geval hebben wij geen keuze, want als wij niet volgens de WADA-regels werken, mogen wij niet langer grote sportevenementen organiseren en kunnen onze sporters niet langer deelnemen.

Vooraf moeten wij maximaal lobbyen en u kunt daarvoor op mij rekenen. Wij zullen dat steeds opnieuw in de commissie bespreken, vooraf, om onze tussenkomsten bij het WADA voor te bereiden, en ook achteraf. Maar als er een beslissing is genomen, zullen wij er ons bij neerleggen, want alleen dan kunnen onze sporters deelnemen aan internationale sportevenementen.

De heer Johan Deckmyn: Voorzitter, minister, collega's, ik sluit mij ten dele aan bij de kritiek van mevrouw Werbrouck. Ik huiver een beetje voor het 'slaafs' volgen van de richtlijnen van het WADA. Ik heb begrip voor uw standpunt. U hebt goede contacten en het is zo dat wij in een internationale context werken, maar de regelgeving die wij onze sporters opleggen moet op onze eigen standpunten steunen. Ik huiver dus een beetje voor de situatie waarbij wij onze regelgeving op maat van het WADA zouden aanpassen.

Minister Philippe Muylers: Mijnheer Deckmyn, wij tonen aan dat wij met respect voor de regels van het WADA een systeem hebben kunnen uitwerken dat internationaal hoge ogen gooit. De ABCD-filosofie, inclusief een administratieve vereenvoudiging, waarvan de basis het antidopingbeleid is, wordt in het buitenland onderzocht als een mogelijkheid om overal in te voeren. De heer Bart Vanreusel heeft dat ook gezegd.

Er zijn vandaag nog een grote openheid en mogelijkheden om dingen zelf in te vullen. Dat vind ik goed. Wij zijn op maat van Vlaanderen, in overleg met de andere gemeenschappen,

tot een regeling gekomen die doping maximaal uitsluit, maar zonder dat we de administratieve lasten verhogen voor de sporters. Dat was de bedoeling van de commissie en het parlement, vorige keer en dit keer opnieuw.

Ik ben het ermee eens dat we WADA niet slaafs mogen volgen, maar tegen de contouren van WADA kunnen we ons niet verzetten, want dan sluiten we onze sporters uit. Ik denk niet dat iemand in dit halfroond zegt dat we dat moeten doen. We vullen in wat we kunnen, in het belang van het uitsluiten van doping en van administratieve eenvoud voor de sporters. Dat is niet altijd gemakkelijk, daarin hebt u 100 procent gelijk. Maar zoals we gisteren nog hebben besproken in de commissie Financiën en Begroting, kan een wetgeving moeilijker worden als je probeert te verfijnen.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, we zitten op eenzelfde lijn. Zodra de beslissing is genomen vanuit het WADA, moeten we er alles aan doen opdat onze toppers internationaal zouden kunnen blijven sporten. Dat is de eerste vereiste. Ik ben het er ook mee eens dat we voordien moeten lobbyen. Ik heb er alle vertrouwen in dat u dat gaat doen en dat u onze bemerkingen daar zult vertegenwoordigen.

De heer Kris Van Dijk: Het debat heeft aangetoond dat er een grote uniformiteit is. Wij gaan het WADA niet slaafs volgen, wel rigoureuus en zorgen dat we een voet tussen de deur hebben zodat onze bekommernissen mee verwoord zijn in de regelgeving van het WADA. We volgen niet, maar participeren en anticiperen, zodat ons Vlaams sportbeleid vruchten kan afwerpen.

Dit ontwerp van decreet geeft ruimte aan het sportveld. Ik verwijs naar de discussie over een eigen beroepsprocedure. We schrijven het niet in het ontwerp van decreet, maar wat er niet in staat, is ook niet verboden. We roepen de sportfederaties op om hun sporters niet de weg naar Lausanne naar het TAS te laten gaan, maar zelf voor een ordentelijke beroepsprocedure te zorgen. Ze kunnen dat. Om tegemoet te komen aan de bekommernissen van de heer Caron, benadruk ik dat de sportfederaties het ethisch aan zichzelf verplicht zijn om, niet alleen voor de bestrijding maar ook voor de opvolging, ten volle hun verantwoordelijkheid nemen. *(Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a, de N-VA, LDD en Groen)*

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik wil de verslaggever danken voor het verslag waarin hij zowel de totstandkoming als de inhoud van dit ontwerp van decreet goed heeft uitgelegd. Het is belangrijk dat we de twee stappen die we onlangs hebben gezet, enerzijds het samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen, waarnaar de heer Van Dijk verwees, en anderzijds dit ontwerp van decreet, goed samen blijven bekijken. Het ene kon niet zonder het andere. Sinds 2009, onder andere door het samenwerkingsakkoord en de stappen die de Vlaamse Gemeenschap heeft gezet naar de andere gemeenschappen, hebben we een hele weg afgelegd.

Ik ben heel blij, en ik sluit me aan bij een aantal collega's, dat we ons in 2009 niet hebben laten opjagen door wat er gebeurde met Malisse en Wickmayer. De druk was enorm groot. De kans bestond om opnieuw in steekvlampolitiek te vervallen. We hebben dat niet gedaan. Het resultaat vandaag mag gezien worden.

Een belangrijke zorg voor ons was dat we zagen dat enkele talentvolle atleten overstapten naar een Franstalige federatie, omdat de lijst van de te controleren atleten in Vlaanderen ruimer was dan in de Franse Gemeenschap. Minister, ik heb u letterlijk gevraagd of er vandaag nog een risico bestaat dat enkele van onze talentvolle atleten die stap zouden zetten. U stelde ons gerust door te antwoorden dat sporters er vandaag geen voordeel meer bij hebben om in een andere gemeenschap tot een federatie toe te treden.

Het is natuurlijk belangrijk dat we nu nog een decreet hebben van 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening. Dat decreet wordt wat onleesbaar door de schrapping

van de dopingartikelen vandaag. Ik informeerde naar de timing en de minister heeft geantwoord dat hij daar werk wil van maken in 2013 en het decreet ook wil afronden voor het afsluiten van deze legislatuur.

In een notendop: zeer belangrijk voor ons is dat het samenwerkingsakkoord en dit ontwerp van decreet unanieme steun krijgen in dit parlement. De oppositie heeft een paar kritische bedenkingen. Dat is ook logisch en begrijpelijk. Desondanks was de stemming unaniem. Ik voel dat de sportsector eigenlijk tevreden is met het samenwerkingsakkoord en het ontwerp van decreet. Dat wil dus zeggen dat de minister een zeer breed draagvlak heeft gevonden voor deze belangrijke aangelegenheid, zowel binnen als buiten dit parlement. Dat is het resultaat van een gestructureerde aanpak. Ik denk dat dat alleen maar onze waardering kan genieten.

Minister Philippe Muyters: Ik wil iedereen, niet alleen vandaag, maar in heel de opbouw van dit ontwerp van decreet, danken voor de open discussie, zeker de heer D'Hulster die een zeer goed verslag heeft gegeven over een lange discussie. Mijnheer Deckmyn, ik herinner me dat u in de commissie zei dat het moeilijk is en misschien wel voer voor discussie, maar we moesten het WADA, de Raad van State, het Grondwettelijk Hof, de wensen van de commissie en andere gemeenschappen allemaal in één nieuw ontwerp van decreet proberen te vatten. Ik denk dat we daarin geslaagd zijn.

Ik wil nog even terugkomen op enkele elementen die hier naar voren zijn gebracht. Mijnheer Caron, u sprak over de inspectie en enerzijds de moeilijkheid om doping te bestrijden en anderzijds de menselijkheid, maar we mogen ook niet naïef zijn. Zij die willen frauderen, vinden enorm veel poortjes om te frauderen. Dat de inspectie er moet voor zorgen dat de eerlijkheid maximaal boven blijft drijven, daar ben ik het volkomen mee eens. Dat kan soms de indruk geven: is dit nog menselijk? Ik denk het wel.

Voor de commissie is regel één geen doping, en dat blijft zo. Er is de menselijkheid, zeker en vast, maar als daardoor doping mogelijk is, moeten we uitzoeken wat er wel of niet kan gebeuren. Men is vindingrijk.

Op het internationale aspect ben ik al dieper ingegaan. Het is goed dat er een WADA-code is. Het is goed dat we dat in heel dit land op dezelfde manier toepassen. Nog beter zou zijn dat we dat Europees of wereldwijd toepassen. Daar wil ik ook op dezelfde manier verder voor ijveren.

Ik wil nog even ingaan op het beroep, omdat dat het laatste amendement is dat enkele mensen hebben opgeworpen. Ik begrijp heel goed dat alle partijen hebben gezegd alle federaties op te roepen dat beroep te gebruiken. Laat me duidelijk zeggen: die mogelijkheid zit in het ontwerp van decreet. De verantwoordelijkheid van de federaties is heel belangrijk. Maar er zijn nog twee andere goede redenen om dat beroep niet in het ontwerp van decreet te schrijven. De kans bestaat dat je wordt beschouwd als een administratieve overheid als je dat gaat opleggen, en dat je daardoor de Raad van State een mogelijkheid geeft zich hierover uit te spreken. Ik heb er niets op tegen dat de Raad van State dat doet, maar als de Raad van State het laatste woord heeft, zijn we niet meer WADA-conform. Dat is de moeilijkheid waarmee we zitten, want het WADA zegt dat de laatste instantie het TAS is en het Zwitsers recht. Zelfs als ik zou willen, kunnen we alleen de discussie aanwakkeren. Dat is het laatste wat we moeten doen.

Sinds twee jaar heb ik vrij regelmatig contact met het WADA en ik merk dat men niet meer voor elke overtreding in beroep gaat bij het TAS. Ik had er begrip voor omdat er op die manier één rechtbank was, namelijk het TAS, die altijd uitspraak zou kunnen doen en dat men zo vermeed dat er een uitspraak was 'à la tête du client' al naargelang men in Vlaamse rechtbank zat, of een Spaanse of een Italiaanse. Omdat het WADA niet steeds in beroep gaat, is het maken van een eigen beroepsprocedure in Vlaanderen een interessant gegeven. Anders niet, want dan krijg je gewoon één stapje bij. Dan is er eerste aanleg, beroep in Vlaanderen en

dan nog eens met extra kosten beroep in Zwitserland. Aangezien ik die wijzigingen zie, denk ik dat de federaties ook meer interesse zullen hebben om een beroepsprocedure in Vlaanderen te organiseren.

Ik denk dat ik met het biologisch paspoort de juiste weg heb gekozen. Ik heb het ook al in de commissie gezegd, maar mijnheer Deckmyn, u hebt het opnieuw aangehaald en daarom wil ik het er nog even over hebben. Ik bied via het decreet de mogelijkheid dat men bij de controle via het biologisch paspoort kan werken. Is dit al helemaal uitgewerkt? Neen, absoluut niet. Er zijn elf internationale federaties en negentien NADO's die vandaag al werken met het biologisch paspoort. Als we het niet inschrijven in het decreet, kan morgen onze inspectie niet meedoen met de internationale federaties. Dat konden we ons niet veroorloven.

Mijnheer D'Hulster, het is juist als u zegt dat dit een stap in de goede richting is maar dat het niet is afgerond. Over doping zullen we het nooit afgerond hebben. Ik zie ieder jaar een nieuwe lijst met verboden producten. Ik zie ieder jaar nieuwe trucs om toch doping toe te passen. En ja, we zullen ons decreet aanpassen, niet alleen omdat het internationaal gevraagd wordt, maar ook omdat het nodig is. Die evaluatie zal automatisch gebeuren.

Mijnheer Delva, u vraagt naar het restdecreet en u zegt dat ik gegarandeerd heb dat het nog zou worden goedgekeurd. Ik heb alleen gezegd dat mijn deel van het werk af zal zijn. Ik heb het afgeleerd om in jullie plaats te zeggen wanneer iets wordt goedgekeurd. Ik heb alleen gezegd dat ik begin aan het restdecreet in 2013.

Ik wil afsluiten met het amendement 6 van mevrouw Werbrouck en een aantal andere mensen. Natuurlijk kan elke sporter altijd naar een burgerlijke rechtbank stappen. Je kunt geen sporter verhinderen om alle juridische procedures waarover iemand beschikt, uit te putten. Je moet dat niet in een decreet zetten. Ik ben geen jurist maar ik denk zelfs dat het verkeerd is dat wij zeggen naar welke rechtbank ze kunnen stappen.

Mevrouw Werbrouck, dit heb ik nog niet in de commissie gezegd maar een Belgische rechter kan alleen uitspraak doen over zaken op Belgisch grondgebied en niet over internationale zaken. U hebt misschien net als ik een baanwielrenner in gedachten die naar een Belgische rechter stapt die een schorsing opheft voor Belgisch gebied. Als we dat zouden inschrijven, heb je weer kans dat het WADA dat bekijkt als een aantasting van de filosofie dat het uiteindelijke rechtsorgaan het TAS is en de Zwitserse rechtbank. We moeten het er dus niet inschrijven omdat elke sporter het recht heeft om bij elke rechtbank eender welke klacht in te dienen. Als we het er wel inschrijven, bestaat de kans op een discussie over de WADA-conformiteit. Je schrijft het er dus best niet in. Het zou bovendien enkel een oplossing bieden voor het Belgische grondgebied en niet voor het internationale grondgebied.

Daarom doen we dat niet. Ik denk ook niet dat het nodig is, ik denk zelfs dat we dat niet kunnen, maar ik ben geen jurist. We vinden het niet nodig om in te schrijven dat elke sporter nog naar een Belgische rechtbank kan gaan.

Ik wil afsluiten met alle leden van de commissie te danken voor de constructieve samenwerking, maar ook voor het geduld. Ik ben me er goed van bewust dat we er onze tijd voor hebben genomen. Ik denk dat het nemen van onze tijd, als effect heeft gehad dat we een draagvlak hebben gecreëerd bij de sector, dat we met de andere gemeenschappen van dit land tot een consensus zijn gekomen en dat we ook voor WADA een voorstel formuleren dat uiteindelijk onze doelstelling – geen doping bij de sporters en zo weinig mogelijk administratieve last voor hen – kunnen realiseren. Mijn dank dus aan jullie voor deze constructieve samenwerking. (*Applaus*)

Mevrouw Ulla Werbrouck: Minister, ik wil nog even terugkomen op de beroepsprocedure in eigen land. We verschillen daarin van mening. Als we weten dat het TAS niet automatisch in beroep gaat, kan een beroepsprocedure in eigen land heel nuttig zijn. Als een sporter bijvoorbeeld geschorst is, hij gaat in beroep en de schorsing wordt bevestigd, dan weet de

sporter al dat hij twee keer naar de rechtbank is gegaan, en dat hij niet meer naar het TAS moet gaan. Nu is het omgekeerd. Je bent voor de eerste keer gestraft, en dan moet je al onmiddellijk 50.000 euro geven. Het gaat me daarom. Alleen als we bepaalde mensen kunnen tegenhouden om naar het TAS te gaan, als het WADA niet altijd direct naar het TAS gaat, denk ik dat we dat moeten stimuleren. Als u het niet kunt doen, dan moeten we inderdaad nog eens aan de federaties vragen om de beroepsprocedure effectief voor te bereiden. Het is wel nuttig, maar dat wil effectief zeggen dat het TAS het laatste woord moet hebben. Ik heb daar geen probleem mee, maar ik wil dat er toch een beroepsprocedure mogelijk moet zijn.

Ik wil nog graag terugkomen op mijn amendement. We hebben dat amendement ingetrokken omdat u hebt gezegd dat het een overbodig amendement was. Je kunt inderdaad in ieder geval terugkomen, anders zijn we niet meer WADA-conform. Maar dat kan volgens mij niet. Als je opnieuw naar een Belgische rechter gaat, dan doet die toch geen uitspraak meer over de inhoud van de zaak, maar dan gaat het over subjectieve rechten.

Minister Philippe Muyters: Ik begin met uw laatste opmerking. Het mag. Je moet niet in een wet zeggen dat je naar een rechtbank mag gaan, en zeker niet dat je naar de arbeidsrechtbank mag gaan, of naar een andere rechtbank. Kijk maar naar alle processen die lopen. U kent het aantal processen dat sporters hebben aangespannen die problemen hebben gehad met de wetgeving van 2007. Je moet in een decreet niet zeggen dat je naar een Belgische rechtbank mag gaan, dat hoeft niet. Ik denk dat dat weer discussie zou uitlokken. Laat ons dat niet doen.

Over uw ander punt: als het WADA niet automatisch naar het TAS gaat, ben ik ook voorstander, juist zoals iedereen hier heeft gezegd, om in een beroepsmogelijkheid in Vlaanderen te voorzien. Ik denk dat onze standpunten niet zo ver uit elkaar liggen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. *(Zie Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1554/1)*

– *De artikelen 1 tot en met 74 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de dames Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Michèle Hostekint en de heren Veli Yüksel, Tom Dehaene, Marc Hendrickx en Bart Martens houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders – 1476 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de dames Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Michèle Hostekint en de heren Veli Yüksel, Tom Dehaene, Marc Hendrickx en Bart Martens houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Coppé, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, geachte leden, op donderdag 3 mei behandelde de Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie het voorstel van decreet houdende

de beveiliging van woningen door optische rookmelders. Bij de algemene bespreking lichtte de eerste indiener, mevrouw Heeren, dit voorstel van decreet toe. Ze vergeleek het traject dat aan de indiening van dit voorstel van decreet is voorafgegaan, met een processie van Echternach. Hoe dan ook was het uitgangspunt steeds dat rookmelders een vorm van brandpreventie zijn.

Jaren geleden werd dit beschouwd als een federale bevoegdheid, tot de Raad van State erop wees dat de gewesten in deze materie een verantwoordelijkheid te nemen hebben. Brussel en Wallonië zijn daar al lang op ingegaan. Op Vlaams niveau hebben diverse coalities in het verleden gestreefd naar een dergelijk decreet. Het uitgangspunt was steeds een verplichting voor alle huurwoningen en voor nieuw te bouwen koopwoningen. Vooral in huurwoningen is die verplichting belangrijk. Van nieuwbouw zou men daarentegen kunnen verwachten dat daar systematisch rookmelders worden aangebracht, hoewel ook dat in de praktijk niet altijd het geval blijkt.

Mevrouw Heeren en anderen dienden al in april 2007 een voorstel van decreet in. Het voorstel heeft uiteindelijk geleid tot het decreet van 9 mei 2008 houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders, maar de verplichting om huurwoningen van rookmelders te voorzien werd daarin geschrapt. Het voorliggende voorstel van decreet herroept die schrapping. De indieners vinden het wel degelijk belangrijk dat ook in huurwoningen het installeren van rookmelders verplicht wordt. Het is aan de Vlaamse Regering om die verplichting te handhaven. Concreet introduceert het voorstel van decreet de verplichte installatie van rookmelders voor woningen waarvoor een nieuw huurcontract wordt afgesloten na de inwerkingtreding van het decreet. Voor sociale huurwoningen bepaalt het voorstel dat de oudste woningen als eerste de rookmelders moeten krijgen. Ook de privéhuurmarkt krijgt de gelegenheid om de introductie in de tijd te spreiden.

Bij de bespreking heeft de heer Dehaene gewezen op het belang van het voorliggende voorstel van decreet. Met de voorgestelde maatregelen zullen veel ongevallen worden voorkomen.

Het voorstel van decreet werd bij de eindstemming eenparig aangenomen met 10 stemmen. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1476/1*)

– *De artikelen 1 tot en met 8 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Willy Segers en Ward Kennes, mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Lieven Dehandschutter, de dames Kathleen Helsen en Kathleen Deckx en de heer Veli Yüksel houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands – 1540 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Willy Segers en Ward Kennes, mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Lieven Dehandschutter, de dames

Kathleen Helsen en Kathleen Deckx en de heer Veli Yüksel houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, dit voorstel behelst een herziening van het verdelingsmechanisme voor de Huizen van het Nederlands. Het komt er gewoon op neer dat het systeem adequater wordt gemaakt. Voor de rest verandert er niets aan de enveloppenfinanciering, aan de totaliteit van die financiering. Dit is ook gebeurd in overleg met de Huizen van het Nederlands. Het komt er vooral op neer dat op deze wijze anderstaligen vlotter kunnen worden doorverwezen, wat eigenlijk de bedoeling is van de Huizen van het Nederlands. Daartoe worden drie artikelen gewijzigd.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (*Zie Parl. St. VI. Parl. 2011-12, nr. 1540/1*)

– *De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Annick De Ridder en de heren Marnic De Meulemeester, Jan Durnez, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter, Lode Vereeck en Bart Caron betreffende het gebruik van groen- en witboeken – 1464 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van mevrouw Annick De Ridder en de heren Marnic De Meulemeester, Jan Durnez, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter, Lode Vereeck en Bart Caron betreffende het gebruik van groen- en witboeken.

De bespreking is geopend.

De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Voorzitter, geachte leden, de bespreking van het groenboek Interne Staatshervorming in de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme heeft aanleiding gegeven tot een nieuwe werkwijze, waarbij werd gepoogd een zo breed mogelijk maatschappelijk draagvlak te creëren.

Zowel middenveldorganisaties als adviesraden hebben aan het debat deelgenomen en hun adviezen aan de commissieleden bezorgd. Deze werkmethode, die zowel in politieke middens als door het middenveld positief geëvalueerd werd, is echter nog vrij nieuw en bepaalde onderdelen ervan zijn nog voor verbetering vatbaar. Een duidelijke afbakening van het doel, de inhoud en de te volgen werkwijze staan daarbij centraal.

Naar aanleiding hiervan heeft de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) op verzoek van de commissie een advies uitgebracht over de terminologie, de inhoud en de

betekenis van groen- en witboeken en over de te zetten procedurele stappen en stappen inzake consultatie.

Op basis van dit SERV-advies en na grondig overleg werden een reeks aanbevelingen uitgewerkt, die opgenomen zijn in dit voorstel van resolutie. Een: de gehanteerde terminologie bij het gebruik van groen- en witboeken wordt het best zo duidelijk mogelijk omschreven. Twee: er is nood aan praktische richtlijnen voor het opzetten van een goed consultatie- en analyseproces. Drie: de openbaarheid en transparantie van groen- en witboeken zouden gedurende het volledige consultatieproces gegarandeerd moeten worden. Vier: het gebruik van groen- en witboeken wordt het best ingebed in een brede hervorming van de beleidsvoorbereiding, met aandacht voor de plannings- en programmeringscyclus, regelgevingsagenda, roadmaps en consultatiecodes.

Het is duidelijk dat de werkmethode met groen- en witboeken een belangrijke meerwaarde kan hebben. Door de nodige verfijningen van de methodiek, zoals voorgesteld in dit voorstel van resolutie, kan dit instrument in de toekomst nog efficiënter gebruikt worden. Ik doe dan ook een oproep aan de collega's van alle fracties in dit halfroond om dit voorstel van resolutie goed te keuren. Ik dank u. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil de spreker graag bijtreden. Ik heb het zelf verschillende keren meegemaakt, voorzitter, en de methode met groen- en witboeken houdt inderdaad een reële verrijking van het democratische debat in. Dat mag eens hardop gezegd worden. Ik heb respect voor ministers, met wie wij het vanuit de oppositie niet altijd eens zijn, die toch de nek durven uit te steken om met een groenboek de discussie voluit te voeren. Ik wil dat respect hier absoluut uitdrukken.

Die methode mag in dit parlement nog meer navolging krijgen. Ik merk nu dat we een versnelling krijgen van de decreetgeving. De agenda van vandaag en van de komende weken toont dat aan. Niet alle decreten – vaak heel belangrijke decreten – hebben dezelfde maatschappelijke discussie gekend die groenboeken veroorzaakt hebben. De interne staatsvorming is een voorbeeld van een goede procedure. Ik wil dat onderstrepen. Er zijn nog lessen te trekken, zoals de heer De Meulemeester heeft gezegd. Het systeem kan inderdaad verbeterd worden, maar ik vind het een zeer interessant systeem. Ik wil dat hardop zeggen. We moeten dat in de toekomst voor meer belangwekkende regelgeving in dit huis doen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Eric Van Rompuy, Bart Van Malderen, Sas van Rouveroj en Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en de heren Koen Van den Heuvel en Dirk Van Mechelen betreffende de gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia – 1625 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heren Eric Van Rompuy, Bart Van Malderen, Sas van Rouveroj en Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en de heren Koen Van den Heuvel en Dirk Van Mechelen betreffende de gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia.

De bespreking is geopend.

De heer Diependaele, verslaggever, heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, collega's, ik heb zeer veel begrip voor de mensen die nu liever naar huis zouden gaan, maar ik moet ook eerlijk bekennen dat ik het jammer vind – met alle respect voor de agendasetting – dat dit voorstel van resolutie zo laat op de avond valt. Ik hoop dat we er toch de nodige aandacht aan kunnen besteden.

Want de collega's hebben hier zes maanden heel hard en op een heel constructieve manier aan gewerkt. Dat verdient de nodige aandacht.

Ik zal een zeer kort verslag geven. Ik heb overlegd met de commissievoorzitter, de heer Van Rompuy, en de medeverslaggever, de heer Van Hauthem.

Ik zal enkel overlopen welke mensen we hebben uitgenodigd op de hoorzitting en nadien de aanbevelingen van het voorstel van resolutie weergeven. Het is net iets te gevaarlijk om daar toelichting bij te geven. Het is namelijk een zeer evenwichtige tekst. We zouden al snel kunnen vervallen in een interpretatie, wat niet de bedoeling is van een verslag. In het voorstel van resolutie wordt dan ook nog verwezen naar de uiteenlopende analyses van de verschillende fracties die zij hierop aansluitend aan bod zullen brengen.

Op 25 oktober 2011 hadden we een hoorzitting met de heer Francis Vermeiren, voorzitter, en de heer Carlos Bourgeois, dagelijks bestuurder van de Gemeentelijke Holding. Op 9 november 2011 was er de eerste hoorzitting met de heer Jean-Luc Dehaene, voorzitter van Dexia nv Holding. Op 23 november 2011 was er een hoorzitting met de heer Hugo Van Driessche, waarnemer van de Vlaamse overheid bij de Gemeentelijke Holding. Op 30 november 2011 hadden we een hoorzitting met de heer Axel Miller, gewezen CEO van Dexia. Op 1 december was er de tweede hoorzitting met de heer Jean-Luc Dehaene, voorzitter van Dexia nv Holding. Op 8 december was er de hoorzitting met de heer Jean-Louis Duplat, gewezen voorzitter van de Commissie voor het Bank- en Financiewezen. Op 14 december 2011 was er de hoorzitting met de heer Luc Coene, gouverneur van de Nationale Bank van België. Op 15 december 2011 hadden we de hoorzitting met de heer Koen Schoors, hoofddocent aan de Universiteit Gent. 10 januari 2012 ten slotte was er de gedachtewisseling met een delegatie van de Vlaamse Regering over dit dossier.

U begrijpt dat het net iets te moeilijk is om hier een omstandig verslag van te geven. Ik zal wel de aanbevelingen citeren die in het voorstel van resolutie worden gedaan. “De Vlaamse Regering vraagt ten eerste de nodige decretale en reglementaire initiatieven te nemen met betrekking tot controle en toezicht opdat een financiële catastrofe zoals van de Gemeentelijke Holding zich nooit meer kan voordoen”. Dat werd herdoopt tot ‘niemals wieder’, wat dit voorstel van resolutie waarschijnlijk voor eeuwig zal achtervolgen. De Vlaamse Regering vraagt verder “ten tweede, zoals reeds in artikel 195 van het Gemeentedecreet voorzien is, een uitdrukkelijk verbod te handhaven op risicovolle publieke participaties van lokale overheden en hiertoe de nodige initiatieven te nemen. Ten derde er over te waken dat lokale overheden niet participeren in de banksector en in financiële instellingen en de aanwezigheid in andere sectoren te evalueren op basis van criteria van strategische sleutelopdracht en de risicovolle marktomgeving. Ten vierde de nuttige rol van de gemeenten in de verankering en verzekering van energie- en nutsvoorzieningen te erkennen. Ten vijfde een algemeen voogdijtoezicht uit te oefenen op de publieke participaties van de lokale overheden en dat nagegaan wordt hoe artikel 180 van de federale programmawet van 1994 over de rechtstreekse of onrechtstreeks participaties door gemeenten in bedrijven voor productie, vervoer en distributie van energie kan worden opgeheven en worden vervangen door een specifieke Vlaamse regelgeving ter zake. Ten zesde dat in het kader van het algemeen toezicht ook wordt gewaakt over een grotere transparantie en informatiedoorstroming. Ten zevende met betrekking tot de regeringscommissarissen de opdracht en rapportage duidelijk te definiëren en die invulling daadwerkelijk en transparant op te volgen. Ten achtste dat er initiatieven worden genomen om bij participaties ook onafhankelijke bestuurders aan te wijzen in de raad van bestuur. Ten negende dat participaties en waarborgen van de Vlaamse

overheid in financiële instellingen en bedrijven moeten gepaard gaan met een effectieve zeggingsmacht, toezicht en rapportering door de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement. Ten tiende de nodige instrumenten te ontwikkelen en aan te reiken om een verhoogde transparantie en betrokkenheid te versterken en dit onder meer door de installatie van een onafhankelijk risicodepartement en het voeren van een maatschappelijk verantwoord investeringsbeleid. Ten elfde dat vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid in raden van bestuur moeten worden aangeduid op basis van hun beheerscompetentie en in zoverre zij hun bestuursverantwoordelijkheid reëel kunnen opnemen.”

Voor het overige verwijs ik naar het schriftelijk verslag dat voor iedereen absoluut aanbevolen lectuur is en vooral voor wie na dit leven misschien nog een carrière in de financiële wereld ambieert. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, collega's, bij de voorbereiding van mijn betoog heb ik lang gezocht naar een beeldspraak die de oorzaken, de omvang en de gevolgen van het debacle over Dexia en de Gemeentelijke Holding bevattelijk zou kunnen weergeven.

Hoe beschrijft men immers dat een combinatie van externe factoren maar ook expliciete beslissingen, beleid dus, ervoor hebben gezorgd dat gigantisch veel overheidsgeld voor onbepaald lange tijd moet worden vastgelegd in waarborgen waarvan we niet weten of we die ooit helemaal terugkrijgen. Een nefaste reeks van ontwikkelingen en keuzes maar ook het ontbreken van efficiënt toezicht, betrokkenheid en aansturing hebben er in elk geval toe geleid dat de steden en gemeenten hun geld vandaag kwijt zijn. Die zekerheid hebben we in elk geval.

In mijn zoektocht naar een passende beeldspraak viel het me op dat de verdedigingslijn die we ook herhaaldelijk in de commissie hebben mogen horen van de verschillende verantwoordelijken van Dexia en de Gemeentelijke Holding – en dat onderscheid is bij sommigen heel moeilijk te maken – grote gelijkenissen vertoonde met deze van Francesco Schettino, de kapitein van de Costa Concordia, het schip dat begin dit jaar voor de Italiaanse kust op de klippen voer. De rotsen onder de waterlijn werden niet neergelegd door die kapitein maar de kapitein koos er wel moedwillig voor om een koers te varen die het schip onverantwoord dicht langs deze klippen bracht. Op dezelfde manier zijn noch de Gemeentelijke Holding, noch de directie, noch de aandeelhouders, noch de beheerder verantwoordelijk voor twee financiële crisissen maar zijn ze wel stuk voor stuk verantwoordelijk voor de transitie van de Gemeentelijke Holding, de historische opvolger van het Gemeentekrediet naar een de facto hedgefonds met alle bijhorende risico's.

De rentmeester van onze steden en gemeenten was een dividendgedreven geldhongerige risicokapitalist geworden. Ze zijn verantwoordelijk voor een zogenaamde diversificatiepolitiek die gebeurde door het aangaan van schulden en de verwatering van leningscapaciteit en dividenden te voorkomen. Niemand verplichtte de top van de Gemeentelijke Holding om bij de tweede kapitaalverkoop 500 miljoen euro te lenen bij Dexia Bank België met Dexia-aandelen als onderpand, de beruchte carrousel. Bij de eerste kapitaalverhoging werd al met geleend geld gewerkt, wat op zich al een signaal zou moeten zijn voor een zwakke positie.

De keuze om via een roadshow 13 procent dividend te beloven om zo de noodzakelijke herkapitalisatie te financieren waar de gewestelijke en de federale regeringen in ruil voor waarborgen om vroegen, is geen omstandigheid. Dat is een keuze, dat is beleid. In normale omstandigheden had iemand de Schettino's van de Gemeentelijke Holding tot de orde moeten roepen maar, zo bleek uit de hele reeks van hoorzittingen, iedereen keek op dat moment de andere kant uit: de toezichthouder, de gouverneur van de Nationale Bank. Ook de Vlaamse Regering maakte pas in april 2011 gebruik van het collegiaal vetorecht dat ze bezat. Ook de aandeelhouders bleven stil, tevreden met het dividend en blijkbaar onwetend over de

problemen met Dexia. Er was, zo is gebleken, geen doorstroming vanuit de raad van bestuur van Dexia naar de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding. De resultaten zijn bekend. Ikzelf en iedereen die hier vooraan staat, doet dat met de gedachte van Luther in het achterhoofd: ik sta hier omdat ik niet anders kan.

In de eerste dagen overheerste de woede. Ik kreeg heel veel boze reacties van mensen. Indien we dit debat hadden gehouden onmiddellijk na het kapseizen van Dexia en de Gemeentelijke Holding, dan ben ik zeker dat de tribunes hier vandaag vol pers hadden gestaan. Nu zijn we getuige van een zekere moeheid rond Dexia en de Gemeentelijke Holding. Dat maakt het net zo belangrijk om vandaag wel de nodige conclusies te trekken en vooral ook aanbevelingen te formuleren om een herhaling van dergelijke feiten te voorkomen. Ik zal de rest van mijn betoog vooral focussen op die aanbevelingen.

We kunnen immers de geschiedenis niet herschrijven. We hebben wel de verantwoordelijkheid om te beletten dat zij zich herhaalt. Dus lijkt het evident dat dit parlement zich uitspreekt om een verbod in te schrijven op risicovolle publieke participaties, zeker als die zich in de financiële sector zouden bevinden.

Dit betekent niet dat steden en gemeenten geen rol meer zouden mogen spelen in de economie. Wij kennen uitdrukkelijk hun rol in de sector van energie en nutsvoorzieningen. Daar bevestigen we hun rol, maar ook ten aanzien van die participaties moet afdoende en efficiënt toezicht worden georganiseerd. Toezicht maar ook grotere transparantie en informatiedoorstroming zijn van tel. De rol van regeringscommissarissen en hun rapportage moet duidelijker worden gedefinieerd. We vragen ook dat nadrukkelijk en daadwerkelijk wordt toegezien op de invulling daarvan.

Met betrekking tot de waarborgen lijkt het belangrijk, als de Vlaamse Regering voor meerdere jaren geld vastzet, dat deze overheid een reële zeggingskracht en een reël toezicht krijgt. De heer Sannen en ikzelf dienden een conceptnota in, die ook voorstellen inhoudt om een rapportage aan het parlement te organiseren. Deze conceptnota is doorgestuurd naar het Rekenhof. We kijken uit naar de verdere behandeling.

Een van de belangrijkste lessen uit het verhaal van de Gemeentelijke Holding en het stilzwijgen van de algemene vergadering daarin lijkt ons dat betrokkenheid en transparantie moeten worden vergroot. Wie een rol opneemt in een algemene vergadering of in een raad van bestuur, moet daarin zijn verantwoordelijkheid opnemen en moet ook verantwoordelijk kunnen worden gesteld als hij dat niet doet. We kunnen de manier van werken binnen de Vlaamse administratie verbeteren door het instellen van een risicodirectoraat, dat zich specifiek bezighoudt met het bekijken, het inschatten en het evalueren van risico's, zodat op een permanente basis bijsturingen naar voren kunnen worden geschoven.

Het voorstel van resolutie houdt voorstellen in om een maatschappelijk verantwoord investeringsbeleid te voeren. Dat zijn, collega's, voldoende ingrediënten om hier een reële kans te maken dat de woorden van de voorzitter van de commissie, dat deze geschiedenis zich niet herhaalt, 'niemals wieder', bewaarheid worden. Ik wil hem bij deze bloemen toewerpen voor zijn werk en voor het voorstel dat hij heeft geformuleerd.

Ik wil afsluiten met uitdrukkelijk de diensten te bedanken. Ik heb het aantal hoorzittingen dat wij gedurende zes maanden hebben gehouden niet geteld. De verslagen zijn adequaat, correct en tijdig aangeleverd. We hebben tot op de laatste minuut wijzigingen aangebracht aan deze tekst. Die zijn bijna 'à la minute' doorgevoerd. Onze mensen hebben daar een onovertroffen job verricht.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Van Malderen, tijdens die commissiebesprekingen, die met heel veel inzet en professionalisme door onze collega's en door mezelf en ook door u zijn gevolgd, is heel vaak gebleken dat onze vragen en bekommernissen gelijk liepen, ook met die

van uw voorganger, de heer John Crombez. Ook nu kan ik mij voor 99 procent vinden in uw beschrijving van de feiten.

Maar ik heb één vraag. U sprak over de Schettino's van de Gemeentelijke Holding. Ik vond dat een mooie metafoor. Bent u het met mij eens dat Schettino ook individueel verantwoordelijk en aansprakelijk is voor wat er is gebeurd, en dat dit ook geldt voor de bestuurders van de Gemeentelijke Holding?

De heer Bart Van Malderen: Net zoals in de zaak van de Costa Concordia lopen er ook hier klachten. Ik ga ervan uit dat het gerecht deze klachten verder onderzoekt. Dat is niet de taak van het parlement. Het komt in de eerste plaats toe aan de aandeelhouders om daar uitspraken over te doen.

De heer Lode Vereeck: Mijnheer Van Malderen, u geeft een antwoord op een andere vraag. Ik zal het verduidelijken. Ik heb bij het voorstel van resolutie een amendement ingediend om duidelijk te maken dat het niet alleen gaat om de verantwoordelijkheid van de Gemeentelijke Holding als een artefact, maar dat er ook individuele bestuursdaden zijn gesteld waardoor de Gemeentelijke Holding op de klippen is gelopen. Dat amendement werd verworpen.

Nu komt u met een heel ander verhaal. U zegt dat die mensen voor hun individuele verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid moeten worden geplaatst. Of ze schuldig worden bevonden, is iets anders; dat is een zaak voor de rechtbank. Die vraag is niet aan mij. Maar ik vraag: mogen wij die vraag stellen? Want dat werd in de commissie eigenlijk weggewuifd door de meerderheid.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Mijnheer Van Malderen, ik vond uw metafoor ook bijzonder goed gevonden. U hebt gelijk, wat er gebeurde met de Costa Concordia was vergelijkbaar met de gebeurtenissen rond de Gemeentelijke Holding. Ineens lagen die rotsen daar, en er werd pas laat ingegrepen. De toezichthouders en de overheden hebben ook laat ingegrepen. Natuurlijk moeten we ervoor zorgen dat zo'n ramp niet meer kan gebeuren, niet met de Costa Concordia en niet met de Gemeentelijke Holding.

Op het moment dat het misliep, hebben sommigen heel duidelijk gewezen op de verantwoordelijkheid van de kapitein, om voort te gaan op uw metafoor. U herinnert zich ongetwijfeld het gesprek dat ook werd uitgezonden op de radio. Zijn overste wees hem op zijn verkeerde beslissing van het schip te verlaten en verplichtte hem van terug te keren en zijn verantwoordelijkheid op te nemen. Mogen we die vraag inderdaad stellen met betrekking tot de bestuurders? Mogen we vragen stellen over hun individuele verantwoordelijkheid, over hun fouten en over het falen van de Gemeentelijke Holding?

De heer Bart Van Malderen: Ten behoeve van beide collega's, het is op uitdrukkelijke vraag van mezelf en mijn fractie dat aan de tekst een amendement is toegevoegd waarin we zeggen dat het niet alleen de omstandigheden geweest zijn, maar ook de beleidskeuzes.

Uit de gegevens blijkt dat dit wellicht sneller opgemerkt had kunnen worden. Iemand had hier moeten optreden. De beeldspraak gaat in die zin wel op. Het was niet de overste van de kapitein die hem terug op de brug heeft geroepen, het was de kustwacht. In dezen heeft de kustwacht, wie dat in deze constellatie ook mag zijn, net op dat moment ook geen signaal uitgezonden. Collega's, het zal in de eerste plaats de algemene vergadering van de Gemeentelijke Holding zijn die zal oordelen op de gepaste tijd over de aansprakelijkheid van die beheerders.

De voorzitter: De heer van Rouveroj heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroj: Ik wil om te beginnen hulde brengen aan de voorzitter die op een zeer accurate en serene wijze de debatten heeft geleid, de hoorzittingen heeft voorgezeten en de commissie heeft aangezet om tot conclusies te komen. Dat was niet eenvoudig.

Op de laatste zittingdag dacht ik even dat de motor dan toch begon te sputteren. Dat dacht u ook, ik zag het in de hulpeloze blikken. Maar merkwaardig genoeg, de turbo sloeg aan en in amper 2 à 3 uur tijd zijn we er dan in geslaagd om een voorstel van resolutie tot stand te brengen dat Open Vld zal goedkeuren, zowel het overwegende gedeelte als de aanbevelingen.

Ik dank de heer Diependaele voor zijn verslaggeving. Hij heeft de aanbevelingen voorgelezen en daar gaat het voor ons allen vooral om. Daarmee willen we immers vermijden dat dit ooit nog eens voorkomt. Dat is 'nie wieder'. Ik hoorde de voorzitter net fluisteren: bij die 'nie wieder' hoort ook 'wir haben es nicht gewusst'.

Laten we het dossier bekijken en de visie van Open Vld verwoorden met betrekking tot de situatie waarin de Gemeentelijke Holding verzeild is geraakt. Ik wil benadrukken dat wij het voorstel van resolutie – zowel het overwegend als het beschikkend gedeelte – ondersteunen. Mijn uiteenzetting strekt er enkel toe wat meer inzicht te verschaffen in het standpunt van Open Vld met betrekking tot het verloop van het dossier. Hoe is het zover gekomen? Wat moeten we doen om het te vermijden?

Tussen 15 oktober 2011 en 10 januari 2012 zijn in de Verenigde Commissies voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting en voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme hoorzittingen georganiseerd. Er is ook een gedachte-wisseling met de Vlaamse Regering geweest. Die hoorzittingen hebben ons een beter zicht op het beheer en het beleid van de Gemeentelijke Holding en op de relatie tussen de Gemeentelijke Holding en de Dexia bank verschaft.

Volgens de Open Vld-fractie was de dividendgedrevenheid van de Gemeentelijke Holding in tegenstrijd met de langetermijnbelangen van de Dexia holding. Als collectief beheerder van de aandelenportefeuille van de steden en de gemeenten in de Dexia holding heeft het beleid van de Gemeentelijke Holding opgeleverd wat de vennoten hadden verwacht. Het gaat hier specifiek om wat de 308 steden en gemeenten hadden verwacht. Ze wilden op basis van hun aandelen van Dexia dividenden ontvangen. Er was volgens ons dan ook geen spanning tussen wat de aandeelhouders wilden en wat de bestuurders deden. We mogen niet vergeten dat op tien jaar tijd maar liefst 2,5 miljard euro aan dividenden werd uitbetaald. De gemeentebesturen hebben dat geld met graagte aanvaard en daar nuttige zaken mee gedaan.

Deze structurele tegenstrijdigheid van belangen verklaart gedeeltelijk de dekapitalisatie van Dexia. Deze aandeelhouders waren immers dividendgedreven en niet bijzonder erg in de opbouw of de ondersteuning van kapitaal geïnteresseerd. Hoewel de dividendgedrevenheid van de Gemeentelijke Holding niet echt wenselijk was, is dit op zich zeker niet de enige verklaring voor de neergang van de Gemeentelijke Holding.

Die verklaring moeten we veeleer zoeken in de beslissing van de Gemeentelijke Holding haar activa te diversifiëren. Op zich lijkt dit een volstrekt logische keuze. Er was op dat ogenblik een haast exclusieve band met Dexia. Dit maakte de Gemeentelijke Holding, die in feite al zijn eieren in een mand had gelegd, kwetsbaarder.

Er is hier een catch 22 ontstaan. De steden en de gemeenten wilden hun positie in Dexia niet zien afnemen. Deze positie bracht immers veel geld op. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat de diversificatie, die vanuit het oogpunt van het beheer van de holding nodig was om de risico's wat te spreiden, door middel van leningen werd gefinancierd.

De hoorzittingen hebben ons geen eenduidig antwoord gegeven op de vraag of in het beleggingsbeleid in het midden van de jaren 2000 al dan niet onverantwoorde risico's zijn genomen. We moeten dit immers bekijken in het licht van de in die periode gangbare financiële praxis.

Volgens de Open Vld kan in dit verband wel de correcte conclusie worden getrokken dat steden en gemeenten geen gebruik moeten maken van een soortgelijk portefeuillebeheer. Dit brengt mijn fractie tot een algemene aanbeveling. In een aantal cruciale sectoren hebben de steden en de gemeenten door historische omstandigheden een positie verworven. Vanwege de

als te risicovol te beschouwen aard van de activiteiten moet echter aan een uittredingsscenario worden gedacht. De Vlaamse overheid kan dan eventueel in de plaats van de steden en de gemeenten treden.

Het ligt voor de hand dat de banksector zeker een sector is waarin de lokale besturen niet thuishoren en niet in horen te participeren. Ook in andere sectoren, met name de nutssectoren, moet de aanwezigheid worden geëvalueerd. Dit gebeurt best aan de hand van twee vragen. Betreft het al dan niet een strategische sleutelopdracht van de overheid? Betreft het al dan niet werkzaamheden in een risicovolle marktomgeving?

Het is ontegensprekelijk een sleutelopdracht van de overheid inzake de levering van elektriciteit, water en gas voor een voldoende grote penetratiegraad te zorgen. De productie van elektriciteit, water en gas gebeurt echter in een marktomgeving en kan op zich als risicovol worden beschouwd. Dat betekent dat de aanwezigheid van de overheden niet kan worden verantwoord. Het beheer van de nutsleidingen zelf is veel minder risicodragend en rechtstreeks gerelateerd aan de verantwoordelijkheid van de overheid om voor een afdoende penetratiegraad te zorgen. Hierdoor is de aanwezigheid van de overheid wel degelijk gerechtvaardigd en zelfs aangewezen. Een voorwaarde is natuurlijk dat het gebruik van de nutsleidingen is vrijgemaakt voor wie er gebruik van wil maken.

Wanneer de historisch ontstane risicodragende posities van de steden en de gemeenten zijn uitgeklaard, moet de Vlaamse overheid zich de vraag stellen of het al dan niet aangewezen is in de plaats te treden.

Voor die activiteiten waarbinnen de steden en de gemeenten aanwezig kunnen blijven, volstaat een algemeen toezicht, zoals dat in het decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking is voorzien. Daarnaast zijn er nog de taalgrensoverschrijdende vormen van intergemeentelijke samenwerking. Daarvoor zou hetzelfde principe inzake de stopzetting van de risicodragende participaties kunnen gelden.

En voor het restant, de zogenaamde risicoloze of risicoarme prestaties, zou een voogdijtoezicht ontwikkeld moeten worden op basis van een samenwerkingsovereenkomst met de andere gewesten.

Een hertekening zoals hier geschetst, vergt een aanpassing van het decreet en van de wetgevende context, meer bepaald van artikel 195 van het Gemeentedecreet en het artikel 180 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen, die de gemeenten machtigt om rechtstreeks of onrechtstreeks te participeren in productie, vervoer en distributie van energie.

Zo kom ik ten slotte tot enkele thematische conclusies en aanbevelingen die perfect aansluiten bij deze zoals geformuleerd in het voorstel van resolutie die we ook ondersteunen, maar die iets uitgebreider zijn omdat ze ook betrekking hebben op de verantwoordelijkheid die zich stelt met betrekking tot de positie die de Vlaamse Regering innam in de loop van de laatste jaren, sinds 2009 in het bijzonder.

Ik overloop ze heel kort. Met betrekking tot de aanwezigheid van lokale besturen in de financiële sector, meent de Open Vld-fractie dat de aanwezigheid van de lokale besturen in de banksector al te lang gerechtvaardigd werd door haar historische argumentatie. Een scenario van uittreding diende vroeger te worden overwogen en in uitvoering te zijn geplaatst.

Met betrekking tot de aanwezigheid van lokale besturen in diverse andere economische sectoren, meent de Open Vld-fractie dat lokale besturen niet thuishoren in de kapitaalstructuur van risicovolle economische activiteiten voor zover dit risico afwegingen vereist die in spanning komen met de vereisten van het algemeen belang.

Met betrekking tot de dividenduitkeringen gaat de Open Vld-fractie akkoord met de aanbeveling zoals geformuleerd in het rapport van de Kamercommissie – dat is dus nog iets

anders dan ons eigen rapport – om de dividenduitkeringen te verbieden in functie van normeringen op het vlak van ‘leverage ratio’, liquiditeits- of solvabiliteitsratio’s.

Een woord over de zogenaamde ‘carrouselingen’. Uit de hoorzittingen is gebleken dat bij de keuze van de Gemeentelijke Holding om de inschrijving op de kapitaalsverhoging van Dexia Holding te financieren middels een lening bij Dexia Bank België, minstens vragen omtrent de opportuniteit konden worden gesteld, maar dat ze desalniettemin niet op juridische bezwaren stuitte. De Open Vld-fractie onderschrijft ook in dit verband heel nadrukkelijk de aanbeveling van de Kamercommissie om de artikelen 629 en 630 van het Wetboek van Vennootschappen in die zin aan te passen dat het verboden wordt kapitaalsverhogingen door te voeren door geld te lenen aan de aandeelhouders van een entiteit die tot de perimeter van de groep behoren.

Met betrekking tot het gebruik van ‘call- en putopties’ is de Open Vld-fractie van oordeel dat op basis van de hoorzittingen geen eenduidige conclusie mogelijk is over het risicogehalte van deze beleggingstechnieken op het ogenblik van het gebruik ervan, gegeven de financiële praktijken en de kennis op dat moment en de verwachte heropleving. Voor de Open Vld-fractie is het gebruik van deze opties echter een bijkomend argument dat aantoont hoe ongepast het was om met middelen van openbare lokale besturen op die manier om te gaan bij een portefeuillebeheer.

Met betrekking tot de informatiedoorstroming vanuit Dexia NV naar de Gemeentelijke Holding zijn we van mening dat via de hoorzittingen niet kan worden hardgemaakt dat Dexia NV bewust informatie heeft achtergehouden voor de Gemeentelijke Holding. Wel kunnen er vragen worden gesteld bij de tijdigheid van de informatiedoorstroming, bijvoorbeeld de beslissing van Dexia om 3,5 miljard euro provisies te nemen onder meer voor de versnelde afbouw van de legacy-portfolio. Tevens bleek de noodzakelijke informatiedoorstroming naar de Gemeentelijke Holding in conflict te komen met de wetgeving omtrent de discretieplicht van bestuurders wegens het beursgevoelige karakter van de betroffen informatie. Dit thema vergt nader onderzoek en naar ons aanvoelen een aanpassing van regelgeving.

Met betrekking tot de herkapitalisatie van de Gemeentelijke Holding en het dividend van 13 procent, stellen we het volgende. De episode rond de kapitaalsverhoging van de Gemeentelijke Holding in 2009 maakt volgens de Open Vld-fractie duidelijk dat de Vlaamse overheid haar positie ten aanzien van de lokale besturen – laat me mild zijn – onvoldoende gebruikte om tot voorzichtigheid aan te manen. Op zijn minst heeft de Vlaamse Regering de steden en gemeenten niet ontraden om in te schrijven op een kapitaalverhoging voor 250 miljoen euro, terwijl zij op dat ogenblik redelijkerwijze reeds zicht had moeten hebben op de nefaste evolutie binnen Dexia en de desastreuze schuldopbouw binnen de Gemeentelijke Holding.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer van Rouveroij, u weet dat we hierover van mening verschillen. U zegt dat de Vlaamse overheid had moeten waarschuwen voor de 13 procent en dergelijke meer, maar in mijn ogen volstond artikel 195, paragraaf 3, dat de gemeenten uitdrukkelijk verbood om participaties aan te gaan in rechtspersonen die geen algemeen belang dienden, als waarschuwing. Het was overduidelijk, er was een verbod aan de gemeenten. Als dat al niet meer afdoende kan zijn als waarschuwing, wat moest de Vlaamse overheid dan nog meer doen om de gemeenten tegen te houden om effectief in te schrijven op die kapitaalsverhoging?

De heer Sas van Rouveroij: Het is dan des te opmerkelijker dat de Vlaamse Regering niet even het vingertje omhoog heeft gestoken om de Vlaamse steden en gemeenten te zeggen dat ze moeten uitkijken. De Vlaamse administratie heeft in de maanden oktober, november en december er via allerlei hand- en spandiensten aan steden en gemeenten voor gezorgd dat begrotingswijzigingen die nodig waren om de kapitaalsinschrijvingen toe te laten op korte termijn konden worden gerealiseerd. Zonder bijstand van de hogere overheid zou dat nooit zijn gelukt.

De heer Matthias Diependaele: Kort, want deze discussie hebben wij al gevoerd. In 2008 heeft de Vlaamse overheid nogmaals aan de Federale Regering gevraagd om de wet van 1963 waarop de Gemeentelijke Holding is gebaseerd, af te schaffen. Ik denk dat dat het waarschuwend vingertje is. Men heeft geprobeerd om het onmogelijk te maken dat gemeenten nog deelnemen. Jammer genoeg is de Federale Regering daar niet op ingegaan. Vandaag heeft zij dat nog altijd niet gedaan, al is het nu wellicht te laat om dat nog te doen.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer van Rouveroij, het zal u misschien verbazen, maar op dit punt ga ik akkoord met wat de heer Diependaele zegt. Het is toch vreemd dat u blijft wijzen op de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering zonder de individuele verantwoordelijkheid van de bestuurders te willen aanduiden. In de hoorzitting zei professor Schoors dat wat is gebeurd met die 13 procent bijna misdadig is. Juridisch was het zeer moeilijk om daartegen in te gaan, maar moreel was het onaanvaardbaar. De vraag is dus nog altijd niet beantwoord wie de heer Vermeiren ertoe heeft aangezet om dat pad te bewandelen. Als u zwaar tilt aan die 13 procent, dan moet u ook de verantwoordelijkheid van de bestuurders en van de voorzitter van de raad van bestuur durven vast te stellen.

De heer Sas van Rouveroij: De heer Diependaele en de minister hebben het bij het rechte eind dat uiteindelijk de steden en gemeenten verantwoordelijk zijn voor de door hen gemaakte keuzes. De 308 Vlaamse steden en gemeenten, de Waalse steden en gemeenten en de polders en wateringen zitten in de Gemeentelijke Holding. Op een bepaald ogenblik hebben zij zelf, autonoom, beslist. In die zin zijn zij verantwoordelijk.

Ik herhaal wel – en misschien ben ik daar in de loop der tijd wel wat milder in geworden – dat de Vlaamse overheid als een zorgzame huisvader veel goede adviezen aan de Vlaamse steden en gemeenten geeft. Waarom heeft zij dat voor dit dossier niet gedaan? Zij had dat voor dit dossier toch ook kunnen doen? Zij had toch kunnen waarschuwen? Spijtig genoeg waren maar 63 van de 308 gemeenten zo wijs om het niet te doen. Wij stellen dat vast en betreuren dat. En het zijn de steden en gemeenten die de Gemeentelijke Holding hebben bestuurd, en niet de Vlaamse Regering. Ik ontken dat niet.

Een ander aspect waarbij ook de Vlaamse Regering is betrokken, gaat over de commercial papers van de Gemeentelijke Holding. Op het ogenblik van de ondertekening van de commercial paper door de Vlaamse Regering, voor een bedrag van 40 miljoen euro, moet de Vlaamse Regering ontegensprekelijk op de hoogte zijn geweest van de liquiditeitsproblemen van de Gemeentelijke Holding. Met de kennis van die toestand was de ondertekening van de commercial paper in feite niet meer te rechtvaardigen. Maar bovendien heeft de Vlaamse Regering bij de ondertekening van de commercial paper gehandeld zonder daartoe over een begrotingsmachtiging of een door het parlement goedgekeurde waarborgregeling te beschikken. Het Rekenhof heeft dat aangeklaagd, en ook de heer Van Mechelen deed dat herhaaldelijk. Ik hoop dat de Vlaamse Regering daar lessen uit trekt.

Met betrekking tot de vereffening van de Gemeentelijke Holding kan het volgende worden gezegd. De keuze voor het vereffeningsscenario, ten nadele van het naakte faillissement, kan omwille van de gunstiger voorwaarden voor het valoriseren van de activa worden onderschreven. Het verdient aanbeveling dat de Vlaamse Regering het parlement op geregelde tijdstippen informeert over de voortgang van de vereffening. Misschien, voorzitter van de commissie, moeten wij nog even regelen dat wij daarover beter en meer op de hoogte worden gehouden.

Ik ga over tot het interne toezicht binnen de Gemeentelijke Holding. De hoorzittingen en de jaarverslagen laten twijfels bestaan over de kwaliteit van de interne controle binnen de Gemeentelijke Holding, vooral op het vlak van risicobeheer. In de jaarverslagen werd uiterst minimaal gerapporteerd. Bovendien was de afbakening van de respectieve bevoegdheden van het Comité van Toezicht, het Auditcomité, de commissaris PricewaterhouseCoopers en het dagelijks bestuur onvoldoende duidelijk.

Vervolgens verwijs ik naar het externe toezicht op de Gemeentelijke Holding. De sinds maart 2011 bestaande situatie, waarbij het banktoezicht exclusief aan de Nationale Bank is toevertrouwd, wordt gunstig beoordeeld als opvolger van een dubbel toezicht bij de Nationale Bank en de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen (CBFA). Bovendien onderschrijft onze fractie de aanbeveling van de Kamercommissie om nog meer ex-antecontrole mogelijk te maken en een geleidelijk oplopend sanctioneringssysteem te ontwikkelen.

Tot slot bespreek ik de vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering via een waarnemer. Dat bleek niet echt succesvol te zijn. Het was ook de meest ontgoochelende hoorzitting van al degene die we hebben gehouden met de betrokkenen. De situatie waarbij de Vlaamse Regering in de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding enkel was vertegenwoordigd via een waarnemer, was duidelijk geen waarborg voor een vlotte wisselwerking tussen holding en regering. Door de hoorzittingen werd duidelijk dat de Vlaamse Regering nauwelijks of geen invloed uitoefende. Het ontbreken van enige bevoegdheid op het vlak van controle en toezicht, althans tot de eerste helft van 2011, maakte van het systeem van vertegenwoordiging via waarneming een lege doos. De hoorzittingen hebben de meerwaarde van dit systeem geenszins kunnen aantonen en derhalve wordt deze vorm van vertegenwoordiging via een waarnemer het best niet als precedent voor andere instellingen gebruikt.

Dat zijn de accenten die wij wilden leggen. Wij zijn blij, collega's, dat we tot een gezamenlijk voorstel van resolutie zijn gekomen en zullen dat zo dadelijk met enthousiasme goedkeuren. (*Applaus bij CD&V, Open Vld en sp.a*)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, collega's, eerst en vooral wens ik heel oprecht de leden van meerderheid en oppositie te bedanken voor het open en constructieve debat dat we de laatste maanden konden voeren over dit onderwerp, onder de deskundige leiding van de heer Van Rompuy. Dat zeg ik om een beetje goodwill te creëren voor wat komt. (*Gelach*)

Iedereen heeft zijn zeg kunnen doen en zijn visie kunnen geven op de situatie bij de Gemeentelijke Holding en Dexia, los van politieke spelletjes. Ik moet zeggen dat ik zelfs het gevoel heb dat de tegenstellingen in de analyse bij aanvang van de hoorzittingen veel verder uit elkaar lagen en veel scherper waren, en dat die bij alle fracties min of meer naar elkaar zijn toegegroeid. Uiteraard hebben wij ook alle waardering voor de commissiesecretaris, die zich heel sterk van zijn taak heeft gekweten. Die verdient als enige wel kwijting.

Het was ook een zeer uitgebreide discussie. Het is bijna onmogelijk en ook niet wenselijk om alle punten die aan bod kwamen nu aan te halen. Ik probeer mij te beperken tot wat volgens onze fractie de belangrijkste punten zijn. Bij de aanvang van de debatten hadden we een volle commissiezaal, maar aan het einde was dat al heel wat minder. Enkele collega's volhardden om dit dossier tot de bodem uit te spitten.

Die volharding had naar mijn aanvoelen twee doelstellingen. Eerst en vooral was het een poging om te achterhalen wat er precies is misgelopen en wie ervoor verantwoordelijk is. Het tweede punt, waarschijnlijk het belangrijkste, was nagaan wat we uit heel dit debacle konden leren voor de toekomst. 'niemals wieder', zoals het in een van de laatste vergaderingen werd omschreven.

Bij het aanduiden van de verantwoordelijkheden, blijven nog heel wat vragen open. Het doorgronden van de wereldwijde financiële crisis en het Dexiaonderdeel zal nog heel wat inkt doen vloeien van deskundigen.

Over die wereldwijde financiële crisis kan vooral de bijna filosofische vraag worden gesteld in welke mate elk individu dat actief was in de financiële sector, medeverantwoordelijkheid draagt voor de gigantische put die ze samen hebben gegraven en die door de belastingbetaler in allerijl moest worden gevuld. In welke mate kan men individuele verantwoordelijkheden

aanduiden in een omgeving waar collectieve grootheidswaanzin heerst? Dat is de vraag die de geschiedenis over deze wereldwijde financiële crisis zal moeten beantwoorden.

Ik wil resoluut tegenspreken dat men dit niet had kunnen voorzien. Er waren wel degelijk al langer signalen dat er iets grondig mis zou lopen als de financiële wereld zich niet snel zou bezinnen. Ik heb er een tekst, een sprekend voorbeeld van teruggevonden. In april 2008 verscheen er een artikel van een zekere Luk Oste, de toenmalige CEO van een kleinere Vlaamse bank met hoofdkantoor in Gent, in *Imag*, een magazine uit de bancaire wereld.

De heer Filip Watteuw: Mijnheer Diependaele, u vraagt wie dat had kunnen voorzien. In een van de eerste hoorzittingen die we hadden, werd duidelijk gesteld dat je op basis van de financiële gegevens die ter beschikking waren van iedereen, al kon zien dat het met Dexia de slechte weg opging, dat Dexia in een gevaarlijke zone terecht was gekomen. Dat betekent dat ook de bestuurders van de Gemeentelijke Holding dat hadden moeten zien.

Ik heb de notulen van de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding opgevraagd en gelezen. Er zijn wel degelijk bestuurders die het moeten hebben gezien, maar dat is nooit naar boven gekomen. Slechts eenmaal in april 2007 is dat gebeurd, dus in onverdachte tijden. Toen heeft een bestuurder gezegd dat de posities die ze innamen in Dexia gevaarlijk werden, en dat, als er ook maar iets misliep, ze in moeilijkheden kwamen. Je kon het dus wel zien. Alleen stel ik vast dat die ene persoon, wiens naam ik ten andere niet ken, niet is gehoord, en dat andere bestuurders die vragen hebben weggeduwd en niet meer gesteld. Dan is het ook fout gelopen. Het is dus niet alleen de crisis.

De heer Matthias Diependaele: Ik ben het daar volledig mee eens en kom nog bij de verantwoordelijkheden over Dexia en de Gemeentelijke Holding. We zitten daar trouwens op dezelfde lijn. Maar ik had het nu over de wereldwijde financiële crisis. Als u mij toestaat, zet ik die aanloop verder.

Ik had het dus over een artikel in 2008, nog net in onverdachte tijden dus, net voor de bankencrisis is uitgebroken. Ik geef u uit dat artikel drie citaten die aanduiden dat er wel degelijk al mensen waren uit de financiële sector die aan hun ellebogen voelden dat het vroeg of laat zou mislopen. Ik heb het dan over het geheel van de posities die werden ingenomen in de financiële sector. Impliciet klaagt Luk Oste de opheffing aan van het tussenschot tussen spaarbanken en zakenbanken. Dat werd eind jaren 90, begin jaren 2000 ook in België opgeheven. Impliciet verwijst hij daarnaar als de grote oorzaak: “Vertrekken van een standpunt dat cliënten niets meer wensen dan gemak en het hoogste rendement, is gebrek aan marktkennis door fixatie op de razend gevaarlijke niche van hot money.”

Hij schetst de groei van de bank vanuit de jaren 60 en zegt: “Veertig jaar later is het besef gegroeid dat je in de bankwereld blijkbaar alleen staat als je de investeerder, de medewerkers en de cliënten als gelijkwaardig wil behandelen. De samenleving, en in het bijzonder de bancaire, is op een zo drastische wijze geëvolueerd dat enkel de moloch van het eigen financieel voordeel belangrijk is.”

En dan het derde citaat waarbij je vooral het Fortisdebacle in het achterhoofd kunt houden: “Erger wordt het als groten andere groten opeten zonder herkenbare reden tenzij het winstbejag van een onaanvaardbaar kleine groep mensen.”

Collega's, de financiële crisis, zowel die van de banken als die van de overheidsfinanciën waar we nog steeds in zitten, zullen nog jarenlang een hypotheek leggen op onze welvaart en die van onze kinderen. Het is dan ook van het allergrootste belang dat we blijven inzetten op betere regelgeving opdat dergelijke systemische crisissen in de toekomst niet meer kunnen gebeuren.

Dexia Holding was een sprekend voorbeeld van grootheidswaanzin. De cijfers die in de commissie werden voorgesteld, gaven duidelijk weer hoe Dexia in enkele jaren tijd uitgroeide tot een gigantisch hefboomfonds waar de normale bankactiviteiten ondergeschikt aan waren.

Van de verschillende banken in Europa die door de financiële crisis in de problemen geraakte, was Dexia er veruit het slechtste aan toe. Aan de basis daarvan lag het onevenwicht tussen het spaaroverschot aan Belgische zijde en de financieringsnood aan Franse zijde. Door die situatie begon bij het bestuur van de bank ook het nationale belang te spelen. Dat heeft geresulteerd in een zeer grote afhankelijkheid van Dexia Bank België van de Franse poot Dexia Crédit Local, die op dit moment nog altijd zeer veel schulden heeft uitstaan bij wat nu Belfius is.

De staart begon met de hond te kwispelen. Daarbovenop kwam nog eens de financiering van langetermijnschulden op korte termijn. Klassiek bankieren, waarbij leningen op langere termijn worden gefinancierd met deposito's, werd bij Dexia tot het oneindige gerokken tot de boel barstte. Zo keurde in 2006 zowel de Gemeentelijke Holding als Arco de verruiming van de risicoperimeter goed in de raad van bestuur van de Dexia Holding. Voor een middenveldorganisatie die storm loopt tegen het casinokapitalisme kan dat tellen. Er werd zonder meer gegokt met het spaargeld van de burger in het grootste casino van Europa.

Reeds in 2008 wordt er gesproken over een opsplitsing van de bank. Onder andere de Europese Commissie ziet dat wel zitten als oplossing, maar onder druk van Frankrijk legt de Belgische regering dit plan naast zich neer, met de gekende gevolgen.

Tijdens de eerste hoorzitting verklaarde Francis Vermeiren dat de Gemeentelijke Holding kost wat kost haar participatie in Dexia wou handhaven. Het volledige beleid was daar op toegespitst. Hij voegde eraan toe dat hij onder dezelfde omstandigheden opnieuw hetzelfde zou doen. De grootste drijfveer was het veiligstellen van de dividendinkomsten voor de aandeelhoudende gemeenten. In het voorstel van resolutie dat ter stemming voorligt, wordt daarnaar verwezen als een van de grootste zwaktes in het hele systeem.

De historische groei van de Gemeentelijke Holding en de participatie in de Dexia Holding mag dan wel een verzachtende omstandigheid zijn – de heer van Rouveroj verwees er ook al naar: de meeste gemeenten zijn in die holding verzeild geraakt door het omzetten van leningen in aandelen –, maar toch staat er al van in 2005 een uitdrukkelijk verbod in artikel 195 paragraaf 3 van het Gemeentedecreet, dat zegt dat het de gemeenten verboden is om zich in te laten met rechtspersonen die niet belast zijn met welbepaalde taken van algemeen belang. In 2008 vroeg de Vlaamse Regering dan ook aan de Federale Regering om de wet van 1963 waarop de Gemeentelijke Holding steunde, af te schaffen. Dat gebeurde vooralsnog niet. De federale overheid blijft hier nog steeds in gebreke.

De dividendgedreven instelling van de aandeelhoudende gemeenten ging volledig voorbij aan een normaal beheer van een holding met een planning op lange termijn die gericht zou moeten zijn op financiële stabiliteit. Eerder wou men z'n inkomsten op korte termijn veilig stellen om moeilijke politieke keuzes in de gemeente uit de weg te kunnen gaan. Die dividendgedreven houding leidde tot heel wat foute keuzes in het beleid van de Gemeentelijke Holding, zoals het uitkeren van een dividend, terwijl men op hetzelfde moment geld ging lenen om een diversificatiepolitiek te kunnen voeren. Of bijvoorbeeld de carrouselening, die misschien wel perfect legaal kan zijn maar ingaat tegen elke vorm van gezond verstand. In de meeste Europese landen is dat ook al lang verboden om een lening aan te gaan bij een onderdeel van een holding om aandelen te kopen van die holding.

De volledige Gemeentelijke Holding is hiervoor verantwoordelijk. Het bestuur net zoveel als de aandeelhoudende gemeenten die vanuit de algemene vergadering het bestuur in de gaten moesten houden. Ook Arco maakte zich hier schuldig aan. Mede daardoor werd de financiële stabiliteit van de Dexia Holding ondermijnd. Arco en de Gemeentelijke Holding zijn misschien niet de enige oorzaken, zoals de heer van Rouveroj aanhaalt, maar ze hebben wel degelijk boter op het hoofd. Dat is ook wat we lezen in het eerste overwegende punt van de resolutie.

Het meest sprekende voorbeeld van deze verantwoordelijkheid is ongetwijfeld de kapitaalverhoging in 2009. De Gemeentelijke Holding heeft zich onder druk laten zetten door

de federale overheid om deel te nemen aan de kapitaalverhoging van Dexia. De beloofde 13 procent aan de gemeenten die zouden meestappen in de herkapitalisatie van de gemeentelijke holding, deed toen al 63 gemeenten twijfelen. We kunnen alleen maar blij zijn dat er al 63 gemeenten twijfelden. In mijn ogen is het ook een bewijs van het feit dat het te voorzien was dat het niet klopte. Schoors zei in de hoorzitting dat dit zonder meer misleidend was. Maar toch gingen heel wat gemeenten in op het aanbod, verblind door de voorgestelde inkomsten. De gemeentelijke aandeelhouders zagen de gemeentelijke holding als een geldautomaat en stelden zich niet op als verantwoordelijke aandeelhouders.

Al acht jaar voor het fout liep werden trouwens reeds aandelen van de Dexia Holding verkocht, en dat is volledig in tempore non suspecto, maar de opbrengsten werden uitgekeerd aan de steden en gemeenten. Hiermee zijn zij mede verantwoordelijk voor de dekapitalisatie van de Gemeentelijke Holding. Indien dat mogelijk is in het kader van de vereffening van de Gemeentelijke Holding, kan ook geen kwijting worden gegeven voor de leden van de raad van bestuur. Het is nog niet duidelijk of er in het kader van die vereffening al dan niet de vraag voor een kwijting zal worden gesteld, maar ik denk wel dat de heer Watteeuw een antwoord heeft over ons standpunt. In mijn ogen is dat absoluut een normale gang van zaken. Het bestuur wordt verantwoordelijk gesteld voor zijn keuzes, ze krijgen dus geen kwijting. De aandeelhouders zijn hun geld kwijt en dragen op die manier de verantwoordelijkheid. Het is de dividendgedrevenheid die van bij de aandeelhouders doorsijpelde naar de raad van bestuur, waarop die foute beslissingen gebaseerd waren.

Het was uiteindelijk de Vlaamse Regering die een einde maakte aan de dolgedraaide dividendpolitiek van de Gemeentelijke Holding. Laat dit duidelijk maken dat het verbod voor de gemeenten uit artikel 195 van het Gemeentedecreet heel terecht is.

Hieraan verbonden is er ook het probleem van de aanwezigheid van politici in hun hoedanigheid van mandataris in de raden van bestuur. Ik heb het voor alle duidelijkheid over politici in hun hoedanigheid van mandataris, dus niet in hun hoedanigheid van privépersoon. Dat is uiteraard een heel andere zaak. Politici hebben als voornaamste opdracht het veiligstellen van het algemeen belang. Dat algemeen belang omvat niet het veiligstellen van inkomsten uit louter commerciële activiteiten. De aanwezigheid van politici in raden van bestuur van een rechtspersoon is dan ook alleen maar te verantwoorden als het gaat om een rechtspersoon die op enigerlei wijze is belast met een beleidsopdracht of een opdracht van algemeen belang. In de commissie zijn we daar veel dieper op ingegaan. Alleen in dat geval is het volgens ons perfect te verantwoorden dat er een democratisch aangeduide vertegenwoordiging is in de raad van bestuur. Mijnheer van Rouveroi, we delen dezelfde mening.

De historische groei van de Dexia Holding zorgde voor enkele anomalieën in de structuren van de holding. De heer Dehaene gaf het voorbeeld dat de gemeenten via de gemeentelijke holding sinds de beursgang aandeelhouder waren van de Dexia Holding, ook al bleven hun mandatarissen vertegenwoordigd in de raad van bestuur van Dexia Bank België. Hoewel dit zeker niet als algemene regel mag worden gesteld, is tijdens de hoorzitting verschillende keren aan bod gekomen dat er vragen kunnen worden gesteld bij de controlerende taak die de leden van de raad van bestuur hadden moeten uitoefenen. Naast de dividendgedreven ingesteldheid heeft hier ongetwijfeld ook een gebrek aan expertise van de politici-bestuurders schuld aan.

Ik zeg kort iets over de toezichthouders. Het is voor mijn fractie overduidelijk dat deze zonder meer gefaald hebben. In oktober 2011 bleek uit een uitgelekt rapport van de Franse bankenwaakhond dat er in 2010 al bewijzen waren dat Dexia in de problemen kon komen. Tijdens de hoorzittingen is er verschillende keren op gewezen dat de Belgische toezichthouders hebben nagelaten om te reageren. Zij hadden veel vroeger moeten detecteren dat Dexia zich omvormde tot een hefboomfonds. De heer Dehaene stelde zelf dat hij dit bij zijn aankomst direct had ingezien. Maar ook het toezicht op de Gemeentelijke Holding

faalde. Volgens Jean-Louis Duplat moest bij zowel de Gemeentelijke Holding als ARCO als gekwalificeerde aandeelhouders onderzocht worden of zij financieel sterk genoeg waren om Dexia overeind te houden. Laat het duidelijk zijn dat dat niet het geval was. Dit is de zogenaamde ‘fit-and-proper’-test van de gekwalificeerde aandeelhouders die in geval van nood de bank ter hulp moeten kunnen komen. Dat wordt beschreven in artikel 49 van de Bankenwet. Maar dat gebeurde niet. Voor mij persoonlijk blijft dit het grootste vraagteken in heel deze saga. Waarop baseerde de toezichthouder zich om te stellen dat er geen vuiltje aan de lucht was bij Dexia?

Als afsluiter wil ik de steun van onze fractie uitspreken voor de moedige beslissing van de Vlaamse Regering om de bestuurders van de Dexia Holding geen kwijting te geven. Collega’s, er is wel degelijk plaats voor menselijkheid en mededogen in de politiek. Ik heb in de commissie dan ook verschillende keren mijn sympathie uitgedrukt voor onder andere de heer Dehaene van wie ik oprecht geloof dat hij de opdracht in goed vertrouwen heeft aanvaard. Maar dat betekent absoluut nog niet dat er geen fouten zijn gemaakt. Door verschillende mensen werd er de afgelopen weken op gewezen dat de kwijting enkel geldt voor het laatste jaar. En uiteraard is dat correct. De grootste problemen van de holding ontstonden lang daarvoor en dus zou volgens hen het weigeren van de kwijting onterecht zijn. Maar als ik kijk naar de uitlatingen van zowel de heer Dehaene als mevrouw Swiggers van ARCO, die tot september 2011 de problemen bleven ontkennen enkel en alleen om de kapitaalvlucht bij ARCO te verhinderen, dan is dat naar mijn mening een zware fout.

Zij wisten zeer goed dat er al van in mei 2011 werd gewerkt aan een bankentestament en dat de kans groot was dat Dexia het niet zou redden, maar om de Arcocoöperanten aan boord te houden, hebben ze dat ontkend. Het weigeren van de kwijting was naar mijn aanvoelen dan ook zeer terecht.

Collega’s, ‘niemals wieder’: we zullen dit debacle, dankzij de gigantische waarborgen die de federale overheid moest aangaan, nog zeer lang meeslepen. Het zwaard van Damocles boven onze welvaart wordt naar mijn aanvoelen te veel onderschat. We moeten er dan ook alles aan doen opdat dit nooit meer zou gebeuren. De regelgeving die we vragen in het voorstel van resolutie, kan dat voor een deel verhinderen, samen met de federale en de Europese aanpassingen aan de regelgeving, maar ik vrees dat we nog steeds voor een groot deel afhankelijk zullen blijven van een broodnodige mentaliteitswijziging, in de eerste plaats bij de financiële wereld op zich, maar ook bij de politieke klasse op alle niveaus. Die zou beter bij haar leest blijven en belastinggeld als een goede huisvader beheren. (*Applaus bij CD&V, Open Vld, sp.a en de N-VA*)

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Voorzitter, geachte leden, de Gemeentelijke Holding: het is een lang verhaal. Maanden hebben we vergaderd met een aantal mensen. Ik zal dit niet herhalen. In zijn toelichting heeft de heer Diependaele hen allemaal genoemd, met de datum en alles erbij. De voorbije maanden hebben we heel dikwijls vergaderd, en we zijn er dan toe gekomen om toch wat conclusies bij elkaar te schrijven. Dat is de verdienste van de voorzitter van de commissie Financiën en Begroting, die zijn nek heeft uitgestoken en de moed heeft gehad om een tekstvoorstel te distilleren waaraan nog heel veel kon worden gewijzigd. We zijn vereeuwigd. Wars van de grenzen tussen meerderheid en oppositie is er inderdaad gewerkt om tot een consensustekst te komen. Dat was althans de bedoeling. Op sommige punten is de voorzitter van de commissie heel ver meegegaan, met de meerderheid, maar zeker ook met de oppositie, en dat mag worden gezegd. Geen politieke spelletjes, werd gezegd. Mijnheer Van Rompuy, er is één uitzondering, één valse noot, en die kent u: ons werd niet gevraagd dat document mee te ondertekenen. We vragen ons af door wie u zich onder druk hebt laten zetten. We hebben daar wel onze bedenkingen bij, maar zullen die voor ons houden. Voor ons is dat alleszins een valse noot, want ik meende dat onze fractie zich in dezen zeer constructief had opgesteld.

We kunnen ons voor een groot deel vinden in deze tekst, maar toch niet helemaal. Met het beschikbare gedeelte hebben we geen probleem, maar aan het overwegende gedeelte ontbreekt onzes inziens toch een en ander. We vinden dat toch wat te weinig de vinger op de wonde wordt gelegd, dat te weinig man en paard worden genoemd.

Een aantal sprekers – de heer Van Malderen is ondertussen vertrokken of even afwezig – hebben de beeldspraak gebruikt van de Costa Concordia die tegen een rots is gevaren. Het is net alsof het de schuld is van de rots dat het schip is gekapseisd. Edward Smith overkwam hetzelfde, met de Titanic. Het is natuurlijk niet alleen de schuld van de ijsberg dat het ongeval is gebeurd. Het is niet alleen de financiële crisis, de bankencrisis, waarover hier al veel is gezegd, die dé oorzaak is van het gebeurde. Dat is natuurlijk de verantwoordelijkheid van een aantal mensen en beslissingen. Die beslissingen zal ik hier al evenmin lang en breed nogmaals uiteenzetten, want ondertussen kent iedereen die wel. Dé grootste gemene deler van het verhaal is het feit dat dit allemaal politiek beïnvloed is. Het is de politieke cultuur die we kennen van vroeger die hiertoe heeft geleid. Het zijn de politici die elkaar allemaal heel goed kennen, die elkaar geen pijn willen doen. Het is de ons-kent-onsmentaliteit die hierin een heel belangrijke rol heeft gespeeld. Ik zal toch niet nalaten enkele namen in herinnering te brengen. U zult ze allemaal wel kennen. Iedereen zal wel weten in welke politieke familie ze stuk voor stuk te plaatsen zijn. Het gaat natuurlijk over de drie traditionele politieke families. We beginnen met Francis Vermeiren, Geert Bervoets, Rik Daems, Jaak Gabriels, Jef Gabriels, Philip Heylen, Johan Sauwens, Jean Vandecasteele, Tony Van Parys bij de Gemeentelijke Holding.

Bij Ethias nv zit nog altijd Steve Stevaert. Bij Dexia Bank zitten Jean-Luc Dehaene, Tony Van Parys, Luc Martens, Wivina Demeester, Patrick Janssens, Patrick Lachaert en opnieuw Francis Vermeiren. De namen spreken voor zich. Iedereen kent ze.

Die mensen zijn allemaal in een soort roes geraakt. Ook de kapiteins van de Titanic en de Costa Concordia zaten in een roes, maar die roes had een andere oorzaak. De roes van deze mensen had vooral te maken met dividenden. Zij zaten in een dividendroes. Minister Bourgeois, die bij de eerste hoorzitting aanwezig was, kon mijn vraag hoe het mogelijk was dat men al zijn eieren in dezelfde mand legde en dan nog eens ging diversifiëren met geleend kapitaal en als waarborg nog eens diezelfde aandelen, alleen met een soort dedain beantwoorden. Zijn blik sprak boekdelen. Nochtans weet elke belegger dat je dat niet doet. Dat is de eerste les voor een beginnend belegger: leg niet al uw eieren in dezelfde mand. De manier waarop mij geantwoord werd, was tekenend. De roes was zodanig dat de vraag stellen eigenlijk niet kon.

Het verhaal dat wij slachtoffer zijn van de financiële toestand, gaat dus niet op. Dit is een drogreden. Het is de politiek zelf die tot de ondergang van de holding heeft geleid. Dat en niets anders is volgens ons de conclusie van de hoorzittingen. En dat staat niet duidelijk in het overwegende deel van het voorstel van resolutie.

Dat we niet de enige zijn die tot die conclusie komen, is duidelijk. Niemand minder dan econoom Ivan Van De Cloot stelde vorig jaar al dat dé oorzaak die geleid heeft tot het debacle bij de Gemeentelijke Holding “het gebrek aan gezond verstand was bij de leden van de raad van bestuur en dat de bestuurders zowel bij de Gemeentelijke Holding als bij Dexia bijna allemaal politici zijn, allemaal maatjes onder elkaar. Ze dekken elkaar allemaal in, en bij moeilijkheden wordt niemand aansprakelijk gesteld.”

Vandaag schrijft Rik Van Cauwelaert in Knack: “Vandaag luidt het vaste verhaal, zeker in politieke kringen, dat alle schuld voor het omvallen van Dexia moet worden gezocht bij het infernale duo Pierre Richard en Axel Miller. Die hebben Dexia inderdaad tot een hefboomfonds verbouwd. Maar zij werden in hun onderneming op geen enkel moment gedwarsboomd door de Belgische leden van de raad van bestuur, veelal politici behorend tot de traditionele partijen.”

Wat zegt de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)? In de directieven van de OESO, die zowat als standaard fungeren voor bedrijven waar vertegenwoordigers van de overheden aan de bestuurstafel zitten, staat het zo geformuleerd: “De raad van bestuur moet beschikken over de nodige bevoegdheden, deskundigheid en objectiviteit om zijn taken van strategische sturing en opvolging van het management uit te voeren. De bestuurders”, zo dicteert de OESO, “handelen integer en zijn rekenschap verschuldigd voor hun daden.” En wie waren die bestuurders? Allemaal politici van de traditionele partijen. Dat we niet alleen staan met ons commentaar, weze dus duidelijk.

Het gaat verder: de aanwezigheid, of liever de afwezigheid – niet fysiek bedoeld – van de waarnemer van de Vlaamse Regering bij de Gemeentelijke Holding. Die waarnemer leerde ons zeer veel in zijn nietszeggendheid. Alle commissieleden hadden na de hoorzitting met die waarnemer het gevoel dat hij niet in staat was om op de meeste vragen een klaar en duidelijk antwoord te geven, en dat in tegenstelling tot de andere mensen die kwamen getuigen. Wat kunnen we daaruit besluiten? Het besluit is dat de betrokkenheid van de man in kwestie bij de gang van de Gemeentelijke Holding bijzonder beperkt was.

Maar de vraag kan worden gesteld of dat wel afhankelijk is van hem. Is dat wel zijn fout? Zijn betrokkenheid wordt namelijk bepaald door de betrokkenheid van de kwestieuze minister die hij daar vervangt. Want eigenlijk is de minister zelf aanwezig, hoewel niet fysiek. Hij is aanwezig via zijn waarnemer. Het is dus zonder enige twijfel de verantwoordelijkheid van de minister om zijn waarnemer uit te sturen, te bevragen, met hem te overleggen, conclusies vast te leggen en hem naar een volgende vergadering te sturen met kritische vragen en een betrokkenheid.

Het feit dat dat niet gebeurde, betekent dat diverse Vlaamse regeringen, niet alleen deze Vlaamse Regering, maar ook de voorgaande regeringen en ministers, onvoldoende betrokken waren bij de Gemeentelijke Holding. Hij was geen regeringscommissaris. Dat is zo. De vertegenwoordiger begon met zich ervoor te verontschuldigen dat hij weinig omkaderd was en dat er wettelijk weinig was vastgelegd. De statuten van de Gemeentelijke Holding bepalen dat de waarnemer de minister vertegenwoordigt. Hij had geen stemrecht, maar wel een raadgevende stem. Als ik het woord ‘stem’ hoor, denk ik onmiddellijk aan spreken. Dat betekent dat de waarnemer in ieder geval spreekrecht had. Het lijkt mij weinig waarschijnlijk dat, indien de minister zelf aanwezig zou zijn geweest, hij niet zou hebben geluisterd en gesproken. Het feit dat hij daar fysiek niet aanwezig was, zorgt er natuurlijk voor dat zijn betrokkenheid daar zeer beperkt in was.

De ministers hebben met andere woorden zelden of nooit instructies gegeven aan hun waarnemer. De vertegenwoordiger bevestigde het zelf: “Tot een dik jaar geleden stelden de minister en zijn kabinet weinig vragen. Vanaf het voorjaar 2011 waren de vragen van de minister veel frequenter en gericht. Van toen af pleegde hij geregeld overleg met zijn kabinet over het dossier van de Gemeentelijke Holding.” Van de waarnemer kwam er geen enkel duidelijk antwoord over de eventuele rol en het standpunt bij de riskante putopties, bij het hefboomfonds Cheyne, bij het lenen voor diversificatie terwijl men nog altijd dividenden bleef uitbetalen – men zat natuurlijk nog altijd in de dividendroes –, bij de carrousel van 2008 of bij de kapitaalsverhoging met de belofte van 13 procent dividend. Nooit of nooit heeft de minister daar blijkbaar, volgens de vertegenwoordiger, een standpunt over ingenomen.

Als we hem expliciet vroegen om voorbeelden te geven van instructies van de minister, kon hij er na lang nadenken twee geven. Indien hij echt instructies had gekregen, had hij ons een bloemlezing kunnen geven van instructies over de problemen bij de Gemeentelijke Holding. Het bleef echter stil aan de andere kant van de zaal wanneer hij daarover bevraged werd.

Het is dus duidelijk dat, waar de politiek aanwezig moest zijn, ze erg gefaald heeft. Waarom? Dat is een andere vraag. Misschien vond de minister het niet nodig om controlerend op te treden of instructies te geven. Misschien was hij zodanig vertrouwd met de mensen die in de

raad van bestuur zaten en dacht hij dat er niets kan mislopen onder vrienden. Misschien dacht hij dat ze wel wisten wat ze deden en dat hij ze niet moesten controleren. Misschien wilde hij niet vervelend doen tegen collega's omdat ze het goed konden vinden met elkaar. Ons kent ons.

Nochtans waren de onderwerpen volgens mij ernstig genoeg om kritische vragen te stellen en om de waarnemer de instructie te geven om tussen te komen.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Tack, u verwijst naar de rol van de waarnemer. Hij was daar natuurlijk alleen maar als waarnemer. Heel de discussie over zijn positie past in de vraag wie eigenlijk iets te zeggen had in die Gemeentelijke Holding. Of moest de Vlaamse Regering, zoals daarnet in de discussie met de heer van Rouveroi aan bod kwam, daar meer op hebben ingegrepen? De laatste jaren hebben ze inderdaad geprobeerd daar meer op in te grijpen. Met het collectief vetorecht en dergelijke hebben ze afspraken gemaakt met de andere gemeenschappen en gewesten om daar meer op te wegen. Toen was het kalf echter al verdronken. Ik vind het fout om uit het feit dat de waarnemer daar niet veel zei, af te leiden dat die verantwoordelijkheid ook bij de Vlaamse Regering komt te liggen.

Bij een normale rechtspersoon zijn de aandeelhouders verantwoordelijk voor de daden van de raad van bestuur. Zij moesten die controleren. Die controle moest vanuit de gemeenten gebeuren. Om die verantwoordelijkheid via de waarnemer door te schuiven naar de Vlaamse Regering, is bij de haren getrokken.

De heer Erik Tack: Dat is helemaal niet bij de haren getrokken, mijnheer Diependaele. Als men een waarnemer naar de raad van bestuur stuurt, dan is dat toch met een bedoeling. Dat is toch niet alleen om daar te zitten en af en toe een verslag te schrijven en te klasseren in een map. Dat heeft geen enkel doel. Men kan dan beter geen waarnemer sturen. Bovendien staat er in de statuten dat de waarnemer spreekrecht had. Als hij mag spreken, dan is het de bedoeling om daar te spreken en niet om zijn mond te houden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De heer Bart Van Malderen: De aanbevelingen uit het voorstel van resolutie zijn daarin duidelijk. Daarin stellen we dat, als de Vlaamse Regering iemand afvaardigt, daar reële zeggenschap en controle moet vanuit gaan. Daarmee komen we tegemoet aan de kritiek. Of die waarnemer zijn rol ten volle heeft ingevuld, zal voer voor discussie blijven. In het voorliggende voorstel van resolutie zitten voldoende elementen om daaraan tegemoet te komen. Er moeten reële controlemogelijkheden worden gedefinieerd en de afgevaardigden moeten op hun beurt aansprakelijk gesteld kunnen worden en aanspreekbaar zijn voor hun actie in de verschillende gremia waar zij kunnen optreden. Op die manier kunnen we deze discussie in de toekomst vermijden.

De heer Joris Van Hauthem: De heer Tack wijst terecht op de verhouding tussen de waarnemer in de raad van bestuur en de Vlaamse Regering. Men wuift dat nu weg door juridisch te argumenteren dat er geen vetorecht was. Dat is allemaal juist. Maar zoals de heer Tack zegt: als er een waarnemer is, dan neemt die waar en rapporteert die aan zijn opdrachtgever, de Vlaamse Regering. Wie aanwezig was bij de hoorzitting met de heer Van Driessche, zal zich herinneren dat hij bijna niets meer wist. Wij hadden de indruk dat het om een fake constructie ging waarbij de Vlaamse Regering een waarnemer had die waarnam en niets doorgaf, als hij eventueel al zou hebben gezien dat er iets misliep. Vice versa was ook de Vlaamse Regering niet geïnteresseerd in wat die waarnemer daar zat te doen. Toen de oranje knipperlichten afgingen, kwam de waarnemer dan ook niet zeggen dat het de verkeerde kant opging. De Vlaamse Regering had daar ook geen interesse voor. Dat is alvast de indruk die wij hebben gekregen van wat men de meest hallucinante van alle hoorzittingen zou kunnen noemen. De heer Tack heeft gelijk om de verantwoordelijkheid te leggen bij de waarnemer, los van de vraag of die juridisch al dan niet over een vetorecht beschikte.

De heer Erik Tack: Misschien bedoelde men met het woord waarnemer iets anders en moest de waarnemer alles wat hij zag en hoorde voor waar aannemen. Dat is een mogelijke interpretatie.

Mijnheer Van Malderen, heb ik goed begrepen dat u in het voorstel van resolutie iets anders hebt gelezen dan de heer Diependaele?

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Tack, laten we ernstig blijven. U had het over de verantwoordelijkheid uit het verleden. Daar was de taak van de waarnemer veel minder goed omschreven. Dat is wat nu wordt gecorrigeerd in dat voorstel van resolutie. Het was toen niet echt duidelijk wat die waarnemer precies moest doen.

De heer Bart Van Malderen: Ik verwijs inderdaad naar de toekomst.

De heer Erik Tack: Een ander symptoom van de ons-kent-ons-mentaliteit was de manier waarop de Vlaamse Regering de ‘commercial paper’ van 40 miljoen euro heeft overgenomen zonder het parlement daarover te consulteren. Het Rekenhof heeft meermaals bevestigd dat de manier waarop dit gebeurde niet door de beugel kon.

En dan de kapitaalsverhoging. In de resolutie staat dat de Gemeentelijke Holding zich onder druk heeft laten zetten om mee te participeren aan de herkapitalisatie. Ik dacht dat dat nu toch wel zeer voorzichtig uitgedrukt was. Ook hier komt de verwevenheid met de politiek naar voren. Maar het wordt niet als dusdanig gezegd. Onder druk laten zetten, maar door wie? Dat staat er niet in. Wie kwam het goed uit? Wie had de macht om onder druk te zetten? We kunnen maar tot één iemand komen: ex-premier en gewezen minister-president van deze Vlaamse Regering Yves Leterme. Zonder twijfel heeft hij de telefoon genomen en gezegd: “Francis, kunt gij daar niet eens voor zorgen? Ge gaat ervoor zorgen. We hebben u nodig.” Misschien zijn er nog andere dingen gezegd, maar dat zullen we in het midden laten.

Mijns inziens was het ondenkbaar dat op dat ogenblik de Gemeentelijke Holding nog eens geld zou steken in Dexia. En toch, onder druk, gebeurde dat. We weten ondertussen onder druk van wie. Nog eens, het is ondenkbaar, maar er is de verwevenheid met de politiek. En waarom moest Dexia gered worden? Natuurlijk omdat Arco daarin zat en omdat het ACW zijn spaarpot niet mocht verliezen. Dat is nog eens de verwevenheid van Yves Leterme, en de politiek, en het politieke spel, en de politieke cultuur. Vergeten we niet dat Fortis ook al eens verkocht was om Dexia te redden. Dat waren nog eens dezelfde mensen die er dezelfde hand in hadden.

Maar het is nog niet gedaan. In een wanhopige poging volgden dan nog eens de roadshows om geld op te halen, met als enige bedoeling zoveel mogelijk gemeenten op te lichten door ze een dividend van 13 procent te beloven. Terwijl iedereen wist dat die 13 procent op dat moment zeker niet marktconform was. Stel dat in die tijd, en nu zeker nog, iemand aan mijn deur zou komen aanbellen en zou zeggen: “Ik geef u 13 procent, kunt ge mij geen geld lenen?” Ik denk dat iedereen in dit halfroond met een beetje gezond verstand en een klein beetje beleggingsverstand zou zeggen: “Ga rap voort. Gij gaat mijn geld niet krijgen want ik zou het niet willen kwijt zijn.” Iedereen weet dat, en toch vindt iedereen hier het normaal dat er zoveel steden daarin gelopen zijn. Maar sommigen vinden het niet normaal dat de minister, die toch een verantwoordelijkheid heeft, daar niet eens een woordje zou over gezegd hebben, zo van: “Pas op. Dat kan toch niet, 13 procent. Laat u zich toch niet vangen. Dat gaat ge toch niet doen? Ge gaat in dat verhaal toch niet meelopen?” En er zijn er meer dan 240 die toch in dat verhaal zijn meegelopen. Waarom? Omdat ze ervan uitgingen dat de bevriende politici, die in de raad van bestuur van Dexia zaten, hen toch niet zouden oplichten. Dat kan toch niet? Vrienden doen dat toch niet onder elkaar? Maar hier blijktbaar wel. U zegt: “De algemene vergadering heeft zeggenschap en bepaalt.” Maar wie zit er in de algemene vergadering?

De heer Ward Kennes: Voorzitter, ik wil dit debat niet langer rekken dan nodig. Maar ik wil het toch even hebben over die 13 procent. Aan de gemeenten die daarop hebben ingetekend, werd voorgesteld dat op de bestaande aandelen er jarenlang geen dividend zou worden uitgekeerd, en dat alle dividenden zouden worden geconcentreerd op dat kleine groepje aandelen dat erbij werd gecreëerd. Dat verklaart natuurlijk waarom men tot die exorbitante 13 procent kwam. Iedereen weet dat wellicht niemand op die 13 procent op zich zou zijn

ingegaan. Maar te zeggen dat je over dat hele pakket alles geconcentreerd zou krijgen op die nieuwe aandelen was de enige manier waarop dat kon worden verdedigd. Of het nu, achteraf gezien, een goede of een slechte keuze was, dat laat ik in het midden. Maar ik wil hier toch voorkomen dat de gemeentebesturen die daar toen zijn op ingegaan als onnozelaars worden afgeschilderd. Dat vond ik niet correct. *(Opmerkingen van de heer Erik Tack)*

De heer Filip Watteuw: Ik vind de redenering van de heer Kennes zeer interessant en zeer correct. Maar het toont aan hoe misdadig het was om dit opzet naar de gemeenten te brengen. Men moest meestappen want men kreeg geen dividend meer op de aandelen die men had. Men moest meestappen. Men heeft dus bewust druk uitgeoefend op de gemeenten om mee te stappen.

De heer Jan Verfaillie: Het debat voeren over de kapitaalsverhoging van de Gemeentelijke Holding zoveel jaren na datum, is natuurlijk gemakkelijk. *(Opmerkingen. Rumoer. Gelach)*

Mag ik uitspreken alstublieft? *(Rumoer)*

Iedereen moet luisteren naar mijn redenering. Men had hier perfect hetzelfde debat kunnen voeren. Maar zeggen dat de gemeenten zoveel jaren geleden hun verantwoordelijkheid niet hebben opgenomen, niet hebben deelgenomen aan de kapitaalsverhoging, en dat aangrijpen als de reden of een van de redenen van het kapseizen van de Gemeentelijke Holding. Dat is gemakkelijk. *(Rumoer)*

Men kan natuurlijk jaren na datum het verhaal vertellen dat men zelf wil.

De heer Matthias Diependaele: Voor de leden die niet aan de hoorzittingen hebben deelgenomen, is die redenering zonder meer belachelijk. De roadshows van de Gemeentelijke Holding waren misleidend. Dat is in de hoorzitting door Koen Schoors bevestigd. Axel Miller ging zelfs mee op die roadshows. Er is benadrukt dat dat misleidend was voor de gemeenten. Ik laat nog in het midden hoe de gemeenten daarop moesten reageren. Moesten ze verstandiger zijn? 63 gemeenten zijn er niet op ingegaan. Ze zullen daar wel een reden voor gehad hebben. Het is jammer dat die andere er wel op ingegaan zijn. Maar beweren dat die die er niet op ingegaan zijn, de schuld zouden zijn voor het kapseizen, het spijt me verschrikkelijk, maar dat is te gek voor woorden! *(Applaus. Gelach)*

De heer Sas van Rouveroij: Dat is inderdaad te gek voor woorden. Het ging in totaal om 500 miljoen euro. De helft werd opgehaald via de omzetting van de certificaten. De andere 250 miljoen euro werd opgehaald via daadwerkelijke ophaling van euro's. Het aandeel van de 63 gemeenten die niet hebben ingeschreven, is vervolgens terug opgenomen en verdeeld onder de andere. Die 250 miljoen euro is dus wel degelijk opgehaald. Het feit dat er 63 niet op zijn ingegaan, heeft geen enkele invloed gehad op de uiteindelijke kapitaalsverhoging.

De heer Erik Tack: Ik hoop dat u mij correct begrepen hebt. Ik heb niet gezegd dat de gemeenten die niet hebben ingetekend, verantwoordelijk zijn. *(Opmerkingen van de heer Sas van Rouveroij)*

Ik spreek Nederlands. Ik hoop dat de andere collega's duidelijk gehoord hebben wat ik gezegd heb. Ik heb dat niet gezegd. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Als we die 13 procent geen oplichting mogen noemen, dan weet ik het niet meer. Het is waar, wie intekende, zou een percentage van 13 procent krijgen. Dat zou dan moeten het dividend betekenen op het volledige pakket. De gemeenten die niet intekenden, kregen geen dividend meer. Dat is helemaal niet correct meer, dat is diefstal. Met de woorden van onze minister-president: ik ben voorzichtig in wat ik zeg, maar ik vind dat oplichting en diefstal. Ik vind het schandelijk dat de mensen van de Gemeentelijke Holding hun collega's-lokale politici zo in de zak hebben proberen te zetten, goed wetende dat het met de Gemeentelijke Holding toen al zeer slecht ging.

Ik zal het hierbij laten. De essentie van mijn betoog was: de politieke verwevenheid van al die holdings en organisaties en de ons-kent-ons-mentaliteit heeft geleid tot het kapseizen van de

Gemeentelijke Holding. Men verkeerde in een roes. Er kon niets misgaan. Er was gebrek aan toezicht door de diverse bevoegde ministers en de Vlaamse Regering. Het waren allemaal, allemaal, ik herhaal het, allemaal politici. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, mijn fractie zal zich bij de stemming over het voorstel van resolutie betreffende gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia onthouden. Er ontbreekt immers een cruciaal element, namelijk de individuele verantwoordelijkheid van de bestuurders. Ik licht deze beslissing zo dadelijk uitgebreid toe.

Eerst wil ik de leden van de meerderheid en van de Open Vld feliciteren met wat wel in het voorstel van resolutie staat. Het moet worden gezegd dat het voorstel van resolutie van het Vlaams Parlement over het debacle met de Gemeentelijke Holding een sterk voorstel van resolutie is. Het is althans veel sterker dan het eindrapport van de Kamer van Volksvertegenwoordigers over de ondergang van Dexia.

Ik wil ook de voorzitter van de commissie Financiën, de heer Van Rompuy, met zijn methodologie feliciteren. Hij heeft zijn basistekst op de schriftelijke voorstellen van alle partijen gebaseerd. Deze tekst is in de commissie uitvoerig besproken. Vervolgens is in de commissie een heel open en constructief debat gevoerd. Heel wat amendementen van de oppositie zijn in het uiteindelijk voorstel van resolutie weerhouden. Deze elementen hebben ertoe geleid dat het voorstel van resolutie is wat het is. Het is een scherpe en heldere analyse, aangevuld met kamerbreed gedragen aanbevelingen.

Zo wordt in het overwegend gedeelte van het voorstel van resolutie gesteld dat de Gemeentelijke Holding vanwege zijn dividendgedreven politiek medeverantwoordelijk voor de problemen van Dexia is. Verder wordt gesteld dat de Gemeentelijke Holding heeft nagelaten correct over de risicobeheersing te rapporteren. Uit het voorstel van resolutie blijkt ook dat de Gemeentelijke Holding zich heeft laten chanteren om deel te nemen aan de herkapitalisatie van Dexia door middel van een weliswaar in België legale carrouseling. Tot slot stelt het voorstel van resolutie dat de Gemeentelijke Holding zelf te risicovolle posities in de financiële markten heeft ingenomen en daardoor bijzonder kwetsbaar was bij het uitbreken van de financiële crisis.

– *Mevrouw Veerle Heeren, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ook het gebrekkig toezicht en controle door de externe toezichthouders, de Nationale Bank en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FMSA), en van de Vlaamse waarnemer in de Gemeentelijke Holding worden aan de kaak gesteld.

Verder stelt het voorstel van resolutie dat de wetgeving inzake de informatiedoorstroming en de discretieplicht van bestuurders onduidelijk was en is. Mogen de vertegenwoordigers van aandeelhouders, in casu de Gemeentelijke Holding, die zetelen in een raad van bestuur, in casu de raad van bestuur van Dexia, informatie naar die aandeelhouders terugkoppelen? Zijn ze in de eerste plaats bestuurders van de onderneming waarvan ze in de raad van bestuur zetelen en zijn ze bijgevolg, ook al zetelen ze namens een referentieaandeelhouder in die raad van bestuur, aan de discretieplicht onderworpen?

Over de aanbevelingen die in het voorstel van resolutie zijn opgenomen, bestaat in het Vlaams Parlement grote eensgezindheid. Dit voorstel van resolutie, dat als de ‘Niemals wieder’-resolutie door het leven zal gaan, vraagt de Vlaamse Regering uitdrukkelijk het bestaande artikel 195 van het Gemeentedecreet, dat een uitdrukkelijk verbod op risicovolle participaties van steden en gemeenten instelt, streng te handhaven en de rol van de steden en de gemeenten tot de energie- en nutsvoorzieningen te beperken. Het voorstel van resolutie roept de Vlaamse Regering op om competente, onafhankelijke en effectief werkende bestuurders aan te stellen in de raden van bestuur van de vennootschappen waarin de Vlaamse overheid participeert. Participaties en zelfs waarborgen van de Vlaamse overheid in

financiële instellingen en bedrijven moeten voortaan steeds met een effectieve zeggingsmacht gepaard gaan. Er moet toezicht zijn en er moet aan de Vlaamse Regering en langs die weg ook aan het Vlaams Parlement worden gerapporteerd. Verder moet ook een onafhankelijke cel voor risicobeheersing worden opgericht.

Al deze aanbevelingen vormen een invulling van de twee grote lessen die uit het debacle met de Gemeentelijke Holding kunnen worden getrokken. Ten eerste, de overheid, in casu de steden en de gemeenten, moeten het belastinggeld niet investeren in risicovolle beleggingen, maar besteden aan de uitvoering van hun kerntaken. Ten tweede, de bestuurders van de Gemeentelijke Holding wisten, deels uit onkunde en deels uit onwetendheid, nauwelijks waar ze mee bezig waren.

Ondanks de positieve elementen zal mijn fractie dit voorstel van resolutie niet goedkeuren. Er is immers nergens sprake van de individuele verantwoordelijkheid van de bestuurders. Dit cruciaal element overstijgt nochtans het belang van de Gemeentelijke Holding.

Ik heb in de commissie een tekstvoorstel gedaan, een amendement dat echter niet werd behouden. In de tekst van het voorstel van resolutie wordt immers steeds gesproken over ‘de Gemeentelijke Holding’, alsof dit een vehikel is dat vanzelf reed en een eigen leven leidde met een eigen wil en er geen mensen van vlees en bloed aan het stuur zaten.

Toen ik aan een collega uitlegde waarom mijn fractie niet voor dit voorstel van resolutie kon stemmen – dus wegens het ontbreken van het aanduiden van de individuele verantwoordelijkheid van de bestuurders – reageerde onze collega als volgt: “Is het Vermeiren die jullie willen? Willen jullie de kop van Francis Vermeiren zien rollen, is het dat wat jullie willen?” Mijn antwoord daarop is duidelijk: neen. Het parlement is geen tribunaal, het is geen rechtbank. Uit de reactie van onze collega leid ik wel af dat het onderscheid tussen verantwoordelijkheid en schuld minder algemeen bekend is dan ik aannam – tientallen jaren werken op een faculteit rechtsgeleerdheid zijn daar misschien mee de schuld aan. Mijn fractie stelt de schuldvraag niet, maar wel de vraag naar verantwoordelijkheid.

Collega’s, mensen zijn verantwoordelijk voor hun daden. Ze leggen rekenschap en verantwoording af voor de negatieve gevolgen van hun daden. Daaruit volgt niet noodzakelijk dat ze schuldig zijn. Ze zijn pas schuldig indien die negatieve gevolgen het resultaat zijn van opzettelijke fouten of nalatigheid. Schuld betekent altijd verantwoordelijkheid, maar er bestaat ook verantwoordelijkheid zonder schuld?

Laat ik het iets concreter maken. Als een product gebrekkig of defect is, dan kan er materiële schade of zelfs letselschade ontstaan bij de gebruiker. Hiervoor is de producent verantwoordelijk, ook al heeft hij een uitgebreide kwaliteitscontrole laten uitvoeren en heeft hij alle mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen en blijkt hij dus niet nalatig te zijn. De producent is dus verantwoordelijk, maar niet schuldig.

Ook bij de ministeriële verantwoordelijkheid geldt dat de minister verantwoordelijk is voor de fouten en gebreken van zijn beleid, ook al is hij of zij meestal niet individueel schuldig. Ik weet dat de ministeriële verantwoordelijkheid een begrip is dat in België helemaal is uitgehold, maar ze bestond vroeger wel. Een minister is verantwoordelijk voor beleidsfouten, denk maar aan het logische, maar niettemin moedige ontslag van federaal minister Louis Tobback naar aanleiding van het tragische overlijden van de uitgewezen asielzoekster Semira Adamu of aan het ontslag van de ministers Johan Vande Lanotte en Stefaan De Clerck naar aanleiding van de kortstondige ontsnapping van Marc Dutroux uit het gerechtsgebouw van Neufchâteau.

De verwarring die bestaat tussen verantwoordelijkheid en schuld is wel verklaarbaar, de begrippen liggen immers dicht bij elkaar, zeker in het recht. Wie verantwoordelijk is, is immers aansprakelijk. Niet toevallig is er in het Frans en het Spaans maar één woord voor verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid: *responsabilité/responsabilidad*. Wie verantwoordelijk wordt gesteld, is vaak schuldig. De wetgever spreekt in dat geval over schuld-

aansprakelijkheid of subjectieve aansprakelijkheid en dat verklaart mijns inziens de mogelijke verwarring. Maar schuld is bijvoorbeeld niet aan de orde bij risicoaansprakelijkheid of objectieve aansprakelijkheid, vandaar dat beide begrippen, schuld en verantwoordelijkheid, strikt onderscheiden moeten worden.

Collega's, de vraag naar de schuld van Francis Vermeiren en de andere bestuurders – ik gebruik de heer Vermeiren hier even als symbool voor de andere bestuurders hoewel hij natuurlijk wel uniek geplaatst was door zijn dubbel petje, hij zat zowel in de raad van bestuur van Dexia als van de Gemeentelijke Holding, maar nogmaals, ik gebruik hem even als symbool voor de bestuurders van de Gemeentelijke Holding – is hier eenvoudigweg niet aan de orde. Waren Vermeiren en co nalatig? Ik herhaal nogmaals dat dit parlement geen rechtbank is en dat er zoals gezegd een aantal strafrechtelijke procedures lopen.

Bovendien ben ik na de hoorzittingen meer dan ooit overtuigd van de goede intenties van Francis Vermeiren en zijn medewerkers, maar dat neemt niet weg dat de vraag naar de verantwoordelijkheid zich stelt of op zijn minst naar de medeverantwoordelijkheid van de Gemeentelijke Holding voor de ondergang van Dexia en de Gemeentelijke Holding. Hun bestuursdaden hebben dit debacle mee veroorzaakt, hun handelen had de schade kunnen verzachten. Zij zijn verantwoordelijk voor de gevolgen van hun daden, ook al zouden ze niet schuldig zijn.

Collega's, toen ik in de commissie toelichtte dat mijn fractie zich zou onthouden wegens het ontbreken van enige vorm van individuele verantwoordelijkheid, ...

De heer Dirk Van Mechelen: Als ooggetuige wil ik opmerken dat op het moment dat de beslissing is genomen dat de Vlaamse Regering, de Gemeentelijke Holding en Arco in het kapitaal van Dexia zouden stappen, in het kader van de reddingsoperatie, lag de voorzitter van de Gemeentelijke Holding, de heer Vermeiren, op intensive care. Men kan hem heel veel verwijten, maar hij heeft niet deelgenomen aan de besluitvorming, ondanks het feit dat hij nadien in alle hoorzittingen heel moedig zijn verantwoordelijkheid als voorzitter heeft opgenomen, nadat sommige anderen van het schip waren gesprongen.

De heer Lode Vereeck: Dat klopt, en ik neem daar akte van. Uit de rest van mijn toelichting zal blijken dat het niet dat element is dat ik op de korrel neem, maar wel de dividendgedreven politiek van de Gemeentelijke Holding.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Dit is misschien een discussie onder juristen, al ben ik aan de rechtenfaculteit slechts gebleven voor de duurtijd van mijn studies. Maar toch: er is het verschil tussen de schuld en de verantwoordelijkheid en er is verwezen naar ministers die ontslag hebben gegeven. Zij deden dat wel ten aanzien van het parlement. Is het dan niet zo dat de beoordeling van een verantwoordelijke bestuurder van Dexia die niet schuldig maar mogelijk wel verantwoordelijk is, toekomt aan de algemene vergadering, via de kwijtingsprocedure, en niet aan het Vlaams Parlement? Moet dat niet in het juiste gremium gebeuren? Is het niet ongepast dat het parlement daarover al een uitspraak zou doen nog vooraleer het orgaan dat dit moet doen dat heeft gedaan?

De heer Lode Vereeck: Ik zal de vraag van de heer Kennes zeker niet onder de mat vegen en erop terugkomen. De verwijzing naar de ministeriële verantwoordelijkheid diende enkel om aan te tonen dat wij wel degelijk vertrouwd zijn met het onderscheid tussen verantwoordelijkheid en schuld.

– *De heer Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Collega's, toen ik in de commissie toelichtte dat mijn fractie zich zou onthouden vanwege het ontbreken van enige vorm van individuele verantwoordelijkheid, kreeg ik nog een tweede reactie. Het gaat om een parafraze: "Francis Vermeiren is niet individueel verantwoordelijk want hij voerde uit wat de raad van bestuur besliste. Meer zelfs, hij voerde gewoon uit wat de

aandeelhouders hem opdroegen.” Collega’s, in het licht van de zo-even geschetste verwarring over het verschil tussen schuld en verantwoordelijkheid, is deze reactie opnieuw erg begrijpelijk, maar daarom niet minder vreemd.

Ik voer drie argumenten aan. Ten eerste, in het Europees continentaal vennootschapsrecht verdedigt de bestuurder de belangen van de vennootschap, niet die van de aandeelhouders. In de Angelsaksische landen daarentegen vertegenwoordigt de bestuurder expliciet de belangen van de aandeelhouders. Dat onderscheid is precies de reden waarom Vermeiren de informatie die hij in zijn rol als vertegenwoordiger van de Gemeentelijke Holding in de raad van bestuur van Dexia kreeg niet kon delen met de andere bestuurders van de Gemeentelijke Holding. Hij zetelde namelijk als bestuurder van Dexia in Dexia... en kon of mocht niet terugkoppelen naar de Gemeentelijke Holding. Zo zit ons vennootschapsrecht nu eenmaal in elkaar. Een bestuurder heeft vaak twee petten op, en het bekendmaken van informatie verkregen in de raad van bestuur van de ene vennootschap in de andere is een vennootschapsrechtelijke inbreuk.

Het argument dat Vermeiren in Dexia alleen maar de opdrachten van zijn aandeelhouders uit de Gemeentelijke Holding verdedigde, houdt dus geen steek. Het is het een of het ander. Ofwel was hij een bestuurder van Dexia – met discretieplicht in de Gemeentelijke Holding –, ofwel was hij de belangenbehartiger van de Gemeentelijke Holding in Dexia. Volgens het Belgisch vennootschapsrecht was hij het eerste. Hij voerde dus per definitie niet zomaar uit wat de aandeelhouders van de Gemeentelijke Holding hem opdroegen. Meer zelfs, hij mocht dat niet.

Ten tweede, het beeld dat wordt geschapen door te stellen dat Vermeiren gewoon uitvoerde wat de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding besliste, en dus niet medeverantwoordelijk is voor de ondergang van Dexia, is een beeld van de bestuurder als robot. De bestuurder zonder eigen wil of verstand. Een directeur in plaats van een bestuurder.

Collega’s, het voorstel van resolutie van het Vlaams Parlement, dat u zo dadelijk zult goedkeuren, stelt duidelijk dat de dividendgedreven politiek van de Gemeentelijke Holding mee verantwoordelijk is voor de ondergang van Dexia. Uit het verslag van de Kamercommissie blijkt immers dat de Gemeentelijke Holding en Arco de versnelde afbouw van de toxische kredieten tegenhielden, om door hogere risico’s ook hogere dividenden binnen te rijven, waardoor – en ik citeer nu uit uw eigen voorstel van resolutie – “een tegenstrijdigheid ontstond met de financiële stabiliteit op lange termijn van Dexia Holding, maar ook van de Gemeentelijke Holding zelf.”

Welnu, deze handelingen zijn gesteld door Francis Vermeiren, die geen willoze robot is, maar die – indien hij overtuigd was van het tegendeel – niet akkoord hoefde te gaan met de dividendgedreven politiek van de Gemeentelijke Holding, die Dexia mee aan het ruïneren was. Hij had – indien hij het er niet mee eens was – zijn individuele verantwoordelijkheid kunnen opnemen en in extremis ontslag kunnen nemen. Dat heeft hij niet gedaan. Zijn bestuursdaden hebben mee geleid tot het grootste financiële debacle uit de Belgische geschiedenis, waarvoor onze kinderen en kleinkinderen nog decennialang kunnen boeten. Vermeiren is verantwoordelijk voor de gevolgen van zijn beleidsdaden en bestuursdaden. Ik herhaal dat ik mij bewust niet wens uit te spreken over de eventuele schuld.

Een kleine randbedenking: indien Vermeiren gewoon uitvoerde wat zijn aandeelhouders van hem verlangden, namelijk veel te hoge dividenden, zijn de 308 Vlaamse burgemeesters verantwoordelijk. Maar juridisch betekent de beperkte aansprakelijkheid van vennootschappen dat er voor de aandeelhouders helemaal geen verantwoordelijkheid is, geen aansprakelijkheid is buiten het ingelegde kapitaal.

Ten derde, stel dat de individuele verantwoordelijkheid niet meer speelt – en ik heb gevraagd om dat in een amendement op te nemen, maar u hebt dat geweigerd – en stel dat bestuurders niet meer als verantwoordelijk worden beschouwd indien ze braaf en gedwee de richtlijnen en beslissingen van hun raden van bestuur of de aandeelhoudersvergaderingen zouden uitvoeren, wat voor soort bestuurders krijgen we dan? Welke prikkel geven wij aan bestuurders om

onafhankelijk na te denken en te handelen? Welke incentive blijft er over in dit land om verantwoordelijkheid op te nemen? Waarom is er nog een bestuurdersaansprakelijkheid en bijhorende verzekering, indien individuele verantwoordelijkheid zo gemakkelijk kwijtscholden kan worden? Waarom is er eigenlijk nog kwijting nodig, aangezien de bestuurders toch als robots gewoon uitvoeren wat de raad van bestuur of de aandeelhouders van hen verlangen?

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer Vereeck, u houdt een passioneel betoog. Het is een requisitorium in een assisenzaak waardig. Maar u gaat uit van de veronderstelling dat al die zaken al beslist zouden zijn, terwijl ikzelf en de heer Kennes er net op gewezen hebben dat al die zaken die u opsomt vandaag nog hangende zijn. Finaal zal het de algemene vergadering zijn van de Gemeentelijke Holding die over de verantwoordelijkheid, de kwijting en al wat erbij hoort een uitspraak zal doen.

De heer Lode Vereeck: Ik ben een beetje in verwarring door uw kritiek, mijnheer Van Malderen, omdat ik geen uitspraak doe. Ik stel alleen de vraag of u vindt dat de vraag naar de individuele verantwoordelijkheid mag worden gesteld. Als zou blijken dat het niet zo is, des te beter voor de bestuurders.

Ik weet alleen, en ik lees uw eigen voorstel van resolutie, dat u zegt dat “de dividendgedreven politiek van de Gemeentelijke Holding mee aan de basis ligt van de ondergang van Dexia.” Dan zeg ik: de Gemeentelijke Holding is niet een of ander artefact. Het zijn mensen van vlees en bloed die beslissingen hebben genomen. Bent u het ermee eens dat die mensen verantwoordelijkheid dragen? Dat is alles. En dat is weggevaagd. Ik geef het antwoord niet op die vraag naar de individuele verantwoordelijkheid, maar het feit dat u die vraag niet eens durft te stellen, is de reden dat mijn fractie hier afhaakt.

De heer Filip Watteuw: Ik zou u willen steunen, mijnheer Vereeck. Wij willen een debacle als dat van de Gemeentelijke Holding beoordelen en we willen kijken wat er is misgelopen.

Het is evident dat je kijkt op alle vlakken waar er iets verkeerd is gelopen, op het niveau van de aandeelhouders, van de toezichthouders, maar ook op het niveau van de individuele bestuurders. Dat is toch normaal. In de overwegingen moet je minstens kunnen zeggen dat er een individuele verantwoordelijkheid is van bestuurders – ook in de zin waarin de heer Vereeck dat bedoelt –, die ertoe heeft geleid dat dit debacle is gebeurd. Anders ben je bezig een onvolledig plaatje te schetsen. Ik vraag me af waarom men dat niet durft. Ik heb er wel een duidelijk idee over. Sommigen hebben het hier duidelijk gezegd op de tribune. Men moet dat doen als men een volledig beeld wil schetsen van wat er fout is gelopen, maar blijkbaar durft men dat niet.

Mevrouw Griet Smaers: We hebben die discussie ook gevoerd in de commissie Financiën. De heer Vereeck wierp daar op dat hij de individuele verantwoordelijkheid van bestuurders mee wou opnemen in de resolutie. We hebben een duidelijk antwoord gegeven waarom we daar niet voor opteerden. Dat is omdat uit de hoorzittingen niet was gebleken dat er een individueel aanwijsbare fout of nalatigheid kon worden aangeduid in hoofde van één individuele bestuurder. De hoorzittingen hebben dat naar ons aanvoelen niet aangetoond.

De redenen en oorzaken voor de malaise bij de Gemeentelijke Holdings zijn wel mee opgenomen in het overwegend gedeelte van deze resolutie. Die zijn ook duidelijk naar voren gekomen uit de hoorzittingen. Welke zijn dat? De dividendgedrevenheid van de aandeelhouders – dividendroes werd gezegd, maar wij hebben het over het dividendgedreven aspect van de aandeelhouder – heeft er mede voor gezorgd dat de Gemeentelijke Holding tot die beslissingen werd geleid. Anderzijds hebben de risicovolle participaties, het risicovolle gedrag en het beleid in Dexia zelf mede veroorzaakt dat het Grondwettelijk Hof zelf in financiële problemen is geraakt. Volgens ons is er geen reden om een individuele bestuurder aan te duiden in de Gemeentelijke Holding.

De heer Erik Tack: Mijnheer Vereeck, denkt u niet dat dit een bijkomende, tekenende illustratie is van mijn betoog van daarnet over het politieke clubje, de politieke cultuur?

De heer Lode Vereeck: Mevrouw Smaers, het minste dat ik u kan verwijten, is dat ik me afvraag waar u de afgelopen twintig minuten bent geweest. Fout en nalatigheid zijn elementen van schuld. Ik stel die vraag helemaal niet. Ik heb dat nu al drie keer herhaald. Ik wil het nog een vierde keer doen. Het gaat niet over nalatigheid of schuld. Er is een onderscheid tussen schuld en verantwoordelijkheid, maar ik stel voor dat u de Handelingen leest. In de commissie hadden we een hele korte bespreking over de finale tekst. Na de plenaire vergadering van vorige week heeft het nog een half uurtje geduurd en daar is dat verworpen, precies omdat de Dexia-partijen, nu ook aangevuld met de N-VA, die individuele verantwoordelijkheidsvraag niet willen stellen. Ik hoop dat dat nu voldoende duidelijk is.

Francis Vermeiren is wat mij betreft een uiterst beminnelijk man, die zeker het beste voorhad met de steden en gemeenten die allen deel uitmaakten van de Gemeentelijke Holding. Maar je best doen, of braaf doen wat ze van jou vragen, ontslaat je niet van je individuele verantwoordelijkheid. Vermeiren had nee kunnen zeggen tegen de dividendgedreven politiek, hij had nee kunnen zeggen tegen de carrouselening.

Als er geen individuele verantwoordelijkheid wordt vastgesteld, dan is deze resolutie geen ‘Niemals wieder’, maar veeleer ‘Wir haben es nicht gewusst’. Het is ons overkomen. We konden er niks aan doen. Nee, zo zit het niet in elkaar. De Gemeentelijke Holding is geen beest, geen instituut dat op zichzelf rijdt. Er zitten mensen aan het stuur die beslissingen nemen. De heer Vermeiren kon autonome bestuursdaden stellen, hij kon ingaan tegen de nefaste beslissingen van de aandeelhouders, maar hij heeft het niet gedaan.

Ik wil ook nog eens herhalen dat Vermeiren voor mij symbool staat voor alle bestuurders. Vermeiren is een liberaal. Voor liberalen is vrijheid het hoogste goed. Het is geen absoluut goed. Vrijheid geeft ook de mogelijkheid om verkeerde dingen te doen en daarom gaat vrijheid samen met verantwoordelijkheid, individuele verantwoordelijkheid. Elk individu is verantwoordelijk voor zijn daden, positief en negatief, en moet zich daarbij niet verschuilen achter de rug van anderen, van de collectiviteit, van de organisatie waarvan hij deel uitmaakt. Ik ben zeker dat Francis Vermeiren het daarmee eens is en dat hij die zowel op de bestuurdersstoel zat in Dexia en in de Gemeentelijke Holding en die bijgevolg over alle relevante informatie had moeten beschikken, geen probleem heeft om zijn individuele verantwoordelijkheid voor zijn daden op te nemen.

Vanmorgen las ik in De Tijd dat er zich een probleem stelt. Ik ben zelf ook bestuurder geweest met een miljoenenhoge aansprakelijkheid waarvoor ik uiteraard verzekerd was. Ik lees in De Tijd dat de Dexiarisico's voor de bestuurders van de Gemeentelijke Holding door de verandering van verzekeraar niet langer zijn afgedekt. Dat is natuurlijk wel een persoonlijke ramp voor die mensen mocht inderdaad uit de strafrechtelijke procedures schuld en aansprakelijkheid blijken. Ik besef natuurlijk dat we met een persoonlijk probleem zitten. Die mensen zijn nu persoonlijk aansprakelijk voor de fouten en schulden waarvoor zij aansprakelijk zijn. Zo werkt het natuurlijk niet. Wanneer je in een vrije markt wil werken, zijn er een aantal basisinstituten die aanwezig moeten zijn. Dat is het contractrecht, het eigendomsrecht, het aansprakelijkheidsrecht, een stabiele monetaire orde. Aansprakelijkheid kan natuurlijk maar werken als er ook een verzekeringsmarkt is want anders is niemand nog zo gek om bestuursverantwoordelijkheid te nemen. In die zin is er wel een particulier probleem waarvoor we in alle rust en sereniteit eens naar een oplossing moeten zoeken.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Vereeck, ik volg uw redenering over verantwoordelijkheid en schuld enzovoort. Ik heb daarnet ook heel duidelijk gezegd dat voor mij de raad van bestuur van de Gemeentelijke Holding geen kwijting moet geven zodat ze op die manier voor hun verantwoordelijkheid worden gesteld. Maar in uw redenering – en het is zeer technisch – zit er toch een klein probleem. U wilt individuele verantwoordelijkheden aanduiden, maar tegelijk verwijst u voortdurend naar Vermeiren als symbool voor de

collectiviteit van de raad van bestuur. In mijn ogen wordt in het eerste punt van het overwegende gedeelte, de collectiviteit van de raad van bestuur wel degelijk op haar verantwoordelijkheid gewezen. Er staat heel duidelijk “Samen met de aandeelhouders”, wat volgens ons van belang is. De andere fracties zijn daar ook van overtuigd. Het zijn zowel de aandeelhouders als de raad van bestuur die die verantwoordelijkheid moeten opnemen. Dat staat in het eerste punt van de resolutie.

Wat wilt u eigenlijk? Wilt u van ieder lid van de raad van bestuur in concreto zijn verantwoordelijkheid nagaan en voor de voorbije tien jaar nagaan wat ze verkeerd hebben gedaan en waar ze verantwoordelijk kunnen zijn en waar niet? Als u zegt dat dat niet de bedoeling is, dan zou u tevreden moeten zijn met het feit dat de collectiviteit van de raad van bestuur in de resolutie pal voor zijn verantwoordelijkheid wordt geplaatst. Dan vervalt uw reden om de resolutie niet te steunen. Volgens mij zit er een denkfout in uw redenering.

De heer Lode Vereeck: Neen, toch niet, maar ik begrijp opnieuw uw verwarring. Ik heb geprobeerd om, door met een familienaam te werken, net die individuele verantwoordelijkheid aan te duiden. Vermeiren staat voor mij symbool voor elk van die individuele bestuurders en juist niet de collectiviteit. Het zijn allemaal mensen die ook hun individuele verantwoordelijkheid hadden kunnen nemen en die niet zomaar robotmatig uitvoeren wat aandeelhouders of collega's uit de raad van bestuur van hen verlangen, maar die autonoom denken. Op een bepaald moment hadden ze kunnen zeggen dat dit niet goed was voor de Gemeentelijke Holding en niet goed voor Dexia.

Dat betekent heel concreet dat ze bijvoorbeeld ontslag hadden kunnen nemen. Ik stel de vraag naar de schuld en de nalatigheid niet, dat is voor andere machten in dit land. Het gaat er inderdaad om dat dit voorstel van resolutie, zoals de heer Watteeuw dat al eens heeft uitgedrukt, een soort sfeer uitademt alsof het een natuurramp is, iets dat ons is overkomen. “De Gemeentelijke Holding heeft dit door haar dividendgedreven politiek veroorzaakt.” Het gaat over dat denken in collectivistische termen. In het overwegende gedeelte, alleen maar in het overwegende gedeelte, heb ik een heel klein tekstvoorstel gedaan, namelijk dat ik graag zou uitgeschreven zien dat er ook een zware individuele verantwoordelijkheid ligt bij die bestuurders, zodat in de toekomst – het is toch een ‘niemals wieder’-resolutie – mensen die we namens de Vlaamse Regering afvaardigen of die bestuursverantwoordelijkheid opnemen, zich niet kunnen verschuilen achter de organisatie, maar dat we ze individueel op de vingers kunnen tikken.

Mevrouw Griet Smaers: Mijnheer Vereeck, u spreekt uzelf toch een aantal keer tegen. Enerzijds zegt u dat iedereen individueel in hoofde van Francis Vermeiren verantwoordelijk moet worden geacht en anderzijds zegt u niet dat iedereen verantwoordelijk is voor welke fout dan ook. Als u uitgaat van een individuele verantwoordelijkheid, moet u per individuele bestuurder aantonen welke fout er is begaan. Maar dat doet u niet. U laat dat bewust achterwege omdat u dat niet kunt. De hoorzittingen hebben dat ook niet aangetoond.

In uw betoog zit er wel degelijk een tegenstrijdigheid. U gaat uit van een individuele verantwoordelijkheid, maar u kunt niet per bestuurder zeggen wat die man of vrouw dan fout heeft gedaan als oorzaak van de malaise bij de Gemeentelijke Holding.

De heer Lode Vereeck: Het zal waarschijnlijk met het gevorderde uur te maken hebben, maar ik krijg het er blijkbaar niet in. Voor de allerlaatste keer: ik stel de foutvraag niet.

Voor wat de heer Vermeiren betreft: ik kan al die familienamen een voor een opnoemen als u dat wilt. Ik heb trouwens nog zeven minuten. Maar dat heeft natuurlijk geen zin. Het is wel zo dat de heer Vermeiren een unieke bestuurder was, want hij beschikte wel over alle informatie.

De voorzitter: De heer Bouckaert heeft het woord.

De heer Boudewijn Bouckaert: Ik wil als jurist het onderscheid dat de heer Vereeck maakt tussen verantwoordelijkheid en fout of nalatigheid ondersteunen. Ik geef twee voorbeelden uit onze recente parlementaire geschiedenis. Er is de zaak-Stefaan De Clerck. Dutroux ontsnapte in het bos van Libramont. Daar kon Stefaan De Clerck, toenmalig minister van Justitie, zelf niets aan doen, dat was een fout van een politieagent. Maar de heer De Clerck heeft moedig gezegd: ik ben daarvoor verantwoordelijk, ten opzichte van de burgers in ons land neem ik dat op mij, alhoewel ik daar individueel geen schuld aan heb. Hij heeft ontslag genomen. Er is de zaak-Willy Claes. Willy Claes is schuldig bevonden aan corruptie in het Agustadossier. Dat is een misdrijf geweest en daarvoor is hij veroordeeld door het hof van beroep. Dat is een andere zaak.

Wat de heer Vereeck bespreekt, is de verantwoordelijkheid. Ook indien er bij die individuele bestuurders geen opzet is geweest of een tekort was aan de gemiddelde zorg die men van elke bestuurder vraagt, kan men toch zeggen: dit nemen wij op ons ten opzichte van het geld van de belastingbetaler dat daarin is geïnvesteerd, en wij willen daaruit conclusies trekken.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, collega's, het spijt me dat ik zoveel beslag heb gelegd op uw schaarse tijd. Het is niet mijn schuld, maar wel mijn verantwoordelijkheid. (*Applaus bij het Vlaams Belang, LDD en Groen*)

De heer Filip Watteuw: Voorzitter, geachte leden, op dit late uur zal ik het vrij kort houden. Er is hier al genoeg aan semantiek gedaan, en aan juridische haarkloverij. Ik denk dat er geen goede kant is aan het falen van de Gemeentelijke Holding. In deze kwestie hebben we rare dingen gezien, ongelukkige, maar ook ondoordachte keuzes, het zoeken van risico's, maar ook een soort braniemangement. We hebben nonchalance gezien, en zelfoverschatting. Dat heeft geleid tot het falen. De commissie en de commissievoorzitter hebben bijzonder goed werk geleverd, in die zin dat de hoorzittingen ons toch wel zeer interessant materiaal hebben aangereikt. Als commissieleden hebben we daar ook toe bijgedragen. De vraagstelling was soms bijzonder scherp, maar ook altijd respectvol. Ik vind dat de hoorzittingen met onder meer professor Schoors, met de heer Duplat, met de heer Dehaene zeer interessant en revelerend waren.

Ook moet ik zeggen dat de commissievoorzitter goed werk heeft geleverd met zijn voorstel van resolutie. Het is een voorstel van resolutie dat mag worden gezien. Het is vrij kritisch en bevat duidelijke aanbevelingen om ervoor te zorgen dat dit niet meer gebeurt. Toch hebben we het voorstel niet ondertekend en zullen we het ook niet goedkeuren. Het bevat immers nog een aantal onduidelijkheden en vaagheden.

Zo bestaat er nog onduidelijkheid over het risicogedrag van de Gemeentelijke Holding. Helemaal op het einde, toen de holding al in nood kwam, werd er nog een smak geld geïnvesteerd in het hefboomfonds Cheyne. Er waren ook de put-and-callopties. We zouden dat niet alleen moeten vaststellen. Eigenlijk zouden we moeten weten wie daar echt bij betrokken was, welke bedrijven daar baat bij hadden. Willen we dat ontrafelen, willen we verder gaan, willen we dat echt in kaart brengen, dan komen we eigenlijk opnieuw terecht bij het idee van de onderzoekscommissie. Die overweging lijkt me niet meer mogelijk met dit voorstel van resolutie. Het risicovolle investeringsbeleid lijkt me toch wel zeer opvallend. Het staat ook in het voorstel van resolutie. Eigenlijk zouden we nog meer moeten weten, en met dit voorstel van resolutie is die mogelijkheid afgesloten.

Over de verantwoordelijkheid van de bestuurders is al vrij veel gezegd. Ik vind dat het voorstel van resolutie toch wel zeer vaag blijft. Ik heb gezegd dat het wel lijkt alsof er een natuurramp is gebeurd. De heer Vereeck heeft er ook naar verwezen. In de jongste bespreking in de commissie is dat nog wat bijgesteld, maar dan nog blijft het allemaal zeer cryptisch. De eerste overweging stelt dat de Gemeentelijke Holding in de loop der jaren door haar bedrijfsvoering in de problemen is geraakt, betrokken is geraakt bij Dexia en de problemen van Dexia, maar ook deels heeft bijgedragen. Dan wordt enerzijds een verantwoordelijkheid vastgesteld, maar blijft men anderzijds toch enigszins op de vlakte. Ik denk dat we verder

moeten gaan. Wat dat betreft, ben ik in goed gezelschap. Toen minister Bourgeois werd ondervraagd, stelde hij dat we eigenlijk op de eerste plaats moesten kijken naar de bestuurders, als we wilden bekijken hoe het zo ver is kunnen komen, als alles wat fout was gelopen, was vastgesteld. We moesten dat aan de bestuurders vragen. Dan gaat het zowel over het risicogedrag als over de diversificatiepolitiek. Die vraag wordt onvoldoende gesteld. Wat Groen betreft, zouden er bij de overwegingen toch wel een aantal zaken moeten worden geformuleerd.

Zo hebben de bestuurders algemeen gezien hun rol als bestuurder niet of onvoldoende gespeeld. Nogmaals, ik heb de notulen van de raad van bestuur opgevraagd via het decreet houdende de openbaarheid van bestuur.

Uit die notulen blijkt dat zeer belangrijke beslissingen werden genomen zonder kritische toetsing of vraagstelling door de bestuurders. Toen beslist moest worden over de noodkapitaalsverhoging, is dat gebeurd in amper 55 minuten. 55 minuten voor zo'n zware beslissing! Het aantal vragen was beperkt en ze waren absoluut niet kritisch.

Ten tweede hebben de bestuurders meegewerkt aan het risicovolle investeringsbeleid van de Gemeentelijke Holding. Ze stelden amper vragen bij de gevaarlijk eenzijdige gerichtheid op de positie in Dexia of bij de risicovolle callopties. Als je de notulen van de raad van bestuur naleest, zie je hoe dat erdoor gaat. De dagelijks bestuurder of de voorzitter geeft een voorzet. Dat zijn vaak lange betogen. 70 tot 80 procent van wat in de notulen van de raad van bestuur beschreven staat, zijn betogen van de voorzitter of de dagelijks bestuurder. De bestuurders stelden daar amper vragen over.

Een derde conclusie die er, wat ons betreft, in zou moeten staan, is dat de bestuurders toelieten dat de Gemeentelijke Holding aan de gemeenten beloofde om gedurende tien jaar een dividend van 13 procent uit te keren op aandelen van een bank die failliet was. Professor Schoors heeft gezegd dat dat een bedrieglijke voorstelling van de feiten is. Op menselijk vlak is dat misdadig, aldus de professor. Juridisch zou het misschien nog kunnen, maar eigenlijk is dit gewoon onaanvaardbaar. De vraag blijft wie de heer Vermeiren gestuurd heeft om dit te volbrengen. Eigenlijk hadden we dat ook verder moeten uitzoeken.

Een vierde conclusie die erin zou moeten staan, is dat er een te groot vertrouwen was in Dexia. De bestuurders die voor de Gemeentelijke Holding in de raad van bestuur van Dexia zetelden, hebben een zware verantwoordelijkheid voor het debacle bij de Gemeentelijke Holding. Maar ook de bestuurders zelf die in de Gemeentelijke Holding zaten, hebben die verantwoordelijkheid. Slechts eenmaal is er een bestuurder geweest die zich heeft afgevraagd of dat geen gevaarlijke positie was. Dat was in april 2007. Eén iemand was vooruitziend en stelde de vraag of dit de Gemeentelijke Holding niet in gevaar zou brengen. Dat is ten andere ook gebleken. De geldnood waar de Gemeentelijke Holding mee geconfronteerd werd, heeft te maken met de positie in Dexia.

Ook bij de aanbevelingen kon er nog wel wat meer. We moeten ons afvragen of verkozen politici nog verder kunnen optreden als bedrijfsrevisor of kunnen zetelen in de raad van bestuur van banken of grote bedrijven.

Commissievoorzitter, u hebt goed werk afgeleverd, maar er staan enkele zaken absoluut niet in, een aantal onduidelijkheden zijn niet benoemd, een aantal verantwoordelijkheden zijn niet benoemd. Wij zullen dit voorstel van resolutie niet ondersteunen. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy: Voorzitter, collega's, ik denk dat ik de tolk ben van alle commissieleden als ik de verslaggevers bedank. Ik bedank ook het commissiesecretariaat, dat een hele krachttoer heeft verwezenlijkt om van meer dan tien hoorzittingen een syntheseverslag te maken. Ook het verslag van vorige week is op een professioneel hoogstaande manier tot stand gebracht. Ik dank ook alle collega's. Het gaat om een van de moeilijkste

dossiers die we in de laatste jaren in het parlement hebben behandeld. Het is een heel delicaat dossier, het gaat over veel geld, over verantwoordelijkheden, in de context van de financiële crisis, maar ook in hoge mate in een politieke context. Toch zijn we erin geslaagd om dit dossier op een serene en professionele manier te benaderen.

Ik ben zelf lid geweest van de onderzoekscommissie Kempense Steenkoolmijnen in het begin van de jaren negentig, en ik ben ook lijdend voorwerp geweest van de onderzoekscommissie Scheepskredieten in 2000.

Dit is de derde commissie die ik meemaak. Het was geen onderzoekscommissie, maar ik heb het verschil niet gezien. Alles wat we moesten weten, zijn we te weten gekomen. We hebben ook de kans gekregen om documenten in te kijken. Ik feliciteer ook de collega's die daar lange uren hebben gesleten om de documenten te bekijken. Alle documenten waar we om vroegen, hebben we ook ter beschikking gekregen. Het ging bij ons niet om het echte, pure Dexia-verhaal zoals in de Kamer, maar om de Gemeentelijke Holding. We zijn erin geslaagd om op een grondige manier te werken. Het is een voorbeeld van goed parlementair werk. Ik dank iedereen daarvoor.

Er zijn twee aspecten: de analyse en de aanbevelingen. Ik zal hier niet de discussie voeren over de analyse, want dat hebben we al uitvoerig gedaan in de commissie. We hebben hier ook de verschillende invalshoeken gehoord, de ene al wat scherper dan de andere. Ik denk dat onze overwegingen geslaagd zijn. De heer Vereeck, de heer Watteeuw en de heer Tack erkennen ook dat die overwegingen heel scherp en helder geformuleerd zijn. We hebben vanuit de commissie op basis van de hoorzittingen inzicht gekregen in een aantal ontwikkelingen.

Ik zal geen beelden gebruiken als de Costa Concordia, de Herald of Free Enterprise, een tsunami of een natuurramp. Het is een complexe en moeilijke aangelegenheid waarbij heel wat actoren betrokken zijn in een financiële crisis die – tussen haakjes – niet alleen Dexia heeft getroffen. Een paar uur geleden hebben we gesproken over de KBC. Uiteindelijk is de Dexia-bank door de Belgische staat overgekocht voor 4 miljard euro. KBC heeft echter een schuld ten aanzien van de Vlaamse Regering van 3,5 miljard euro. Met een boeteclausule gaat dat over 5 miljard euro. Bij de Federale Regering heeft KBC ook nog meer dan 3 miljard euro schulden. KBC is dus wel gered, maar heeft een schuld van zoveel miljard euro. Verder spreekt niemand nog over de geschiedenis van Fortis of ABN AMRO. Het is totaal verkeerd te denken dat Dexia een alleenstaand geval was. Dat werpt een nefast beeld op wat er in die bank gebeurd is. Het is ook elders gebeurd, maar altijd in andere omstandigheden.

We hebben in die hoorzitting geleerd dat die Gemeentelijke Holding een constructie was – dat staat ook in de overwegingen – door haar statuut, haar aard en bedrijfsvoering als gekwalificeerde aandeelhouder van Dexia Holding. Eigenlijk waren ze niet gewapend om zich te begeven in een sector die in een financiële crisis was en waar in de loop van de jaren beslissingen genomen zijn waarover zij niet konden oordelen, net omdat ze in hun structuur ongewapend waren. Dat is ook gebleken uit wat de heer Duprat zei, namelijk dat de regels van good governance niet ingepast waren in de statuten van de Gemeentelijke Holding, inzake rapportering van de interne audit over de risicobeheersing. Door het feit dat zij als aandeelhouder in de Dexia Holding zaten, hadden zij ook geen zicht op wat er in die bank gebeurde. Niemand had daar trouwens zicht op, want achteraf heeft men wel gezegd dat dat business model verkeerd was, maar men heeft het toch jarenlang gehanteerd.

Daarin zaten niet alleen politici maar ook heel wat professionals die ook ervaring hadden in andere banken. Onder meer de specifieke structuur van de Gemeentelijke Holding heeft geleid tot een aantal ontwikkelingen.

Doordat de Gemeentelijke Holding als referentieaandeelhouder in een beursgenoteerde vennootschap zat, was ze in sterke mate gedreven door een dividendgedreven opstelling op korte termijn. Dat kan leiden tot tegenstellingen op lange termijn.

We hebben ook gezegd dat de Gemeentelijke Holding, om niet te afhankelijk te zijn van Dexia, de moed heeft gehad om te diversifiëren. Ze heeft dat wel moeten doen met geleend geld waardoor zij zich in 2008 risicovol opgesteld. Zij was dan ook bijzonder kwetsbaar bij het uitbreken van de financiële crisis.

We hebben in de overwegingen ook duidelijk gezegd dat de Gemeentelijke Holding heeft deelgenomen aan die operaties van kapitaalverhoging en carrouselening. Uit de hoorzitting is echter gebleken dat zij voor een dilemma stond. Indien zij niet had meegedaan aan die carrouselening en die kapitaalverhoging, dan was Dexia als dusdanig in de problemen gekomen. Op dat moment was de Gemeentelijke Holding in een dramatische financiële situatie terechtgekomen. Ze hebben dat onder druk gedaan om Dexia zelf te redden. Indien ze niet mee hadden geholpen om Dexia te redden, zouden ze daardoor zelf ten onder zijn gegaan. Dat is de discussie die wij hebben gevoerd. We hebben gezegd dat een aantal elementen duidelijk zijn opgenomen in het voorstel van resolutie. Iedereen kan daar zijn conclusies over trekken. Wij hebben de analyse gemaakt die ook is gebleken uit de hoorzitting.

In de commissie is ook heel duidelijk naar voren gekomen dat het niet kan zijn dat een instelling als de Gemeentelijke Holding die zo'n portefeuille beheert van aandelen in een financiële instelling, functioneert zonder extern toezicht. De Nationale Bank en de vroegere Commissie voor het Bank-, Financie en Assurantiewezen (CBFA) beschouwden de Gemeentelijke Holding niet als een kredietinstelling die was onderworpen aan het normale banktoezicht. Men heeft een aantal zaken laten gebeuren die in normale omstandigheden niet hadden mogen plaatsgrijpen. In het kader van het normale banktoezicht heeft men dit echter ook niet opgemerkt. Dat zijn de conclusies die ook in de Kamer zijn getrokken. In de toekomst moeten de toezichthouders veel meer impact hebben via knipperlichten en alle mogelijke ratio's. Die kapitaalstructuur moet duidelijk worden bekeken.

We hebben een aantal elementen van analyse naar voren gebracht. Het statuut van de Gemeentelijke Holding was iets heel specifiek. Er zijn omstandigheden geweest waarin zij hebben moeten functioneren. Hadden zij meer kunnen doen of het tij kunnen keren? Ik denk persoonlijk van niet. Ik ga daar nu niet dieper op in. Dit was al voorwerp van de besprekingen in de commissie.

Wat dit voorstel van resolutie betreft, heeft men ook binnen de meerderheid verschillende accenten gelegd.

We zijn het over die overwegingen met een aantal fracties eens geworden, maar ik kan mij voorstellen dat men dat op een andere manier zou kunnen formuleren. We hebben de moed gehad om dat in alle duidelijkheid op die manier te stellen.

De toekomst is belangrijk. 'Niemals wieder': een financiële catastrofe zoals die van de Gemeentelijke Holding mag niet meer gebeuren. Daarom moeten wij in alle duidelijkheid risicovolle publieke participaties van lokale overheden verbieden. Dat is al voorzien in de wetgeving, maar we moeten initiatieven nemen om dat afdwingbaar te maken, zodat het niet meer gebeurt. Lokale besturen zijn nog in andere activiteiten actief, denk aan de energiesector of de nutssectoren. We moeten evalueren op basis van welke criteria de lokale besturen participeren in strategische sleutelopdrachten in een risicovolle marktomgeving. Energie en nutsvoorzieningen zijn misschien minder risicovol dan bancaire activiteiten, maar niemand zegt dat zich daar in de volgende jaren ook geen tsunami's kunnen voordoen en dat de gemeenten via allerlei cascadesystemen niet verward kunnen raken in financiële constructies.

We hebben dat in het verleden ook meegemaakt. Denk aan de steden Sint-Niklaas en Dendermonde, met de 'cross border'-lease. Ik herinner mij nog levendig de vergaderingen van de commissie Financiën van een paar jaar geleden, waar een aantal schepenen en burgemeesters van bepaalde steden tot het inzicht waren gekomen dat zij risico's hadden genomen die beter niet waren genomen. Uiteindelijk is dat, met enkele herschikkingen, nog

allemaal goed uitgedraaid. Maar er was ook een waarborg, die gelukkig niet moest worden uitgewonnen. We moeten daar toch wel voorzichtig in zijn.

In de toekomst moet de Vlaamse Regering een algemeen voogdijtoezicht houden op de publieke participaties van lokale overheden. We hebben dat nu in artikel 180 van de federale Programmawet. Dat moet een eigen Vlaamse regelgeving worden. Er moet ook grotere transparantie komen en informatiedoorstroming. Uit de hoorzittingen is gebleken dat de regeringscommissarissen geen duidelijke rechten of verantwoordelijkheden hadden. Ook daar moeten we duidelijk de opdracht en de rapportage definiëren en de transparantie naar voren brengen. Bij participaties moeten onafhankelijke bestuurders aangewezen worden in de raad van bestuur. Indien de Vlaamse Regering ooit nog zeggingsmacht wil nemen in financiële instellingen, moet zij dat doen met een effectieve zeggingsmacht, toezicht en rapportering, ook aan het Vlaams Parlement. Men moet zicht hebben op welk soort participaties er zijn.

Er is gesproken over een onafhankelijk risicodepartement. Het is belangrijk dat in de toekomst de verhoogde transparantie tot stand wordt gebracht.

Voorzitter, wij hebben heel hard gewerkt. Dergelijke hoorzittingen moeten leiden tot conclusies. Dat was ook zo met de onderzoekscommissie Kempense Steenkoolmijnen (KS). Toen werd de Gewestelijke InvesteringsMaatschappij voor Vlaanderen (GIMV) losgekoppeld van de KS, en kwamen de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) en de Limburgse Investeringsmaatschappij (LIM) tot stand. Wij hebben toen een aantal instellingen opgedoekt. Hetzelfde gebeurde na de onderzoekscommissie Scheepskredieten: toen heeft minister Van Mechelen Gimvindus uit elkaar gehaald. De participaties in staal, textiel en dat soort dingen waren geen kerntaak meer van de overheid.

Hier hebben we ook een aantal conclusies. Dat is parlementair werk. Wij moeten de conclusies bekijken met het oog op het toekomstige beleid. Problemen van persoonlijke verantwoordelijkheid vormen een zaak die hangende is. Er is volgende week woensdag een algemene vergadering van de Gemeentelijke Holding. Daar staat de kwijting van de bestuurders niet op de agenda. Er zal een audit gebeuren door KPMG. Er lopen op dit ogenblik ook enkele rechtszaken.

Het is niet de taak, dat zegt de heer Vereeck ook, van het parlement om voor rechtbank te spelen. Andere instanties zullen dat moeten uitmaken. Het parlement heeft zijn werk gedaan. We hebben een kritische analyse gemaakt, de pijnpunten naar voren gebracht. We hebben naar de toekomst gekeken. Zo'n financieel debacle willen we niet meer meemaken. We vragen aan de Vlaamse Regering om uitvoering te geven aan dit voorstel van resolutie zodat we dat 'niemals wieder' moeten meemaken. (*Applaus*)

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

■

VERZOEKSCHRIFT over het uit de boot vallen van kansengroepen in nieuwe IKG-initiatieven (inkomensgerelateerde initiatieven) in de zelfstandige kinderopvang. Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid uitgebracht door de heer Bart Van Malderen – 1604 (2011-2012) – Nr. 1

Verslag

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het verslag namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebeleid over het verzoekschrift over het uit de

boot vallen van kansengroepen in nieuwe IKG-initiatieven (inkomensgerelateerde initiatieven) in de zelfstandige kinderopvang.

De heer Van Malderen, verslaggever, heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, op 27 februari 2012 kwam er een verzoekschrift binnen bij het Vlaams Parlement. De auteur ervan vroeg onze aandacht voor een problematiek die is ontstaan als gevolg van een besluit van de Vlaamse Regering. Het besluit houdt in dat initiatieven inzake kinderopvang die inkomensgerelateerd willen werken, moeten beschikken over een attest van toezicht van Kind en Gezin alvorens ze inkomensgerelateerd kunnen werken. Dit betekent dat ze een periode moeten overbruggen waarin ze een zelf te bepalen tarief moeten hanteren. De indiener van het verzoekschrift denkt dat bepaalde doelgroepen daardoor moeilijker de toegang tot inkomensgerelateerde kinderopvang zullen vinden.

De commissie heeft beslist om dit verzoekschrift over te maken aan minister Vandeurzen. Die heeft in zijn antwoord gesteld dat de bekommernis van de indiener wellicht correct is, maar haalt aan dat de wijziging die is doorgevoerd wellicht meer voordelen dan nadelen telt omdat in de oude regelgeving mogelijkheden bestonden om initiatieven op te starten die nadien niet levensvatbaar bleken waardoor een grote onvoorspelbaarheid optrad. Bovendien, stelt de minister, is deze problematiek beperkt in de tijd, zowel op het niveau van de individuele instelling aangezien kinderen maximaal tweeënhalf jaar in de instelling verblijven, als op macroniveau aangezien dit parlement op 28 maart een nieuw decreet Kinderopvang heeft aangenomen waarin gewerkt wordt met een vergunning in plaats van een attest van toezicht.

De commissie had geen verdere opmerkingen bij het antwoord van de minister. Op voorstel van de commissievoorzitter wordt gevraagd om het antwoord van de Vlaamse Regering aan de indiener van het verzoekschrift te bezorgen.

De voorzitter: Is het parlement het eens met de conclusies van de commissie? (*Instemming*)

Ik zal de verzoeker hiervan in kennis stellen.

■

VASTE NATIONALE CULTUURPACTCOMMISSIE

Verkiezing van een lid met adviserende stem

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is overeenkomstig artikel 22, vijfde lid, van de wet van 16 juli 1973 waarbij de bescherming van de ideologische en filosofische strekkingen gewaarborgd wordt, de verkiezing van een lid met adviserende stem van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie, ter vervanging van de heer Frederik Janssens, ontslagnemend, destijds op voordracht van de Groenfractie verkozen.

Bij brief van 22 maart 2012 draagt de heer Filip Watteuw, voorzitter van de Groenfractie, de heer Gijs Ory voor als lid met adviserende stem van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

Vraagt iemand hieromtrent het woord? (*Neen*)

Aangezien het aantal kandidaten overeenstemt met het aantal toe te wijzen plaatsen, verklaar ik de heer Gijs Ory verkozen tot lid met adviserende stem van de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie.

De heer Gijs Ory zal eerstdaags worden uitgenodigd om in handen van uw voorzitter de voorgeschreven eed af te leggen.

■

AANWIJZING van het college van deskundigen voor de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012

De voorzitter: Dames en heren, het volgende punt is de aanwijzing van het college van deskundigen voor de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012. Ik stel voor om dit punt uit te stellen tot woensdag 30 mei 2012 omdat de Vlaamse Regering het desbetreffende ontwerp van decreet nog moet bekrachtigen op vrijdag 25 mei 2012.

Is het parlement het daarmee eens? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS PARLEMENT VOOR HET BEGROTINGSJAAR 2012 – 10-A (2011-2012) – Nr. 1**Bespreking en stemming**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2012.

De bespreking is geopend.

De heer Koen Van den Heuvel, secretaris, heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, ik zal heel kort deze interne begrotingswijziging toelichten. De grote getallen veranderen niet. We hebben een bijkomend budget nodig omdat de stad Brussel ons gebouw bijkomend belast. Het gaat om 330.000 euro. Verder is er wegens een vervroegde indexering nood aan een bijkomende dotatie voor de politieke partijen en een stijging van de werkingstoelagen aan de fracties ten belope van 32.000 euro. Samen maakt dat 362.000 euro. Die verhoging wordt door een afname van het budget voor de personeelskosten gecompenseerd. Aangezien de personeelskosten met 362.000 euro worden verminderd, blijft het totale budget hetzelfde.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De bespreking is gesloten.

Mag ik aannemen dat het ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2012 eenparig is aangenomen? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 1629 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2**Voorstel tot spoedbehandeling**

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Bart Martens bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van decreet van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, dit voorstel van decreet moet het de distributienetbeheerders mogelijk maken een statuutwijziging door te voeren die tot doel heeft het aantal mandaten binnen die verenigingen aanzienlijk te verminderen. Aangezien die operatie nog voor de gemeenteraadsverkiezingen zou moeten worden afgerond, moeten we hier zo snel mogelijk de decretale basis voor creëren. Er is dan ook enige dringendheid mee gemoeid.

Verschillende gemeentebesturen vaardigen momenteel al mandatarissen af naar de algemene vergaderingen van de netbeheerders waar die statuutwijziging op de agenda staat. Indien we niet snel voor een decretale basis zorgen, riskeren we dat die operatie in gevaar komt. Iedereen zit op een vermindering van het aantal mandaten te wachten. We moeten naar een soberder distributienetbeheer. Om te vermijden dat dit niet meer voor de gemeenteraadsverkiezingen kan worden afgerond, hebben we een voorstel tot spoedbehandeling ingediend.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, gisteren is in de commissie Binnenlands Bestuur een discussie over dit onderwerp gevoerd. Een voorliggend voorstel van decreet is plots aangevuld met de elementen die de heer Martens nu bij hoogdringendheid wil regelen. We hebben toen vastgesteld dat de meerderheid niet goed werkt. De meerderheid heeft op het laatste moment allerlei amendementen ingediend. Het is een hele poespas geworden. Wij hebben toen voorgesteld dat voorstel van decreet terug te trekken en volgende week bij hoogdringendheid een voorstel van decreet in te dienen. Nu wil de heer Martens dat toch deze week nog doen.

Wij zullen de hoogdringendheid mee ondersteunen. Dat hoeft ons echter niet te beletten erop te wijzen dat de meerderheid hopeloos verdeeld is en knoeiwerk aflevert. Indien dit voorstel van decreet het mogelijk maakt dit allemaal te repareren, zullen wij daar constructief aan meewerken. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Mijnheer Martens, u hebt hierover iedereen behalve ons geraadpleegd. We zullen de spoedbehandeling mee goedkeuren. Straks zal de heer Penris op de inhoud ingaan. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is aangenomen. Dan stel ik voor dat het voorstel van decreet van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking onmiddellijk wordt behandeld.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Het incident is gesloten.

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, gezien het gevorderde uur zal ik het vrij kort houden. Wat hier voorligt, is een voorstel van decreet dat het decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking wil wijzigen.

Artikel 42 van het decreet betreffende intergemeentelijke samenwerking stelt dat tijdens het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen in principe geen wijzigingen aan de statuten kunnen worden aangebracht. Dat is ook logisch. Het is niet de bedoeling dat gemeentebesturen op het einde van de legislatuur nog de statuten van hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden kunnen wijzigen. Dit zou immers de beleidsruimte en de financiële consequenties hiervan voor de volgende bestuursploeg vastleggen. Dat is de reden waarom dit artikel destijds is ingevoerd.

Het is echter zo dat een statutenwijziging die een transparantere werking van de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor ogen heeft en die finaal leidt tot een vermindering van het aantal mandaten in een intergemeentelijk samenwerkingsverband geen financiële lasten legt op een volgende bestuursperiode, integendeel. Dergelijke statutenwijziging legt ook geenszins de beleidsruimte voor de volgende bestuursploeg vast. Om die reden hebben wij in dit voorstel van decreet voorgesteld om artikel 42 te wijzigen zodat een statutenwijziging in het jaar van een gemeenteraadsverkiezing met als finaliteit de vermindering van het aantal mandaten binnen het intergemeentelijk samenwerkingsverband, wel moet kunnen worden toegelaten.

Eigenlijk is het voorstel van decreet helemaal daarrond opgebouwd. Artikel 42 wordt in die zin gewijzigd. We maken het ook via een wijziging aan artikel 55 van het decreet Intergemeentelijke Samenwerking mogelijk dat er regionale bestuurscomités worden opgericht, een orgaan dat wordt opgericht om ondanks de forse vermindering van het aantal mandaten in een intergemeentelijk samenwerkingsverband, voor de deelnemende gemeenten toch nog beslissingsbevoegdheid te behouden voor zaken die van belang zijn voor het specifieke werkingsgebied van een intergemeentelijk samenwerkingsverband in die bepaalde gemeente.

We maken het dus mogelijk dat regionale bestuurscomités worden opgericht, uiteraard op voorwaarde dat men afziet van de oprichting van een directiecomité en van regionale adviescommissies, op voorwaarde dat de specifieke geografische aspecten een dergelijke oprichting verantwoorden en op voorwaarde dat die operatie finaal leidt tot minder mandaten binnen het intergemeentelijk samenwerkingsverband. Dat is de strekking van dit voorstel van decreet.

Als we dit vandaag goedkeuren, creëren we de decretale basis om die statutenwijziging door te voeren die de gemengde en de zuivere distributienetbeheerders voor ogen hebben, en dat zal finaal leiden tot 66 procent minder mandaten in het gemengd distributienetbeheer en ongeveer een halvering van het aantal mandaten in het zuiver distributienetbeheer. Uiteindelijk kunnen we op die manier komen tot slankere, meer sobere en meer transparante distributienetbeheerders in Vlaanderen. Ik meen dat het ons daar allemaal om te doen is.

Ik denk dat we ook het overtal aan bestuursmandaten in die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden maximaal moeten reduceren. We hebben daar niet meer bestuurders nodig om een degelijk bestuur te kunnen uitbouwen, vandaar dat ik de vergadering zou willen verzoeken om dit voorstel van decreet straks goed te keuren.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, collega's, ik zal het niet te lang trekken, maar ik vind ook niet dat we dit parlement moeten laten verworden tot een parlement waar we binnen bepaalde uren moeten werken. Ik meen dat we hier als vertegenwoordiging effectief de dingen moeten bespreken die moeten worden besproken. Dit is een belangrijke mijlpaal in de evolutie van de energiedistributie en van de intercommunales in het algemeen.

Ik zal niet herhalen wat de heer Martens toelichtte. Het is een praktische regeling zodat de statuten kunnen worden aangepast van een veel belangrijker verhaal: eindelijk zullen we als politici durven snijden in eigen vlees en zullen we de tering naar de nering durven zetten. Dat is uiteindelijk wat hier gebeurt. Ik moet dan ook de meerderheid feliciteren omdat ze dit gedaan heeft, of althans een aantal leden van de meerderheid die dit ondersteund hebben. Ik herinner me nog toen ik hier bijna drie jaar geleden voor de eerste keer over de raden van bestuur van de intercommunales en over de excessen van de intercommunales durfde aanklagen, het pek en de veren al klaarstonden. Vandaag is dit bespreekbaar geworden. Dat bewijst, collega's, dat de oppositie soms tamelijk revolutionair en vooruitstrevend is en bepaalde dingen bespreekbaar maakt die de meerderheid achteraf mee bespreekt en effectief realiseert.

Ik verklaar waarom dit zo belangrijk is. Vandaag is hier gedebatteerd over armoede. Een van de belangrijkste en aan belang winnende armoede is de energiearmoede. Mensen kunnen almaar moeilijker hun energiefactuur betalen. Bedrijven gebruiken de V-TEST om aan te tonen dat zij als elektriciteits- en gasleverancier de goedkoopste zijn, om toch maar aan te tonen dat zij de beste zijn. Dat is goed voor wat de productie betreft, maar de distributie vertegenwoordigt nog altijd 43 procent van de factuur. De distributie is in handen van Eandis en Infrac, en die moeten de statutenwijziging mogelijk maken. De afbouw moet er komen.

Maar toch heb ik enkele bedenkingen. Eandis is een koepel van gemengde intercommunales, van Electrabel, aangevuld met steden en gemeenten als aandeelhouders. Infrac bestaat uit zuivere intercommunales. Zonder Electrabel goed te praten: uiteindelijk slagen de gemengde intercommunales erin om te beslissen om het aantal mandaten met twee derden te verminderen. De mandaten van de zuivere intercommunales, die 100 procent in handen zijn van de lokale overheden, zouden met 60 procent verminderen. Dat heeft de minister aangekondigd. In de praktijk gaat het over een vermindering met 50 procent.

Dat is een goede aanzet, en daarom ondertekende ik met plezier die wijziging. Elke vermindering is immers een stap in de goede richting. Maar als politici kunnen wij er toch niet mee akkoord gaan dat wij minder mandaten schrappen in entiteiten waarover wij voor 100 procent zeggenschap hebben dan in entiteiten waarover dat niet het geval is.

Ik neem hier niet de verdediging van Eandis op, maar in de media kreeg Eandis steeds opnieuw de zwartepiet toegespeeld. Als ik kijk naar de dividenden en de distributietarieven, dan treft Infrac volgens mij veel meer schuld dan Eandis. Als ik dan vaststel dat Infrac minder mandaten schrapt, dan moet ik zeggen dat Eandis het heeft begrepen en Infrac het begint te begrijpen. Dat is een verschil.

Ik geef de meerderheid niet graag felicitaties. Maar er is één uitzondering: de PBE. Eigenlijk ben ik wat beschaamd. Want ik heb jarenlang gepleit voor een mandatenafbouw, maar de distributie-intercommunale van mijn eigen streek, die de mensen bedient die ik hier vertegenwoordig, blijkt meer mandaten te hebben dan wie ook in Vlaanderen. Overall schrapt men mandaten, maar de PBE is de enige entiteit in Infrac die weigert om voor de verkiezingen mandaten te schrappen. De PBE zegt doodleuk dat men principieel akkoord gaat, maar dat dit in november zal gebeuren. De reden waarom wij dit met een spoedbehandeling moeten goedkeuren, is wel dat wij de gemeentebesturen en de intercommunales in staat moeten stellen om de statuten te wijzigen. De PBE is natuurlijk een gewestoverschrijdende identiteit, en dat wordt dan ook nog uitgespeeld.

Een van de redenen waarom ik dit op de regionale tv heb aangeklaagd, was dat de voorzitter van de PBE vertelde dat wij nu toch niet een dure algemeen vergadering kunnen samenroepen om dat snel goed te keuren. Ik heb daarop geantwoord dat ik die samenroeping wel zou verzorgen, en dat het niet nodig is om ook een maaltijd te verschaffen. Ik heb gelukkig nog wel wat mollen in die entiteiten die mij informatie aanleveren.

Eén partij van deze meerderheid heeft bij de raad van bestuur van de PBE aangedrongen dit toch door te voeren en dat was sp.a. In de PBE zitten ook Open Vld en CD&V, want er zitten maar drie partijen in die intercommunale. Daarom doe ik concreet een oproep aan de collega's van CD&V en Open Vld om de mensen te overtuigen in het arrondissement Leuven in Vlaams-Brabant om die statutenwijziging te stemmen en effectief de mandaten te doen afnemen. Het lijkt me koosjer en correct dat we dat voor de gemeenteraadsverkiezingen overal in Vlaanderen aankondigen.

Probeer de mensen van de PBE te overtuigen. Ik weet dat er heel veel oude krokodillen zitten die het niet graag hebben. Ik ken de PBE ook tamelijk goed. Dit voorstel van resolutie zal door meerderheid en oppositie worden goedgekeurd. Laat alstublieft niet één stukje in Vlaanderen bezodeld met mandaten die men weigert af te slanken, terwijl er in heel Vlaanderen over alle partijgrenzen heen een akkoord is dat dit moet gebeuren.

Die mandaten nu schrappen is één ding, maar ik wil er toch nog een bedenking over kwijt. Het feit dat we vandaag effectief gaan snijden in eigen vlees, siert de meerderheidspartijen. Voor een oppositiepartij is het natuurlijk gemakkelijker om dat te vragen, voor een meerderheidspartij is het ook effectief doen. Het betekent dat je bepaalde mensen in de politieke partijen moet teleurstellen omdat ze minder mandaten of postjes hebben. Het is nooit leuk dat je iets moet afpakken of dat je moet bezuinigen of besparen, zeker in mandaten, want het gebrek aan mandaten kan soms sociale onrust creëren in de partij. Dat is natuurlijk een van de redenen dat die wildgroei aan politieke mandaten er gekomen is.

Ik wil dit negatieve punt niet het positieve verhaal laten overschaduwen, maar het feit dat we twee derde van de mandaten bij Eandis in één keer kunnen schrappen en 50 tot 60 procent bij Infrac, zonder enige studie, berekening of doorlichting, collega's, is eigenlijk toegeven dat dit de voorbije jaren totaal nutteloze mandaten waren. Dat was totale verspilling. Dat moet toch eens worden gezegd. Dat heeft de consument via zijn factuur altijd betaald. Ik ken geen enkel bedrijf dat effectief ooit zijn raad van bestuur naar één derde heeft herleid en dan kon zeggen: we waren goed bezig.

Collega's, laat dit een les zijn. We hebben daarnet het Dexiaverhaal besproken. Ik zoek hier ook geen schuld of verantwoordelijkheid. Het gezond verstand heeft gezegevierd. We gaan afbouwen. Maar het is een belangrijke les voor de politiek dat we moeten stoppen met nutteloze mandaten.

Ik hoop dat de volgende stap kan zijn, collega's, dat we kunnen gaan naar één distributiekost voor alle Vlamingen en dat de dividenden aan de gemeentebesturen afgeroomd zullen worden en zullen worden afgetrokken van de energiefactuur van de mensen. *(Applaus bij LDD en Groen)*

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer Reekmans, u hebt een veelbetekenende verspreking gedaan. U zei dat het gaat om een voorstel van resolutie, maar natuurlijk gaat het om een voorstel van decreet. Met voorstellen van decreet, collega's, ik kan dat enkel blijven herhalen als jurist, moeten we zorgvuldig omgaan. Ik heb geen enkel probleem met het hoogdringende karakter van dit voorstel van decreet. Mijn fractie heeft die hoogdringendheid trouwens mee goedgekeurd. Ik heb ook geen enkel probleem met de politieke achtergrond van het voorstel van decreet. Het tegendeel zou u allicht verbazen. Maar wij zijn natuurlijk in snelheid gepakt. We hebben dit voorstel van decreet niet mee mogen bekijken of besnuffelen, dus heb ik de moeite genomen om het grondig na te lezen. Als decreetgever moeten wij met onze decreetgeving zorgvuldig omgaan.

Voorzitter, morgen wordt er in uw commissie misschien een ontwerp van decreet goedgekeurd, waarin minstens drie zogenaamde drukfouten moeten worden rechtgezet: het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 16 juni 2006 betreffende de begeleiding van de scheepvaart op de maritieme toegangswegen naar de havens en de organisatie van het maritiem reddings- en coördinatiecentrum.

Men zou kunnen denken dat dat een detail is, dat het een technisch ontwerp van decreet is. Maar nee, het is meer dan dat. Als je als decreetgever drukfouten moet rechtzetten, dan is er met ons decreetgevend werk heel wat verkeerd. Zo ook hier. Ik zou aan de heer Dehandschutter willen vragen of hij artikel 71 van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking heeft nagelezen. Dat staat erin, mijnheer Dehandschutter. U zwijgt.

Ik zou aan de heer Durnez willen vragen wat erin staat. De heer Durnez steekt zijn hand op. Hij weet waarover het gaat. U gaat straks antwoorden. Ik zou het aan de heer De Meulemeester willen vragen. Ik zou het aan de heer Reekmans willen vragen. Die weet ook waarover het gaat. Ik zou het aan de heer Caron willen vragen. Mijnheer Caron, waarover gaat artikel 71? Zeg het mij. Zeg het mij, mijnheer Caron. Zeg het mij, mijnheer De Meulemeester. Zeg het mij, mijnheer Dehandschutter. U tekent een decreet en u weet niet waarover het gaat.

Mijnheer Durnez, ik ga u de pijnlijke stilte besparen. Ik zal zelf artikel 71 voorlezen.

Artikel 71 zegt: “Onverminderd de bepalingen waarbij sommige beslissingen onderworpen zijn aan het bijzonder toezicht, zijn alle beslissingen van alle organen van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen onderworpen aan het algemeen toezicht van de Vlaamse Regering.

Met het oog op de uitoefening van het algemeen toezicht stelt de Vlaamse Regering een commissaris aan die over de nodige bevoegdheid beschikt om een onderzoek en de controle op de beslissingen waarvan sprake is in het vorige lid, te verrichten.

De regeringscommissaris woont van rechtswege de vergaderingen bij van de organen van de dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging. Die is verplicht een uitnodiging te sturen. Bevoegdheidsdelegatie is mogelijk binnen de perken van het aanstellingsbesluit van de Vlaamse Regering.”

Dan zegt uw artikel 4, dat artikel 55 wijzigt in de tweede alinea, laatste zin van het gewijzigde artikel 55: “De regionale bestuurscomités zijn bestuursorganen zoals bedoeld in artikel 71.” Lees ik dat goed? Zijn we mee, collega’s? Weten we juridisch waarover we spreken? Ik denk het niet. Ik denk, collega’s, dat het jullie bedoeling en ambitie was – tenminste, dat hoop ik – om in algemene zin het algemene toezicht te regelen voor die nieuwe instellingen die u creëert, zoals bedoeld in hoofdstuk IV van het hier bedoelde decreet.

Zouden we dan als goede juristen en politici met de ambities die we allemaal samen dragen, niet eenvoudiger zeggen: “Inzake het algemene toezicht gelden voor de regionale bestuurcomités dezelfde regels zoals vastgelegd in hoofdstuk IV van dit decreet” in plaats van die storende zin die u daar nu hebt staan? Ik vraag het u maar. Het is een voorstel. Ik geef daarmee aan dat we als decreetgevers nooit haastwerk mogen maken, maar al onze teksten, hoe hoogdringend ze ook zijn, moeten durven na te lezen. Ik doe u een voorstel dat uw tekst alleen maar kan verbeteren. U mag hem afwijzen, maar ik zou het betreuren en ik denk dat de hele gemeenschap het betreurt. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Ik ben geen goede jurist en het voorstel van de heer Penris is ook bruikbaar. Maar wat hier voorligt, sluit perfect in dat het algemeen en het bijzonder toezicht voluit toepasbaar is op de bijkomende organen die hierbij worden ingericht, want artikel 72, 73 en 74 hebben het over alle organen van de vereniging, en wij definiëren dit als een orgaan, zoals bedoeld in artikel 71. Het uwe is bruikbaar, het onze evenzeer.

De heer Peter Reekmans: Toen u daarnet vroeg of iemand artikel 71 kende, heb ik teken gedaan dat ik het wou toelichten. Artikel 71 gaat over het toezicht van de regeringscommissaris. Ik lees die paragrafen graag omdat ik graag de regeringscommissarissen opvolg. Bij de Vlaamse Watermaatschappij doe ik dat heel consequent.

Ik ben absoluut geen jurist maar artikel 71 heeft een heel andere toepassing dan artikel 55. Het is natuurlijk een ingewikkeld kluwen. Het is pas door de intercommunales beter te leren kennen dat ik u kan antwoorden. Er is enerzijds de koepel Eandis en anderzijds de koepel Infrac. De regeringscommissarissen hebben controle binnen de koepels. Onder die koepels zijn er verschillende entiteiten. Ik noem er enkele op: bij Eandis is dat Iverlek, Iveka enzovoort; bij Infrac heb je PBE, Interelectra enzovoort. Daar zitten geen regeringscommissarissen in, en dat is het verschil.

Ik wil altijd amendementen van collega's uit de oppositie steunen, maar uiteindelijk heeft dit amendement geen voorwerp wegens het feit dat de regeringscommissaris enkel van toepassing is op de koepels, zijnde Eandis en Infrac, en niet van toepassing is op de regionale entiteiten. Dat is het grote verschil. Daar zaten ook die massale mandaten. Je moet ook kijken wat er onder die koepels zit.

Wat vandaag voorligt, vind ik een stap in de goede richting. Het is durven te snijden in eigen vlees. Dat is het verschil tussen artikel 71 en artikel 55: de regeringscommissaris is alleen van toepassing op de koepels en niet op de aparte entiteiten.

De heer Bart Martens: Voorzitter, ik vind de tekst van het voorstel van decreet heel helder. Artikel 71 zegt onder meer dat alle beslissingen van alle organen van dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen onderworpen zijn aan het algemeen toezicht van de Vlaamse Regering. Wat zeggen wij in artikel 55 in de geciteerde zin van collega Penris: dat de regionale bestuurscomités als zo'n orgaan moeten worden beschouwd met als gevolg dat het algemeen toezicht van de Vlaamse Regering ook op die regionale bestuurscomités van toepassing is en dat alle daarop volgende artikelen die inderdaad slaan op het toezicht op de verschillende organen van de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen ook van toepassing zijn op die regionale bestuurscomités. Het kan niet helderder zijn dan dat.

Ik denk dat het amendement van collega Penris meer verwarring creëert. Het zegt dat het toezicht wordt geregeld zoals in hoofdstuk 4, maar als je niet bepaalt dat die regionale bestuurscomités een orgaan zijn zoals bedoeld in artikel 71, dan blijf je daar verwarring over creëren. De tekst zoals hij voorligt in het voorstel van decreet is veel helderder en duidelijker dan het amendement dat de Vlaams Belangfractie voorstelt.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, ik kan me aansluiten bij wat de heer Martens zegt. De tekst van ons voorstel is zeer duidelijk en houdt impliciet in wat de heer Penris blijkbaar expliciet duidelijk wil maken in zijn amendement. Er wordt duidelijk gesteld dat de regionale bestuurscomités voor het toezicht op dezelfde manier moeten worden behandeld als de bestuursorganen. Dat is ook maar logisch omdat ze ook beslissingsbevoegdheid hebben.

De heer Jan Penris: Voorzitter, er is hier in het parlement een goede dienst die legistiek advies geeft over een aantal initiatieven die we nemen. Hier moet nu bij hoogdringendheid een beslissing worden genomen en we hebben die hoogdringendheid mee aanvaard. Ik zou gewoon voor de sport aan de legistische dienst willen vragen welke van de twee teksten juridisch het duidelijkst is. Voorzitter, gewoon voor de sport en om de dienst te laten bewijzen dat hij goed werkt. Ik erger mij als jurist over de wijze waarop wij met onze decreetgevende taak omgaan. U mag mij afwijzen maar u doet dat maar met één bedoeling: omdat het van het Vlaams Belang komt. Een Vlaams Belanger heeft in uw ogen nooit gelijk.

De heer Peter Reekmans: Mijnheer Penris, u kent het standpunt dat LDD inneemt ten aanzien van andere partijen. Wij beoordelen inhoudelijk. LDD beoordeelt de voorstellen van Vlaams Belang net zoals van iedere andere fractie in het parlement, inhoudelijk.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1629/1)

– *De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 4. (Zie *Parl. St.* VI. Parl. 2011-12, nr. 1629/2)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *Artikel 5 wordt zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet – 1621 (2011-2012) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Van Hauthem bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik vraag de spoedbehandeling om twee redenen. U hebt in maart eigenhandig een motie betreffende een belangenconflict ten aanzien van een Grondwetswijziging onontvankelijk verklaard. Nochtans was er een debat in het Vlaams Parlement. Wij vinden dus dat als er twijfel is, het Vlaams Parlement zich zou moeten kunnen uitspreken over het feit of het Vlaams Parlement ten aanzien van een Grondwetswijziging een belangenconflict kan invoeren.

Ten tweede moeten we met die beslissing niet te lang meer wachten, want in de Kamer en de Senaat liggen in het kader van de zesde staatshervorming een aantal zaken klaar die zullen worden goedgekeurd in het kader van de Grondwetsherziening en die gepaard gaan met voorstellen van bijzondere wetten en wetswijzigingen. Kortom, in het kader van de zesde staatshervorming die nu aan de gang is, lijkt het ons logisch dat het Vlaams Parlement zich vlug uitsprekt over de vraag of het al dan niet een belangenconflict ten aanzien van een Grondwetswijziging kan invoeren.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

Dan stemmen wij bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, wordt verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van de heren Joris Van Hauthem en Wim Van Dijck betreffende de mogelijkheid voor het Vlaams Parlement een belangenconflict in te roepen ten aanzien van wijzigingen aan de Belgische Grondwet naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting verwezen.

Het incident is gesloten.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 – 18-A (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
58 leden hebben ja geantwoord;
39 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
56 leden hebben ja geantwoord;
35 leden hebben neen geantwoord;
2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

Mevrouw Werbrouck heeft het woord.

Mevrouw Ulla Werbrouck: Ik heb voor deze en de volgende stemmingen een stemafpraak met mevrouw Lies Jans, die in het ziekenhuis ligt.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik heb me onthouden, niet omdat we dat echt hadden afgesproken, maar uit waardering voor het feit dat de heer Tommelein wegens talrijke moederschappen in onze fractie zo vaak met ons stemafspraken maakt. Ik vond dat het voor zijn vaderschap paste om me dan ook te onthouden. (*Applaus*)

■

ONTWERP VAN DECREET houdende eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2012 – 19-A (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 5

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

99 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
58 leden hebben ja geantwoord;
38 leden hebben neen geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

- 93 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 56 leden hebben ja geantwoord;
- 34 leden hebben neen geantwoord;
- 3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, ik heb me onthouden om vast te stellen dat de meerderheid onvoltallig is. Wij verlaten dus deze vergadering. De meerderheid moet het quorum maar halen.

■

**ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2012
– 1555 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 6**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 3

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

- 84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 58 leden hebben ja geantwoord;
- 24 leden hebben neen geantwoord;
- 2 leden hebben zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

- 78 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 56 leden hebben ja geantwoord;
- 20 leden hebben neen geantwoord;
- 2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

**ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 13 december 2002 tot vaststelling van de regels inzake de werking en de verdeling van het Vlaams Stedenfonds
– 1510 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3**

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
83 leden hebben ja geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

78 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET houdende wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het Centraal Referentieadressenbestand (opschrift gewijzigd door de commissie: Ontwerp van decreet houdende wijziging van het CRAB-decreet van 8 mei 2009)

– 1512 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 3

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 5

Het resultaat wat betreft de gemeenschapsaangelegenheden is als volgt:

83 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
83 leden hebben ja geantwoord.

Het resultaat wat betreft de gewestaangelegenheden is als volgt:

77 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

ONTWERP VAN DECREET betreffende de preventie en bestrijding van doping in de sport

– 1554 (2011-2012) – Nrs. 1 tot en met 4

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
84 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de dames Veerle Heeren, Liesbeth Homans en Michèle Hostekint en de heren Veli Yüksel, Tom Dehaene, Marc Hendrickx en Bart Martens houdende de beveiliging van woningen door optische rookmelders – 1476 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

77 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

77 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Willy Segers en Ward Kennes, mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Lieven Dehandschutter, de dames Kathleen Helsen en Kathleen Deckx en de heer Veli Yüksel houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de Huizen van het Nederlands – 1540 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

84 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN DECREET van de heren Bart Martens, Lieven Dehandschutter, Jan Durnez, Marnic De Meulemeester, Peter Reekmans en Bart Caron houdende wijziging van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking – 1629 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Aangehouden stemmen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmen.

Aan de orde is de stemming over amendement 1 van de heren Penris en Van Hauthem en mevrouw Dillen op artikel 4.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

78 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

78 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 4.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

78 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

78 leden hebben ja geantwoord.

Artikel 4 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

78 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

78 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van mevrouw Annick De Ridder en de heren Marnic De Meulemeester, Jan Durnez, Kurt De Loor, Lieven Dehandschutter, Lode Vereeck en Bart Caron betreffende het gebruik van groen- en witboeken – 1464 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

83 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

83 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heren Eric Van Rompuy, Bart Van Malderen, Sas van Rouveroj en Matthias Diependaele, mevrouw Griet Smaers en de heren Koen Van den Heuvel en Dirk Van Mechelen betreffende de gebeurtenissen bij de Gemeentelijke Holding en Dexia – 1625 (2011-2012) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 13

Ziehier het resultaat:

- 84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 73 leden hebben ja geantwoord;
- 11 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MOTIE van de heren Ivan Sabbe, Lode Vereeck, Jurgen Verstrepen en mevrouw Ulla Werbrouck tot besluit van de op 3 mei 2012 door de heer Ivan Sabbe in commissie gehouden interpellatie tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de Vlaamse aanmoedigingspremie

– 1595 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 14

Ziehier het resultaat:

- 84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 17 leden hebben ja geantwoord;
- 65 leden hebben neen geantwoord;
- 2 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de dames Fatma Pehlivan, Kathleen Helsen, Goedele Vermeiren en Kathleen Deckx en de heer Jos De Meyer tot besluit van de op 3 mei 2012 door mevrouw Fatma Pehlivan in commissie gehouden interpellatie tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het Aanmoedigingsfonds voor beleidsspeerpunten en de bevordering van gelijke kansen en diversiteit in het hoger onderwijs

– 1596 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 15

Ziehier het resultaat:

- 84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
- 80 leden hebben ja geantwoord;
- 3 leden hebben neen geantwoord;
- 1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

■

MOTIE van de dames Marijke Dillen en Gerda Van Steenberge en de heren Jan Penris, Wim Wienen, Johan Deckmyn, Frank Creyelman en Joris Van Hauthem tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen

– 1630 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 16

Ziehier het resultaat:

84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

1 lid heeft ja geantwoord;

79 leden hebben neen geantwoord;

4 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de dames Güler Turan en Cindy Franssen en de heer Marc Hendrickx tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen

– 1631 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 17

Ziehier het resultaat:

82 leden hebben aan de stemming deelgenomen;

56 leden hebben ja geantwoord;

26 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: We vinden dat deze motie van de meerderheid geen enkele blijk geeft van engagement, geen enkel perspectief tot aanpak. Daarom onthouden we ons.

■

MOTIE van de dames Mieke Vogels en Elisabeth Meuleman en de heren Filip Watteuw, Bart Caron, Dirk Peeters, Luckas Van Der Taelen en Hermes Sanctorum tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen

– 1632 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 18

Ziehier het resultaat:

84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
6 leden hebben ja geantwoord;
64 leden hebben neen geantwoord;
14 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

MOTIE van de dames Vera Van der Borgh en Khadija Zamouri en de heren Peter Gysbrechts en Sas van Rouveroij tot besluit van het op 23 mei 2012 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over armoede in Vlaanderen – 1633 (2011-2012) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 19

Ziehier het resultaat:

84 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
15 leden hebben ja geantwoord;
58 leden hebben neen geantwoord;
11 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

■

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 30 mei 2012 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 23.44 uur.*

■

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Filip Anthuenis, Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brussee, Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Sonja Claes, Griet Coppé, Frank Creyelman, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Irina De Knop, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Filip Dewinter, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Marijke Dillen, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Pieter Huybrechts, Yamila Idrissi, Vera Jans, Chris Janssens, Ward Kennes, Marino Keulen, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Katleen Martens, Elisabeth Meuleman, Fientje Moerman, Dirk Peeters, Lydia Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Penris, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Johan Sauwens, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Griet Smaers, Helga Stevens, Felix Strackx, Erik Tack, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Marc Van de Vijver, Marleen Van den Eynde, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Wim Van Dijck, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroi, Gerda Van Steenberge, Mercedes Van Volcem, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Marleen Vanderpoorten, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Christian Verougstraete, Johan Verstreken, Jurgen Verstrepen, Linda Vissers, Mieke Vogels, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Wim Wienen, Veli Yüksel, Khadija Zamouri.

Afwezig met kennisgeving

Annick De Ridder, Ivan Sabbe: ambtsverplichtingen;

Else De Wachter, Bart Tommelein: familieverplichtingen;

Mia De Vits, Patricia De Waele, Lies Jans, Patrick Janssens, Sabine Poleyn: gezondheidsredenen.

■

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Joris Van Hauthem, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Ludwig Caluwé, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Frank Creyelman, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Marijke Dillen, Peter Gysbrechts, Pieter Huybrechts, Chris Janssens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Jan Penris, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Felix Strackx, Erik Tack, Marleen Van den Eynde, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Gerda Van Steenberge, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Christian Verougstraete, Linda Vissers, Filip Watteeuw, Wim Wienen, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Ludwig Caluwé, Joris Van Hauthem, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys,

Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseel, Karlos Callens, Bart Caron, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroj, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Filip Watteuw, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Ludwig Caluwé, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroj, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDING:

Erik Arckens

■

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Peter

Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 6:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 7:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij

ij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 8:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 9:

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 10:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 11:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

■

Stemming nr. 12:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx,

Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 13:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brussee, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Lode Vereeck, Filip Watteeuw, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 14:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brussee, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Peter Reekmans, Herman Schueremans, Vera Van der Borgh, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt,

Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Ludwig Caluwé, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 15:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borgh, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteeuw, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Boudewijn Bouckaert, Peter Reekmans, Lode Vereeck

ONTHOUDING:

Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 16:

JA-stem:

Erik Arckens

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Vera Celis, Patricia Ceysens, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Gwenny De Vroe, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Peter Gysbrechts, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint,

Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Hermes Sanctorum, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Herman Schueremans, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Kris Van Dijck, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Dirk Van Mechelen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Sas van Rouveroij, Wilfried Vandaele, Marc Vanden Bussche, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Filip Watteuw, Veli Yüksel, Khadija Zamouri

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Peter Reekmans, Lode Vereeck, Ulla Werbrouck

■

Stemming nr. 17:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyskens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Erik Arckens, Boudewijn Bouckaert, Ann Brusseeel, Karlos Callens, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Patricia Ceyskens, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Herman Schueremans, Vera Van der Borght, Luckas Van Der Taelen, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Lode Vereeck, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 18:

JA-stemmen:

Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Filip Watteuw

NEEN-stemmen:

Erik Arckens, Robrecht Bothuyne, Boudewijn Bouckaert, Karin Brouwers, Ludwig Caluwé, Vera Celis, Lode Ceyskens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart

Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Peter Reekmans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Lode Vereeck, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Ulla Werbrouck, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Herman Schueremans, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Khadija Zamouri

■

Stemming nr. 19:

JA-stemmen:

Erik Arckens, Ann Brusseel, Karlos Callens, Patricia Ceysens, Jean-Jacques De Gucht, Marnic De Meulemeester, Gwenny De Vroe, Peter Gysbrechts, Herman Schueremans, Vera Van der Borgh, Christian Van Eyken, Dirk Van Mechelen, Sas van Rouveroij, Marc Vanden Bussche, Khadija Zamouri

NEEN-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceysens, Griet Coppé, Philippe De Coene, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Jos De Meyer, Bart De Wever, Kathleen Deckx, Tom Dehaene, Lieven Dehandschutter, Paul Delva, Mark Demesmaeker, Steve D'Hulster, Matthias Diependaele, Jan Durnez, Tine Eerlingen, Martine Fournier, Cindy Franssen, Danielle Godderis-T'Jonck, Veerle Heeren, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Liesbeth Homans, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Vera Jans, Ward Kennes, Els Kindt, Jan Laurys, Marcel Logist, Chokri Mahassine, Bart Martens, Fatma Pehlivan, Jan Peumans, Els Robeyns, Jan Roegiers, Tinne Rombouts, Ludo Sannen, Katrien Schryvers, Willy Segers, Griet Smaers, Helga Stevens, Valerie Taeldeman, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Kris Van Dijck, Bart Van Malderen, Karim Van Overmeire, Eric Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe, Jan Verfaillie, Goedele Vermeiren, Johan Verstreken, Veli Yüksel

ONTHOUDINGEN:

Boudewijn Bouckaert, Ludwig Caluwé, Bart Caron, Elisabeth Meuleman, Dirk Peeters, Peter Reekmans, Hermes Sanctorum, Luckas Van Der Taelen, Lode Vereeck, Filip Watteuw, Ulla Werbrouck

■